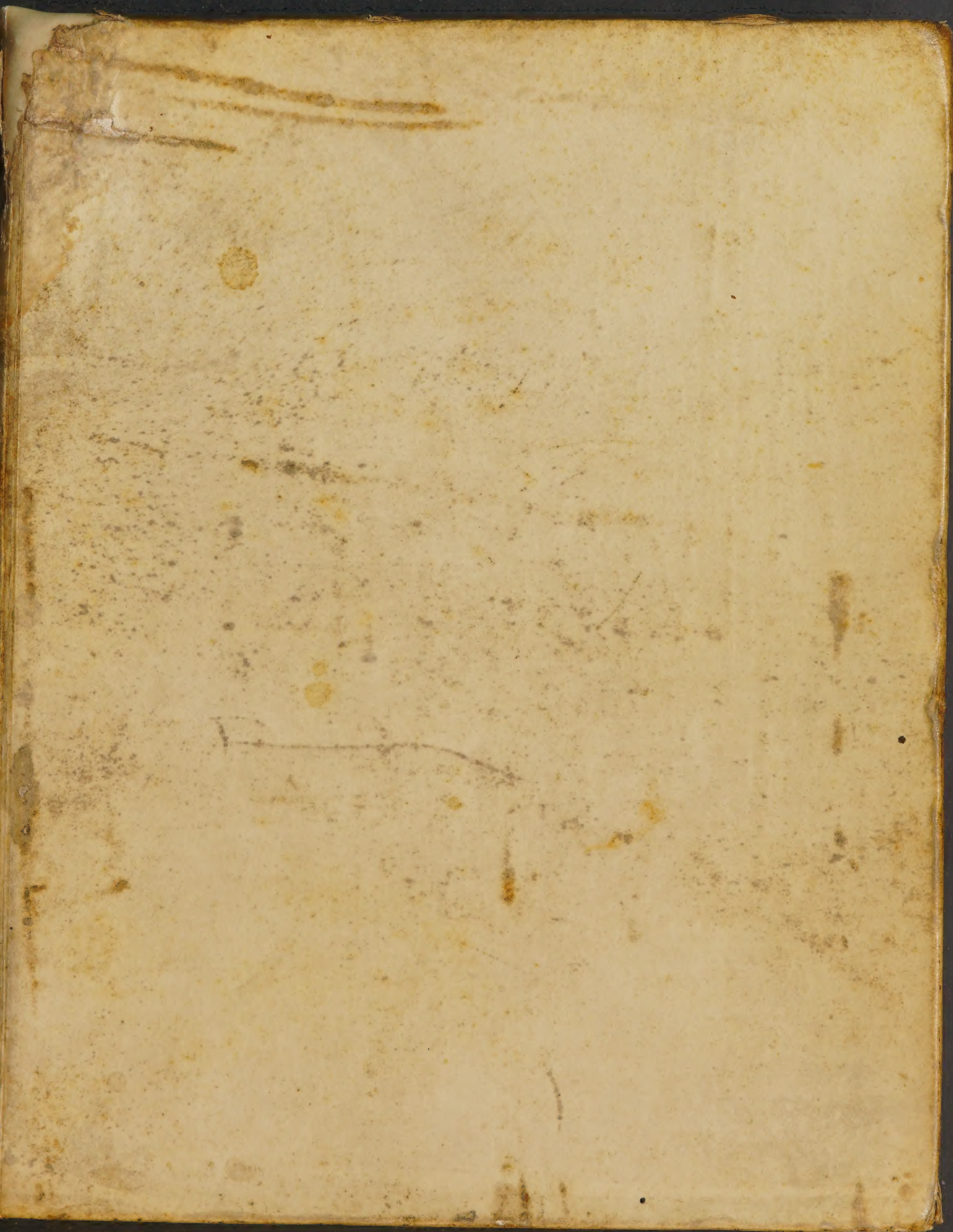
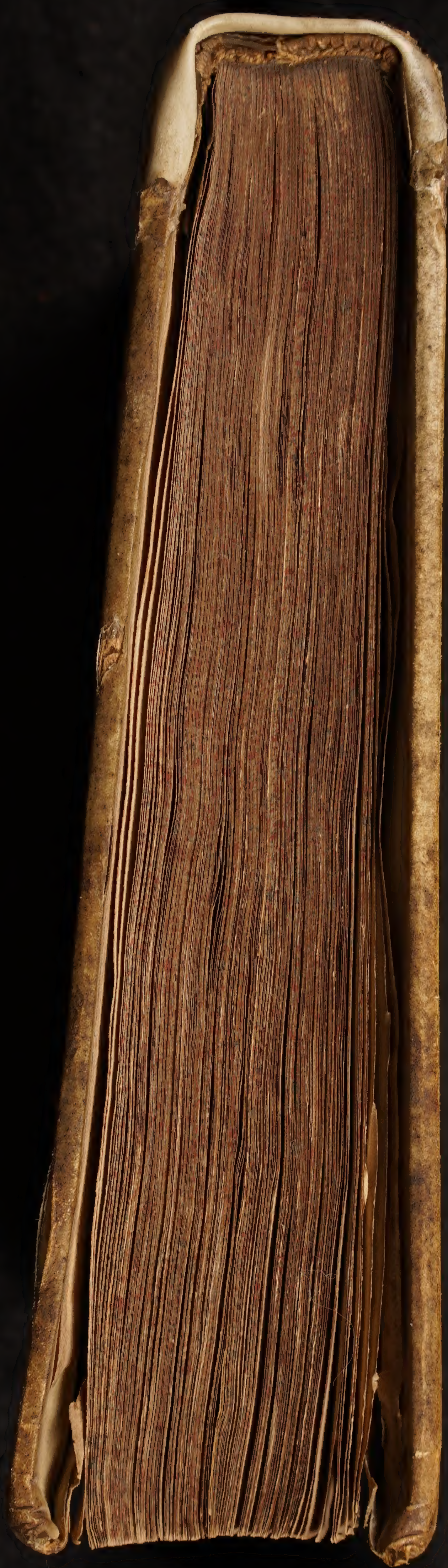

Chirurgica

First edition

coll.
2 parts in 1 vol.
printer's devices
93 figures on 46 plates

FREDERICI RUYSCHII

Anatomes, Chirurg., & Botanices Professoris,

OBSERVATIONUM

ANATOMICO-CHIRURGICARUM

CENTURIA.

Accedit

CATALOGUS

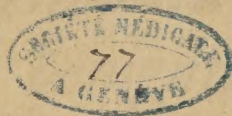
RARIORUM,

Quæ in Muséo RUYSCHIANO *asservantur.*

Adjectis ubique Iconibus æneis naturalem magnitudinem repræsentantibus.

Ex Libris — Danielis Guiot

AMSTELODAMI,

Apud HENRICUM & Viduam THEODORI BOOM, Bibliopol. cIↄ Iↄ c xci.

Cum Privilegio,

VIRIS
Illustribus & Amplissimis

D^N. JOHANNI HUYDEKOOPER, *Equiti, Domino in Maarseveen & Neerdijk, &c.*

D^N. JOHANNI HUDDE, *Domino in Waveren, &c.*

D^N. NICOLAO WITSEN, IC.

D^N. JOANNI de VRIES.

Consulibus & Senatoribus Reipublicæ Amstelodamensis optimè meritis ac merentibus.

Dominis, Fautoribus ac Patronis perpetim Venerandis.

Salutem & perpetuam Felicitatem precor

FREDERICUS RUYSCHIUS.

Illustres & Amplissimi Domini.

Q Uam Illustrium Amplitudinum Vestrarum benignis auspiciis & favore jam ab Annis viginti & ultra exer-

ceo Anatomes & Chirurgiæ Professionem, ejus labores & qualescunque fructus jure meritissimo Inclyto Nomini Vestro consecrantur. Postulat, imò jubet hoc debitum pro singulari toties immerenti exhibitâ benevolentiâ Vestrâ gratæ mentis officium. Ne enim tum alia innumera & continua Vestra in me meosque beneficia, tum imprimis quoque illud, quo præter mox memoratum adhuc alio, Botanices scilicet, Professorio munere nuper me dignati estis, ingrato obruantur silentio, nunquam non summoperè mihi enitendum & existimo & profiteor. Ec quod verò grati animi testimonium isti meæ Anatomen Chirurgiamque docendi provinciæ magis affine (licet Vestris insigni-

bus

bus erga me meritis plane impar) depromere possem, quàm curiosorum non minus ac utilium Observatorum hanc supellectilem Vestro non solùm conspectui exponendam, sed & Amplissimo Nomini inscribendam; præsertim postquam Vestro indultu insuper obtinui exoptatam in publico Nosocomio Cadavera aperiendi, eorumque intimos Viscerum recessus rimandi libertatem. Sic igitur eorum, quæ tum ibi tum & alibi animadvertere licuit, historiam & enarrationem typis exscriptam Vobis, Illustres & Amplissimi Viri, *demisse offero & in sinum Vestræ tutelæ & benevolentiæ devolvo; certâ fiduciâ, hoc devoti erga vos obsequii mei monumentum exceptum à Vobis iri*

benignis vultibus, & ea comitate, quâ me ipsum nunquam non respicere consuevistis. Quod quidem eò magis sperare me jubet ista, quam nullo non tempore sincere contestari Voluistis, benigna conatuum meorum approbatio. Precor Deum Opt. Max. Viri Illustres, *ut bono publico quàm diutissimè Vos servet incolumes, & felicem hujus Reip. gubernationem, saluberrima consilia & prosperimos negotiorum quorumvis successus Vobis omnibus & singulis constanter largiatur. Amstelodami d.* XXIII. *Mart.* cIↃ IↃ c xc.

Lecto-

Lectori Benevolo.

Edicinam non originem tantum, verum etiam incrementum ab Experientia sumpsisse, nullamque proinde artem esse, cui tum stabiliendæ tum perficiendæ eadem experientia adeò sit necessaria, jam olim ab Hippocrate aliisquè postmodum gravissimis Authoribus est demonstratum. Cum autem *Experientia*, teste Galeno, *sit observatio & memoria ejus, quod sæpe & eodem modo visum est*; mearum equidem putavi partium, nonnulla eorum, quæ per viginti tres annos (quibus in vastâ ac populosâ hâc Urbe non solùm Medicam Praxin exercui, sed & frequentissimas Cadaverum tàm privatim in Nosocomio nostro, quàm publicè in Theatro Anatomico, peregi dissectiones) observare mihi contigit, in lucem emittere: sicque hac etiam via Artis nostræ incrementa pro viribus promovere. Qui certe scopus nemini non è Medicorum Filiis cordi esse debet, simulac & obscuritatem & imperfectionem, quibus unà cum tot aliis scientiis & ipsa adhucdum Medicina laborat, seriò expenderit. Sordidum enim imò vilis animæ haud fallax indicium foret, proprio solùm lucello in exercendâ Praxi invigilare, tantàque aviditate loculis implendis esse deditum, ut ipsius etiam Artis ægritudines & infirmitates nihil ipsum afficiant. His verò qui sterilibus quibusdam otiosi ingenii figmentis & macris speculationum ratiocinationibus subvenire anniteretur, næ ille ægrum ægræ Medicinæ Medicum sese proderet.

deret. Mallem igitur phænomena & memorabiles rerum eventus ſedulò notare, ac fideli obſervatorum commemoratione Reip. Medicæ inſervire, quàm neglecto Experientiæ fulcro, caducas ratiociniorum chimæras in aëre fabricari. Detinuit me hactenus ab opere iſthoc temporis ſcribendi, per Praxin ſatis fervidam imprimis erepti, penuria; & forſan diutius detinuiſſet, ni ſinceræ quorundam exhortationes imò preces me dudum urſiſſent, & tergiverſanti calcar addidiſſent. Quapropter tandem negotio huic me accingere, & paſſim conſignatas obſervationes ex angulis conquirere volui; quarum nunc faſciculum hic tibi, *Lector Benevole*, exhibeo, longè majorem futurum, niſi quidam ſcriptitandi libidine æſtuantes ac interim rerum copia ſufficiente deſtituti ſubinde curioſa quædam obſervata ac experimenta mihi tacitè ſurripuiſſent, ac me inconſulto imò nec nominato, publica luce jam antè donaſſent. Quod an pio ſcopo me labore editionis exonerandi, an verò nuditatem ſuam alienis plumis contegendi illiſque vanè ſuperbiendi propoſito effecerint, haud arduum erit hariolari omnibus iis, qui arrogantiæ humanæ genium & quid non turgiduli quorundam homuncionum ſpiritus audeant, penitiùs cognoverint. Gaudeant interim ſuâ ſordidè & inique acquiſitâ gloriolâ, quæ ſicut in tenebris ſolùm radicata, ſic ejuſdem fructus in tenebris quoque emorientur. Mihi ſufficit, ea, quæ in promptu habui, hac vice in unum collecta Eruditorum Orbi exponere, ut Viris Cordatis & Ingenuis, eorumque iteratis perſuaſionibus morem geram. Unde nullius Zoili, quicunque fuerit, invidus oculus me retra-

here valet. Quod ſi qui, aliena rodere aſſueti, perverſum de hoc labore meo judicium ferre, & vel minimo errore (ſi qua fortè per humanam infirmitatem occurreret) apprehenſo, ilico cavillari ſategerint; nil reponam, nil pronunciabo aliud quàm

Muſcæ pupugère Maronem.

Te verò, Lector Candide, Obſervationum harum lectioni intentum Prologus hic noſter non morabitur. Evolve igitur, ſi lubet, paucarum paginarum Opus; unde, varias afflictorum miſerias conſpiciendo, Humilitatis, & mirabilium Summi Numinis in Natura Operum excellentiam contemplando, Laudis & grati erga Sapientiſſimum Creatorem animi motus in te exſurgat & perpetuum incitamentum. Salve & Vale.

ELENCHUS
Obſervationum.

OBS.

OBS.

OBS.

OBS. LXXVIII.
Vesicæ scabies interna una cum excrescentiis glandulo-carneis.
OBS. LXXIX.
Circa Renum vasa mirabiles naturæ lusus.
OBS. LXXX.
Renis in adulto inæqualis superficies.
OBS. LXXXI.
De tumore spongioso seu ossivoro memorabilia.
OBS. LXXXII.
Alveoli Dentium ob varias causas penitus consumti; unde dentium vacillatio & casus.
OBS. LXXXIII.
Sterilitas a Tubarum Fallopianarum clausura.
OBS. LXXXIV.
Verosimilis Lochiorum eruptio per Tubas Fallopianas in abdominis cavitatem.
OBS. LXXXV.
Verosimilis eruptio menstruorum per Tubam Fallopianam in pelvim.
OBS. LXXXVI.
In Hydropici Cadavere Hepar malè & quomodo affectum.
OBS. LXXXVII.
In simili alio Hepar itidem male affectum unà cum Calculo in ductu Cystico.
OBS. LXXXVIII.
Uteri in alterutrum latus retractio.
OBS. LXXXIX.
Calculus Vesicæ cum hujus ad digiti usque latitudinem purulenta incrassatione.
OBS. XC.
Vesicula fellis sæpius (præsertim in Vitulis) bifurcata, ast rarissimè, si unquam, in totum duplex.
OBS. XCI.
Ilei affectus variæ causæ, per varia exempla demonstratæ.

OBS.

OBS. XCII.

Enormis Intestini Coli dilatatio.

OBS. XCIII.

Uteri motus imaginarius & verus.

OBS. XCIV.

Prodigiosa Ureteris, integram pintam continentis, dilatatio.

OBS. XCV.

Post Dysuriam scirrhosa Intestini Recti incrassatio & mira coarctatio.

OBS. XCVI.

Similis Recti intestini incrassatio.

OBS. XCVII.

Placentæ extractio à peculiari funiculi in eandem insertionis modo redditur difficilis.

OBS. XCVIII.

Hernia Cystica, cui ex terrore juncta Bubonocele.

OBS. XCIX.

Renum & Ureterum Ovillorum mirabilis expansio.

OBS. C.

Glandis in Pene vera structura noviter detecta.

NB. Observatione XVIII. lin. 5. post verba *dispersa invenimus*, omissa est hæc periodus: *Misere autem per omnes illos annos fuerat afflicta hæc ægra nostra.*

FRE-

FREDERICI RUYSCHII

OBSERVATIONES ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

OBSERVATIO I.

Mirabilis Calculorum ſectio in Octogenaria.

INter omnes corporis affectus, qui hominem miſerè infeſtare ſolent, haud infimum locum obtinet Calculus Veſicæ. Hoc malum quantumvis in Batavia noſtra admodum frequens, rariſſimo & inaudito tamen modo ſeſe nobis nuper obtulit in Octogenaria, præ dolore admodum emaciata, & à viginti annis propendentiam uteri perpeſſa, cum intolerabili mingendi difficultate & cruciatibus, ita ut ægra emori maluerit decies, quam hoc diutius perpeti, præſertim poſtremis duobus annis.

Tandem menſe Majo anni 1681 me vocari juſſit, de Uteri propendentia, & mingendi difficultate conquerens. Mirabar Vetulæ querelas, quoniam nunquam à ſolo Uteri prolapſu ita dolere ſolent mulieres, verendumque eſſe adjeci, aliquid mali, præter Uteri prolapſum, hactenus in alta nocte latuiſſe. Hiſce auditis, miſera viſum & ulteriorem explorationem (ſine quibus nil certi aſſeverari poterat de abſconditi morbi eſſentia) non renuit, oſten-

ditque mihi uteri, juſtô paulò majoris, prolapſum, eâdem formâ & magnitudine, qua illum expreſſit ſculptor. Palpitando hunc uterum, calculos ſentire putabam, nec fefellit! quamvis circa calculorum formam deceptus: videbantur enim tenuiores laminæ calculoſæ, (belgicè *Leyen*) qui poſt inciſionem reperti ſunt anguloſi & craſſi, ut ex annexa figura liquet. Non autem interim certe determinare poteram, utrum locum haberent dicti calculi in ipſa uteri cavitate, an verò inter ejus membranas, vel in aliqua veſicæ portione. Videbantur quidem uteri locum occupare, qui totus quantus (ut Fig. prima demonſtrat) è corpore propendebat, ſine ulla veſicæ portione, (ut nobis videbatur.) Hiſce viſis & exploratis, calculorum exſectionem propoſui: accerſuntur magiſtri, Petrus Adriani filius, & Andreas Boekelmannus, de re Chirurgica bene meriti, qui eandem quoque Operationem commendabant, proximo die inſtituendam. Operationem in ſequentem diem dilatum iri miſera illa vetula audiens, lamentari cœpit, exclamans, O! me miſeram, non reverſuri eſtis, relinquetis me, &c. quibus querelis permoti, ilicò operationem inſtituimus, ſola inciſione, ſecundum uteri propendentis longitudinem, extraximuſque momenti temporis ſpatio, Calculos quadraginta & duos, partim inſtrumentis, partim ſolis digitis, quorum magnitudinem & formam videtis, Fig. 2.

In hac operatione non admodum doluit ægra, eaque peracta, & hoc onere exonerata, atroces ilicò evanuere dolo-

Figur. 1. Explicatio.

A. A. Pubes.
B. Uterus è corpore propendens cum veſicæ portione ſimul prolapſa, eundem (ſolo orificio interno excepto) inveſtiente.
C. Uteri orificium internum.

Fig. 1.

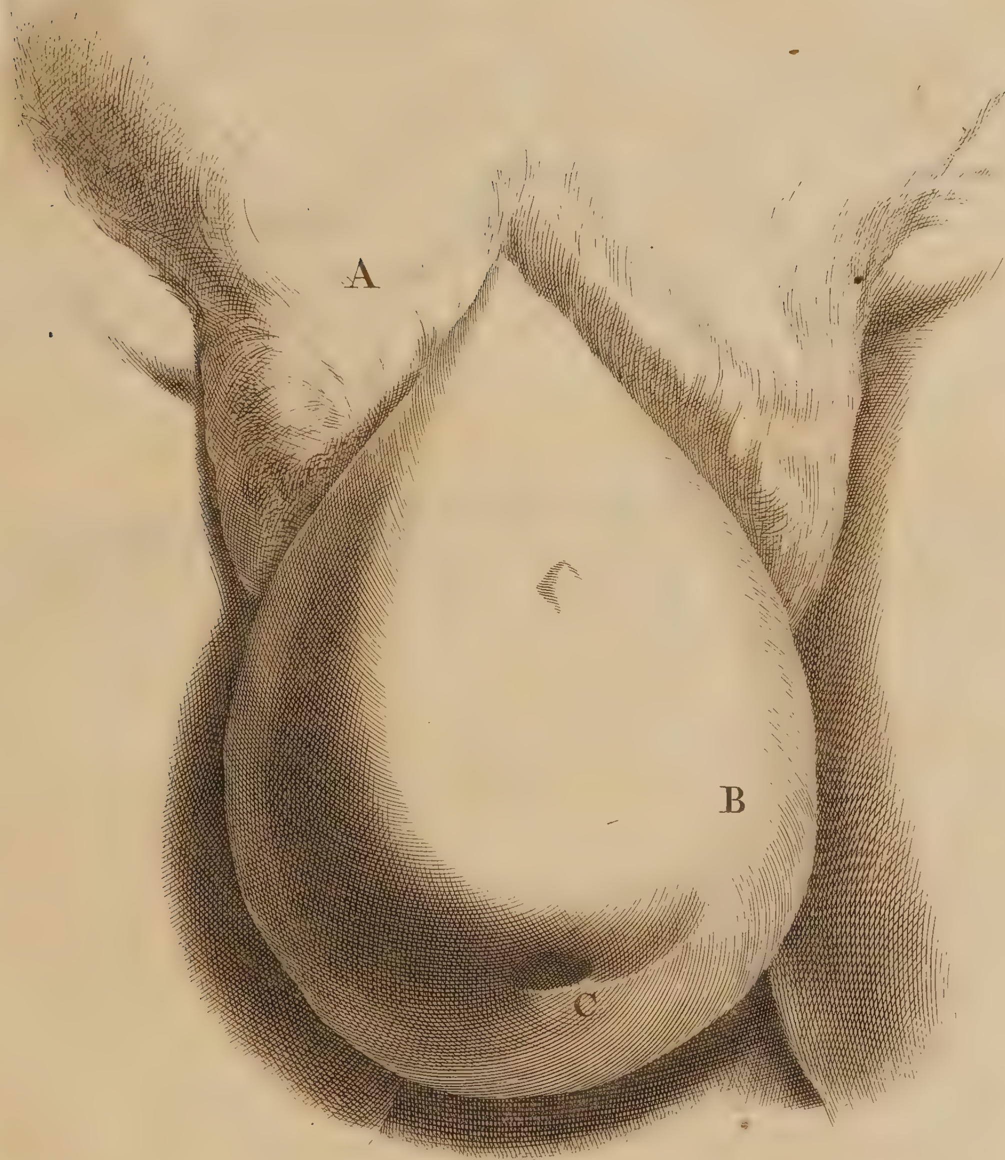
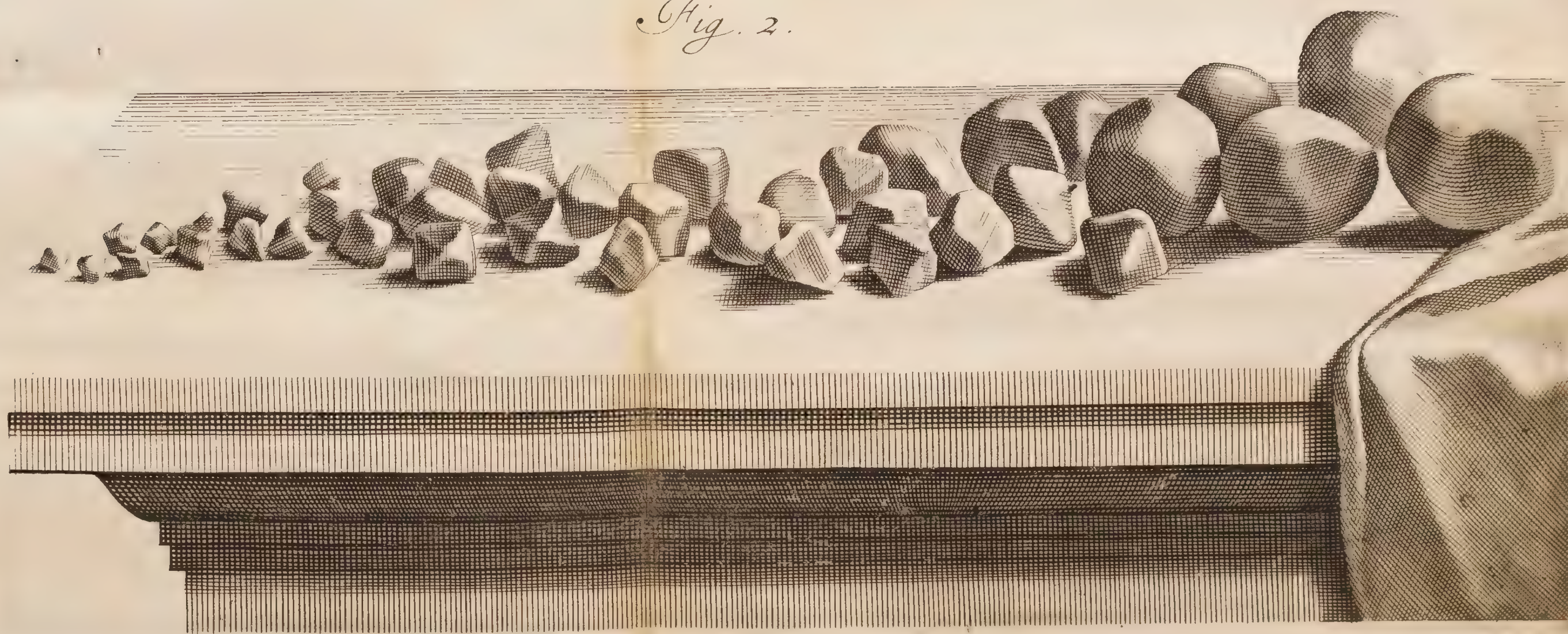

Fig. 2.

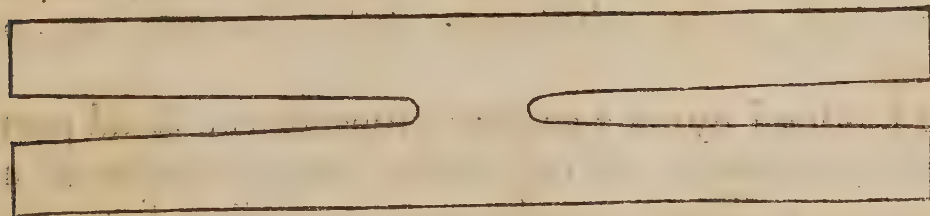

dolores, quos tot annis passa fuerat, & satis commode vivere cœpit. In ipsa sectione, præter guttulas sanguinis, aliquid liquoris promanabat è vulnere, unde suspicabamur, vesicam quoque esse in procinctu; nec falsò, nam sequenti die hoc penitius investigantes, & siphonis ope liquorem per meatum urinarium injicientes, eum vulnere exire reperimus: quod, ut & lotium sequentibus diebus per vulnus stillans, nobis manifestavit, calculos dictos vesicæ portioni simul cum uteri mole prolapsæ, inhæsisse.

Hoc urinæ stillicidium haud exiguo nobis fuit obstaculo in vulneris curatione: quæ tamen (gratiæ Deo ter opt. max.) brevi peracta fuit, sequenti methodo.

Aliquot diebus post Balsamo Arcæi illitum vulnus; labia ejus arctissime adducta sunt emplastro diapalma tantillum terebinthinæ, ut magis adhæreret, recipiente; quod emplastrum scissum fuit, ut in annexa Fig. 3. videre est, superimpositis spleniis & ligatura convenienti.

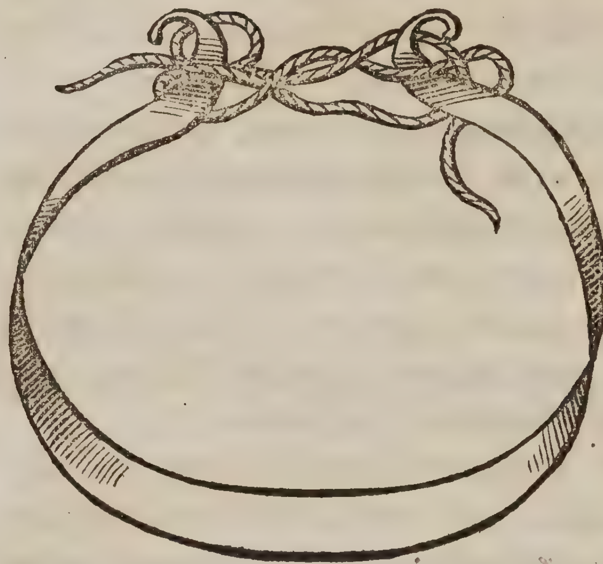
Figur. 3.

Quum autem hic faciendi modus expectationi non satisfaceret, propter Urinæ stillicidium continuum, & emplastri relaxationem, loco emplastri excogitavit Magister Boekelmannus annulum è plumbo, cujus extremitates recurvatæ attrahebantur filo, ut ex annexa Figura 4. liquet, unde labia vulneris tam arctè claudebantur, ut

nihil Urinæ amplius ſtillaret, & ſic intra triduum conglutinaretur vulnus.

Figur. 4.

In hoc affectu nonnulla conſideranda, imò miranda occurrunt.

I. Uterum è corpore propendentem ſecum rapuiſſe tantam veſicæ portionem; quod rariſſimè (ſi unquam) antehac viſum eſt, quantumvis partes ſint circa oſcula continuæ.

Crediderim hoc in illa vetula accidiſſe, propter difficultatem mingendi, à calculorum copia ortam, unde conatus urinam reddendi fuêre continui, & quidem tanti, ut per cohæſionem dictam impediri non potuerit.

II. Quod moles è corpore propendens, & nil præter uterum mentiens, ob calculorum magnitudinem & numerum, nullam inæqualitatem, nec aliam formam ſit adepta, ſuperficies enim admodum erat æqualis, & figura uteri naturalis: vide Fig. 1.

III. Admirationi eſt, calculos omnes eandem ferè obtinere formam, & adeò æquales eſſe ſuperficie, ac ſi eſſent planati. ut Fig. 2. repræſentat.

IV. Vulnus ad conſolidationem perveniſſe quamvis

parti

parti veſicæ membranoſæ inflictum, per quod urina aſſiduò ſtillabat.

V. Conſiderandum eſt, non omnes calculos in illa veſicæ portione, quæ uterum inveſtiens ſimul è corpore propendebat, hæſiſſe; non enim ſatis ampla, ratione magnitudinis & numeri calculorum, ſed nonnullos in ipſa operatione ab altiori & profundiori veſicæ parte deſcendiſſe, dubitandum non eſt.

VI. Inauditam lithotomiam, in muliere adeò annoſa cum tanto ſucceſſu, eſſe inſtitutam; in mulieribus calculi dilatatione urethræ quidem extrahuntur, aſt perquam rarum eſt, ſectione veſicæ idem perfici.

Observatio II.

Aneuriſma Brachii periculoſum feliciter curatum.

QUod in dilatata vena Varix dicitur, in arteria præter naturam expanſa Aneuriſma eſt. Qui affectus tam difficulter curationem admittit, ut in vaſis majoribus jure merito ab omnibus lethalis pronuntiandus ſit.

D. Panhuyſen, Cereviſiarius Dordracenſis, (nomen præter morem appono ob caſus raritatem) pleni habitus, & in flore ætatis, menſe Majo 1681, poſt baſilicæ dextræ venæſectionem, in Aneuriſma ejuſdem brachii incidit, paululum ſub junctura cubiti, piſi majoris magnitudine. Huic affectui compreſſione, ut artis eſt, opitulari tentavit Chirurgus, aſt incaſſum, tumore indies accreſcente. Aliquot poſt diebus Amſtelodamum ſeſe contulit, conſuluitque primò in arte medica expertiſſimum D. Do-

ctorem le Blon, me, & magistrum Petrum Adriani filium, in curandis affectibus benè versatum. Unanimiter cutis incisionem & arteriæ constrictionem commendavimus. Operationem sanè ab Authoribus magis commendatam, & laudatam, quam institutam; quod dicere non gravor, quia viginti abhinc annis, & quod excurrit, in hac vasta civitate, ad quam sine numero confluunt afflicti, hanc operationem, in arteria adeo ingenti, nullus (quantum noverim) Chirurgorum instituit. Ægrotus, alias satis generosus, incisionem distulit, præferens levem tumoris compressionem, donec post diem unum atque alterum, sua sponte erumperet dilatata arteria, utpote nuda, & nulla cute tecta. Aneurismate sua sponte aperto, magno impetu prosiliit sanguis, donec dictus Chirurgus Bovistâ & ligaturâ ulteriorem sanguinis motum inhiberet. Hisce visis, patiens sese non sine virium imò & vitæ dispendio hoc malum diu perferre posse, rectè judicavit, consensitque propositæ à nobis operationi, sequenti die instituendæ; sicut etiam peracta est, præsente quoque A. Cypriano M. D. & Lithotomo Ordinario, satis experto, qui opitulabatur Chirurgo supracitato. Primò allatus fuit annulus ferreus, (alutâ crassiori & molliori munitus, ne cutem offenderet) brachii parti superiori aut supra Aneurisma, applicandus, ad sanguinis motum rapidiorem ex parte inhibendum, quod instrumentum expectationi nostræ omnibus modis non satisfecit. Itaque confugimus ad alterum; quo arteria satis benè comprimebatur. Hoc applicito, cordate Aneurisma denudavit magister Petrus ab omnibus fasciis & spleniis, imò

imò & à Bovista, hac intentione, ut si sanguinis impetus tantus fuisset, ut non esset sistendo, & obrui vereremur à sanguine ante interceptionem artèriæ, ilicò aperiret ipsum Aneurisma, & pauxillo Præcipitati rub. vel similis escarotici, ut & Bovistâ repleret Aneurismatis cavitatem. Quid fit? Aneurisma ab omnibus vinculis & spleniis solutum, nil ferè sanguinis emisit, quoniam sanguis factus erat trombosus, non solum in Aneurismate, verum etiam per totum ferè brachium, gangrænâ jam correptum: quo viso, & instrumento aut annulo ferreo quoque adempto, multum cruoris per vulnus Aneurismatis expressit, & porrò Brachium secundum longitudinem sat profundè incidit, ut sanguinem coagulatum, levi facta compressione, auferret, & gangrænæ eò commodius opem ferret. Hac facta incisione, sanguis arteriosus duobus è locis magna vi erupit. Læsarum arteriarum extremitates intercipiebantur acu filo munita, (ast quam difficilè sit, arterias à nervis, & aliis adjacentibus partibus in illa operatione denudare, nosse nemo potest, nisi qui ejusmodi operationi subinde interfuerit) ligabanturque exiguo frusto corii crassioris munitæ, ad arteriæ discissionem vitandam. Hisce peractis, Bovistâ & pulvere adstringenti repletum fuit vulnus, & impositis spleniis, laxâque ligaturâ, ob ulterioris gangrænæ metum, duabus manibus partes deligatas comprimendo per decem horas sic continuit famulus, ut novus sanguinis fluxus præcaveretur. Eâdem vesperâ ablata sunt ligatura, splenia, & aliquot bovistæ partes, ut gangrænæ statum videre liceret, quem pejorem non invenimus. Renovatam hanc deligationem famu-

mulus denuò continuit, donec ſequenti die omnia renovarentur, excepto exiguo boviſtæ fruſto, quod in ea vulneris parte relictum fuit, ubi hæmorrhagiæ metus ſupererat. Tertio die, omnibus remotis, novam Boviſtam eodem in loco applicuit Chirurgus, ligaturamque paulò ſtrictius circumduxit, ita ut famuli manus diutius non fuerint neceſſariæ: interea gangrænæ proſpeximus linteo carpto theriacâ cum ſpiritu vini dilutâ madido. Quarto die boviſtam omiſimus, & forcipis extremo infimum filum, quô extrema pars arteriæ erat ligata, ſolvimus, fruſtum corii ſupra dictum ſatis firmiter arteriæ adhærens in veſperam relinquentes. Quinto die ſolvimus alterum filum, ſuperiorem arteriæ partem conſtringens, relicto quoque corii fruſto, quod arteriæ dilacerationem impediverat. Sexto die omnia in vulneris deligatione adimebamus, ſubſtituendo ſolummodo plumaceolos, digeſtivo imbutos, ſplenia, & ligaturam convenientem. Septimo die levis Hæmorrhagia ſuborta fuit, quam brevi, ſtegnotico, puta Boviſtâ & pulvere aſtringente, ſedavimus. Sequenti die hiſce ademptis in fundo vulneris viſui ſeſe obtulêre arteriarum extremitates, antea ligatæ, nunc verò coalitæ, fuſci coloris, quaſi gangrænâ correptæ. Hiſce applicuimus linteum carptum, ſuperimpoſito craſſioris corii fruſto, ut magis comprimeretur. Sequenti die horum loco uſi fuimus Boviſtæ quadratæ portione magnitudine alterius partis pollicis, ab una parte ſaliva madida & pulvere aſtringenti imbuta: Hoc fruſtum munivimus emplaſtro agglutinante. Hiſce remediis obliterari, novâque carne videbantur occultari

ar-

arteriarum dictæ extremitatês. Verùmenimverò aliquot post diebus ambæ rursus in conspectum sese dedêre, in duo Aneurismata nova degeneratæ, propter carnis dictæ laxitatem, pulsus magnitudinem, & sanguinis abundantiam. Horum Aneurismatum alterum (pisi majoris magnitudine) sua sponte apertum, sanguinem copiosum non profudit, propter citam à magistro factam compressionem; paucisque diebus, sectâ venâ, tenuiori diætâ præscriptâ, & debitâ compressione factâ sanatum fuit. Alterum vêrò Aneurisma, quantumvis comprimeretur, per plures dies curationi remoram fecit. Tandem verò quoque disparuit, convaluitque æger, incolumis in hunc usque diem vivens.

OBSERVATIO III.

Patellæ fractura à causa notatu digna.

PAtellam propter duritiem suam haud frangi posse, nonnulli perverse asserunt. Nos vero, eandem non solum à casu graviori in genu frangi, experti sumus; verùm etiam sine casu; cujus rei historiam recensere animus est. Ante tres præter propter annos, visitavi cum magistro Petro, Adriani filio, virum satis robustum, qui à ponte descendens in terram ferè ceciderat, uno pede lubrico, resistens tamen quantum potuit, in terram non fuerat prolapsus, sed ab illa resistentia vehementissima transversim fracta ejus patella, & adeò quidem evidenter, ut inter utramque partem locari potuerit manus, una enim supra, altera infra genu sentiebatur. Fracturam, ut artis est, deligavit

gavit dictus magister peritissimus. Quid fit? Patiens, rectius dixerim impatiens, contulit sese secundo die Jispam, unde incurabilis post aliquot septimanas rediit, claudicans in hunc usque diem. Mirabar olim patellæ mollitiem in cadavere, & duritiem ejus in sceleto; & quantum hæ ab invicem differant, sat accuratè cum doctissimo Viro Matthæo Slado, Medicinæ Doctore celeberrimo, investigavimus, reperimusque eas duritie toto cœlo inter se differre. Ansa ergò erroris, quo nonnulli patellam frangi posse negarunt, exinde orta videtur, quod patellas Sceletorum solùm inspexerint. Quippe per exsiccationem ita indurantur, ut difficile sit eas frangere, recentes non item; quicunque enim utrasque ritè examinarit, reperiet recentes extrinsecè tantum duriori lamina obductas, intrinsecè verò substantiâ osseo-spongiosâ præditas, instar diplöes in Cranio.

OBSERVATIO IV.

Fractura Ossium duorum Carpi post tres annos nondum coalita.

FRacturam magnorum Ossium, puta Brachii, Femoris &c. aliquandò talem esse, quæ nunquam ferruminetur, quantumvis ex arte tractetur, noto notius est. Ast mirandum, Ossa Carpi, quæ admodum sunt exilia, fracta ex casu ab alto, non iterum coaluisse. Ann. 1681 Nebulonem quendam (cognomine *Slagertie*) ob furtum ad suspensionem condemnatum, in carcere visitavi, & an ullo morbi genere antehac fuisset vexatus, interrogavi. Vixi, inquit, sat pancraticè, & nullus ferè morbus me unquam

quam infestavit, præter febrem; quam ante aliquot annos perpessus fui: Præterea dextram, ajebat, in mensa planam reddere haud unquam potui, postquam semel cecidi ab alto. In hujus suspensi cadavere reperi, membranam, lienem ambientem, (quæ in naturali constitutione tenerrima) in sui medio, duobus in locis, ita incrassatam, ut maximi scriptorii calami crassitiem adæquaret; Hanc crassitiem à prægressa inflammatione ortam fuisse, dubitandum non est: quia sæpissimè ab eâ ita incrassari membranas observamus. An verò inflammatio isthæc à febre supradicta, aut febris ab inflammatione provenerit, me latet. Posthac manum ejus cultro Anatomico subjeci, & ex anterioribus Carpi ossibus duo fracta inveni, quorum fragmenta, juncturam manus violantia, obstaculo fuerant, ut manum in mensa planam reddere non potuerit: & quod magis mirum est, ossa dicta à triennio fracta, nondum erant ferruminata aut conjuncta, nec callo obsessa, quemadmodum adhuc videre est in nostro Muséo.

OBSERVATIO V.

Os Capitis denudatum, ab aëre licet nigrescens, tamen absque visibili lamellarum separatione restitutum.

OSsa capitis denudata & ab aëre denigrata non semper sensibiliter separantur, aut lamellam osseam expellunt, ut autumant Authores. Vir quidam ab equo in capite percussus, in terram tanquam mortuus cecidit: cum tanta alterius ossis syncipitis denudatione, ut imperialis tegen-

do vix sufficeret. Hæc ossis denudatio in totum nigricabat, circulo excepto, qui cuti proximus straminis latitudinem obsidebat. (vid. Figura 5.) Hoc circulo albo de die in diem diminuto, patiens convaluit; sine ulla visibili ossis separatione, aut raspatorii usu, solo linteo carpto, partim sicco, ut os denudatum tegeretur, partim ad prospicienda vulneris labia digestivo & melle rosaceo illito.

OBSERVATIO VI.

Uteri Polypus carnosus.

SIcut Nares sunt corporis partes, per quas humores superflui continuè excernuntur; sic etiam Uterum Humanum ei muneri inservire palam est. In Naribus tumores præter naturam, Polypi dicti, non rarò excrescunt. Nec etiam Uterus humanus ab iis est immunis. Non omnes polypi, è naribus erumpentes, ejusdem generis sunt; nonnulli carneam substantiam repræsentant; multi èontra membranæ involuti substantiam pituitosam & limosam nacti sunt. Modò nobis Polypus malignus & cancrosus occurrit: modò eum omnis malignitatis expertem offendimus. Ann. 1673 me vocarunt ad mulierem, à longo tempore, ex fluore albo immani, Uteri prolapsu laborantem, è cujus orificio interiori variæ excrescentiæ (quas ob similitudinem cum polypis narium, eodem nomine aptè vocari posse putamus) membranaceo-carnosæ propendebant, sicut Figura 6. demonstrat. Hi polypi adeò dole-

Figur. 6. Explicatio.

A. Uterus humanus.
B. B. Oviductus abscissi.
C. C. Polypi carnosi ex uteri ore erumpentes.
D. D. Ligamenta teretia abscissa.
E. Vasa uterina.
F. Pars Vaginæ apertæ.
G. Ligamenta lata abscissa.

Fig. 6.

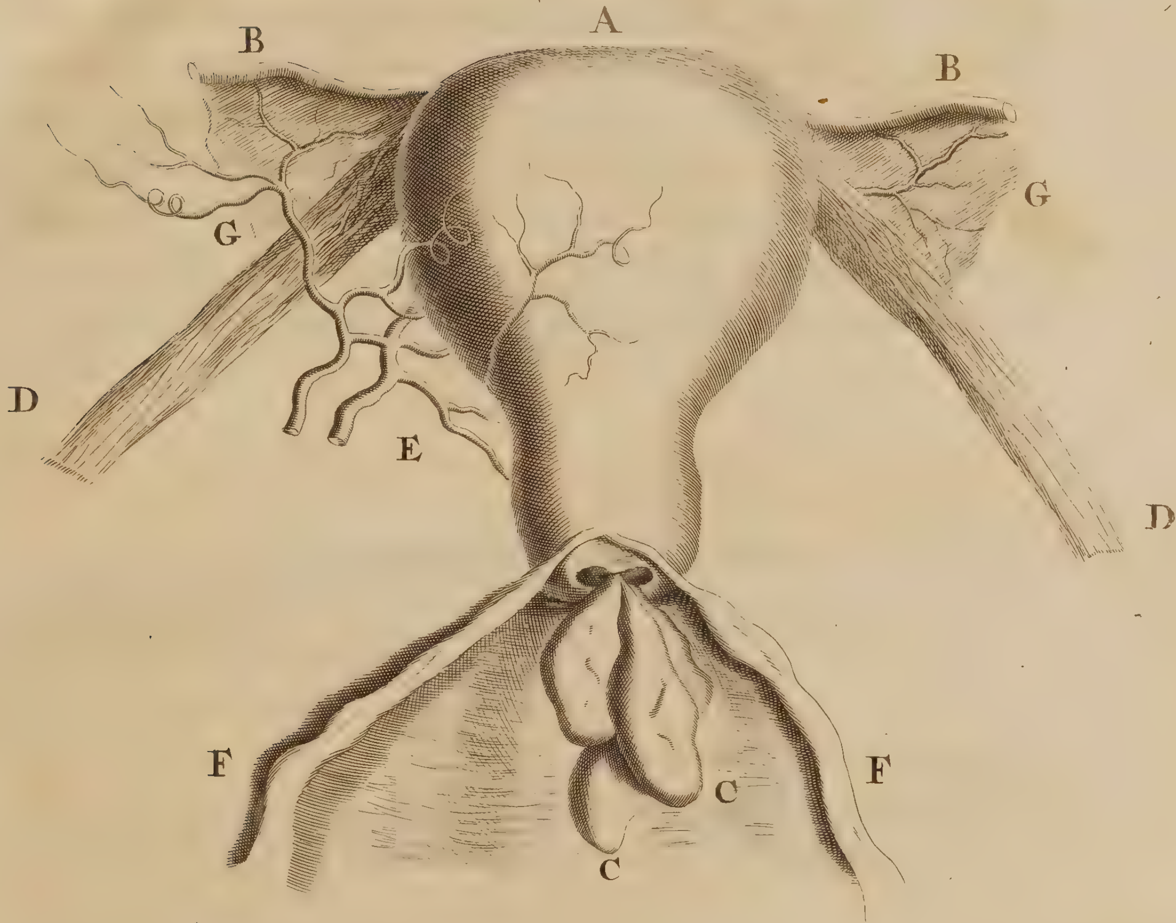
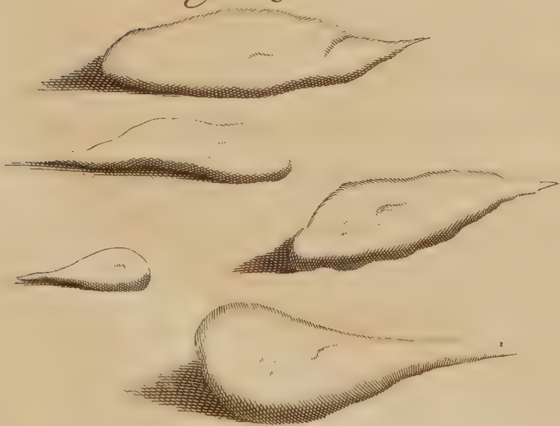

Fig. 7.

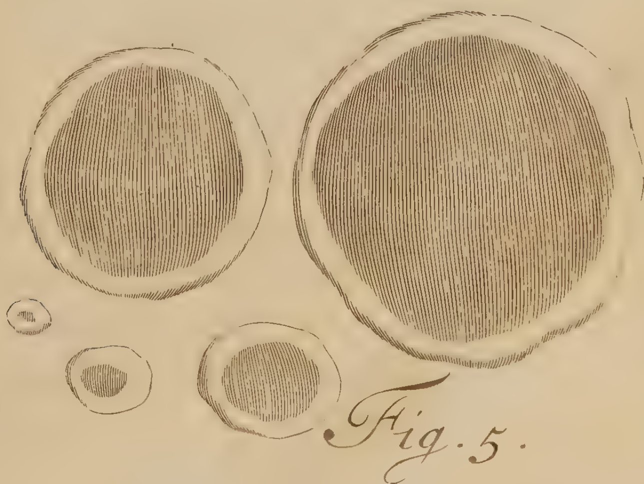

Fig. 5.

dolebant, uterusque tantum humoris aquosi & acris quotidie profundebat, ut ordinaria remedia proficere nil potuerint, & vehementiora usurpare non ausi fuerimus, propter malignitatis indicia; & rectè, ut eventus docuit: Ulcus enim malignum mortem acceleravit, brevique post exspiravit ægra. Ejusmodi ferè tumores polyposos quos videtis Tab. 7. Gellius, Chirurgus Wormer-Veriæ expertissimus, mihi quoque misit; quos mulier quædam ibi habitans diversis vicibus excrevit.

Figur. 7.

Polypos carnosos utero excretos repræsentat.

Observatio VII.

Uterus Scirrhosus & deformis, qui in magnam molem auctus, extra pudendum propendebat.

MUlieri triginta circiter annos natæ Uteri admodum incrassati propendentia tantam afferebat molestiam, ut incedere vix potuerit. Consultum fuit uteri extirpationem, post injectam ligaturam, moliri. Acu ergò tricipiti filo duplicato munitâ, operationem aggressus quidam magister, ligavit satis fortiter uterum è corpore propendentem, ast utinam nil præter eam partem acu & filo comprehendisset! Patiens per diem unum atque alterum nihil reddidit lotii, quod nobis ansam dedit suspicandi meatum urinarium simul acu & filo esse constrictum, prout eventus quoque docuit. Ægrotæ miserandæ, brevi post denatæ, cadaver aperui, & conjecturam nostram non inanem fuisse advertimus; scilicet meatum urinarium simul

 mul

mul cum uteri corpore tam arctè ligatum, ut nil lotii reddere valuerit. Hic mihi, quid de uteri propendentia statuendum sit, perscrutandi locus fuit. Notum est, multos reperiri qui perhibent, uterum ipsum nunquam è corpore posse prolabi. Ex iis qui contrarium propugnant, nonnulli, in prolapsu uterum quoque inverti, alii uteri prolapsum nil nisi vaginæ propendentiam esse, asserunt. Litem dissipavit cadaver hujus miserandæ fœminæ, aperto enim abdomine, in pelvi, qui locus est uteri, nil vidimus, præter unum ex Ovariis, cum annexa tuba & ligamento lato. Uterus totus quantus & non inversus propendebat, & adeo deformis ac ingens factus, ut nunquam antè cadaveris apertionem uterum esse dixissem, nisi in extimæ partis centro osculum conspexissem, è quo levi opera guttulas aliquot sanguinis exprimebam, ceu apparet Figura 8. Quid ulterius circa vaginæ & uteri propendentiam ac inversionem &c. observarim, è porro memorandis casibus palam fiet.

Observatio VIII.

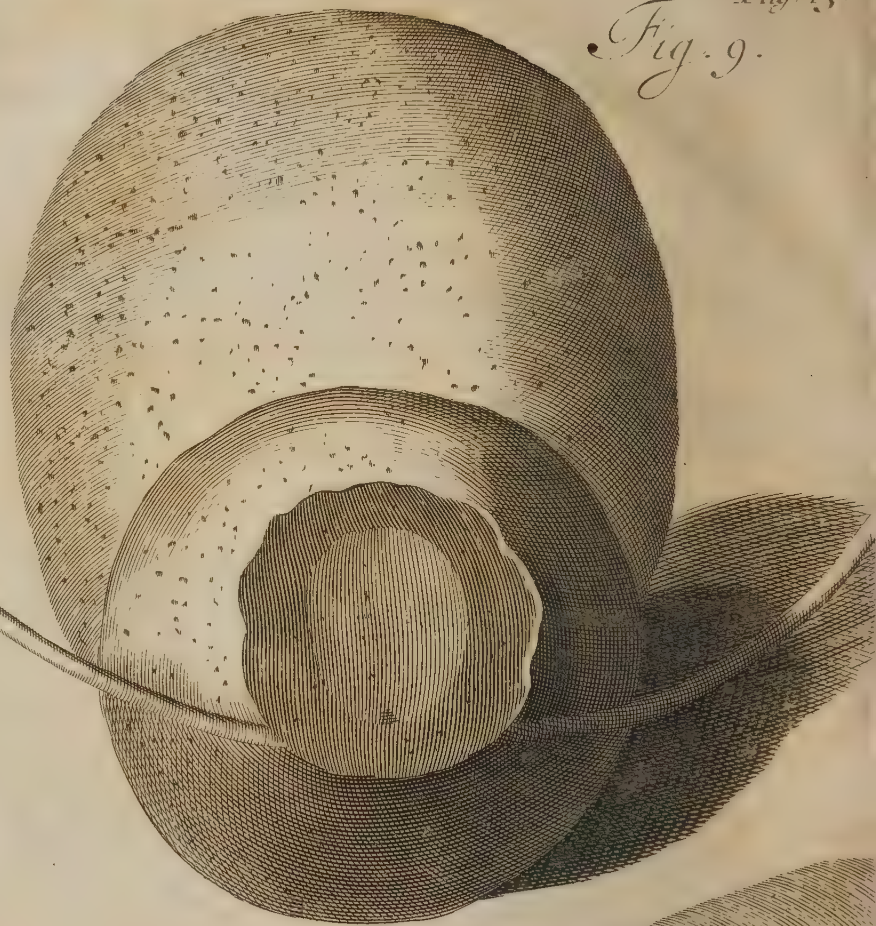
Vesica Ovilla quasi in duas partes divisa.

GEminam vesicam urinariam in corpore humano nunquam reperi: duplicatam verò aut in duas partes divisam in quadrupedibus aliquoties offendi, quarum nonnullas domi reservo. Si causam respiciamus istius duplicitatis, facile erit colligere, illud magis locum habere in corpore quadrupedum quàm hominum. Notum enim est, solos quadrupedes uracho pervio gaudere, qui urachus,

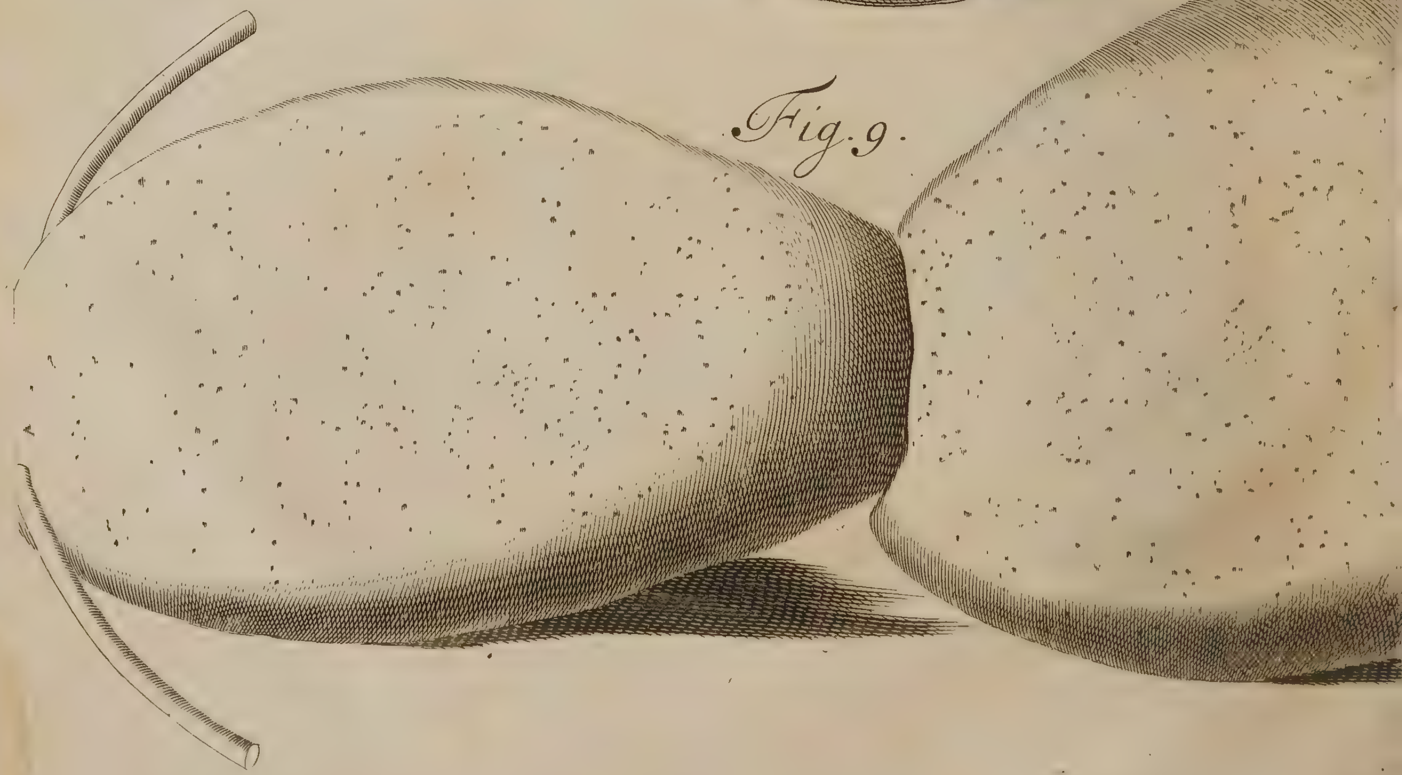

Fig. 8.

Pag. 15.

chus, ſi in aut ante partum nimis extendatur, fundus veſicæ, è quo ortum ducit Urachus, non tantum apertus remanet, verum etiam Urachus in tantam extenditur molem, propter affluentem urinam, ut alteram mentiatur veſicam; & ſic veſica quaſi duplex aut gemina appareat, ut vid. Figur. 9. In qua repræſentatur Veſica Ovilla, à dicta cauſa quaſi in duas partes diviſa, interveniente membrana tenui & rotunda, ut Figur. 10. conſpiciendum exhibet, in cujus infima parte foraminulum ſpectatur, per quod urinæ in utramque cavitatem patebat aditus.

OBSERVATIO IX.

Verus Uterus è corpore ſubinde prolabens.

MUlier quædam aliquot abhinc annis per foſſam (vulgò dictam *de nieuwe zijds Achterburgwal*) incedens, in Uteri totius prolapſum incidit, cujus magnitudinem & Figuram appoſui, ne quis poſthac anceps hæreret, aut negaret, uterum poſſe prolabi. Miſera ulterius progredi cum non poſſet, ante fores patris Clariſſimi Viri Domini Francii, Profeſſoris celeberrimi, remanſit, donec adveſperaſceret. Rogante Ancilla, ecquid ipſi damni obvenerit, & quare tam diu ante ædes remoraretur, non dubitavit affectum ſuum ancillæ revelare, & hæc heræ ſuæ, dicti Profeſſoris matri; quæ miſericordiâ commota eandem in domum ſuam recepit, Obſtetricemque advocari juſſit, ut uterum prolapſum reponeret; aſt incaſſum, haud enim propter magnitudinem potuit. Poſthac ego voca-

vocatus eundem ad naturalem ſitum reduxi, atque ægra, partibus ritè munitis, ilico domum rediit, ſine notabili incommodo. Verùmenimverò uterum haud ſemper poſſe reſtitui, ſi extra partum diu è corpore prociderit; nec ſemper opportunum eſſe, illud moliri, norunt periti; qui antequam hoc ſuſcipiant, ſemper uteri prolapſi conſtitutionem diverſam inveſtigabunt; ſi enim à longo tempore prolapſus, tantus ſit factus, ut facili negotio in priſtinum locum redigi haud poſſit, aut patiens uterum à longo tempore extra corpus geſſerit, vel uterus prolapſus induruerit, cum inæquali ſuperficie, aut ulcere obſeſſus fuerit, periculum haud faciendum; repoſito enim utero peſſimè ſeſe habere ſolent ægræ.

OBSERVATIO X.

Uteri inverſio à partu.

INter affectus deplorandos, quibus mulieres ſunt obnoxiæ, haud infimum locum obtinet Uteri totalis inverſio, quod nunquam niſi in aut mox poſt partum accidere poteſt. Hic affectus ſi illicò non profligetur, mors ſtatim ſubſequitur. Memini me bis una in ſeptimana hoc vidiſſe, nec (niſi abſque ullâ morâ opem ferret obſtetrix) ullam, præter uxorem cujuſdam Hebræi, evaſiſſe. Tantus enim utplurimum ſanguinis eſt affluxus ad uterum propendentem, ut ſtatim inflammetur, induretur, & propter impeditam ſanguinis circulationem gangrænam concipiat. In hoc affectu uterus totus quantus eſt, à partu invertitur. Quod non fit in uteri propendentia extra

par-

Figu. obs. IX.

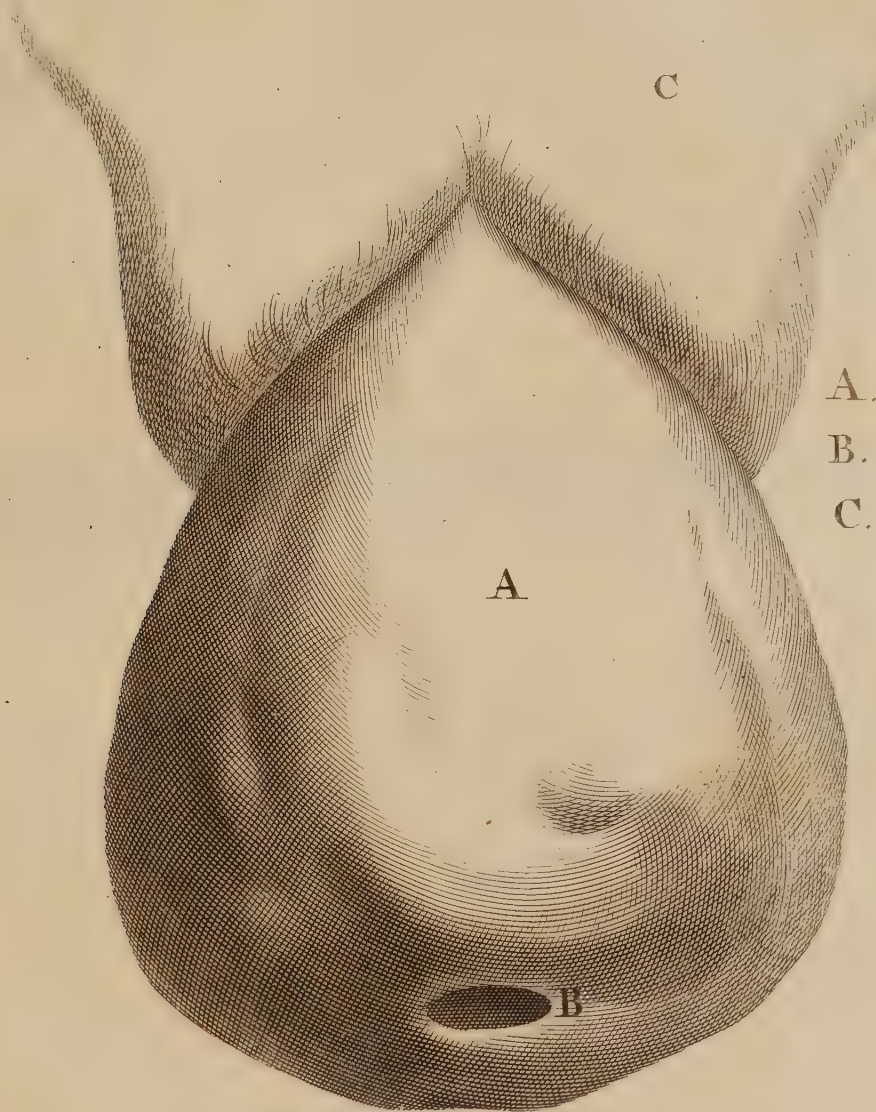
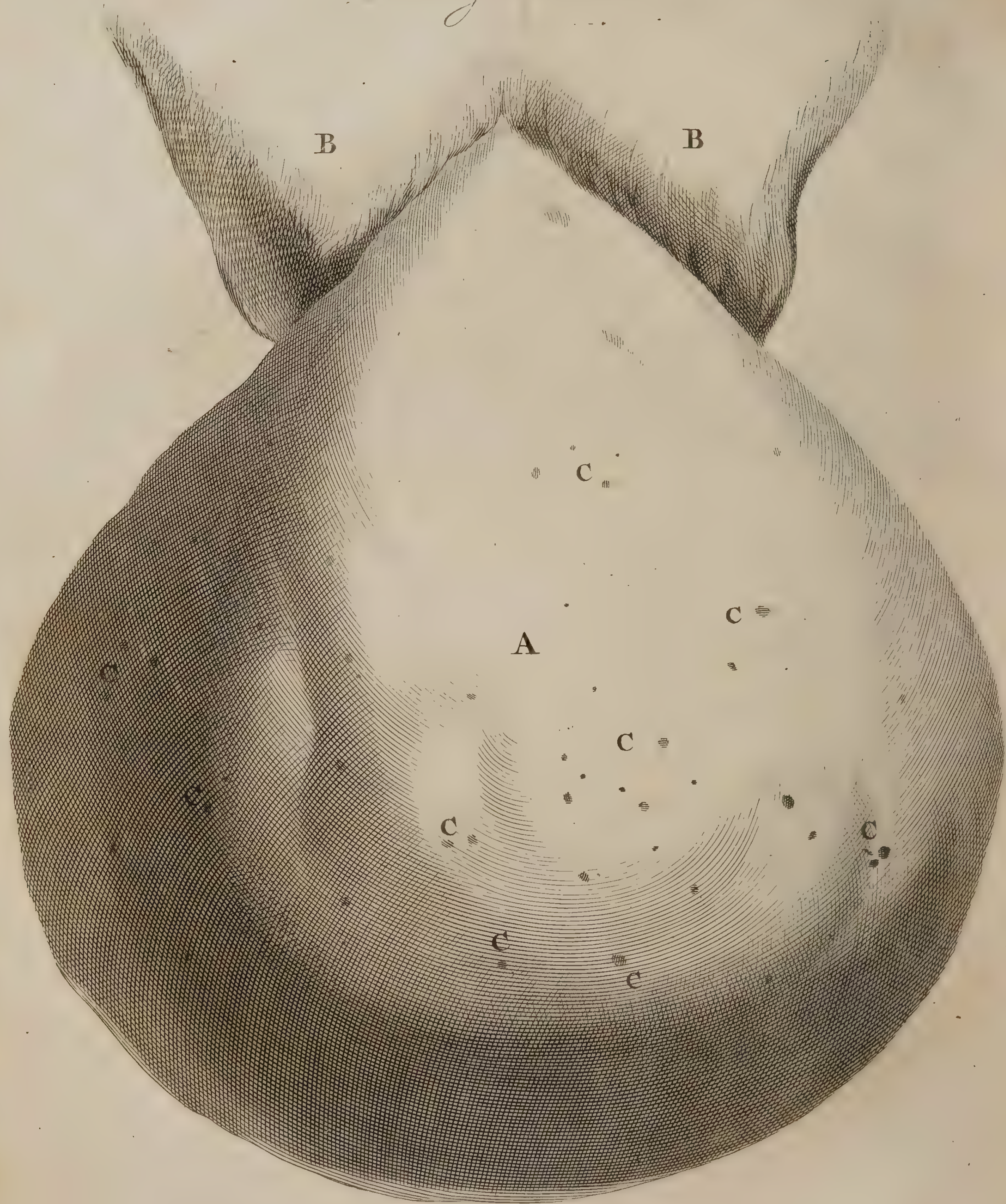

Fig. 12.

partum; tunc enim non invertitur, ſed procidit tantum, ita ut os uteri internum in extimo hujus propendentis uteri, reperiatur. Hic verò os uteri non ſentitur, nec oculos incurrit, ut videtis Fig. 12. Oritur hoc malum nonnunquam ab obſtetricibus minus expertis, funiculum umbilicalem plus quam par eſt, attrahentibus, unde uterus non poteſt non ſubſequi. Aliquando etiam ortum ducit à conatibus, poſt partum remanentibus. Tempore, quo opem ferebam parturientibus, ſemel mihi contigit, cum fœtum mortuum placentamque extraxiſſem, uterum mox ſubſequentem conſpicere, quo ilicò reſtituto, cruribuſque, ut artis eſt, poſitis; brevi fuit curata ægra. Multoties Obſtetrices non ſolum, verum etiam Chirurgos, imò & Medicos hac in re eſſe hallucinatos, non eſt, lector benevole, cur dubites. Nuper adhuc me arceſſi juſſit Chirurgus quidam, qui in eodem caſu conjicere haud potuerat, qualis eſſet tumor è corpore propendens. Aliquoties me quoque vocarunt Obſtetrices, mirabundæ, quod viderent ejuſmodi tumores à partu ſeſe exſerentes. Nonnullæ mihi venienti dixere, hic videbis molam magnam, utero firmiter adhærentem: aliæ, hic habemus partum fœtus monſtroſi, &c. Hunc ergò affectum delineavi, ut unicuique Chirurgo, qui delineationem viderit, magis in memoria hæreret, & ne quis amplius in re tanti momenti, & ſubitam reſtitutionem expoſcente affectu, deciperetur. Vide Fig. 12.

Figur. 12. Explicatio.

A. *Portio uteri illicò à partu inverſi propendens.*

B. *Pubes.*

C. *Vteri vaſorum oſcula hiantia.*

OBSERVATIO XI.

Fœtus à Funiculi Umbilicalis mira contorſione necatus.

SIcut homini in lucem edito innumerabiles mortis cauſæ imminent, ita quoque non paucæ ſunt conſtitutiones morboſæ fœtum in ipſo jam utero enecantes. Inter eas maximi eſt momenti funiculus umbilicalis contortus. Nuper fœtus mortuus in lucem editus eſt, membranis chorio & amnio integris exiſtentibus, cujus funiculum umbilicalem mirè contortum inveni; ſicut quotidiè in fune fieri videmus, quum poſt tenſionem ejus, & unius extremi frequentiorem circumgyrationem, ad invicem duo extrema ducuntur. Vide Fig. 13. Veroſimile quoque eſt, malum iſtud à frequentiori circumgyratione fœtus ortum duxiſſe in Utero, ejuſque mortis fuiſſe cauſam: utpotè humorum circulatione per funiculum in totum impeditâ.

Figur. 13. Explicatio.

A. A. *Funiculum peculiariter contortum monſtrat;*

B. B. *Placentam Uterinam.*

OBSERVATIO XII.

Ulcus Uteri malignum.

INter omnes corporis affectus, qui ſexum infirmum vexare ſolent, haud poſtremum locum obtinent Uteri Ulcera maligna. Anno 1671. Mulierem quandam viſitavi, quæ ab aliquot ſeptimanis, uteri ulcus contraxerat, cum tanto eoque continuo ſanguinis profluvio, ut omnibus admirationi fuerit. Mortem ſibi ſæpius optabat, propter ineffabiles dolores earum partium, donec tandem remediis,

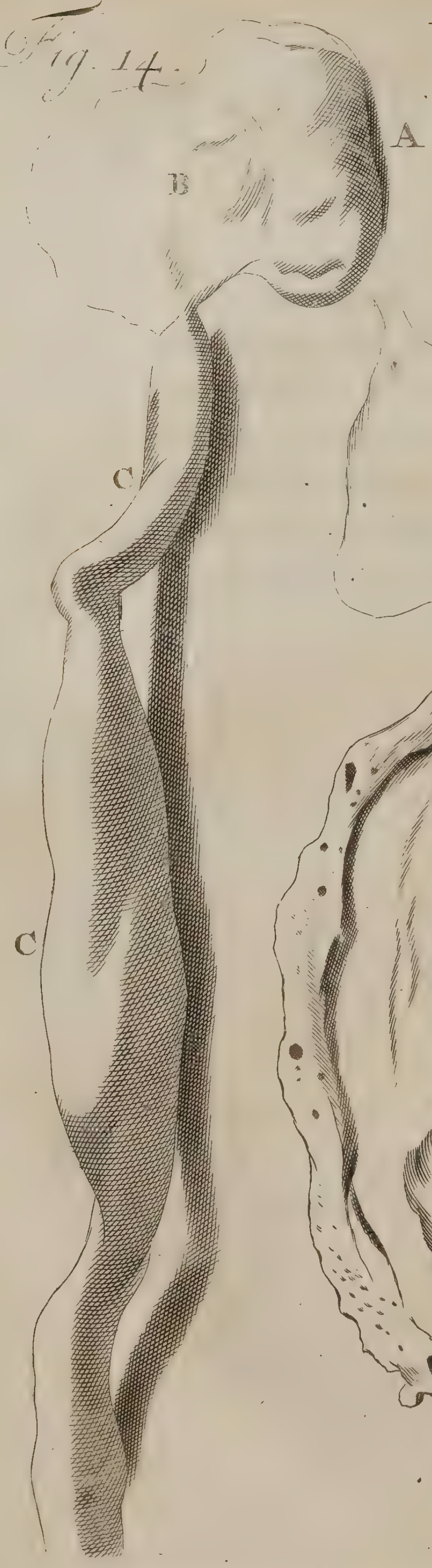

Fig. 13.

A

B

diis, ob loci incommoditatem & humiditatem nihil proficientibus, mors miseriis finem imponeret. Aperto cadavere, uteri cervix ab ejus corpore attactu sese disjunxit, utpotè planè putrefacto. Intestina, ab inflammatione & excoriatione prægressis extrinsecè coalita, cæteraque satis sana offendi. Ejusmodi Ulcera uteri, quæ verè lethalia sunt habenda, posthac aliquoties videre mihi contigit, cum tanto non solum dolore, verumetiam conatibus egerendi adeò vehementibus, ut ægræ non essent ferendo, imò mori quam diutius vivere maluerint.

OBSERVATIO XIII.

Diabetes à renibus malè affectis.

VIr quidam in ætatis flore, diu atrocibus nephriticis doloribus vexatus, renisque abscessum passus, in diabeten incidit. Singulis septimanis dolium dimidium cerevisiæ ingurgitare difficile illi non fuit. Post mortem cadaver aperiendi copiam mihi fecêre consanguinei. Viscera satis benè constituta, exceptis renibus & ureteribus, conspexi; uterque enim ren ex parte consumtus erat, præsertim dexter; cujus substantiâ planè consumtâ, ejus membranas summoperè incrassatas & contractas, pelvisque capacitatem adæquantes vidi; sicuti Figura 14. repræsentat.

Figur. 14. Explicatio.

A. *Renis dextri membranæ incrassatæ, & contractæ, substantiâ renis glaudulosâ in totum consumtâ.*

B. *Pelvis justò major.*

C. *Vreter tortuosus, & diversis in locis summopere à calculorum transitu, expansus.*

Præterea Ureteres admodum tortuoſos, variiſque in locis expanſos offendi.

OBSERVATIO XIV.

Superfœtationis exemplum.

UXor cujuſdam Chirurgi Amſtelodamenſis Anno 1686. infantem robuſtum & viventem peperit. Sex horis poſt hunc partum, in lucem quoque edidit embryonem, cujus figuram & magnitudinem videtis infra Fig. 15. In hoc embryone notatu digna fuêre, primò, quod funiculus umbilicalis tot hydatidibus eſſet refertus, ut totus videretur concatenatio veſicularum aqueo humore refertarum; unde hoc? ſecundo, placentulam tantæ magnitudinis & craſſitiei inveni, ut in fœtu trium menſium rarò craſſiorem & majorem repererim.

Figur. 15. Explicatio.

A. *Embryo, cujus caput reſpectu corporis ingentiſſimum.*

B. *Funiculus umbilicalis in hydatides degener.*

C. *Artus, inquibus nulla forma manus aut pedis, aſt verò inſtar appoſitarum particularum rotundarum ſeſe produnt, uti adhuc videre eſt in Muſéo noſtro.*

D. *Placenta Uterina ſolita craſſior & major.*

OBSERVATIO XV.

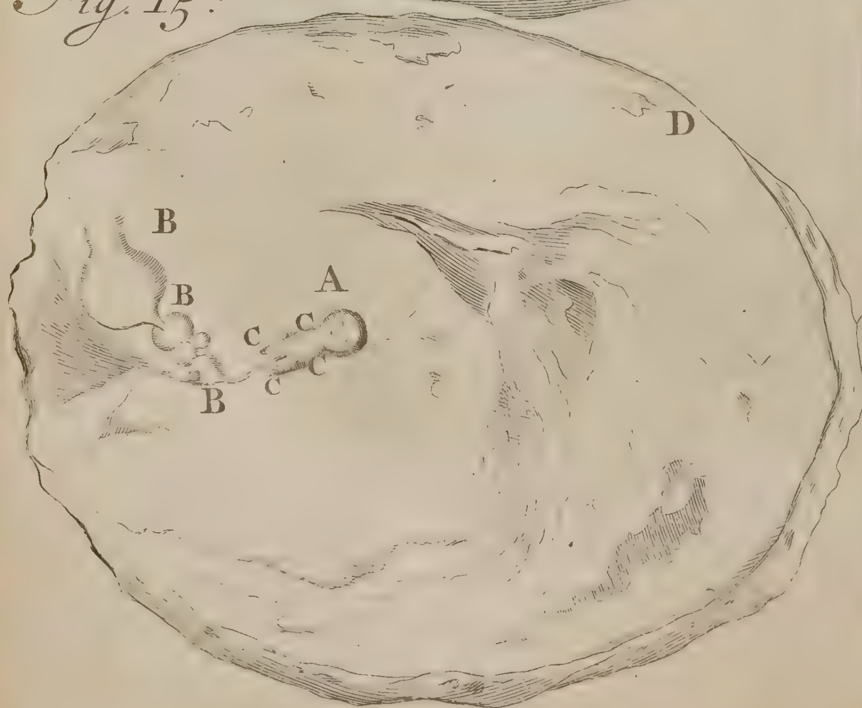
Ex Calculis in uretere hærentibus, Iſchuria lethalis.

QUam deplorabile malum ſit Veſicæ calculus, nemini ignotum; multo tamen adhuc crudelior affectus, Calculus

Fig. 16.

A
B
A
D
C
C
E
F
F F
G

Fig. 15:

culus Renum, ſi tantæ ſit magnitudinis, ut ureterem tranſire nequeat; quia in hoc caſu nil valet ars Medica, nil quoque Chirurgia prodeſt. Exemplo ſit Chirurgus quidam Amſtelodamenſis Anno 1682. qui à longo tempore nephriticus, multos calculos excreverat: demum in Iſchuriam ſpuriam incidens, (à quo, ſemicupii beneficio ſemel liberatus à nobis fuerat paucis ante diebus) & vehementiſſimis ventris, crurumque doloribus, & vomitu materiæ nigricantis, correptus, vitam tandem cum morte commutavit.

In cadavere aperto, reperi præter duos calculos in rene dextro, unum in uretere ſiniſtro, magnitudine & formâ olivæ exiguæ, cujus ſuperficies innumerabilibus calculis & arenulis obſeſſa erat, qui omnem tranſitum Urinæ denegarunt. Vide Figur. 16.

Pars hujus Ureteris ſupra calculum, propter calculorum tranſitum admodùm erat dilatata, infra eundem verò naturalis capacitatis, aſt rubicundior juſto ab inflammatione excitatâ. Renem ejuſdem lateris monſtroſæ magnitudinis, ut & ureteris maximam partem, aqueo humo-

Figur. 16. Explicatio.

A. A. *Venæ & arteriæ renales.*
B. *Ren dexter in majorem molem extenſus ob urinam in eo occluſam.*
C. *Ureter à tranſitu calculorum & urinæ ſuppreſſione valde extenſus.*
D. *Venæ renalis ramus per ureterem diſperſus.*
E. *Calculus ingens in uretere ſubſiſtens.*
F. *Varii calculi exigui.*
G. *Portio ureteris naturaliter conſtituta.*

re obſeſſum inveni; cujus liquoris motum ſæpiſſimè percepit æger, quum ſeſe moveret, ut nobis indicabat.

OBSERVATIO XVI.

Eruptio Ovarii poſt abſceſſum ventris nimis profundè perforatum.

QUam neceſſarium ſit, non ſolùm Anatomico verùm etiam Chirurgo, manum habere ſuſpenſam, nemo ignorat. Anatomici cautè partes diſſecant; Chirurgis haud minori opus eſt circumſpectione in inſtituendis apertionibus. Novi Chirurgum, dum viveret, admodum temerarium: is abſceſſum in hypogaſtrii parte inferiori & laterali phlebotomo magno aperturus, tam profundè inſtrumentum adegit, ut in abdominis uſque cavitatem penetraret. Quâ factâ aperturâ, momento ſimul cum pure unum ex Ovariis extra corpus erumpebat, quo à me viſo, digitiſque benè explorato, ſine notabili ægræ noxa, idem in naturalem locum intruſi; ita ut nullum inde ei damnum fuerit relictum.

OBSERVATIO XVII.

Hydrops Ovarii muliebris.

HYdrops Ovarii, aut (ſi ita loqui liceat) Ovorum, affectus eſt ab aliis ſatis viſus, modò ſatis conſideratus. Hydatis audit apud Authores, cui nomini libenter acquieſco, modo de mali ſubjecto inter nos conveniat. Hoc utplurimum (ſi non ſemper) ipſa ova eſſe animadverto, ita mutata, & in tantam aliquandò molem aucta, ut

Fig. 17.

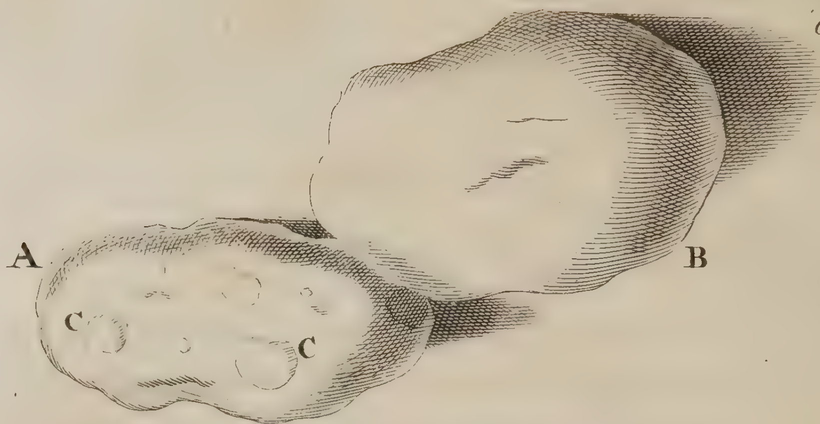

Fig. 18.

ut infantis caput non raro ſuperaſſe viderim. In appoſita Figura 17. videtis hunc affectum ovarium ipſum ſuperare. Quid mirum illam mutationem aut colliquationem fieri in Ovis humanis, quæ in ſtatu naturali humore ſeminali ſunt referta? quoniam ipſum Cerebrum & glandulas in aquam reſolvi aliquoties conſpexi, & obſervationes aliorum quoque teſtantur. Huc referri meretur Ovum gallinæ prodigioſum, in hunc modum extenſum; quale domi reſervo, & curioſæ liberalitati eximii Domini Doctoris Almeloveen debeo, qui mihi ad diſſectionem animalculum hoc ſuggeſſit.

Figur. 17. Explicatio.

A. *Ovarium humanum.*
B. *Ovum in præternaturalem humorem degeneratum, & valde extenſum.*
C. *Ovum ex ovario protuberans.*

OBSERVATIO XVIII.

Tumor Piloſus in Omento repertus.

ANno 1683. aperuimus cadaver cujuſdam mulieris, jam à quindecim annis hydropicæ, unde per abdomen ejus, trium ulnarum ſpatio diſtentum, vaſa ſanguinea craſſitie & capacitate calamum ſcriptorium maximum ſuperantia, diſperſa invenimus. Tandem poſt multos, & quidem intolerabiles dolores, incidit in gangrænam ſupra Umbilicum, qua ſeparata, magno cum impetu, humor in abdomine contentus erupit, ſine notabili fœtore. Magiſter Abel van der Horſt, de arte Chirurgica benè me-

meritus, spleniorum, & emplastrorum glutinantium usu ulteriorem inhibuit fluxum: utque partitis vicibus daretur exitus huic liquori, singulis quadrihoriis quantitatem sufficientem eduxit. Hic humor paucis post eruptionem horis, tantum concepit fœtorem, ut nemo perferre potuerit. Quarto quintove post apertionem die, obiit misera patiens. Cadaveris aperiendi copiam nobis suppetebant consanguinei. In Omento digitum crasso & carnoso fixeque peritonæo adhærescente invenimus tumorem pugni magnitudine, quo secundum longitudinem aperto, primò paululum materiæ pultaceæ, albæ, nullo fœtore præditæ, erumpebat. Hac emissa nil præter glomum durum, è capillis intricatis & crispis constantem, invenimus. Vide Figur. 18. Hi capilli diversæ erant longitudinis, nonnulli magnitudinem digiti, alii spithamam superabant. Hosce capillos microscopio subjectos planè convenire cum aliis capitis capillis reperi, excepto quod nullis gauderent radicibus. In cæteris visceribus nil notatu dignum observabam.

OBSERVATIO XIX.

Orthopnœa ab obstructione & expansione vesicularum pulmonis orta.

IN Hydrope Ascite & Orthopnœâ Virgo quædam, quadraginta præter propter annos nata, per aliquot jam menses suffocari videbatur. Non solum labia, verum etiam tota facies fœdum contraxerat livorem. Tandem, lipothymiis variis subortis, vitam cum morte commutavit.

vit. In cadavere culter Anatomicus ſequentia detexit. Muſculi abdominis (ſibi invicem ex naturæ lege incumbentes arctiſſimeque cohærentes) hic adeo laxè cohærebant, ut ſolis digitis, levique operâ eoſdem ſeparaverim, quod in cadaveribus ex Hydrope defunctis pluries obſervavi. Latex aquoſus in abdomine contentus, cum igni imponeretur, concreſcebat, lymphæ ad exemplum. Omnis pinguedo per totum corpus conſumta, Peritonæum incraſſatum, Omentum ſcirrhoſum & induratum. Inteſtina, ab inediâ longâ, coarctata & contracta. Venæ Spermaticæ ita dilatatæ, ut calamum ſcriptorium facile admitterent, quod nunquam antehac in Virginibus, ſed aliquoties in Gravidis obſervavi. Membranæ Hepar & Renes ambientes, duræ admodum & incraſſatæ, Veſica fellea ferè vacua, Pulmo pleuræ adnatus. Cor ſolito grandius. Aqua pericardio incluſa copioſior, igni impoſita incraſſabatur. Ren dexter inverſus, ut Fig. 19. demonſtrat. In aliqua autem pulmonis parte inveni veſicularum pellu-

Figur. 19. Explicatio.

A. *Venæ cavæ truncus ſub diaphragmate abſciſſus.*
B. B. *Venæ renales, quarum ſiniſter & ſuperior ramus abſciſſus.*
C. *Venæ renalis ramus per ureterem diſperſus.*
D. *Ramificatio venæ renalis antequam renem intrat.*
E. *Pelvis renis.*
F. *Ren dexter inverſus & deorſum inclinans.*
G. *Vena ſpermatica juſto capacior.*
H. *Ureter.*
I. *Venula per glandulam renalem diſſeminata.*

cidarum acervum, ab aëre expansarum, & ita obstructarum, ut levi compressione eas ab aëre evacuare haud potuerim. Impulsum per asperam arteriam flatum, nullum commercium cum hisce expansis vesiculis amplius habere, propter earum obstructionem, expertus sum. Post, aëre per asperam arteriam vehementer adacto, disrumpebantur nonnullæ ex iis vesiculis. Ceteræ aciculæ cuspide perforatæ aërem emisêre, & subsidêre. Vide Fig. 20.

Figur. 20. & 21.

Vesiculas pulmonales obstructas, & ab aëris occlusione expansas, exhibent.

OBSERVATIO XX.

Idem Malum ab Obstructione Vesicularum pulmonalium ortum.

ANno 1685. præsentibus Domino Sylvio Medicinæ Doctore expertissimo, & Magistro Heyunga, in arte chirurgica benè versato, Cadaver cujusdam mercatoris dissecui, qui à longo tempore dyspnœam passus erat, cum tussi & febricula continua. Hic affectus tantopere ingravatus est postquam in aquam incidisset, ut temporis progressu respirare vix amplius potuerit, imò non longe post è vita discesserit. In cadaveris apertione observavimus quoque totum malum hæsisse in obstructâ pulmonis parte, in qua omnes vesiculæ oppilatæ & extensæ apparebant, ut videre est Figur. 21.

Fig. 19.

I
I
A
B
B
D
B
E
C
E
F
G
C
H

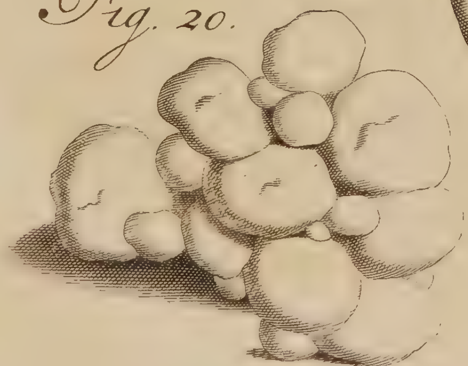

Fig. 20.

Fig. 21.

OBSERVATIO XXI.

Idem affectus in puero observatus.

ANno 1686. dissecui cadaverculum pueri octo circiter annos nati, (præsente Domino van der Burgh, Mercatore Amstelodamensi) qui ex eodem affectu denatus fuerat, in cujus pulmone idem nobis occurrit; ita ut crediderim malum hoc frequentius miseros affligere, quàm hactenus ab Authoribus observatum, propterea quod apertionem cadaverum raró admittant consanguinei.

OBSERVATIO XXII.

Partus mirabilis, in quo insolita viarum clausura, arte tamen reserata.

MUlierem posse concipere aut gravidam fieri Utero ipso è corpore ex parte propendente, non absolutè negandum est, quia illud semel (ut posthac referam) in matrona quadam observavi; rarum tamen est, & à paucis, (si ab ullo) antehac visum. Non minus rarum esse censeo, mulierem imprægnari salvâ manente membrana hymene, idque ad tempus partus. Ast rarissimum, vaginam uteri, tempore partus, membranâ præternaturali pone Hymenem esse clausam, sicut jam recensebimus.

In Fossa Principis, è regione fossæ, vulgo dictæ *de Angeliers graft*, tabacum vendebat eo tempore *Ian Pietersz.* Nomen & locum præter morem (solent enim plerumque id ægre ferre, ad quos pertinet) apposui, quia

omnium admirationem excitabit hæc hiſtoria. Hujus uxor in partu verſans fœtum in lucem edere non potuit, quantumvis conatus & labores partus eſſent adeò vehementes, ut clamoribus ejus tranſeuntes in dicta foſſa detinerentur. Tandem me vocari juſſerunt huic operi admotæ duæ obſtetrices, (nempe *Annetje Moer in de Blaauwe Pot op de Keyſers graft , en Stijntje Moer in de Huyde ſtraat*) jamjam enim videbatur moritura miſera illa patiens. Exploratâ difficultatis partus causâ, inveni membranam Hymenem eſſe integram, valde craſſam & à fœtus capite, exitum quærente, foras extenſam. Hoc viſo, incidendam eſſe dictam membranam, judicavi. Vocantur itaque Andreas Boekelmannus, & Petrus Adriani filius, Chirurgi expertiſſimi, quorum ultimus primo accedens, mecum hanc ſuaſit Operationem; quæ ſtatim à nobis inſtituta eſt forfice & ſtilo excavato, ne fœtus caput læderetur. Hac facta inciſione (ut figur. 22.) fruſtra fœtus excluſionem expectavimus, propter alteram præternaturalem membranam, craſſam, vulvam profundius claudentem, fœtusque exitum impedientem. Hac obſervatâ membranâ

Figur. 22. Explicatio.

A. *Vulvæ labia à ſe invicem diducta.*
B. *Nymphæ.*
C. *Vagina membranâ præternaturali clauſa*, c. c. *inciſio per dictam membranam facta.*
D. *Membrana Hymen.*
E. *Meatus urinarius.*
F. *Clytoris.*

Fig. 22.

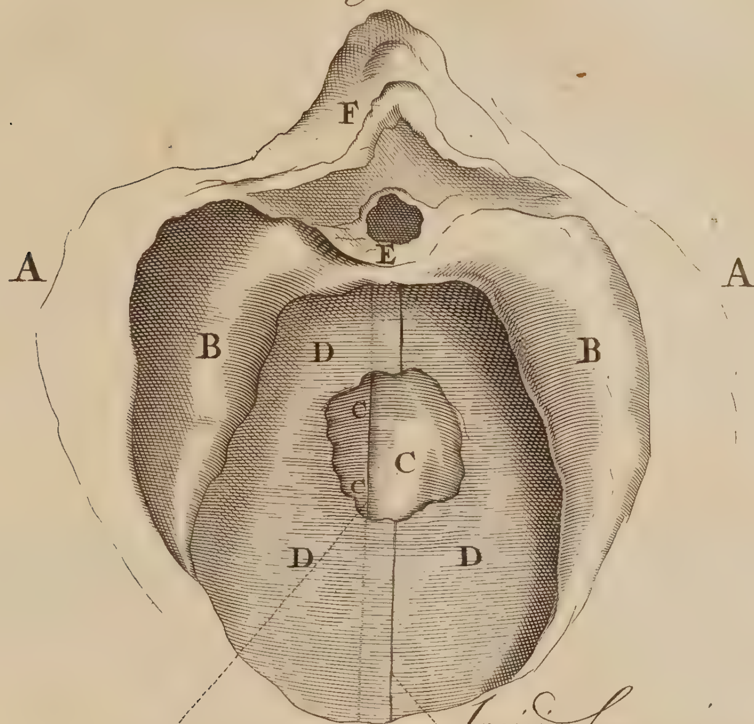
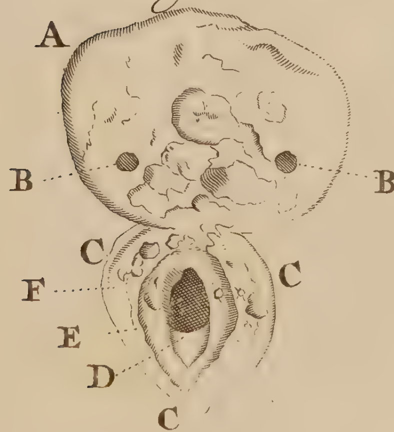

F
A
E
A
B
D
B
c
C
c
D
D
Incisio hymenis.
Incis: membranæ præternat: pone hymenem.

Fig. 23.

A
B
B
C
C
F
E
D
C

branâ ſpem in anguſto eſſe judicavimus: ne tamen ſimul cum fœtu periret mater, hujus inciſionem quoque moliti ſumus. Quid fit? illicò operatione peracta, in lucem editur fœtus vivus, ejulatibus vires ſatis robuſtas prodens, & in hunc uſque diem ſalubriter vivens. Hiſce omnibus non ſine ſummo levamine peractis, quæ jamjam videbatur cum fœtu moritura mater, eluctabatur Dei ter Opt. Max. favore. Sequentibus diebus ſolicita facta ægra, ob urinæ incontinentiam, quam perſenſit; non ob inciſiones ſupradictas, ſed extenſionem immanem & diuturnam vulvæ, ſphincteriſque veſicæ, quod eventus quoque confirmavit: Nam poſt aliquot ſeptimanas optimè convaluit, & adhuc pancraticè vivit, ſimul cum fœtu admirandi partus.

In hoc partu 1. conſiderandum eſt, hymenem membranam in coitu fuiſſe illæſam, (cujus rei variæ reperiuntur in oculatiſſimi Bartholini Anatomia, fol. mihi 2861. hiſtoriæ) ſive à nimia craſſitie, vel alia cauſa hic reticenda, ne verecundiæ limites tranſeam. Secundò, profundius, & ponè dictam hymenem vaginam fuiſſe occluſam à membrana quadam præternaturali, quæ, dubio procul, ortum duxit poſt imprægnationem ab excoriatione quadam vulvæ, ab humore acriori oriunda; videmus enim aliquoties vulvam excoriatam (cujus latera extra coitum ad ſe invicem concidunt) non ſolum claudi, verum etiam membranoſum quid producere. Tertio, Urinæ incontinentiam ortum duxiſſe non ab operatione aut inciſionibus, ſed à nimia vulvæ extenſione. Nonnulli imperiti exiſtimant omnem Urinæ incontinentiam obſtetri-

cibus (aut Magiſtris qui fœtum mortuum extraxère), imputandam eſſe, aſt inconſultò. Multoties enim provenit ab extenſione nimia vaginæ, unde ſphincter veſicæ, qui vaginæ arctè cohæret, ita extenditur, ut urinam per aliquot dies, imò ſeptimanas, retinere non valeant puerperæ. Hanc ſphincteris atoniam ſæpiſſimè curavi: raro verò curantur, ſi Urinam non retineant, à gangrænâ, quam parturientes ſæpius contrahunt poſt vulvæ extenſionem diutinam & immanem, aut digitorum attritum immodicum.

OBSERVATIO XXIII.

Puellæ pudendum monſtrosè conformatum.

ANno 1670. Puellam ſex dies natam viſitavi, cujus pudendum cum umbilico unitum, aut potius cum eo, quod loco umbilici erat; nimirum chaos ex tuberculis excoriatis conſtans; ut videtis Figur. 23. In hujus parte inferiore duo in conſpectum ſeſe dedere foramina, è qui-

Figur. 23. Explicatio.

A. *Chaos è tuberculis excoriatis & carnoſis conſtans.*
B. B. *Duo foramina urinam continuè eructantia.*
C. C. C. *Pudendum muliebre.*
D. *Membrana Hymen figuræ ſemicircularis, quemadmodum utplurimum (ſi non ſemper) in nuper natis reperitur. In ætate provectioribus è contra circulum efficit.*
E. *Nymphæ.*
F. *Labia vulvæ.*

quibus Urina guttatim continuè ſtillabat, præſertim cum lachrymas funderet infans. Hunc autem infantem veſicâ deſtitutum fuiſſe, dubitandum non eſt, præſertim quia meatus urinarius quoque deficiebat. Id quod in diſſectionibus cadaverum aliàs quoque animadverti. An ex terrore? Mater enim paucis ante partum ſeptimanis ex alto ceciderat.

OBSERVATIO XXIV.

Uteri lateralis portio in partu procidens.

INnumerabiles ferè ſunt Uteri affectus, inter quos nonnulli tam raró obveniunt, ut nullus Authorum mentionem eorum fecerit. Inter hos merito numerandum cenſeo prolapſum veræ lateralis portionis corporis uteri parturientium, qualem ſemel tantum vidi. Mulier quædam in platea Judæorum, lata vulgò dicta, in partu verſans, à conatibus vehementioribus incidit in tumorem durum, minoris pugni magnitudine, idque ſolummodo in latere dextro vuluæ. Hoc viſo tumore, Obſtetrix me vocari juſſit, neſciens quid eſſet. Primâ fronte placentæ uterinæ portio mihi videbatur, quæ non raró exitum ante fœtum quærens, mihi hic ferè impoſuiſſet; aſt verò re penitius inveſtigatâ, veram uteri lateralem portionem eſſe deprehendi: quod eventus quoque edocuit: fœtu enim in lucem edito, ſtatim ad naturalem rediit locum, patienſque convaluit ſine ulla ulteriori fomentatione; quâ uſi ſumus in partu, ne pars uteri prolapſa gangrænam conciperet.

OB-

Observatio XXV.

Os Uteri in partu prolabens.

PLacentam Uterinam imò Collum (Vagina dictum) in partu ante fœtum ſæpiſſimè exire, notum eſt. Verumenimverò mirari ſubit, os uteri internum in partu idem moliri, quod aliquoties obſervavi. Mirum dictu, quanta monſtroſitate ſeſe offerat eo tempore dictum uteri os, & quanta circumſpectione opus ſit in tali partu, norunt ii, qui hiſce nobiſcum adfuerunt caſibus. In hoc ſtatu fœtus adhuc viventis exitum naturæ committendum eſſe exiſtimo, & os uteri utraque manu retinendum. Denato vero fœtu totum negotium in eo conſiſtit, ut una manu quantum poſſibile eſt extrahatur, & alterâ os retineatur, ne ſimul cum fœtu prolabatur & invertatur uterus, eo tempore ad inverſionem pronus.

Observatio XXVI.

Vteri à partu inverſio ab imperitâ manu reddita lethalis.

QUam malè ſibi conſulant homines, qui ægri corporis ſui curam imperitis & circumforaneis temerè committunt, varii tragici eventus quotidie teſtantur, idemque ſequens obſervatio palam facit. Uxor cujuſdam Lanionis peperit nuper fœtum robuſtum, & illicò ſimul etiam cum placenta Uterus inverſus ſequebatur, uti videtis in Obſerv. 10. præcedenti. Quid fit? ignarus vocatur medicaſter, (cujus nomen præſtat reticere) cui dubio pro-

procul ejuſmodi deplorabilis affectus nunquam obvenerat. Is loco repoſitionis uteri in proprium ſuum locum, cultelli cuſpide leviter tumorem tetigit, perſcrutandi cauſa, qualis eſſet, an humoribus refertus tumor præternaturalis, an verò placenta uterina &c. Hoc temerarium & inauditum perſcrutinium vitæ finem breviter impoſuit, ſtatim enim tanta ſuborta eſt hæmorrhagia, ut non fuerit ferendo, quantumvis vocatus ſtegnoticis opitulari conarer; verùm omnia incaſſum; paucis enim horis poſt lipothymiis ſubortis ultimum diem obiit.

Observatio XXVII.

Hydrops è congerie Hydatidum ſacco incluſâ.

QUid ſit Aſcites membranis involutus, nemini ex illis, qui Medicam Praxin exercent, eſt obſcurum. Hic verò exemplum in medium profero multo rarius: ſcilicet veſicam burſulis aqueo humore refertis infarctam, aut ſaccum membranaceum craſſum, & magnitudine ſtomacho haud abſimilem, (ſupra quem etiam locatus erat) hydatidibuſque repletum; idque in Cadavere aſthmaticæ, cui reſpiratio adeò erat difficilis, ut nonnunquam ex orthopnœa videretur moritura; concomitantibus febriculâ lentâ, & cardialgiâ frequentiori. Harum Hydatidum multas in ſacco dicto membranaceo fluctuantes, alias quoque firmiter eidem adhærentes reperi. Vide Figur. 24.

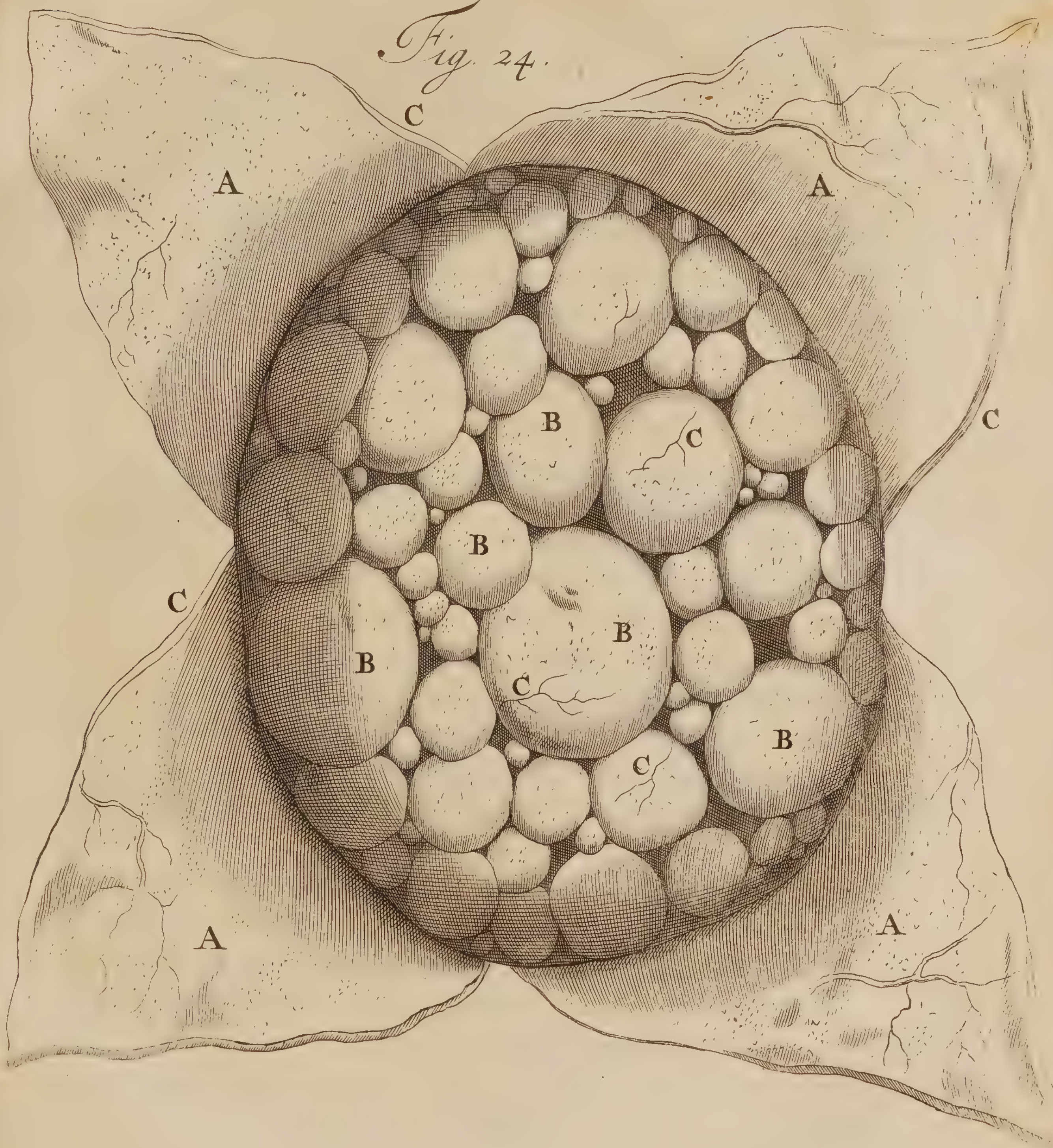
Figur. 24. Expofitio.

AAAA. *Saccus membranaceus cruciali incifione apertus.*
BBBB. *Hydatides diverfæ magnitudinis dictum faccum replentes.*
C C. *Vafcula fanguinea per faccum differninata.*
c c c c. *Dicti facci craffities.*

OBSERVATIO XXVIII.

Ex Placentulis poft fœtus exclufionem in utero remanfis, Pfeudomolæ.

QUot & quanta incommoda puerperis obveniant, ubi præeuntem fœtum maturum fecundinæ non fequuntur, difficile dictu. Nonnullæ in uteri fluorem immodicum & irregularem, per intervalla repetentem, non fine cruciatibus, eâ de causâ incidunt. Aliis in magnam molem diftenditur abdomen, cum refpirandi difficultate, pedum œdemate, ventriculi anorexiâ, præcordiorum anxietatibus, animi deliquiis, & faciei pallore. Non rarò quoque mors illarum miferiis imponit finem. Ita ut malum illud magni quidem momenti & periculofum fit, non verò lethale per fe, ficut voluêre nonnullæ minus peritæ obftetrices. Non rarò per decimeftre, & quod excedit fpatium, in Utero remanet placenta, fœtu jam in lucem edito. Mirum dictu, quantam mutationem & metamorphofin, ut ita loquar, placentæ præter naturam fubeant! Eas aliquando in Hydatides, aut veficulas è pedunculis dependentes, & humore aquofo refertas degenerare, pofthac demonftrabimus; nunc oculis veftris fiftimus retentas placentulas, per-

Fig. 24.
C
A
A
C
B
C
B
C
B
B
C
C
B
A
A

perperam ab aliis pro molis habitas; pro molis dico, 1. propter duritiem, craſſitiem, formam, & carnoſitatem, quibus deſcriptioni molæ ſunt conformes; ut mirandum non ſit, eaſdem pro molis habitas eſſe ab iis, quibus occaſio haud data fuit, quotidie nobiſcum ejuſmodi retentas placentulas cultro Anatomico ſubjicere: A quo tempore enim in hac vaſta civitate lectiones in uſum obſtetricum habui, quicquid rari ac inſoliti in earum incidit manus, in redhoſtimentum mihi ſemper afferunt. Rediens in viam unde digreſſus ſum, dico, placentulas fœtuum, duorum, trium, quatuorve menſium, ſi diutius, quàm par ſit, remaneant in utero, non tantum periculi, ac quidem mutationis afferre. Si verò placenta fœtus maturi, aut ſeptimeſtris, vel octimeſtris remaneat, plus ſubeſt periculi, & ſæpiſſimè tota placenta in hydatides degenerat, quarum numerus aliquando tantus eſt, ut gravidæ videantur mulieres, propter abdominis extenſionem. Memini me bis ſcutellam magnam ejuſmodi hydatidibus refertam vidiſſe ex iis, quæ per aliquot poſt partum menſes retinuerant placentas in Utero. Dixi ſuperius placentulas, duorum, trium, quatuorve menſium abortûs, ita indurari, talemque adipiſci formam, ut pro molis habeantur ab imperitis, modo diutius quam par ſit, aut per dies aliquot, in utero hæreant: humoribus enim cum fœtu expulſis, contrahitur placenta ab Utero in hanc vel illam formam, & ſic talpæ, ranæ, aut ſimilis rei ſpeciem aliquando induit: unde fæminæ nimis credulæ nugatoriiſque fabellis addictæ, molas viventes imò volantes in lucem prodiiſſe narrant, imò in partu præſentes alias ſocias ſuas monent, ut ſibi caveant ab ejuſmo-

di molis, ne ſcilicet molæ iſtæ ipſas adoriantur & ſub veſtimentis ſeſe inſinuent. Hiſce rejectis anilibus nugis, obſervatu dignum eſſe cenſeo, tales placentulas, ſi per ſeptimanam aut diutius retineantur in utero, fœtu in lucem edito, ita ab utero comprimi, ut non ſolum carne muſculosâ ſolidiores evadant, verum etiam formâ & magnitudine Uteri naturalis exteriorem faciem adæquent. Vide Figur. ſubſequentes.

Mulier ab undecim ſeptimanis (ut ipſa mihi referebat) gravida facta, ab animi pathemate, abortiit: remanente, per aliquot hebdomadas, placentula; quæ, ab Uteri compreſſione, cum ad priſtinam ferè magnitudinem & formam rediret Uterus, ita induruit, & deformis facta eſt, ante excretionem, ut, niſi rite examinaſſem ejus ſubſtantiam, molam crediſiſſem. Vide Fig. 25.

Alia quædam, in quintum menſem gravida, peperit fætum immaturum, & poſt eum quoque ſecundinam integram benè conſtitutam. Hiſce in lucem editis, ſecuta eſt carnea moles, formâ & magnitudine Uterum naturalem referens; vide, Figur. 27. Hac incisâ & ritè examinatâ placentulam quoque eſſe deformem, & juſto duriorem, deprehendi. A quo tempore geſſerit hanc ſecundam placentulam dictu difficile. An gemellis gravida fuerit, & uno in nihilum redacto, aut inſciâ gravidâ excluſo, ejus placentula remanſerit; an verò ante hanc ultimam impraegnationem gravida jam fuerit, & embryone excluſo, placentulam retinuerit, (quod pluries contingit) & de novo uterum geſſerit, haud licuit inveſtigando determinare.

Fig.

Fig. 25.

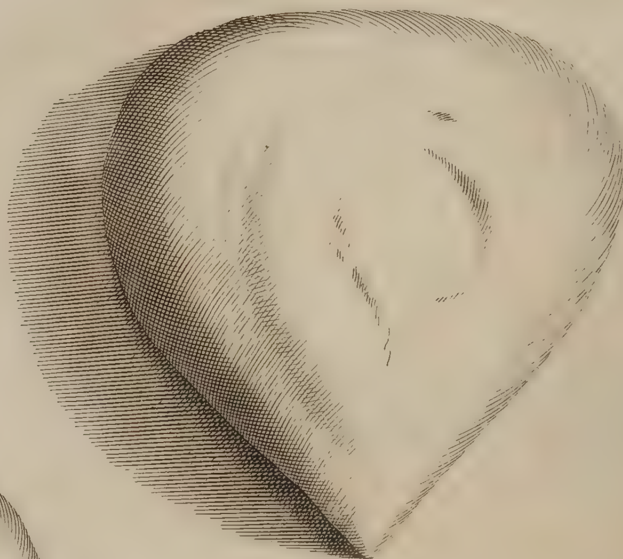

Fig. 26.

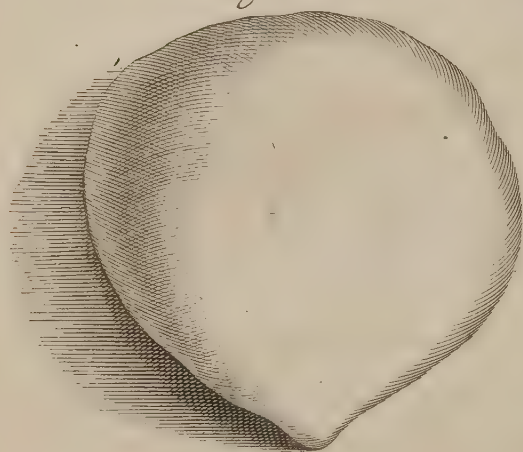
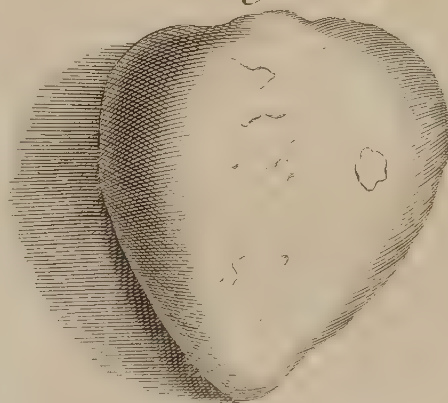

Fig. 27.

Figur. 25. 26. & 27.

Placentulas, post fœtus exclusionem, per aliquot hebdomadas in utero detentas, (unde ab uteri compressione, cum uterus ad pristinum ferè statum rediret, Uteri exteriorem faciem adeptæ sunt) repræsentant. Si vero dictæ placentulæ per aliquot tantum dies remansêre, duriores fiunt & formam diversam adipiscuntur, & nunc ranam, nunc talpam &c. repræsentare dicuntur.

Observatio XXIX.

Massa cruoris coagulati quandoque Molam mentiens.

NOn solum placentulæ, post Embryonis exclusionem, in Utero per aliquot tempus remanentes, molam mentiuntur: verum etiam sanguis in Utero coagulatus, quem mihi obstetrices sæpius pro molis, aliæ pro placentulis obtulere. Hunc cruorem coagulatum, ab uteri compressione admodum durum, & in se coactum aliquoties offendi, vide Figur. 28. cui sæpissimè membranis analogum quid appensum invenitur, sicut post venæ sectionem in pede institutam, aquæ innatare videmus. Cum hæc & similia mihi occurrunt, ad hæc duo respicio: Primò, an funiculi umbilicalis abrupti vestigium supersit. Secundò an vasis sanguiferis gaudeant ejusmodi massæ, (sine quibus non possunt vocari placentulæ retentæ) & insuper notandum in placentulis remansis quantumvis vasa san-

guifera adſint, ut plurimum eadem ſanguine caſſa reperiri, ita ut magis fibras, quam vaſa ſanguinea referant.

Figur. 28. Explicatio.

A A. *Cruor coagulatus propter duritiem & colorem molam mentiens.*

B B. *Membranis analogum quid.*

Figur. 29. Explicatio.

A A. *Cruor durus molam mentiens.*

OBSERVATIO XXX.

Penis Cancroſi amputatio.

UTerum prolapſum, & in prodigioſam molem auctum, extirpari poſſe, ex obſervationibus præcedentibus patet: quod tamen nunquam moliendum ſine catheteris immiſſione in Urethram, antequam ligetur Uterus, ne tàm abominabile malum ſimiliter ſequatur, quale in præcedenti obſervatione ſeptima refertur. Non minus etiam penis virilis deſperatè corruptus extirpari poteſt, modo omnia rite peragantur. Ruſticus quidam ſuburbanus à duobus annis incidit in ſcirrhum extimam partem penis obſidentem, tandemque in carcinoma exulceratum degenerantem, inque tantam molem auctum, ut pugni magnitudinem adæquaret. Joachimus Schraderus Chirurgus ſatis verſatus, qui huic curæ præerat, in conſilium vocavit expertiſſimum Do-

Fig. 29.

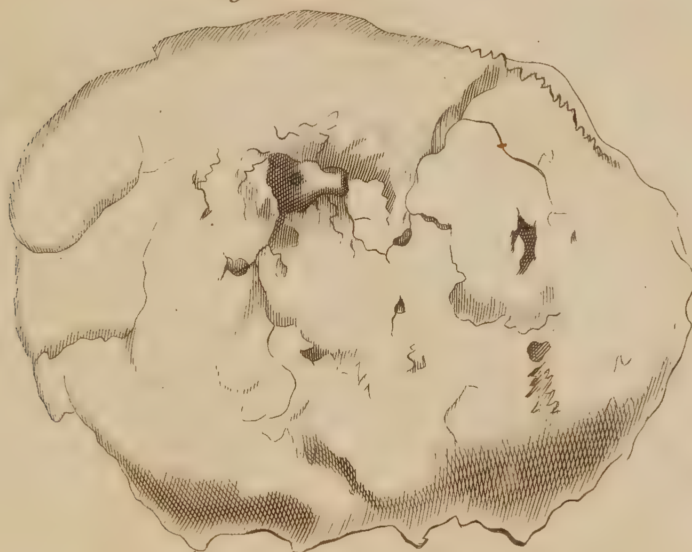

Fig. 28.

Dominum Doctorem Hiddingh, me, & Andream Boekelmannum, cum ejusdem filio Cornelio. Unanimiter extirpationem commendavimus, quemadmodum etiam subsequente die instituta est, & tanto (gratia Deo ter Opt. Max.) cum successu, ut jam, quantumvis pene privatus, domum redierit & incolumis vivat. Est autem Operatio illa hoc modo peracta: Cathetere per urethram in vesicæ cavitatem immisso circumligavimus penem ponè malum supradictum funiculo, tenuiori quidem, sed tenacissimo, idque fortiter. Dolores ægrotus tam viriliter pertulit, (paucos enim audivimus ejulatus) ut omnibus admirationi fuerit. Injecta hac ligatura ita munivimus catheterem filo, ut è canali urethræ sese subducere haud potuerit. Sequenti die novam injecimus ligaturam, ut eò citius emoreretur pars affecta. Interim totum involvimus penem vesicæ madefactæ ad fœtorem arcendum, & lotium recipiendum. Quinto, ni fallor, die cultello membrum emortuum fuit ablatum, sine ulla hæmorrhagia, in totum enim erat emortuum. Relinquebamus interim adhuc per diem unum atque alterum catheterem in vesica, donec separatâ sua sponte ligaturâ, patiens eo non amplius indigeret. Restitutus jam, per instrumentum ex ebore confectum lotium reddit: in totum enim pars penis relicta in abdomen retracta est, ita ut illud instrumentum ventri adaptare debeat, lotium emissurus, ne vestimenta madefiant.

OBSERVATIO XXXI.

Vesicula fellea intus cellulis distincta & calculosâ crustâ obducta.

TUnicam interiorem pori Bilarii in calculosam substantiam degenerare, in hepate vaccino rarum non est, hoc enim sæpissimè à nobis repertum fuit. Idem etiam fieri in cista fellea, aliquoties observavi in eodem animali. Rarissimum verò, naturam idem moliri in vesiculâ felleâ humanâ. Ante annos aliquot publicè dissecui cadaver humanum, cujus vesicula fellea quasi in multas cellulas erat divisa, tunicâ interiori magna ex parte lapidefactâ. Quid mali ex eo contraxerit, dum viveret, patiens, haud potui perscrutari, nulli enim adstantium quod sciam, notus fuit. Bilis in dicta cistula justò crassior existebat, forsan à remora, quam fecerat in dictis cellulis, è quibus tam liberè effluere haud potuit; quemadmodum sæpissimè fieri videmus in poro bilario hepatis vaccini, dum nempe in hoc vel illo loco porus bilarius nimis contrahitur, & materia calculosa porum coarctavit, sicut Figur. 30. ostendit, aut vermes lati qui sæpe eo in loco inveniuntur obstaculo sunt, quo minus sat promptè effluere possit. Tunc bilem puto crassiorem fieri: & quod observatu dignum est, bilis, quæ in vesicula fellea continetur haud differt ab ea, quæ in poro bilario reperitur: ejusdem enim est consistentiæ & saporis, eâque de causâ assentiri minime possum illis, qui sibi persuadent hanc utramque bilem non esse eandem, imò multum

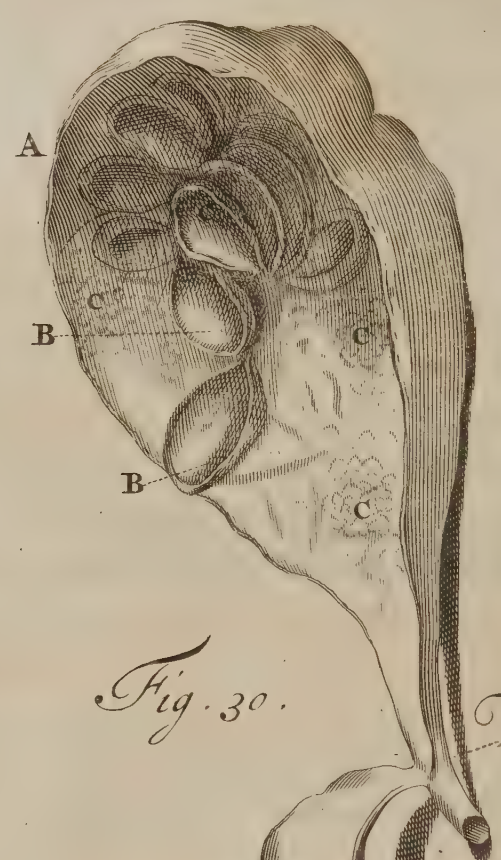
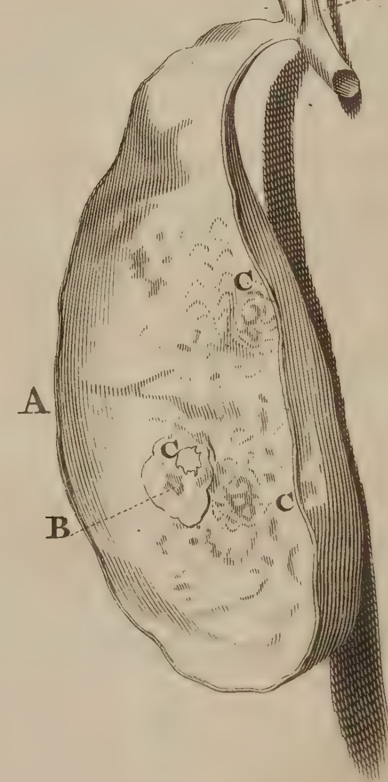

Fig. 30.

Vesicula fell: jn 2 part: divisa

tum à ſe invicem diſcrepare conſiſtentiâ; quod perverſe judicarunt Poro bilario & Ciſtulâ felleâ benè conſtitutis. Si vero Porus bilarius à calculoſo quodam concremento in hoc vel illo loco obturetur, non poteſt non ibidem incraſſari bilis: Aſt cæteris paribus, eandem obtinet craſſitiem bilis, tum quæ in poro bilario, tum quæ in veſicula hæret. Itaque non immerito Ciſtulam bilariam pro diverticulo bilis habendam eſſe cenſeo, ad quam, tanquam thecam, bilis amandatur, non ſolum è radicibus veſiculæ felleæ (quas è fundo ejus ortum ducere autumant Anatomicorum Coryphæi, ubi tamen perpaucæ, ſi ullæ, oriuntur; plures verò è ductu cyſtico, ut Fig. 31. demonſtrat,) verum etiam è poro bilario, per quem, tanquam radicem maximam bilis non ſolum ad inteſtina, verum etiam ad veſiculam felleam defluit. Huic opinioni admodum favet, quod Equi, Aſini & multa alia animalia non gaudeant veſicula fellea, poro bilario illis ſufficiente. Adde quod in Hominibus & Vaccis aliquando à nobis reperta ſit veſicula fellea, capacitate porum haud ſuperans; vide Fig. 31.

Figur. 30. Explicatio.

A. *Veſica fellea humana.*
B. *Cellulæ in ſuperficie interna.*
C. *Calculoſa cruſta.*

Figur. 31. Expositio.

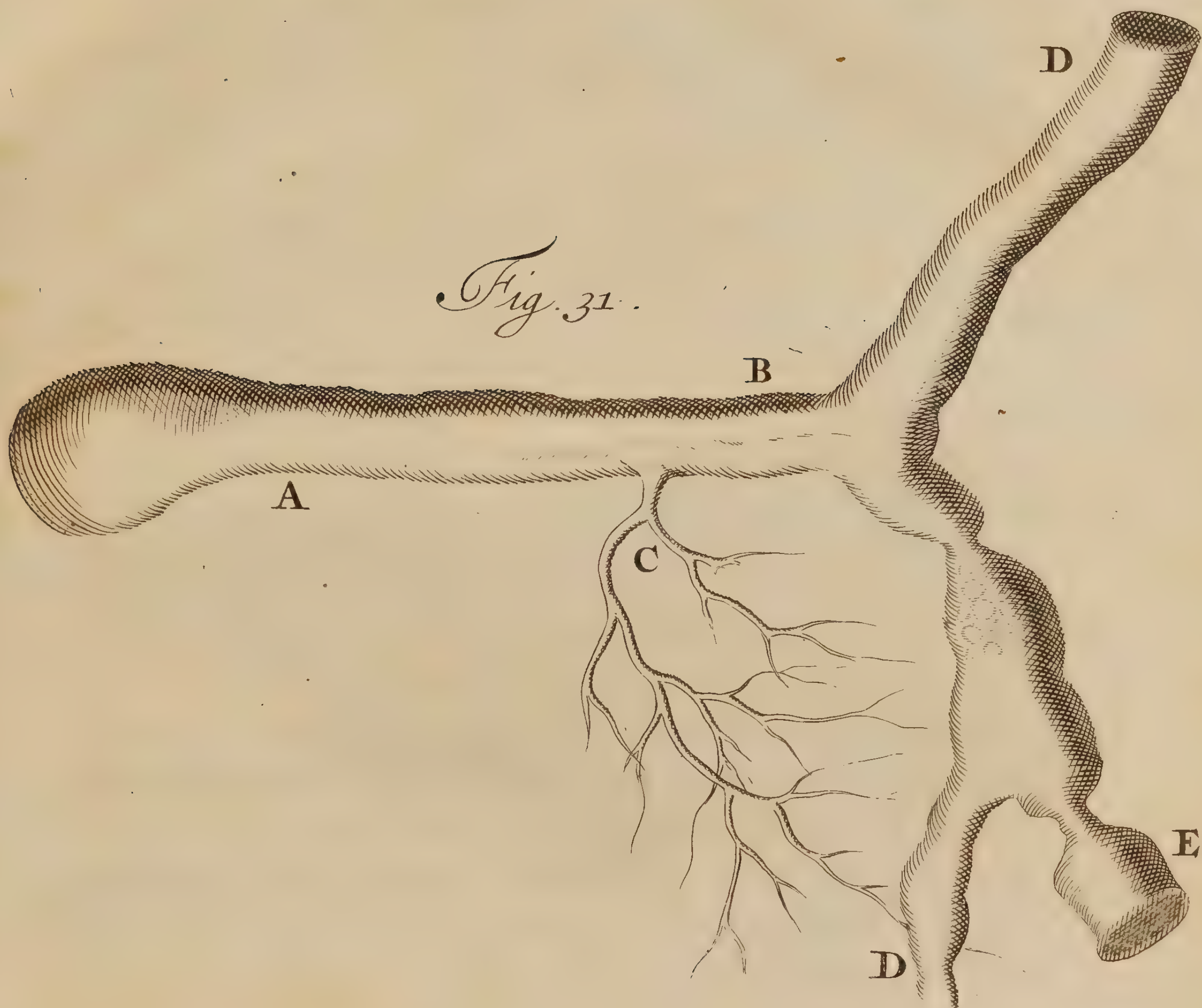
A. *Vesicula fellea bovina summoperè contracta & angustata.*
B. *Ductus cysticus.*
C. *Radix ejusdem ductus cystici.*
D D. *Porus Bilarius intus crustâ calculosâ obsessus.*
E. *Ductus communis per quem bilis ad intestina amandatur.*

OBSERVATIO XXXII.

Menses à membrana vulvam claudente suppressi, perque hujus incisionem evacuati.

VIrgo viginti annos nata, & à multis mensibus valetudinaria, sæpissime conquesta fuit de Hypogastrii ponderositate, & dolore intolerabili: ita ut mater ejus consultum duxerit opem implorare Medicam. Malum indagandi causâ vocatur mecum Andreas Boekelmannus Chirurgus expertissimus, qui ex querelis & doloribus, singulis mensibus repetentibus, nobiscum conjecit menstruorum præpeditum exitum causam vel ansam esse totius mali: sicut eventus quoque edocuit: convaluit enim solâ incisione cujusdam membranæ pone membranam Hymenem sitæ, & totam vulvam perfectè claudentis. Mirum dictu quam tensa erat dicta membrana propter sanguinem illic stagnantem, totam vulvam extendentem, & frustra exitum quærentem. Mirandum quoque, sanguinem, qui ilicò à sectione ad libras circiter quatuor, maximo impetu, erumpebat, neutiquam coagulatum multò

Pag. 42.

tò minus putrefactum, aſt nigricantem fuiſſe, ſicut nobiſcum atteſtantur Noſocomii medicus meritiſſimus Johannes Dankers ut & Abel van der Horſt Chirurgus expertiſſimus, qui huic operationi, nuper à nobis factæ, pariter interfuêre.

OBSERVATIO XXXIII.

Placentæ Uterinæ in Hydatides degeneratio.

QUantum Anatomicis frequens corporum diſſectio, & ex ea deſumpta experientia proſit, nulla in re magis elucet, quam in partu præternaturali: de qua parcius quam par eſt, & minori exactitudine, multi ſcripſère authores. Nunc de partu præternaturali (ratione matris) nobis erit ſermo, in quo partu Placenta Uterina remanſit, à nonnullis perperam pro conceptu falſo habita. Plures ſeſe offerunt cauſæ, quæ exitum placentæ poſt editum fœtum impediunt; multifarias quoque patitur mutationes placenta, ſi poſt partum remaneat in utero. Aliquando placentam in maximam molem augeri vidimus, poſtquam diutius quam par erat in utero retinebatur. Aliquando enixo fœtu ita comprimitur ab utero ſeſe ipſum denuo contrahente, ut perperam ab aliquibus, ut ante notatum, habita ſit Mola dura. Non raró cum putredine & fœtore partitis vicibus è corpore expellitur. Nonnunquam quoque in Hydatides limpidas degenerat: ut videtis Figur. 34 & 35. Ejuſmodi mutationes placentæ in Hydatides multoties vidi, & quid eſſet rei tam diu anceps hæſi, donec mihi videre contigit placentam ex parte ſanam, ex parte

te in Hydatides degeneratam. Hæ Hydatides nil aliud esse mihi videntur quam minutissimæ glandulæ placentæ in Hydatides degeneres; qui affectus in hepate, renibus & aliis glandulosis partibus satis est familiaris. Vasorum extensiones esse quis sibi posset imaginari? tum enim maximæ reperirentur Hydatides circa placentæ medium, jam vero sine ullo ordine positæ sunt & majores & minores; præterea observavi vasa illa annihilari ut vix ramulus restet. Quid ulterius de glandulis placentæ sentiam contra nonnullorum neotericorum opinionem, posthac revelare decrevi.

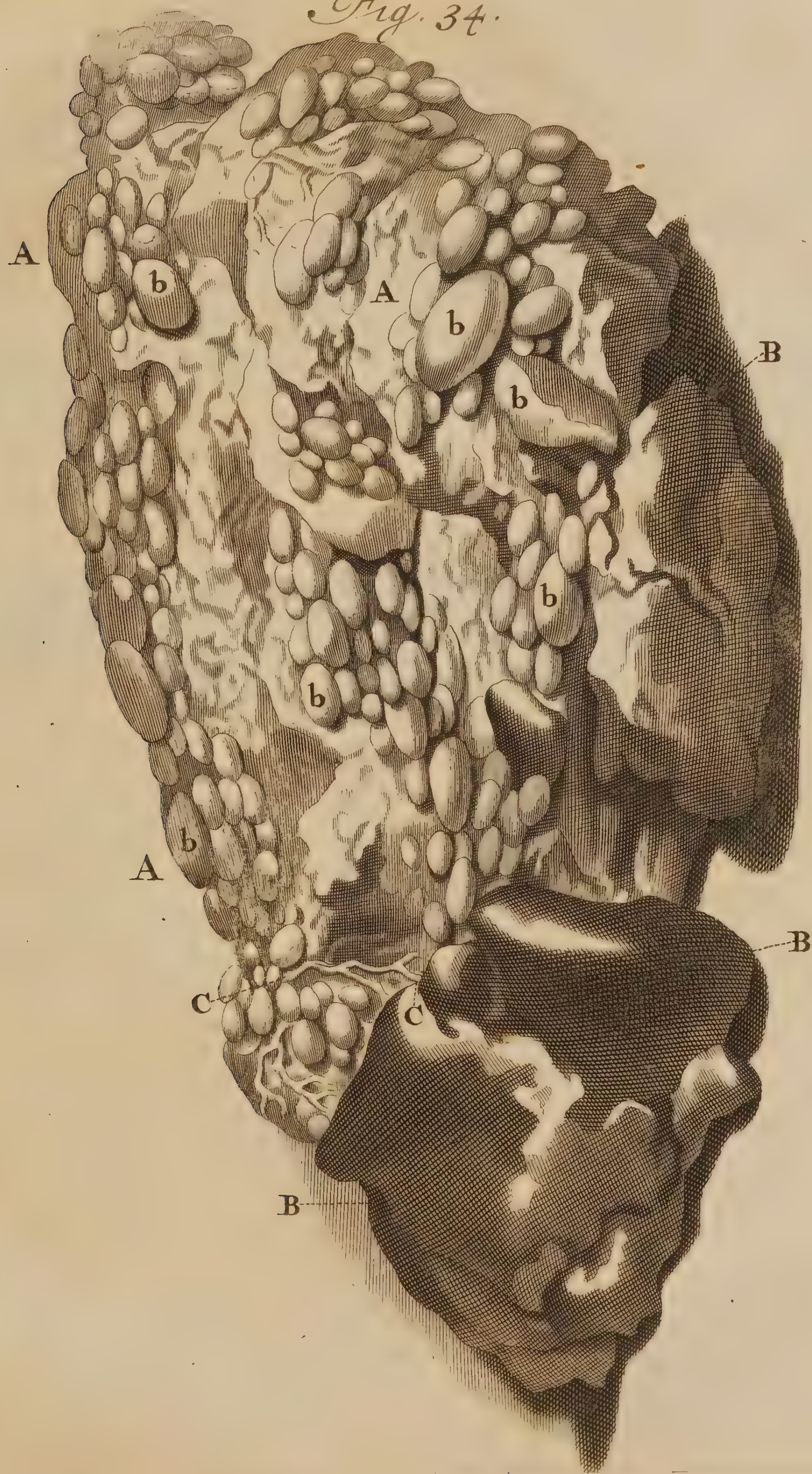
Figur. 34. Expositio.

A. *Placenta uterina maxima ex parte in Hydatides degenerata.*
BBB. *Portio placentæ in substantiam carni analogam mutata.*
bbbb. *Hydatides.*
C. *Vascula sanguinea per placentam dispersa.*

Figur. 35.

Placentam totaliter ferè in Hydatides degeneratam, & racemum uvarum referentem, repræsentat.

Fig. 34.

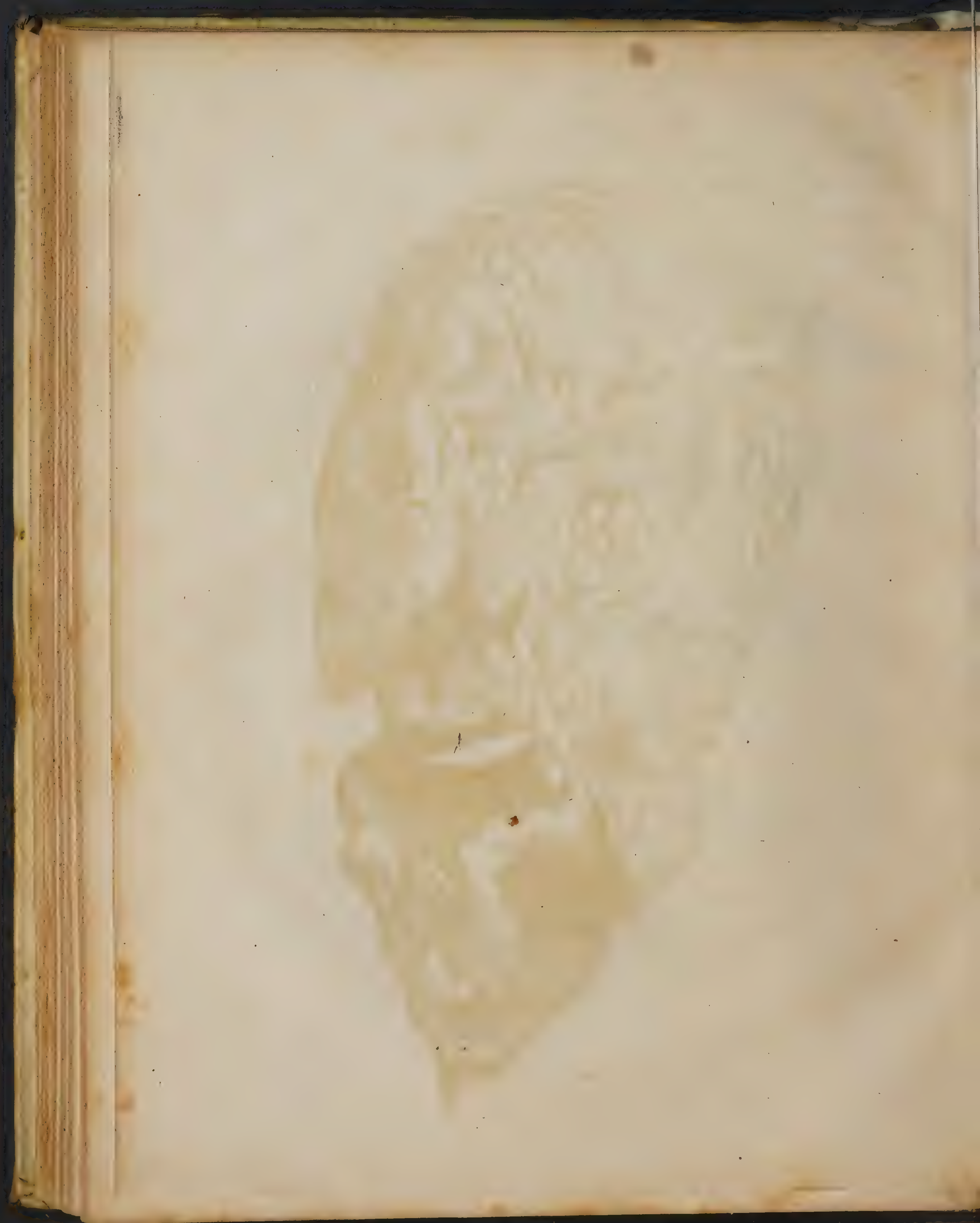

Fig. 35.

Pars Superior.

Pars Inferior.

OBSERVATIO XXXIV.

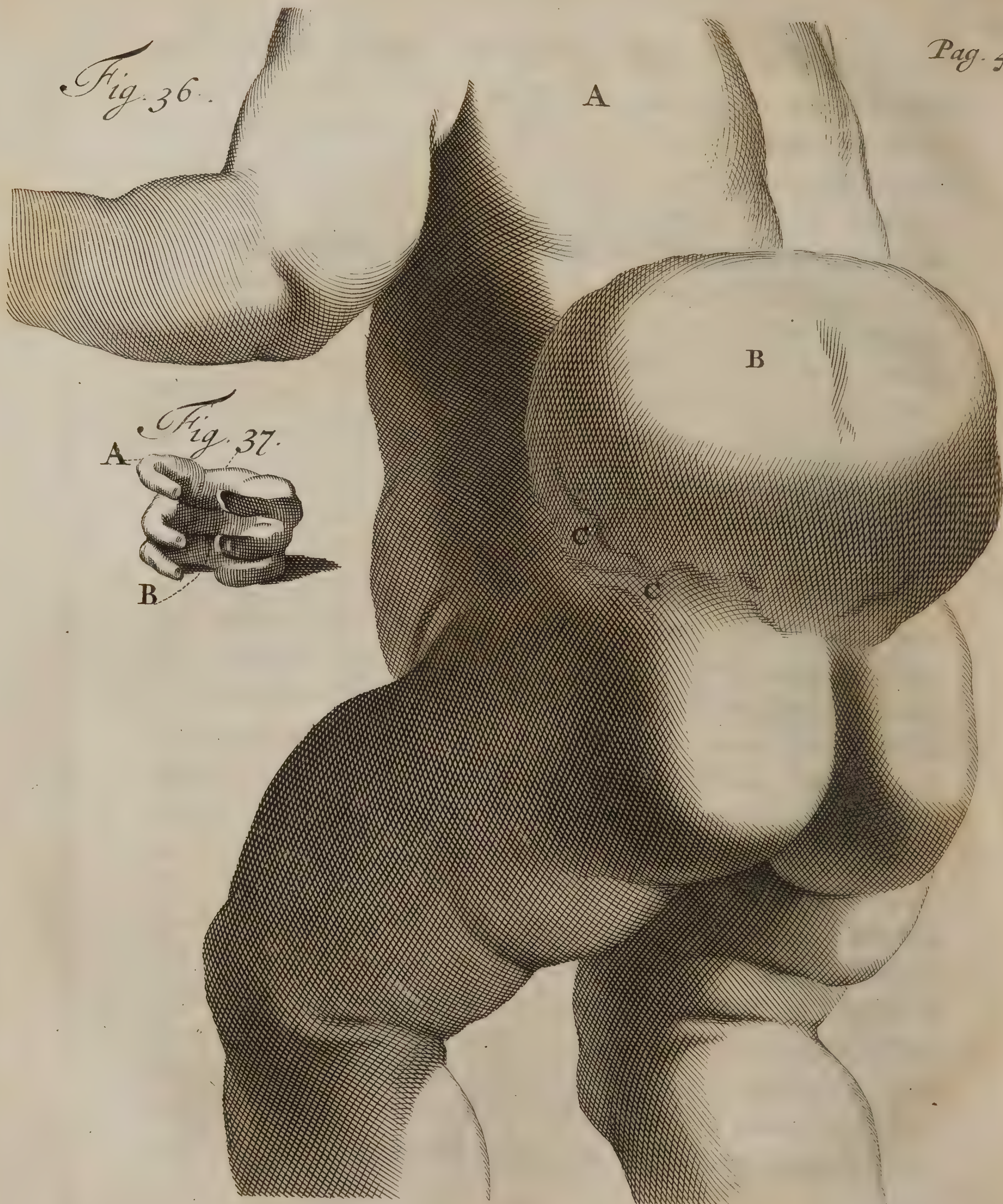
Tumor Lumbaris in fœtu, cum Spina bifida.

NOn eſt mihi animus refutare, quod alii de ſpina bifida ſentiunt Authores, aſt verò quid ego circa hoc malum, quod decies mihi jam videre contigit, obſervarim, eloqui. In lumbis fœtus, dum in uterò hoſpitatur, non raró oritur tumor, partim mollis, præſertim in ſui medio, & ſæpius limpidus, quaſi Hydatis eſſet; aliquando opacus reperitur. Magnitudo non ſemper eſt eadem, nucem juglandem nunc æquans, nunc rapam mediocrem. Si ritè hunc examinaverimus tumorem, luce meridianâ clarius conſtabit, Hydropem eſſe particulæ ſpinalis medullæ, eundemque ferè eſſe affectum, qui in capite fœtus Hydrocephalus audit. Quemadmodum enim in capite fœtus, imò infantis, (antequam ſuturarum beneficio capitis oſſa uniantur) membranæ cerebri, ut & cutis capitis ob aquæ copiam non raró valdè expanduntur, mollemque tumorem excitant; ita etiam ſæpe in dorſo, aut lumbis, rarius in nucha (quod ſemel vidimus & in muſeo noſtro adhuc conſpicitur), & rariſſimè in inferiore & exteriore parte oſſis ſacri, ut referre poſthac animus fert, ſimile quid occurrit. In Hydrocephalis recenter natorum, cerebrum magna ex parte in aquam reſolutum eſſe, rarum non eſt; ſic etiam in dicto tumore, ſpinalem medullam deficientem in aquoſam ſubſtantiam degeneraſſe exiſtimo, & quod mirari ſubit, infra eum tumorem, ſpinalem medullam ſæpè benè conſtitutam in-

venio: Unde nonnulli aliqualem motum in artibus inferioribus retinent. Alios quoque offendi, quorum artus inferiores Paralyſi erant correpti, ob defectum ſpinalis medullæ; quod etiam obſervatum video à Viro Eximio Juſto Schradero, Med. Doctore, & Practico feliciſſimo, in ſuis curioſis obſervationibus Anatomico-Medicis fol. 204. Nunquam in hoc affectu vertebras ita eſſe bifurcatas notavi, (ut nonnulli voluêre) quaſi totaliter in duas partes eſſent diviſæ, ut laniones facere aſſolent, quum animalia mactata in duas partes ſecuri findunt. Dehiſcunt tantum vertebræ à parte poſteriore circa proceſſus ſpinoſos, potiori parte, puta corpore vertebræ, manente, ut Figur. 37. demonſtrat, integra. Quod ad curationem hujus affectus; quantumvis vix ac ne vix quidem profligari poſſit, nemo enim inter eos quos tractavi hactenus infantes, evaſit, nec unquam ab aliis curatum percepi, tamen curatio palliativa inſtituenda aſtringentibus & confortantibus remediis in forma fomenti, quo bis ſingulis diebus adhibito, emplaſtrum applicandum, quod tumori tenero haud nimis adhæreat, ne aperiatur ejuſdem tenacitate: Obſervamus enim tumore aperto, aut rupto, mortem accelerari, & ea de cauſa non immeritò monemur ab Anteceſſore meo piæ memoriæ Nicolao Tulpio, Viro, dum viveret, Nobiliſſimo & Conſultiſſimo: *Cave ſis improvidè unquam aperias*, (loquitur de eodem affectu,) *quod tam facilè occidit hominem*; nullus enim eorum, quibus adfui, & ſua ſponte aut ſola acu erupit aqua in hoc tumore contenta, evaſit, ſed omnes ferè paucis poſt diebus exſpirarunt. Delineavi hunc affectum magnitudine

na-

Fig. 36.
A
B
C
C
Fig. 37.
A
B

naturali, ut magis memores essemus cum nobis occurrit. Vide Figur. 37.

Figur. 36. Explicatio.

A. *Fœtus octo præter propter mensium decimo quarto die post nativitatem mortuus.*

B. *Tumor mollis partim limpidus, propter cutis rarefactionem, (quæ membranæ instar nobis obvenit) partim opacus ob cutis densitatem.*

C C. *Rugæ cutis cuticulâ ex parte privæ, & quasi gangrænâ levi obsessæ, quod sæpissimè contingere observavi.*

Figur. 37. Explicatio.

A. *Fœtus jam jam nati, & ex eodem affectu brevi post denati vertebræ lumborum tres, à postica tantum parte fissæ, aut dehiscentes, & spinali medullâ orbatæ, relictis ejusdem membranis, præter naturam simul cum cute expansis, jam verò ademptis, ut vertebrarum fissura clarius videri possit.*

B. *Fissura aut dehiscentia dictarum vertebrarum cum quâ natus est fœtus.*

Observatio XXXV.

Idem Affectus in infima Ossis Sacri parte repertus.

HUic affectui valde similem nuper observavi casum cum Domino Doctore Egberto Veen, & Andrea Boekelmanno, Viris in arte sua peritissimis; non in lumbis, ubi utplurimum sese offert, ast verò in infima ossis sacri parte infantis: ubi partim pellucidus, partim opacus, & admodum mollis (propter ichorosam materiam, quâ erat refertus) existebat. Hic præter emplastrum, fotum exsiccantem, & cingulum, nil instituimus, quippe certi, siquidem aperiretur, mortem acceleratum iri. Sæpius miratus sum hunc affectum non esse frequentiorem in dicta parte ossis sacri, utpote magis ad producendum hunc affectum disposita; infima enim pars ossis sacri à postica parte semper in naturali statu hiat, & quasi in duas partes est divisa, quæ fissura naturalis pinguedine solummodò est referta, ut infima pars medullæ spinalis esset tecta. Inter omnes dicto affectu correptos, nullum vidi infantem tam diu superstitem, quam hunc; vivit enim in hunc usque diem annum jam ferè agens. Forsan ob affectus decliviorem situm.

OBSERVATIO XXXVI.

Tumor similis in lumbis puellæ lethalis.

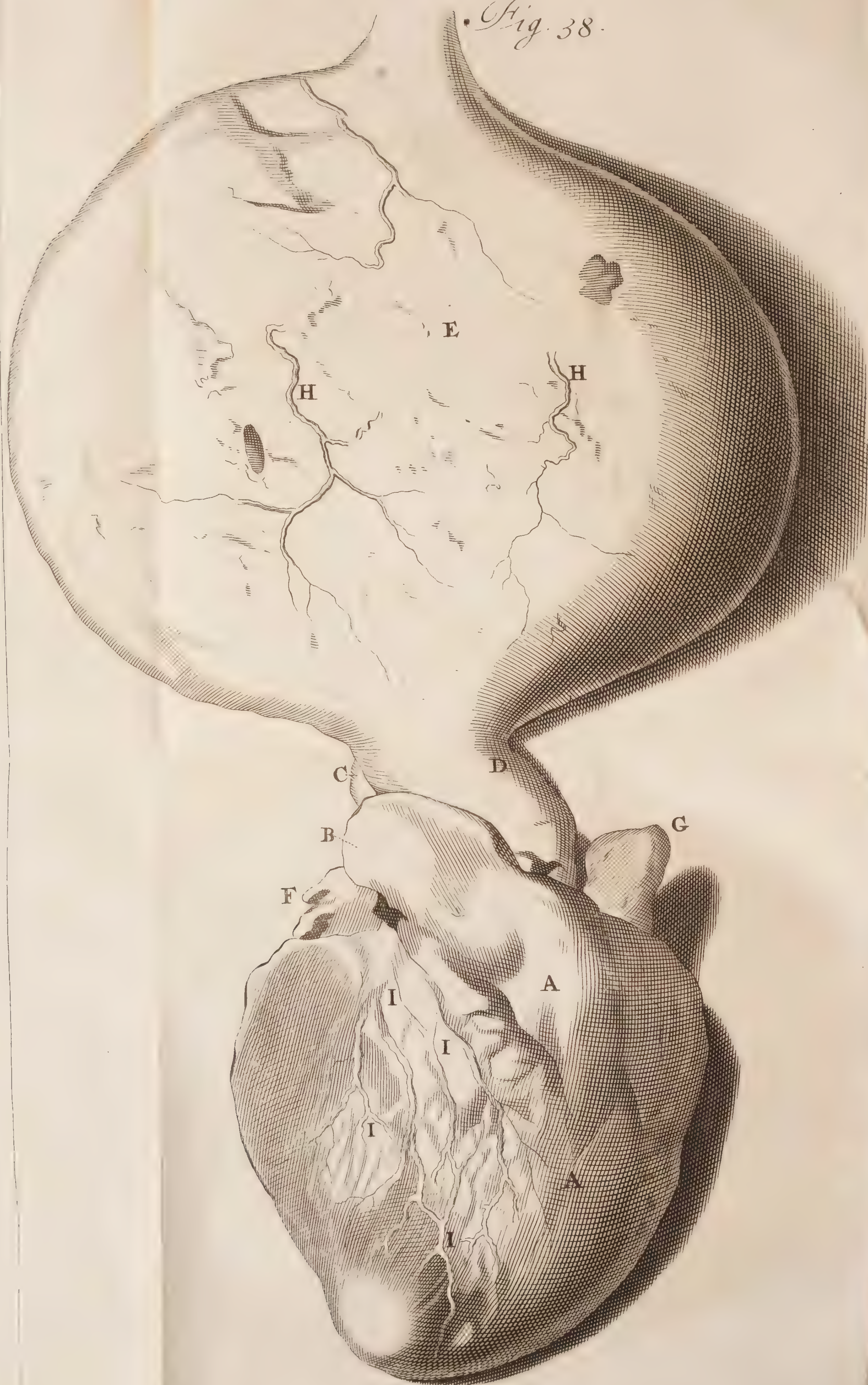
AB affectu in præcedenti obſervatione memorato, Spina nempe bifida, non ſemper multæ vertebræ circa ſpinoſos proceſſus bifurcantur; unam ſufficit vertebram eſſe læſam, quemadmodum anno 1684. menſe Decembri vidi in filiola cujuſdam Procuratoris Amſtelodamenſis, in quo tumor lumbaris minoris pugni magnitudinem æquans, rugiſque refertus brevi gangrænam conceperat, & quamvis ſatis leniter tractaretur fomentis contra gangrænam, tamen decimo quinto poſt nativitatem menſe (raro autem tam diu vivunt) humor contentus erupit, & ſecundo aut tertio die vitam finivit afflicta puella: unde malum ſcalpello Anatomico perſcrutandi nobis nata eſt occaſio. Obſervavimus autem aperturam in unica vertebra, eamque tàm exiguam, ut vix ciceris granum admitteret. Stilum levi opera in totam cavitatem ſpinæ dorſi ſurſum deorſumque adegi, quo magis certior factus ſum, tumorem nil eſſe præter expanſionem membranarum ſpinalem medullam inveſtientium, ab humoris replentis copia. In principio nullum percepimus motum in artubus inferioribus, valde macris, tanquam paralyſi correptis; poſtea verò obeſiores facti ad motum redintegrandum vires recepere. In cadaverculi diſſectione omnibus qui eidem interfuerant ſummæ admirationi quoque fuit, ſub cute abdominis pinguedinem digiti craſſitiem adæquare.

Observatio XXXVII.

Ab Aneurismate Arteriæ Aortæ Costarum Caries.

SIcut sudores per cutis poros erumpentes in aliquibus adeò sunt acres, ut indusia, imò & subuculæ, putredinem brevi ex iis concipiant; ita etiam humores simile quid præstant, dum costæ veræ à solo Aneurismate Arteriæ Aortæ ascendentis cariem contrahunt. Ante duodeviginti annos cadaver cujusdam Viri dissecui, qui à longo tempore aneurisma gestarat in pectore tantæ magnitudinis, ut infantis recenter nati caput adæquaret, cum tanta pulsatione, ut manum pectori admotam percuteret. Aperto cadavere Aneurisma invenimus in arteria magna ascendente transversum digitum unum atque alterum à corde, ut annexa Figur. 38. repræsentat. In accretione hujus Aneurismatis non solum costæ veræ à se invicem abscedere coactæ fuère, verum etiam eas invenimus ita corruptas, ut magna ex parte deficerent, quodque ex iis restaret, digitis confricando in pultem comminuere haud difficile esset. Hanc historiam cum ante multos annos Domino van der Schagen, Medicinæ Doctori, dum viveret, celeberrimo referrem, dixit mihi à se quoque visam costarum cariem ab Aneurismate pectorali ortam. Magis certè mirandum quàm explicandum foret, quomodo clausum Aneurisma (quod tantum Arteria dilatata audit) costas ita corrumpere valuerit, nisi sequens historia nuper mihi obvenisset.

Fig.

Cor hum: postica sua parte visum.

Figur. 38. Explanatio.

A. *Cor Humanum.*
B. *Arteria pulmonalis.*
C. *Arteriæ Aortæ descendentis portio.*
D. *Arteriæ Aortæ ascendentis portio.*
E. *Aneurisma dictæ arteriæ.*
F. *Ventriculus sinister.*
G. *Ventriculi dextri portio.*
H H. *Vasa per aneurisma dispersa.*
I I. *Vasa coronaria.*

OBSERVATIO XXXVIII.

Monstrosum Aneurisma.

AUthores, qui statuunt Aneurisma Arteriam esse dilatatam, aut præter naturæ leges extensam, ob alterius tunicæ puncturam, aut corrosionem ab acriore humore, cum pulsatione evidenti; hujusce affectus naturam non satis perspicue depingunt. Isthæc enim aneurismatis descriptio aut definitio solummodo vera est de multis & exiguis aneurismatibus; ast plura sunt addenda, ne quis amplius decipiatur in ejus curatione. Non in omni aneurismate præcise sentitur pulsatio, quantumvis Authores eam tanquam pathognomonicum habeant signum. Si sanguis in Aneurismate coaguletur, nulla percipitur pulsatio. Hoc olim decepit Chirurgum expertissimum....... mihi dum viveret amicum familiarem, qui circa talum aneurisma, nucis juglandis magnitudine,

aperiebat, nesciens tamen tumorem dictum Aneurisma esse, quia omnis pulsatio deerat. Aperto tumore, & sanguine coagulato expresso, tanta suborta est hæmorrhagia, ut vix esset sistendo. In quibusdam Aneurismatibus ingentissimis nullam quoque pulsationem percipi posse expertus sum. Nuper visitavi prope vicum vulgò dictum *de Nes*, pone macellum, cum Chirurgo perito *Willard*, militem, qui in pectore gerebat sua sponte generatum Aneurisma, tam monstrosæ magnitudinis, ut pulvinar mediocre, quo in sedili utimur (demptis quatuor angulis, rotundum enim erat dictum Aneurisma) adæquaret. Multis diebus antequam mors esset in procinctu, variis in locis aperiebatur sua sponte, sine magno sanguinis dispendio, & quod notandum, pulsatio, quæ vehementissima antea fuerat, in totum aliquot septimanis ante apertionem cessaverat; quod facilè credideris, benevole lector, si audieris, post obitum hoc Aneurisma, (quod ortum duxit ex arteria Aorta tribus circiter digitis transversis supra cor) à me inventum fuisse quasi lamellatim (ut ita loquar) dispositum, aut ex innumerabilibus tunicis, crassis, carnosis, & satis tenacibus, sibi invicem impositis, conflatum, inter quas tunicas sanguis copiosus & coagulatus delitescebat. Harum tunicarum extima, quæ propriè arteria Aorta erat, straminis habebat latitudinem. Notandum ulterius, omnes ferè pectoris costas, ut & os sternum, quasi in nihilum fuisse redacta, & totum ferè pectus ab illis fuisse denudatum, ceu etiam legitur in observatione præcedenti. Inde Anhelitus difficultas, animi deliquia, & febris continua, quibus

bus patiens per plures ſeptimanas correptus fuerat. Hæc memorata videntur aliquid luminis afferre explicandæ cariei coſtarum, dum ſcilicet ſanguis inter lamellas iſtas ſtagnans & exinde acrimoniam contrahens, paulatim tranſſudat, & oſſa lentè corrodit. Id quod haud metuendum judico in ſimplici arteriæ expanſione, à qua communiter Aneuriſma oriri credimus: ubi per continuum novi ſanguinis affluxum tum ſtagnatio tum ejuſdem acrimonia præpediuntur.

Observatio XXXIX.

Scirrhus Ventriculi lethalis.

NOn eſſe in Medico ſemper relevetur ut æger, varia nobis quotidie confirmant exempla, inter quæ ſcirrhoſus ventriculi tumor haud infimum obtinet locum. Vir quidam in flore ætatis diu de ventriculi læſione & dolore conqueſtus, demum tale mali ſui ſenſit incrementum, ut præ dolore aſſiduo diutius aurâ veſci haud potuerit, præterea vomitus continui & animi deliquia ipſum non deſererent, donec ultimum obiret diem. Cadaver aperiendi copiam mihi ſuppetebant conſanguinei, cupiditate rapti quidnam illum tam diu vexaſſet. Hoſtis infeſtiſſimus in cadaveris apertione non diu ſeſe abſcondere potuit, ſed ſtatim in conſpectum venit: fundus enim ventriculi ingenti erat obſeſſus tumore ſcirrhoſo pugni fere magnitudine, materia tenaci & atrà referto, qualem materiam quoque paucis horis ante mortem vomitionibus rejecerat.

OBSERVATIO XL.

Cephalæa à Setaceo applicito cessans, eodemque remoto recurrens, idque aliquoties.

FIlia cujusdam mercatoris Amstelodamensis octodecim circiter annos nata, temperamenti sanguinei, diu laboraverat capitis dolore, assiduo & intolerabili. Varia à me & magistro Petro Adriani filio ad arcendum malum istud incassum adhibita sunt remedia; ut sunt, purgantia cephalica, alterantia, venæsectiones tam in pede quam aliis partibus, vesicatoria, sternutatoria, cucurbitulæ &c. Tandem quoque à nobis propositam admisit crucialem incisionem in bregmate, quam notabilis sequebatur hæmorrhagia, sine ulla tamen euphoria. Consultationes diversas instituimus cum Celeberrimo Practico Matthæo Slado. Tandem nullis remediis proficientibus animus nobis erat cranium terebrâ perforare; antequam verò hæc extrema institueretur operatio, Setaceum in nucha proposui, cui remedio dicti Viri Celeberrimi calculum apposuêre. Remedio hoc celebrato, statim èvanuêre dolores, & quod notatu dignum est, post aliquod tempus ægra hujus remedii pertæsa, extraxit setaceum; quo facto ilico recruduit malum, ita ut coacta fuerit ad novi setacei usum confugere, quo instituto extemplò rursus cessarunt dolores ægram vexantes: tum igitur prudentior facta gestavit hoc setaceum renovatum, donec sua sponte natura illud expelleret. Quid fit? tertia vice setaceo abdicato, recidivam patiebatur, & coacti denuo eandem en-

encheiresin iterari jussimus, quâ sic repetitâ iterum liberata fuit ab hoc malo, & posthac pancraticè vivere cœpit, quemadmodum in hunc usque diem incolumis degit.

OBSERVATIO XLI.

Ex aperto Bubone copiosus Lymphæ effluxus peculiari arte inhibitus.

MUltos Chirurgiæ tyrones tàm otiosos & circa nugas assiduè occupatos esse, dolendum est. Inter omnes, quæ discuntur artes, nulla est, quæ Chirurgiam antecellat. Aliorum artificum subjectum est Ferrum, Lignum, Lapides, &c. Chirurgorum verò Corpus Humanum, tam affabre à Deo ter opt. max. fabricatum, ut nemo vel ab ulla adhuc parte illud unquam satis perspectum habuerit; eâque de causâ omnes, qui Chirurgiæ operam dare decreverunt, perpetuò sese exercere debent, non in fistulæ, plectri, aliorumve Musicorum instrumentorum lusu, uti inter ipsos nunc consuetum est, sed in rebus Anatomicis: sic in millenis occasionibus non solum afflictis sæpè opem ferrent, verùm etiam summos honores sibi ipsis procurarent. Mirari quoque subit, nonnullos tam fatuos reperiri Chirurgos, qui non verentur profiteri, sufficere Chirurgo rudem corporis humani scientiam, curiosiora Medicis relinquenda. Ex horum rudiori cohorte nuper quidam Bubonem venereum aperuit ante perfectam maturitatem, (qua in re culpandus non erat, sic enim & nos facere solemus) simul autem importunâ dextrâ suâ vas Lymphaticum dissecuit.

Mi-

Mirum dictu, quantum lymphæ singulis diebus è vulnere effluxerit! omnia linteamina continuè madefiebant. Tandem consilii expers à me idem exquisivit, nesciens unde tantum liquoris quotidie promanaret. Hic constabat necessarium esse Chirurgo corpus humanum omni curiositate rimari, nec rudem ejus scientiam ei sufficere; judicavi igitur splenia ex linteis complicatis esse applicanda, eademque arctè fibulà (Belgicè *een Gespe*) comprimenda, sperans fore, ut vasa lymphatica, per quæ lympha ab artubus inferioribus redux continuè sursum fluit, ita comprimerentur, sicque lymphæ motus inhiberetur; quod tam ex voto successit, ut sequenti die æger ab hoc malo fuerit liberatus: interim Chirurgus buboni prospicere poterat, sine ullo obstaculo aut relaxatione fibulæ, donec nulla amplius novi fluxus superesset formido.

OBSERVATIO XLII.

Ex ulcere penis hæmorrhagia enormis, arte facili quidem at singulari cohibita.

PRægressæ Observationi fert animus & aliam magis raram subjungere. Chirurgus quidam, in affectibus venereis curandis satis benè versatus, me noctu ad ægrum arcessivit, cui ex aperta arteriola in ulcere inter glandem & præputium penis tantum sanguinis illa nocte profluxerat, ut ipse propemodum exsanguis videretur. Imò ausim dicere, me dimidiam cupam linteaminibus cruentis oppletam in cubiculo, ubi ille decumbebat, invenisse; non aliter ac si fæmina quædam in procinctu puerperii fuisset.

Di-

Diverſi generis ſtyptica applicuerat Chirurgus ante meum adventum, ſine ullo tamen levamine; compreſſioni vix ullus quoque ibi locus erat, propter membri conſtitutionem: itaque in ſummis anguſtiis erant & Chirurgus & æger, quem tamen momenti temporis ſpatio ab hoc periculo, Dei auxilio, liberavi; idque remedio ſimpliciſſimo: ſcilicet glandem penis præputio ſtrinxi, & ſic præputium arctè digitis compreſſi, unde ne gutta quidem amplius effluere potuit, ſicque miſer fuit reſtitutus.

OBSERVATIO XLIII.

In Puerperæ Cadavere os Uteri hians, & pelvis humoribus repleta.

QUam malè ſibi conſulant puerperæ in hac regione, quæ purgationis tempora haud benè obſervant, & nimis citò domo exeunt, ſequenti Obſervatione & annexa uteri Figura 39. ſatis conſtabit. Anno 1676. menſe Martio in uſum Obſtetricum cadaver cujuſdam mulieris, à tribus cum dimidia ſeptimana puerperæ, publicè diſſecui, (præſentibus Spectatiſſimis Viris Collegii Medici Inſpectoribus) cujus Uterus talem magnitudinem & figuram obtinebat, ſicuti annexa Figur. 39. demonſtrat; imò tantum aberat os uteri ad naturalem coarctationem perveniſſe, ut facillimè & ſine ulla vi digitos duos immittere potuerim. Dicet forſan aliquis, illud rarum & contra naturæ leges eſſe: ℞. ſufficere hoc in aliquibus locum habere, præterea nemini notum eſſe, quoties hoc quidem contingat; & hinc ſæpiſſimè illæ lachrymæ, &

querelæ de intolerabili hypogaſtrii dolore & frigiditate, obſtructionibus, imò non rarò quoque de menſtruorum ſtillicidio perpetuo. In hac anatome hujuſce cadaveris quoque obſervavi pelvim ab humorum colluvie refertam, imò pintas fere duas continere, non ſine magno fætore. An iſti humores ex utero per tubas aut oviductus ad pelvim propulſi fuerint; quod facile crediderim, quia pluries in pelvi humores reperi illis ſimiles, quos in utero inveniebam: an vero aliùnde venerint, aliorum judicio relinquo; ſaltem ego ſum in ea opinione, in difficillimo partu caput aut clunes infantis vaginam uteri non rarò ita occludere poſſe, ut ne gutta quidem amplius utero exire valeat: atque in tali caſu non video quid poſſit eſſe obſtaculo, quo minus humores in utero contenti conatibus aut partus doloribus vehementiſſimis per tubas Fallopianas ad pelvis cavitatem deriventur, eò magis quod nullæ in dictis tubis reperiantur valvulæ: & hinc febres atroces, tormina circa hypogaſtrium, lipothymiæ, & ſimilia mala, imo mors ipſa, ſuperveniunt.

Figur. 39. Explicatio.

A. *Uterus à tribus cum dimidia ſeptimana puerperæ.*
B. *Os Uteri valde adhuc patulum.*

Ob-

Fig. 39.

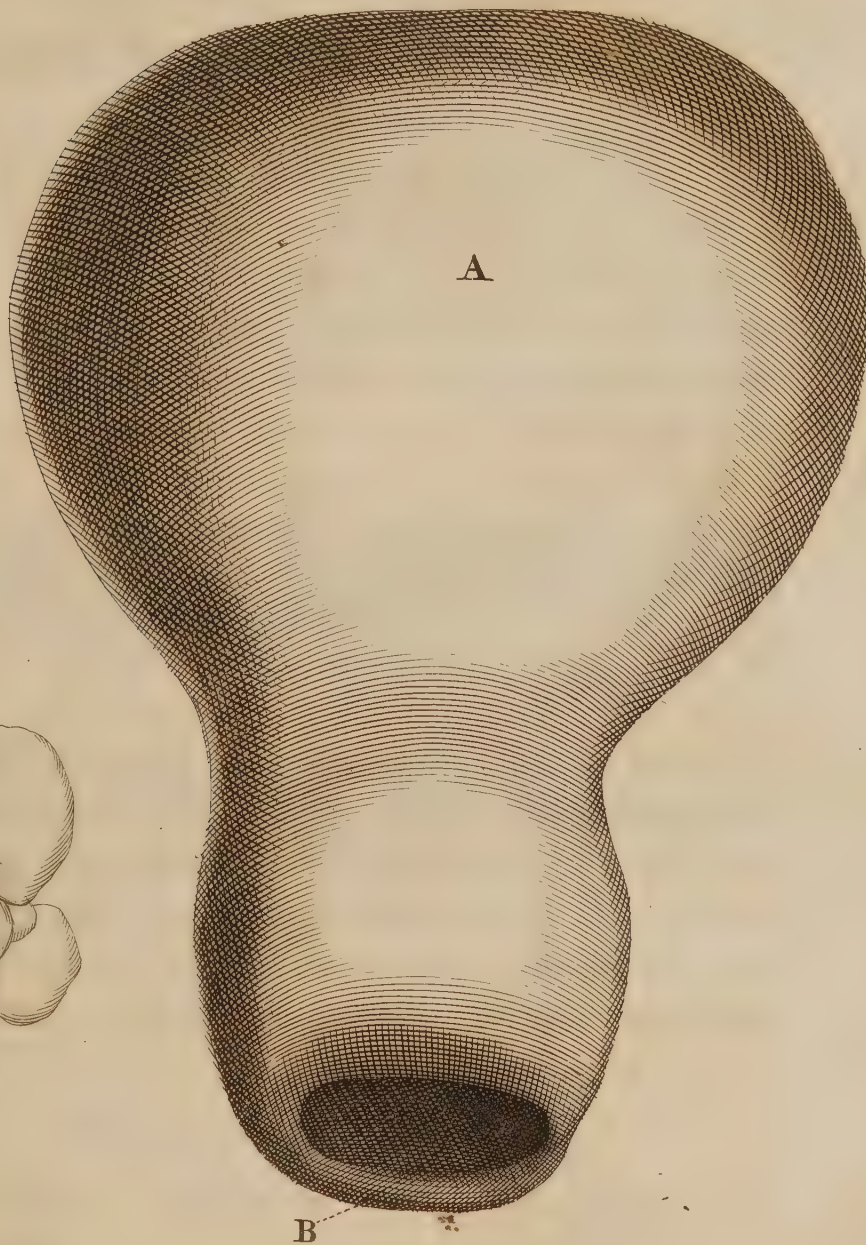
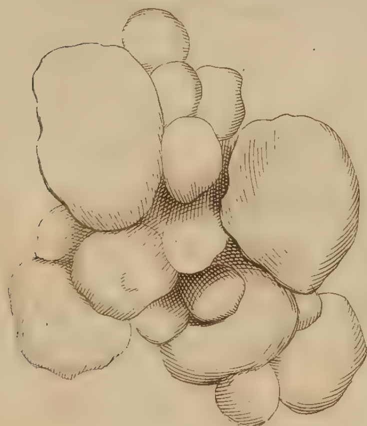

Fig. 41.

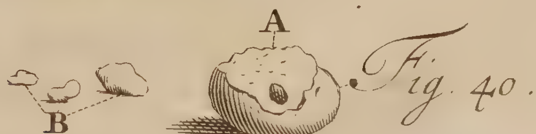

Fig. 40.

Observatio XLIV.

Succini globulus diu in naribus hærens topho obductus.

Filiola quinque annorum globulum ex ſuccino (Belgicè *een Bernſteene Coraal*) ingentis magnitudinis, uti apparet Figur. 40. ludendo in nares profundè protruſit; unde varia incommoda, ingentemque dolorem perpeſſa eſt. Nullus hariolari potuit, quænam horum malorum eſſet cauſa: Decimo quarto ætatis anno deimproviſo per ſternutationem è naribus rejecit ſuccinum attractum; de quo notandum, quod globulus ille nil minus videbatur, quàm ſuccinum, ita nempe circumductus cortice quodam lapideo; quo cum vi quadam ex parte abraſo, inventum in globuli medio foramen. Quomodo lapidea hæc ſubſtantia globulo accreverit difficile explicatu. Ejuſmodi concrementi lapidei corticalis in veſica facti varia equidem extant exempla, qualia legimus in Beverovicio, & aliis Authoribus: aſt verò in naribus idem fuiſſe obſervatum planè non memini, præterquam quod nuper mihi ſupra memoratus Chirurgus Petrus Adriani filius oſtenderit oſſiculum ceraſi quod diu etiam in ſummitate narium hæſerat, ubi quoque cortice lapideo obductum, tandem excretum fuit.

Figur. 40. Declaratio.

A. *Globulus ex ſuccino, partim cortice lapideo circumductus, partim nudus.*

B. *Fragmenta corticis lapidea globulo abraſa.*

Observatio XLV.

In Hydropicæ Cadavere Obſervata Varia, inter quæ hepatis glandulæ admodum tumefactæ.

HEpar humanum magna ex parte è glanduloſis corporibus conſtare, jam à longo tempore deprehendimus. Anno 1686. Vetulæ, ex hydrope Aſcite mortuæ, cadaver in uſum diſcipulorum aperui. Primò cuſpide cultelli exitum paravi tenuiori ſero, in abdomine contento. Poſt grandiori facta inciſione, viſui ſeſe obtulit humor flavus, lentus, & limoſus, ſatis indicans in hydrope aſcite non tanti eſſe momenti Paracenteſin; nec adeò temerè inſtituendam, prout nonnulli voluere Authores: pauci enim evadunt, niſi ichor intra muſculos & peritonæum (alii dicunt inter duplicaturam peritonæi) hæreat. Tubis Fallopianis compreſſis materia quædam, ſpermati humano analoga, effluebat. Ovaria comparebant admodum exilia; quemadmodum in vetulis utplurimum viſuntur. Inteſtina non ſolùm undiquaque peritonæo, verùm etiam ſibi invicem connata. Hepatis ſuperficies inæqualis, propter glanduloſa corpora tumefacta. Ejuſmodi corpora glanduloſa, aut glandulas hepatis magnitudine auctas nuper quoque publicè demonſtravi, & aliquoties conſpexi, nunquam tamen adeò copioſa, quam in ſupradictæ vetulæ hepate; totum enim hepar è meris glandulis magnis conſtare videbatur, unde perquam inæqualis exiſtebat ejus ſuperficies: ut videre eſt Figur. 41.

Fig. 43.

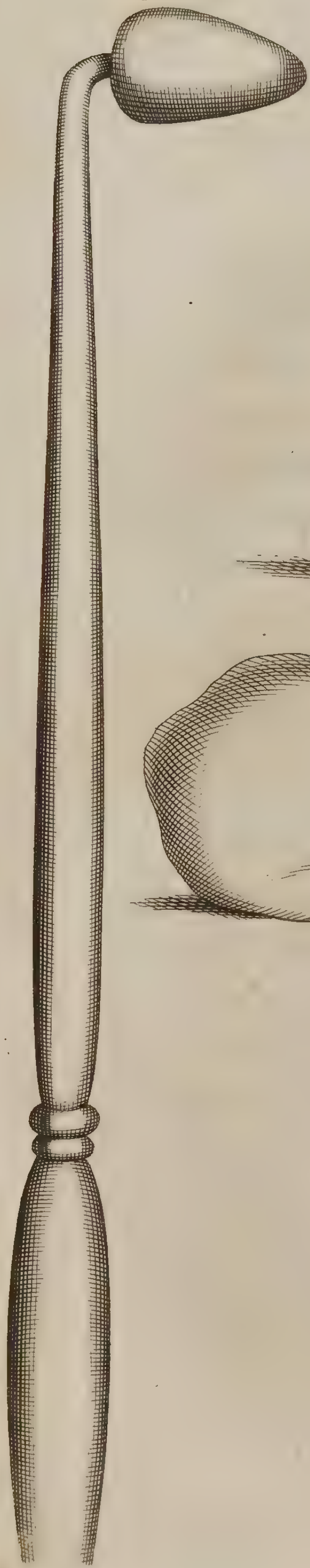

Fig. 42.

Fig. 44.

Figur. 41.

Particulam Hepatis superficie admodum inæqualis, propter glandulas magnitudine auctas, repræsentat.

OBSERVATIO XLVI.

Hydrops Ascites ex Hydatidibus.

INcurabilibus affectibus nobis sæpius occurrentibus, haud sine ratione dicitur, non esse in Medico semper relevetur ut æger. Quis Medicorum curare potest hydropem Ascitem limosum, membranis inclusum? cujus varia quidem vidimus & apud Authores legimus exempla: Nunquam tamen mirabiliorem hujus rei historiam me intellexisse memini, quam eam, quæ mihi ante aliquot annos in platea Sancti Johannis occurrit: ubi præsente Magistro Petro Adriani filio aperui cujusdam Virginis ætate provectioris cadaver, cujus admodum distenti abdominis totam cavitatem repletam conspeximus innumerabilibus vesicis aut sacculis, humore tenaciori & glutinoso refertis. Nonnullæ earum vesicarum erant magnitudine pugni minoris, aliæ magnitudinem nucis juglandis non superabant, non paucæ æquabant nucem avellanam. Vide Figur. 42. Utrum harum vesicarum subjectum glandulæ fuerint mesenterii in vesicas, aut, si mavis dicere, hydatides, degeneratæ (quod crediderim) aut vasa Lymphatica præter naturam expansa, non ausim certò affirmare; temporis enim penuria, & morosorum consanguineorum præsentia ulteriorem investigationem denegavit.

Figur. 42. *Hydatides supradictas demonstrat.*

OBSERVATIO XLVII.

Cranii ex Contusione fissura ipsas suturas pervadens.

QUam malè usum Partium comprehendant ii, qui Suturas eum solummodò in finem homini esse datas asserunt, ne, uno cranii osse fisso, alterum quoque findatur, norunt ii, qui contrarium istius nobiscum observarunt. Anno 1670. moles illa lignea, qua palos humo infigunt (Belgicè *een Heyblok*) in cujusdam viri bregma devolvebatur, unde in terram prolapsus, omnique sensu interno privatus, sanguineque auribus effluente, brevi post animam Deo reddidit. Oblatum mihi fuit, mali causam investigandi ergò, cadaver. Cranio denudato, os bregmatis (si benè memini) sinistrum à parte superiore ad inferiorem ex toto fissum reperi: Quæ fissura progressum fecit per suturam squammosam, totum os petrosum, & os occipitis, ad magnum ejusdem ossis foramen; suturis ad fissuræ cursum sufflaminandum nil valentibus.

OBSERVATIO XLVIII.

Fungus Palati cum Carie, scalpello & Cauteriis feliciter extirpatus.

MUlti magni morbi sæpius à nobis curarentur, si magis siderent Medico, minusque meticulosi forent afflicti. Nobilissimus Dominus Colijn, Jurisconsultus, dum viveret, apud Amstelodamenses meritissimus, (cujus nomen,

men, propter raram & inauditam animoſitatem in admittendis & ſufferendis remediis, licet duriſſimis, præter morem appono) ante aliquot annos me convenit, dicens ſeſe aliquid incommodi in poſtica & laterali parte palati ſentire; quo viſo & bene explorato, hiſce uſus ſum verbis: Noli ſpectatiſſime Domine hoc malum flocci facere, & multo minus unicuique revelare; verebar enim ne in manus incideret eorum, qui omnis generis remedia nil profutura illi præſcriberent, imò periculum, quod erat præ foribus, interim augerent. Hiſce auditis rogavit me Dn. patiens, qualis eſſet affectus, quomodo & quibus remediis morbo occurrere vellem? reſpondi, malum conſiſtere in carie poſticæ & lateralis partis oſſis palati cum carnea excreſcentia fungoſa, eandemque excreſcentiam eſſe extirpandam, & oſſis cariem inurendam. Patiens generoſiſſimus hanc curam diu non diſtulit, aſt verò quamprimum vocari juſſit Allardum Cyprianum, Petrumque Adriani filium, Chirurgos dexterrimos; qui eandem à nobis propoſitam commendarunt curationem. Itaque cōnfectis cauteriis loco affecto appropriatis, univerſalibus præmiſſis, ut & dentibus aliquot molaribus, qui nobis in ipſa operatione obſtitiſſent, evulſis, aggrediebamur curam ut ſequitur. Omnibus proſpectis, & rite præparatis, monuimus patientem, ut digitum elevaret ſimulaç inuſtio ſuffocationis periculum afferret & diutius non eſſet ferendo, ipſeque reſpirare vellet; nam experientia eramus edocti tantum fumum oriturum, quantus in renovandis ſoleis equinis excitatur. Hiſce monitis fruſtum ligneum digiti craſſitie inter utramque maxillam immi-

ſimus

ſimus, ne in Operatione os clauderet; poſthac ſcalpello acuto, recurvato, & ſecundum palatum accommodato abſtulit alter Chirurgorum totum tumorem, alter interim buccarum partem interiorem ſpatulâ admodum latâ muniebat, ne à cauteriis nimis læderentur, in quem finem etiam ſpleniis è linteo carpto confectis & aquâ frigida madefactis buccis proſpiciebat. Ablato tumore cauteria (Figur. 43. & 44. depicta) candentia ſucceſſive fortiter unum poſt alterum adacta ſunt, donec nobis videretur ſufficere: cum interim patiens digitum attolleret, eduximus dicta cauteria candentia. Hiſce peractis compoſuimus ægrum in lectum, non ſine facetis verbis, quibus ſubridens nos alloquebatur. Interim præſcripſimus hordeatum, ad ardorem compeſcendum, ut & oris collutionem, doloris leniendi causâ. Sequenti die invenimus afflictum nemini magis eſſe diſſimilem, quàm ſibi ipſi, ita intumuerat ejus caput, propter inflammationem immanem, unde etiam à febre haud manſerat immunis. Hæc omnia remediis inflammationi reſiſtentibus oppugnantes, brevi inde ceſſaverunt & inflammatio & febris. Interim ad eſcharæ caſum promovendum, decoctum malvæ, ficuum &c. uſurpavimus, addendo ſufficientem quantitatem mellis roſacei, quod pro re nata mutavimus. Poſt eſcharæ ſeparationem omnibus rubicundis apparentibus, videbamur in portu navigare. Paulo verò poſt exigua particula carnis fungoſæ in conſpectum ſeſe dedit, quod nobis anſam dedit cogitandi malum non eſſe in totum eradicatum; Itaque novam inuſtionem commendavimus, quam æger neutiquam renuebat, dicens: Facite quod artis eſt. Proximo

die

die instituimus novas inustiones cum simili ferè eventu, caput enim rursum vehementer intumuit, comite febriculâ, quæ iisdem profligavimus remediis, brevique post in totum convaluit patiens, qui postea per plures annos incolumis vixit.

Figur. 43. & 44.

Cauteria in dicta Operatione adhibita demonstrant.

OBSERVATIO XLIX.

Similis casus, dissimilis verò eventus ob medicastrorum inscitiam.

EOdem ferè tempore Mercator quidam contra fungosum palati sui sarcoma, junctamque ei cariem, remedia quæsivit apud Pharmacopœos, & audaces medicastros, quorum cæcâ & stolidâ temeritate malum eò deducebatur, ut propemodum esset inexpugnabile. Tandem sciolorum istorum nugatoriis remediolis fatigatus me aliosque arcessivit; Audìto verò, sine inustione nil boni esse sperandum, recusavit nobis obedire, eò magis quod non deessent, qui eum spe recuperandæ valetudinis inescabant, solis scilicet medicamentis loco affecto applicandis, quæ tanquam secreta nec ulli revelanda servabant. Post aliquod tempus me de novo consuluere consanguinei, dicentes ægrum inustionem admissurum: quid fit? Chirurgus, qui curationi præerat, inurere partem affectam volens, eum in finem cauteriolum, quo dentes cariosos inurere solemus, attulerat: Rogatus quid facere vellet, respondit, palati cariem inurere. Quum verò audivisset

qualibus cauteriis indigeret ad opus illud perficiendum, animus illi ferè defeciſſet ; & ſic patiens defectu requiſitorum remediorum miſerrime. per aliquot hebdomadas adhuc vixit , donec vitam cum morte commutaret.

OBSERVATIO L.

Hepatis durities & ſuppuratio feliciter finitæ.

QUantum ſufferre poſſit pars adeo nobilis prout eſt Hepar, Medicorum monumenta teſtantur. Hic quoque recenſebimus exemplum non inauditum attamen rarum , quod in eadem parte accidit. Juvenis quidam Amſtelodamenſis , qui Chirurgiæ operam dabat , ante tres fere annos nobis querebatur de epigaſtrii tenſione, cum dolore gravativo , ad Hypochondrium ſiniſtrum ſeſe extendente ; tandem tumor durus ibidem ortus , cum aliquali difficultate reſpirandi & febriculà. Hiſce exploratis , hepar eſſe induratum judicavi ; diverſiſque emplaſtris emollientibus applicitis , tandem cataplaſmatis maturantis adminiculo tumor mollior redditus ad ſuppurationem pervenit , quo poſt cauterii potentialis applicationem , phlebotomo aperto , multum puris effluxit, & brevi poſt, ulcere purgato, ſanatus eſt. In hoc caſu non eſt dubitandum, quin à prægreſſa inflammatione , gibba hepatis pars fuerit connata peritonæo, unde ulcere aperto , puri denegatus fuit in abdominis cavum decubitus. Ejuſmodi exempla reperiuntur quoque in obſervationibus curioſis Nobiliſſimi Viri Domini de Marchettis , Profeſſoris Patavini, pag. mihi 120.

OB-

Observatio LI.

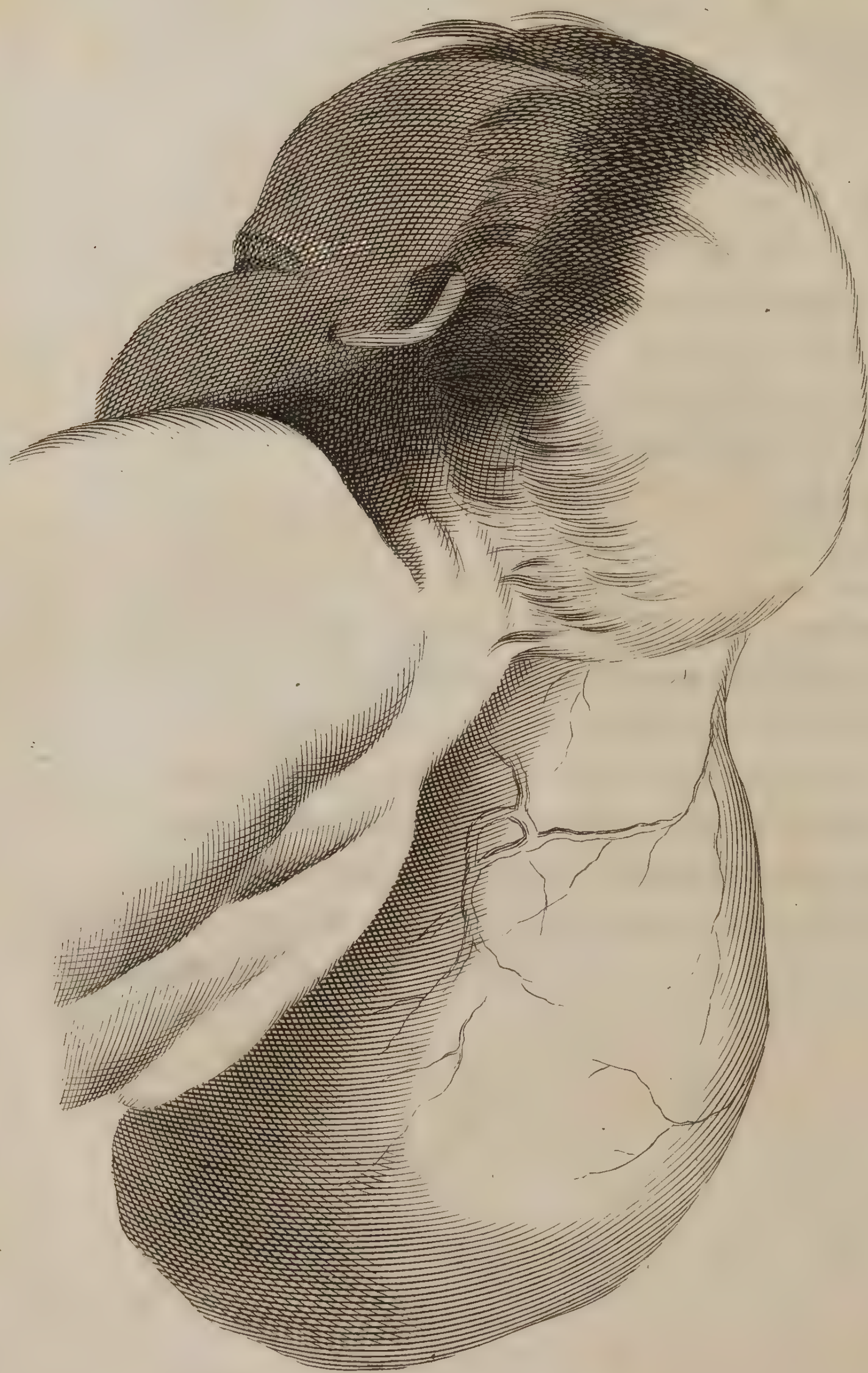
Lien, Hepar, Renes ſuccenturiati &c. pro Glandulis ſanguineis non ineptè haberi poſſunt.

JAm Lien glandula audit, nec immeritò: ſi enim glandulas Lieni ſæpius adſitas, imò & Thyroideas ritè examinaverimus, eas à liene parum differre, obſervabimus. Multum quidem à pancreate & glandulis ſalivalibus diſcrepat Lien, attamen jure merito pro glandula habetur: nimirum pro glandula ſanguinea, id eſt ſanguini inſerviente, vel cum ſanguine reſpectu coloris conveniente. Ejus generis ſanguineæ glandulæ quoque ſunt, Renes ſuccenturiati, Hepar, & nonnullæ ſpleni communiter adhærentes.. In iis nullum vas excretorium peculiare, præter venam, hactenus repertum: Nec magis opus eſſe videtur, quam in ejuſmodi glandulis conglobatis, quæ Lymphæ ad cor reducendæ inſerviunt: in quibus præter vaſa Lymphatica nullum peculiare vas excretorium unquam conſpicies. Dubitandum tamen non eſt, quin exaltationi & ulteriori perfectioni lymphæ inſerviant, aut ſuccum peculiarem ex arterioſo ſanguine intra ſe conficiant, quem lymphæ impertiunt. Idem ſentiendum de glandulis ſanguineis, quæ ſanguinis exaltationi & perfectioni inſerviunt: Hinc deprehendimus quoque, liene obſtructo, tumefacto, indurato, aut aliàs malè conſtituto, ſanguinem fieri craſſiorem & melancholicum. Lienem ergò pro glandula ſanguinea habendum, cum Celeberrimo Malpighio, Anatomico oculatiſſimo, cenſeo.

Eò magis, quod aliquoties glandulas prope lienem inveni, lieni undiquaque ſimiles. Memini, me ante aliquot annos in Noſocomio Amſtelodamenſi (in quo mihi Nobiliſſimi conſultiſſimique Domini Conſules, ut & Præſides dicti Noſocomii Humaniſſimi cadavera diſſecandi copiam concedunt) ejuſmodi glandulas lienares aut lieni adſitas demonſtraſſe, in cadavere cujuſdam mulieris quadraginta præter propter annos natæ, & ex diarrhæa bilioſa, cui junctus fuerat icterus, mortuæ. Præſentes habebam D. B. à Dortmund, Joh. Dankers, Rogier Rhoonhuyſen, Adriaan Coenerding, Viros de re Medica & Chirurgica benè meritos. In hoc cadavere me demonſtraſſe, inquam, præter ſcirrhum nucis juglandis magnitudine, in ipſo liene, duas glandulas lieni adſitas, imò lieni (ſolâ magnitudine exceptâ) ſimiles. Conveniebant enim cum lienis colore extrinſeco livido, & nigricante aut rufo intrinſeco. Subſtantia plane quoque eadem cum liene. Inflatis vaſis ſpleneticis extendebantur quoque vaſcula harum glandularum, à ſpleneticis vaſis oriunda. Ita ut exiguos pſeudolienes haſce glandulas nominare, haud abſonum putemus, præſertim cum ita augeantur (liene indurato) ut nucem juglandem magnitudine adæquent, quemadmodum olim vidi.

OB-

Fig. 45.

Observatio LII.

Tumores à postico Capite infantium pendentes, ipsô capite majores.

IN fœtu recenter nato aliquoties tumores à capite propendentes conspexi, qui caput magnitudine superabant, ut videtis Figur. 45. memini quoque me semel eundem vidisse tantæ molis, ut totum superaret fœtum; unde partus quidem difficillimus erat, attamen quum totus ille tumor solùm humoralis esset, non poterat partum omninò præpedire. Hi tumores, quantumvis improprie hydrops capitis audirent, (quamdiu caput benè est constitutum) attamen tantam sœpius cum dicto affectu habent affinitatem, ut citò etiam moriantur fœtus, si aperiantur dicti tumores; quemadmodum videmus in hydrocephalo. Communicant enim utplurimum humores in iis tumoribus contenti, cum latice aquoso qui in cerebri venticulis stabulatur. Ejusmodi tumores aliquando animadverti non planè humorales, ast partim etiam carnosos, imò & ex parte cartilaginosos.

Figur. 45.

Caput fœtus recens nati cum dependente tumore aquoso, demonstrat.

OBSERVATIO LIII.

Vulnus Thoracis penetrans, cum egreſsâ Pulmonis portiunculâ, ſanatum.

NOn ſolum hepar, verum etiam pulmo magnos quandoque perferre poteſt affectus, ſine vitæ diſpendio, modo ex arte tractentur. Famulus cujuſdam nautæ ſauciatus parte inferiore & anteriore thoracis, ad ejus uſque cavum, Chirurgum vocari juſſit, qui, visâ particulâ pulmonis è vulnere expulsâ (quam pro omenti parte habuit) ilicò vinculo fortiter totum, quod erat expulſum, ligavit, & me ſtatim in conſilium vocavit: Quum verò à me audiviſſet, vulnus eſſe inflictum non in abdominis ſed pectoris cavitatem, & eam quæ eminebat, & ab illo ligata erat, particulam pulmonis eſſe portionem, obſtupuit. Rebus ita conſtitutis ſuaſi vulnus ita eſſe relinquendum, & digeſtivo emplaſtroque defenſivo ſingulis diebus ſemel ei eſſe proſpiciendum, donec particula pulmonis ligata eſſet emortua, & ſua ſponte decideret, eâ ſpe ſuffultus, ut, qui ſub vinculo erat pulmo in ipſo vulnere conſolidaretur; quod tam benè ſucceſſit, ut brevi poſt convaluerit æger.

OBSERVATIO LIV.

Vulnus Orbitæ Oculi lethale.

VIr quidam ante aliquot annos baculi extremò, non admodum acuto, vulnerabatur in oculi ſiniſtri orbitâ,

tâ, quæ ſolutio, quantumvis illis qui curationi præerant videretur exigui momenti; tamen brevi poſt acceptum vulnus, obiit patiens. Nobiliſſimi Prætor & Scabini hujus urbis mihi & Chirurgis Ordinariis injunxêre, cadaveris apertionem mortis ſubitaneæ cauſam inveſtigandi ergò. Extrinſece exiguam ecchymoſin in oculi parte ſuperiore invenimus, aſt verò ſuperiore cranii parte ſerrâ ademptâ, anguem in herba latere experti ſumus; vulnus enim cerebrum ipſum ſat profunde penetraverat; quod facillime evenire poteſt eo loci, propter ſuperioris partis orbitæ tenuitatem, in multis enim chartam ſcriptoriam os ibi haud ſuperat, & præterea tam molle exiſtit, ut in multis ſolo digito perforaverim. Itaque vulnera orbitis oculorum inflicta non flocci facienda, præſertim ſi inſtrumenta, per quæ inferuntur, non ſint obtuſa, aut vulnerati fiant ſomnolenti, nauſeabundi, febricitantes, vertiginoſi, convulſi.

OBSERVATIO LV.

Acicula deglutita per inguinis abſceſſum exitum quærens.

NOn ſine ratione dicitur in proverbio, Naturam eſſe ſui conſervatricem: Hoc luce meridiana clarius mihi conſtitit in filiola cujuſdam Domini, quæ inſciis parentibus aciculam deglutiverat. Tumore duro & inflammatorio in inguine orto, non ſine febre & dolore me accerſi juſſerunt parentes. Quum intellexiſſem tumorem non ilicò, ſed paulatim incrementum ſumſiſſe, nulloſque adeſſe vomitus, nec alvi indurationem, judicavi hunc

tu-

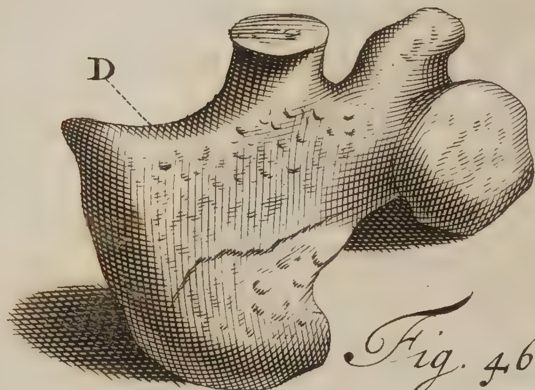
tumorem bubonem esse, seu glandulæ inguinalis tumorem & inflammationem; & cum ita doleret, nil magis ad rem fore existimavi, quam cataplasmatis emollientis applicationem. Hoc remedio à Chirurgo adhibito tumor nobis visus fuit ad maturationem vergere; itaque maturantibus additis ad perfectam suppurationem eundem perduximus, & phlebotomi cuspide aperuimus tumorem; quid fit? statim simul cum pure copioso acicula ærugine obducta prodit, non sine excrementorum alvinorum commixtione. Hisce visis spes nobis quidem videbatur in angusto, non verò naturæ, quæ non rarò ad sui conservationem mira molitur. Abscessum itaque mundificantibus & incarnantibus tractavimus, donec in totum esset consolidatus. In hac curatione non est dubitandum, quin in principio, suborta inflammatione, intestinum, ab aciculæ mucrone læsum, arctè connatum fuerit peritonæo; (sicut in aliis inflammationibus quotidie fieri videmus) unde nobis occasio orta est excrementorum alvinorum liberaliter effluentium; præterea obstaculo fuit, quo minus dicta excrementa in abdominis cavitatem descendére potuerint.

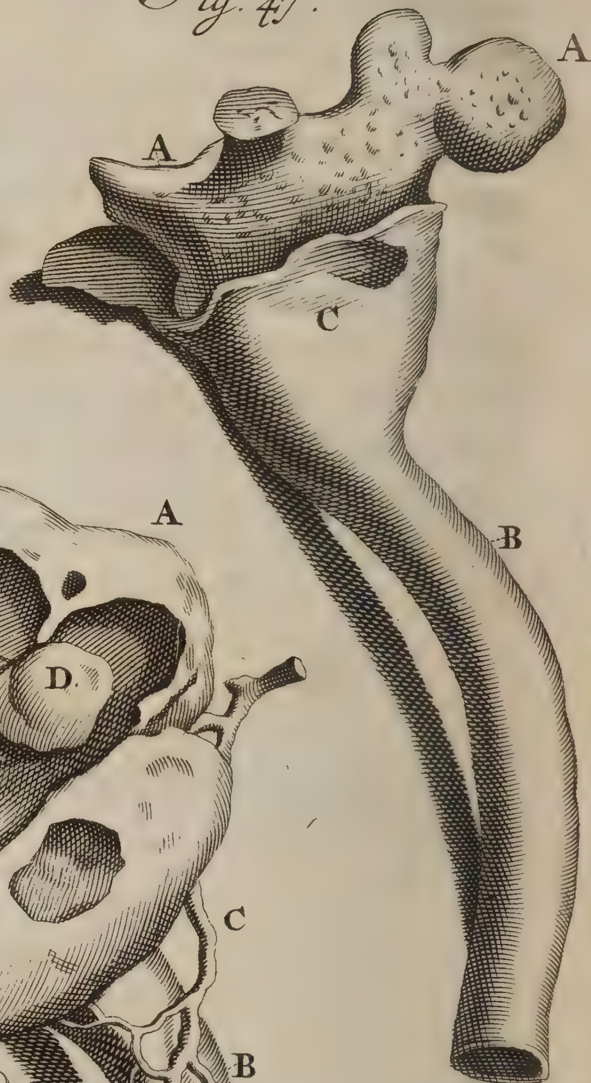
OBSERVATIO LVI.

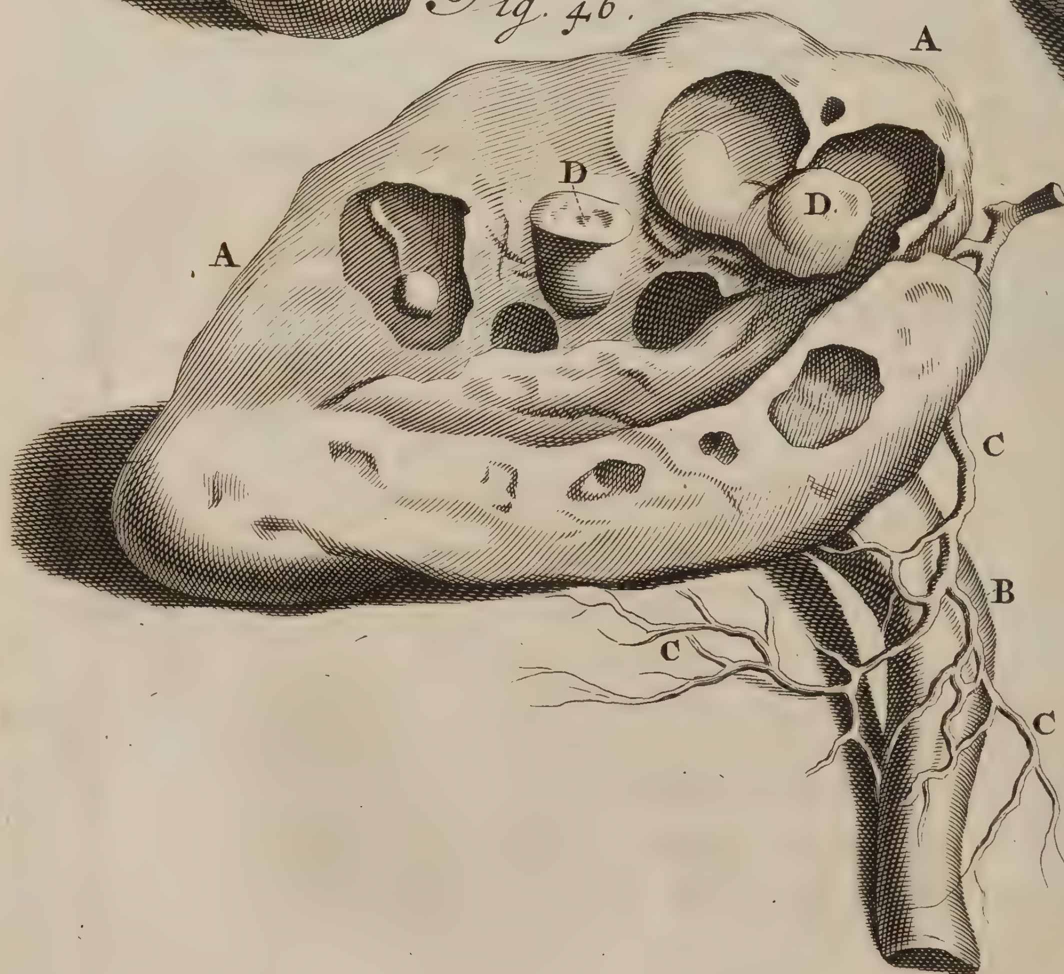
Astma serosum cum notabili renis calculo.

INter omnia, quæ hactenus dissecui, humana cadavera, non memini ullum majores in rene calculos mihi exhibuisse, quam ii erant, quos sequentibus Figur.... depictos vides. Anno 1684. In Nosocomio (præsentibus

Fig. 48.
D

Fig. 47.
A
A
C
B

Fig. 46.
A
A
D
D.
C
B
C
C

bus Spectatissimis Viris, Dominis B. Dortmuntio & Johanne Verwout, Collegii Medici Inspectoribus dignissimis: R. Rhoonhusio, & A. Conerdingio Chirurgis Nosocomii meritissimis) cadaver mulieris quadraginta circiter annorum, asthmate mortuæ, dissecui, in cujus cellulis membranosis, ut & bronchiis pulmonalibus tantum aquæ spumosæ sese offerebat, ut ex particula abscissa guttatim efflueret. In infimo ventre stomachum & intestina, loco suo naturali relicto, Hypogastrium occupasse, observavi. Uterum non in pelvis medio, ast in latere sinistro situm reperi; Cætera sana. Pelvis renis, ut & ren sinister prodigioso calculo erat obsessus, magnitudinem & formam ingentis radicis Zinziberis apprimè referente, sicut Figur. 48. monstrat.

Figur. 46. Expositio.

A. *Ren sinister per medium dissectus.*
B. *Ureter justo capacior.*
C. *Vasa sanguinea partim per ureterem partim per membranam renis adiposam disseminata.*
D D D. *Calculi partes eminentes.*

Figur. 47. & 48. Explicatio.

A. *Idem calculus à rene separatus in pelvi hærens.*
B. *Ureter magis expansus.*
C. *Pelvis.*
D. *Idem calculus totaliter denudatus, ut ejus forma & magnitudo prodigiosa videri possint.*

OBSERVATIO LVII.

In Puello trienni calculi insolitæ magnitudinis.

PUellus tres annos præter propter natus, plus quam quinquaginta calculos excreverat, inter quos multi fuere magnitudine pisi minoris, ex relatione Domini Doctoris Bronckhorstii Medici Amstelodamensis, dum viveret, celeberrimi. Quantis cruciatibus miser ille fuerit vexatus, facilis est conjecturæ; neque cessarunt. Aperto dein cadavere, inveni renis sinistri pelvim admodum dilatatam, calculoque ingentis magnitudinis (pro ratione scilicet ætatis, quamobrem hanc recensere historiam mihi animus fuit) obsessam. Vide Figur. 49.

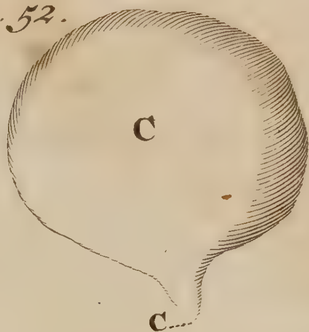
Figur. 49. Declaratio.

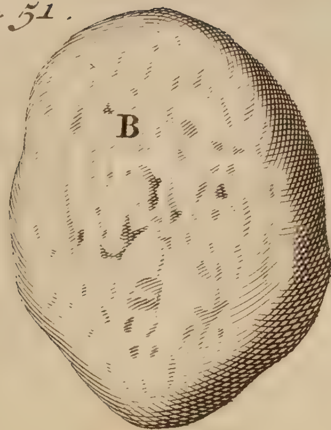
A. *Ren sinister.*
B. *Ejusdem pelvis calculo magno referta.*
C. *Vreter.*
D D. *Calculi duo in dicta pelvi reperti.*

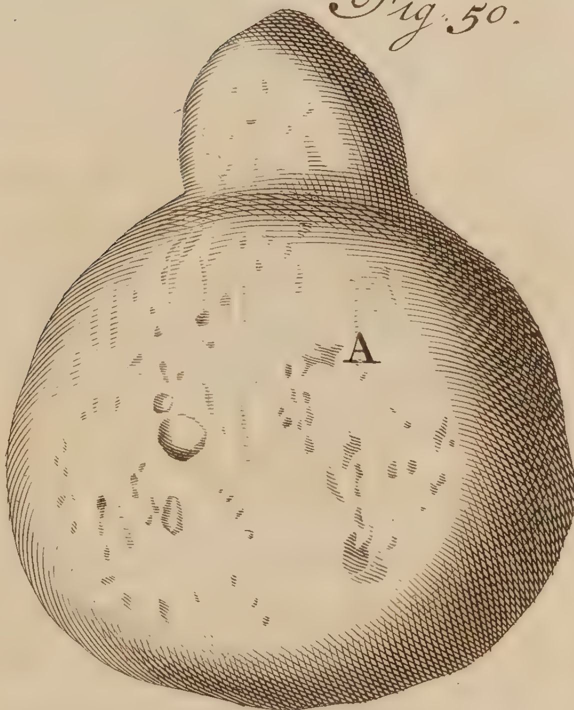
OBSERVATIO LVIII.

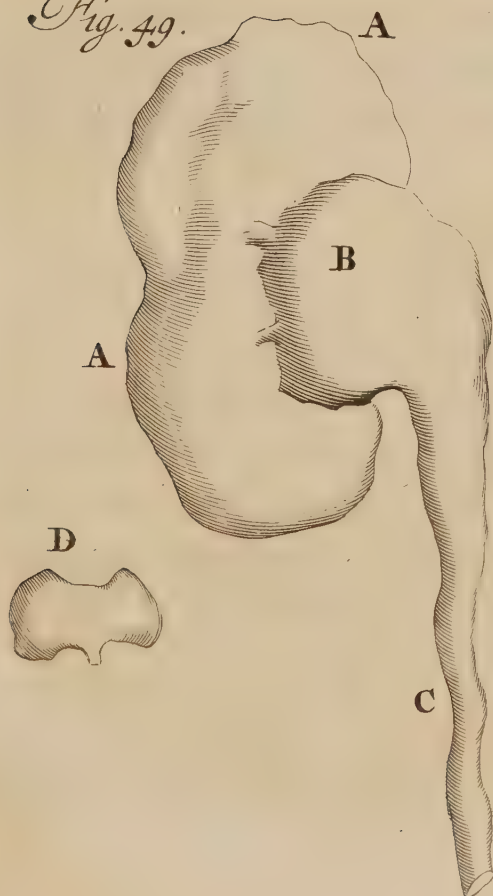
Molarum Origo & Natura.

MOla dicitur caro deformis, ossibus destituta, & ex imperfecta aut mala conceptione generata. Quod si verum sit, mirari subit, ejusmodi molas à virginibus (aut saltem, de quibus nulla alia suspicio erat) fuisse exclusas, sicut ostendit Figur. 50. Vetulas Viris non utentes ali-

Fig. 52.
C
c

Fig. 51.
B

Fig. 50.
A

Fig. 49.
A
B
A
C
D

D

aliquando in lucem expoſuiſſe tales molas, obſervavi. (Vid. Figur. 51.) Sæpiſſime in abortu, fœtu enixo, remanet per aliquot ſeptimanas, imò menſes, placentula, quæ à compreſſione uteri non ſolum uteri figuram adipiſcitur, verùm etiam ſœpius ita induratur, ut carnis ſubſtantiam duritie longè ſuperet, & pro mola habeatur. Jam à viginti annis Nobiliſſimi & Ampliſſimi Domini Conſules & Scabini ad ulteriora infortunia (de quibus multæ audiebantur querelæ) vitanda, circa obſtetricationem injunxerunt Collegio Medico & mihi, ut omnes, quotquot eſſent Amſtelodami, Obſtetrices examinaremus; quarum numerus haud erat exiguus; haſce fere omnes interrogavi, quid circa molas obſervaſſent, nulla vero earum nobis vel aliquid potuit revelare, unanimiter dicentes, ſeſe quidem corpuſcula carnoſa & dura offendiſſe, quæ è mulierum corpore erant excluſa, aſt verò nunquam viventia, ſicut nonnulli credidêre. Aliquando utero expelluntur Sarcomata, quæ pro molis habentur; ſarcomata, inquam; quia præter carnem nil in iis deprehendi: ejuſmodi excreſcentias uterinas per pedunculum utero adhærentes obſervavi in ipſo utero, dum mulieres in partus laboribus eſſent, & excretarum iconem exhibet Figur. 52. Illud verò neutiquam mirandum, quandoquidem in ipſo etiam ſtomacho & veſica urinaria ejuſmodi corpuſcula excreſcere obſervavi. Itaque veroſimile admodum eſt, Molas ita decantatas nil aliud eſſe, quam ejuſmodi carnoſas Uteri excreſcentias, aut placentulas retentas, & ab utero, uti ſupra innui, compreſſas; neutiquam verò è malâ conceptione ortas.

Figur. 50. 51. 52. Explicatio.

A. *Carnea excrescentia vetulæ Utero exclusa.*
B. *Carnea uteri excrescentia, quam mulier à longo tempore gestarat, tandemque excreverat.*
C. *Carnea moles, quam ipsemet sensi uteri interiori membranæ adhærere, idque in muliere in partu versante.*
c. *Pedunculus è quo dependebat.*

OBSERVATIO LIX.

Vulvæ Rectique Intestini Gangræna & perforatio feliciter curatæ.

IN gravioribus affectibus haud decet Medicum facilè desperare; sæpius enim fiunt, quæ fieri posse pernegares. Reperiuntur Ardeliones qui non verentur mox exclamare: *Non curabitur. Non eluctabitur. Moriendum est ægro*, &c. Attamen si nomini & famæ suæ cuperent consulere, cautius certè prognosticari deberent. Uxor cujusdam Pistoris Amstelodamensis, ob partum difficilem, incidit ante aliquot annos in vulvæ intestinique recti gangrænam adeò enormem, ut multi existimarent afflictam brevi è vivis excessuram. Post gangrænæ separationem foramen vulvæ à nobis repertum fuit tantum esse, ut facillimè Nux juglans viridi cortice obducta per illud ad intestini recti cavitatem inseri potuisset: Unde fæcibus alvinis dabatur locus, ut ex intestino recto ad vulvam nullo negotio transirent; id quod in tali casu admodum fa-

familiare, vulva enim tam arctè cohæret inteſtino recto, ut quaſi continuum ſint corpus: Itaque ſi alterutra pars afficiatur, altera nequit remanere immunis. Chirurgus, qui mecum curationem ſuſcipiebat, excogitabat inſtrumentum è bractea confectum, in forma peſſarii excavati, cujus ſuperficiem exteriorem obduxerat ſarcotico medicamento: quale juxta Theoriam Chirurgicam equidem non erat improbandum, ſed tamen in praxi præſenti inutile fuit repertum, neque enim illud perferre potuit ægra. Itaque dictis medicamentis, plumaceolis exceptis, aperturæ dictarum partium proſpeximus, quibus brevi in totum reconvaluit hæc puerpera. Ubinam jam ſunt ſcioli, qui effutiunt ejuſmodi malum eſſe incurabile, & ſine fiſtula remanente nunquam curam poſſe abſolvi? ſciant non ſolum hanc puerperam in totum fuiſſe reſtitutam, ita ut nulla ſupereſſet labes, verùm etiam diverſas ex eodem affectu à nobis eſſe curatas. Hoc verò diſcrimen in gangrænis earum partium animadverto: ſcilicet, ſi partes poſteriores, nempe quæ os ſacrum reſpiciunt, tali afficiantur morbo, facilius curantur, propter inteſtini recti carnoſitatem, vulvæque diſpoſitionem, quæ verſus inteſtinum rectum non gaudet tot rugis tranſverſis, nerveis, & duris, curationi obſtaculum inferentibus, ſed quod omnia ibidem molliora, curationique magis prona. Præterea in parte anteriore, nempe, quæ meatum urinarium reſpicit, propter continuum Urinæ ſtillicidium ſanatio præpeditur, unde tùm ſæpiſſimè fiſtula relinquitur incurabilis.

OBSERVATIO LX.

Capitis Contusioni solo fomento, absque incisione per imperitum temerè commendatâ, feliciter prospectum.

QUod si verum sit Hippocratis effatum, Experientiam nimirum esse fallacem, eò magis verum esse dixerim, fallacissimam esse praxin sine experientia. Mulier quædam è curru cecidit in terram gelu induratam, unde frons tam vehementer fuit contusa, ut ingens statim ibidem elevaretur tumor. Chirurgus suburbanus tumore explorato, & ægrotam aliquoties vomuisse intelligens, cranium esse impressum & fissum, nec sine cruciali incisione & ossis elevatione posse curari, judicavit. Hisce propositis, adstantes me vocari jusserunt, quando ego hanc propositam encheiresin renuebam, nulla quippe cranii fissi signa præstò esse asseverans. Ad hæc respondit audaculus ille incisor, sese digitis impressionem sentire, nullam verò esse impressionem sine fissura. Revera nisi ejusmodi tumores sæpius in capite digitis explorassem, perque experientiam de eorum vera natura edoctus fuissem, dixissem & ego ipse cranium esse impressum: Ita enim tumores capitis post graviorem contusionem sæpissime palpantibus sese offerunt. Quando namque locus inter tumorem & partem sanam digito comprimitur, cranium sæpè videtur impressum, sicque junioribus facilè imponit. Proinde cauti hi esse debent, ne in similem incidant errorem. Itaque loco crucialis incisionis fomentum ex optimis cephalicis applicitum est, ceu videtis infra scriptum,

cu-

cujus beneficio tumor intra duos tresve dies evanescere cœpit, atque ægra nostra brevi convaluit, sine ulteriori magno remedio externo. Non solum autem in hoc casu, verùm etiam in cranii vera fractura, in qua symptomata non augentur, haud statim ad incisionem & terebrationem esse confugiendum, existimo. Præstat post venæsectionem ejusmodi adhibere fomenta Cephalica, quæ non parcè, nec linteis exiguis, sed latioribus pannis laneis, calidè sunt applicanda, totumque caput iisdem obvolvendum. Sic non raro felicissimè opem tuli iis, quorum capitibus jam scalpellum incisorium imminebat.

Fomentum cephalicum suprascriptum,

℞ *Herb. Betonicæ*
Majoranæ ā *m. ij.*
Salviæ
Rutæ āā *m. i. s.*
Flor. Stœchados
Lavendulæ āā *m. s.*
Rosarum rub. m. j.
Coq. s. a. ex s. q. vini alb. ad ℔ *iij.*
Col. detur usui.

OBSERVATIO LXI.

Uteri post partum inflammatio; subinde ab Obstetricum temeritate oritur.

INter omnes affectus, quibus obnoxius est Uterus, haud infimæ notæ est Uteri induratio & inflammatio tem-

tempore partus; per quam multæ è medio tolluntur puerperæ. Sæpius miratus fui in nonnullis parturientibus Uterum tam facilè inflammari, in aliis verò non. Vidi in puerperis post partum, & quidem satis facilem, Uterum inflammatum. Discant ergò Obstetrices uterum neutiquam fortiter extrinsecè comprimere, ut fætus caput versus uteri osculum ducant; discant cautius agere in secundinis extrahendis, ne abdomen & per consequens uterum nimis comprimant. Sint prudentiores obstetrices in obstetricatione, ne continuè absque necessitate manus in utero habeant, à qua frictione non rarò expertus sum uteri partem inferiorem fuisse inflammatam. Et quid dicendum de illis audaculis & temerariis, quæ non verentur digitos in anum intrudere, ut fœtus capiti exitum parent, unde tam facilè inflammantur intestinum rectum, & partes huic adsitæ. In summa absit omnis crudelis Uteri tractatio, ne tale amplius occurrat malum abominandum.

Observatio LXII.

Lien in pelvim prolapsus, ejusque naturalem locum occupans analogum aliquod corpusculum.

INter corporis humani partes, quæ situm naturalem aliquando mutant, non infimum locum obtinet Lien: qui in statu naturali sub costis spuriis palpari digitis nequit. Verumenimverò in statu præternaturali ejusdem magnitudine aucta, fit, ut mole ac ponderositate suâ aliquando ita descendat, ut non solum sub costis nothis,

ve-

verum etiam in hypogaſtrio manu evidenter ſentiri poſſit. Anno 1670. Mulier quædam in Noſocomio noſtro, poſt doloroſum & difficilem partum, in hypogaſtrio duritiem contraxit, non ſine dolore vehementiſſimo. Nonnulli ſuſpicabantur placentam uterinam intus retentam, duritiem illam producere. Variis itaque uſurpatis remediis eandem nitebantur expellere, quibus tamen nil efficientibus, animam Deo tandem reddidit puerpera. Diſſecandi cadaver anſam & copiam mihi faciebat eo tempore Noſocomii Medicus ordinarius, Gerardus de Penijn. Partes interiores omnes ſatis benè diſpoſitas deprehendi, præter Lienem, qui naturali liene octuplo, & quod excedebat, major, & bilanci impoſitus quatuor libras pendens in pelvim deſcenderat: in cujus naturali loco lieni analogum comparuit corpus, caſtaneæ majoris magnitudine, colore autem ſubſtantiaque lienem exactè referens. Vide Clariſſimi Domini Schraderi Obſervationes rariores Anatomico-Medicas. Decad. III. Obſ. 4. ubi eandem recenſet hiſtoriam.

Observatio LXIII.

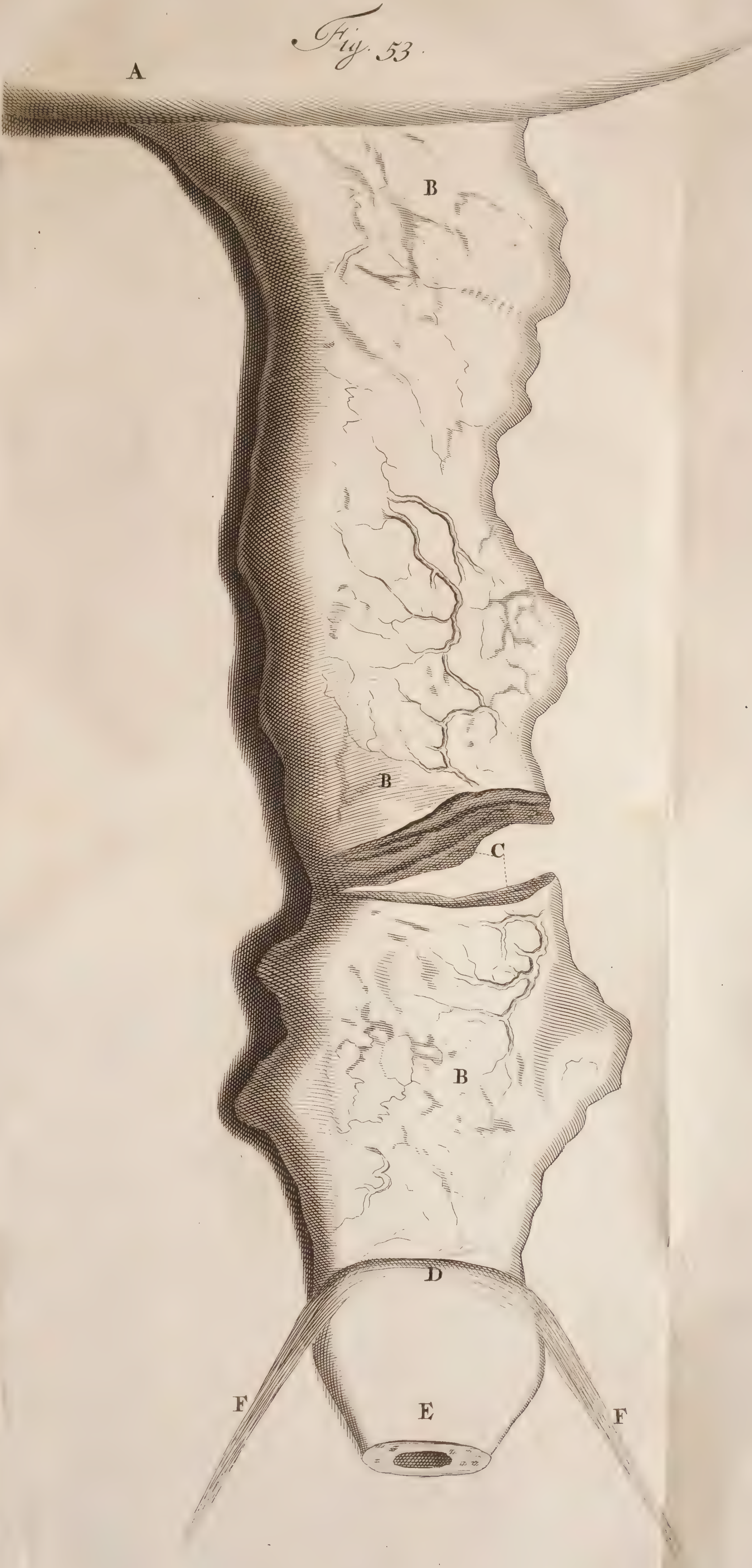
Tumor Ventris oblongus poſt partum, ex omenti coarctatione.

QUales eſſent tumores illi duri & oblongi, quos mulieres poſt partum in abdomine non raro retinent, tam diu anceps hæſi, donec, datâ mihi occaſione, in diſſectione cadaveris cujuſdam rem perſpicuè detegerem: quando obſervavi Omentum duos ferè digitos craſſum, tres digitos latum, ſpithamam cum dimidia longum,

gum, & in substantiam adipo-carnosam degeneratum, atque insuper scirrhosum. Vide Figur. 53. Ejusmodi tumores in abdomine viventium mulierum, postquam pepererunt, multoties contrectavi, quorum nonnulli transversim positi erant, alii situm obliquum obtinebant. In tali casu crediderim omentum à visceribus circumjacentibus, tempore gestationis, aut quum utero gerunt mulieres, aliquando ita comprimi, ac in se ipsum adigi ac cogi, (Belgicè *soo in malkander gaat zitten*) uti nonnunquam inflammetur, incrassetur, & ita concrescat, quemadmodum fieri videmus in aliis membranosis corporis humani partibus, postquam inflammationem, quantumvis levem, conceperunt. Notandum quoque hosce tumores oblongos manibus, dum vivunt mulieres, ita sæpius comprehendi posse, ac si quis farcimen manu prehenderet. Mulieres eos tumores, sine magno, imò aliquando sine ullo dolore, ast non sine aliquali incommodo, per plures annos gestasse, aliquoties notavi.

Figur. 53. Explicatio.

A. *Stomachi pars inferior.*
B B. *Omentum integrum scirrhosum factum, & farciminis instar in se ipsum adactum.*
C. *Incisio à me facta, ut intrinsecum, quasi lamellatim dispositum, conspici posset.*
D. *Uteri fundus, cui connatum erat omentum.*
E. *Uterus circa osculum abscissus.*
F. *Uteri ligamenta.*

Fig. 53.
A
B
B
C
B
D
E
F
F

OBSERVATIO LXIV.

Vermes passim intra viscera delitescentes.

AN omnia ex ovo generentur, uti Harvéus & ejus sectatores perhibent, dubitandi ansam mihi dedêre Vermes in arteriis equorum viventium, ut & vermes in hepatis parenchymate glanduloso, aut glandulis, ut hodie audit, imò in ductu cystico & poro bilario ovillo, & vesicula fellea sæpissimè inventi & infra depicti. In Renibus humanis semel eos me vidisse memini: quales in canum renibus longè frequentius occurrunt. Vermes quoque in cerebro esse repertos, nemo ibit inficias, qui magni nominis Authores evolverit. Per quas vias isthæc animalcula eorumve ovula in corporis interiora sese insinuaverint, haud in proclivi est determinare. Per poros enim cutis, per partes respirationi inservientes eos ad dictas partes pervenisse probabile non videtur, multoque minus eorundem ova per os introitum habuisse, & ulterius ad dictas partes penetrasse neutiquam verosimile videtur: neque enim in ventriculo, in quo ob chylificationem notabilis fit fermentatio & destructio assumtorum, integra manere potuissent. Vasa quoque chylosa aut lactea nequeunt ovis transeuntibus viam præbere. Adde quod nullus mortalium unquam ejusmodi vermes extra corpus viderit. Itaque ancipitem hærere hic oportet, donec vera & indubitata lux nobis affulgeat ab ingenio illorum, qui omnia mathematicè & à priori (si Diis placet!) demonstrare gestiunt.

Sequentes Figuræ vermes ſupra memoratos demonſtrant.

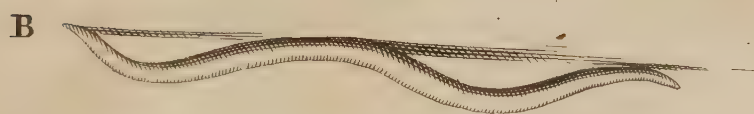
A *Vermes in ipſa hepatis ſubſtantia aſelli majoris reperti.*
B *Vermis per vias urinarias excretus.*
C *Vermis è piſce Bel.* Bley *deſumtus.*
D *Vermes in aneuriſmate arteriæ magnæ reperti, idque in equo.*
E. *Vermes è ductu cyſtico & poro bilario Ovis deſumpti.*

OBSERVATIO LXV.

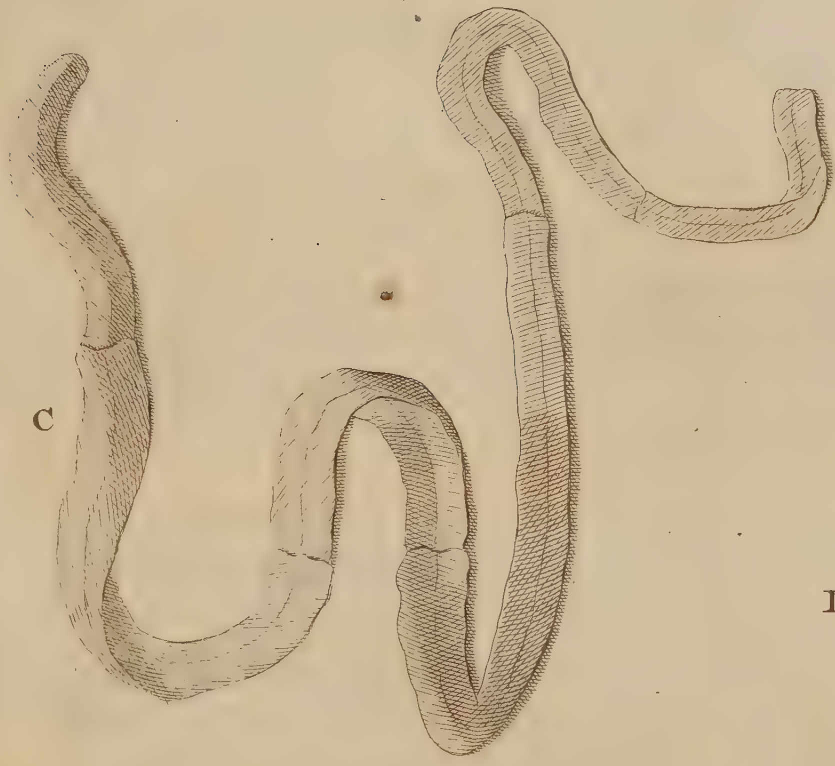
Hepar magna ex parte in hydatides degeneratum, & ab imperito temere confoſſum.

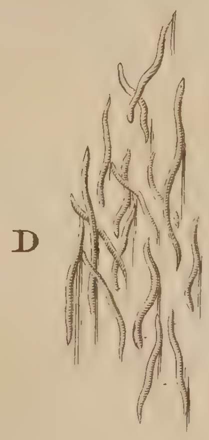
HEpatis ſubſtantiam glanduloſam, aut è minimis glandulis eſſe compoſitam, variis obſervationibus jam ante comprobavi; glandulas in hydatides degeneres multoties quoque demonſtravi. Hic verò hiſtoriam, ſatis mirabilem, recenſere animus eſt de hepate magna ex parte in hydatides degenerato. Chirurgus quidam temerarius, in loco quodam ſuburbano habitans, paracenteſin in thorace inſtituturus, ob hydrôpem pectoris (ut ſibi imaginabatur) me in conſilium vocari juſſit; quando tamen propter adverſam valetudinem illuc pergere haud potui. Quid fit! Proprio marte, idque ſolus, non thoracem, ſed in hypochondrio dextro abdomen perforat. E veſtigio hydatides multæ ſucceſſivè erumpunt. Hiſce viſis obſtupeſcens turundam indidit, & me convenit, aſt incaſſum, brevi enim poſt obiit miſera fæmina: unde no-

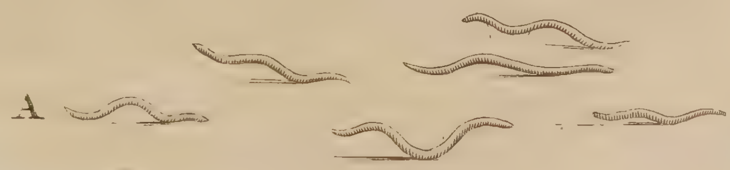
Pag. 84.

nobis rem penitius investigandi occasio relinquebatur. Aperto igitur thorace, nil liquoris præternaturalis invenimus. Imo viscera benè ibi vidimus constituta. In abdomine vero Hepar peritonæo connatum, & propriæ substantiæ loco ex hydatidibus magna ex parte coagmentatum sese obtulit. Hanc hepatis partem peritonæo connatam perforaverat iste audaculus, cum apertionem in thorace institueret; & ex ea Hydatides proruperant. Quod eo facilius contigit, quia tota substantia hepatis eo in loco in hydatides degeneraverat: ita ut inter cavitatem illam & peritonæum, sola membrana, hepar ambiens, peritonæo connexa, intercederet.

Observatio LXVI.

Exsectus Lien vivi Canis, non obstante notabili hæmorrhagiâ, superstitis.

VUlnera abdominis penetrantia cum modica sanguinis effusione in ejus cavum, sine læsione tamen visceris nobilioris, non tantum periculi afferre mihi videntur, ac nonnulli quidem voluêre. Exemplo sit nobis canis mediocris magnitudinis, cujus splenem, in discipulorum gratiam, nuper exsecui, post ligationem vasorum splenenticorum, arteriolâ epiploicâ neglectà. Abscisso liene cum annexis & ligatis vasis, tantum effundebat sanguinis dicta non ligata arteriola, ut jam jam videretur moriturus canis. Eâ tamen sine vinculi injectione in abdomen intrusâ, ubi dubio procul non statim desiit sanguinem effundere, vulneri sutura abscissa prospexi, & brevi temporis spatio,

id eſt intra 6. 7. dies, vulnere conſolidato convaluit canis. Primis à ſectione diebus, nec cibum nec potum appetebat, ſubinde vomendo. Poſt hoſce dies cibum avidiſſime devorabat, quemadmodum in hunc uſque diem.

Itaque vulnera, in abdominis cavitatem penetrantia, cum ſanguinis effuſione modica in ejus cavum ſine viſceris nobilioris læſione per ſe lethalia haud ſunt pronuntianda, quantumvis paracenteſi nullus ferè hic detur locus in tali caſu: Anxie inquirendum non eſt, quando, & per quas vias dictus cruor à naturâ ſuperabitur: experientia ſæpius confirmavit, ejuſmodi ſanguinis effuſiones ſine ulla noxa fuiſſe reparatas. Præter vias adeo decantatas, uti ſunt alvus, pori, renes, &c. alios quoque eſſe meatus credo, nec ipſa Lymphatica & ſanguinea vaſa ſecludenda puto. Sanguis enim extra vaſa effuſus, & in cavitate hac vel illa concluſus, aut concreſcit, aut fluidus remanet. Si concreſcat, ſicut poſt venæſectionem fieri videmus in ſcutellis, dubio procul poſt aliquod tempus, ſi non in totum, ſaltem maxima ex parte etiam in ſeroſum reſolvitur humorem, ſicut vena ſecta quoque videmus fieri; & ſic aptus natus redditur ut partim recipiatur à vaſis. Si vero non concreſcit effuſus cruor, non minor eſt ratio, quòd à vaſis, præſertim venis, reſorberi poſſit; modo quantitas ſit modica, & aër ſecludatur. Si verò multum ſanguinis detineatur in abdominis cavo, vulnuſque magnum, aërque non ſecludatur, corrumpitur ſanguis, febres accedunt & vulnerati in periculo magno verſantur.

OB-

Observatio LXVII.

Spina Dorsi in circulum recurvata.

INter ossium affectus nunquam me vidisse memini rariorem, quàm talem ferè in nihilum redactionem Corporum, (sic dicuntur partes anteriores vertebrarum) in qua corpora aliquot vertebrarum ita in se invicem erant adacta, ut vix corpori unius vertebræ in omni dimensione responderent; & quod omnium admirationem excitare aptum est, in Muséo nostro reservamus septem dorsi vertebras per ancylosin aut osseam substantiam coalitas, & in orbem ita recurvatas, ut corpus supremæ vertebræ cum corpore infimæ sit conjunctum. Vide Fig. 54. & 55. Corpora quatuor dictarum vertebrarum vix unius vertebræ corpus adæquant. Videmus in gibbosis spinam dorsi semper recurvari: verumenimverò ita incurvari, ut unius pars suprema cum alterius parte infima sit conjuncta, summam meretur admirationem. Gibbosum fuisse hominem, è quo desumptæ sunt dictæ vertebræ, non est dubitandum: satis verò mirari non possum, quomodo corporibus vertebrarum in se invicem ita adactis, ac si sub prælo fuissent pressa, (unde multo brevior reddita erat spina) hoc fuerit ferendo spinalis medulla, pars adeò nobilis, & tanta sensus teneritudine prædita, ut vix ac ne vix quidem lædi sine summo corporis detrimento possit. Siquidem dictus affectus morbus congenitus fuisset, non foret tàm mirabilis, ast verò credibile est post nativitatem vertebras eandem incurvationem contraxisse, in gibbosis enim pluries

con-

contingere talem corporum vertebrarum in nihilum redactionem, varia ſpecimina in noſtro Muſéo conſervata teſtantur.

Figur. 54. Explicatio.

A *Septem vertebræ ſpinæ dorſi lateraliter viſæ, quarum corpora per oſſeam ſubſtantiam non ſolum connata ſunt, verum etiam corpus ſupremæ adnata eſt corpori infimæ.*
B *Corpus ſupremæ vertebræ.*
C *Corpus infimæ.*
D. D. D. D. D. D. D. *Spinoſi proceſſus.*
d. d. d. d. d. d. d. *Proceſſus tranſverſi.*

Figur. 55. Eaſdem ſeptem vertebras, parte anteriori viſas, repræſentat.

A *Corpus ſupremæ.*
B *Corpus infimæ.*

OBSERVATIO LXVIII.

Ventriculi & inteſtinorum ob inediam prodigioſa contractio.

POſt inediam diuturnam, & poſt atroces dolores, non ſolùm emaciari corpus humanum, verùm etiam aliquando & Stomachum cum annexis inteſtinis ita contrahi, ut nil minus quam inteſtina & ſtomachum repræſentent, obſervavi. Hujus mali exemplum oſtendimus in cadavere cujuſdam viri Nobilis, præſentibus D°. Piſone & de Dieu, Medicinæ Doctoribus celeberrimis, ut & Chirur-

Fig. 55.

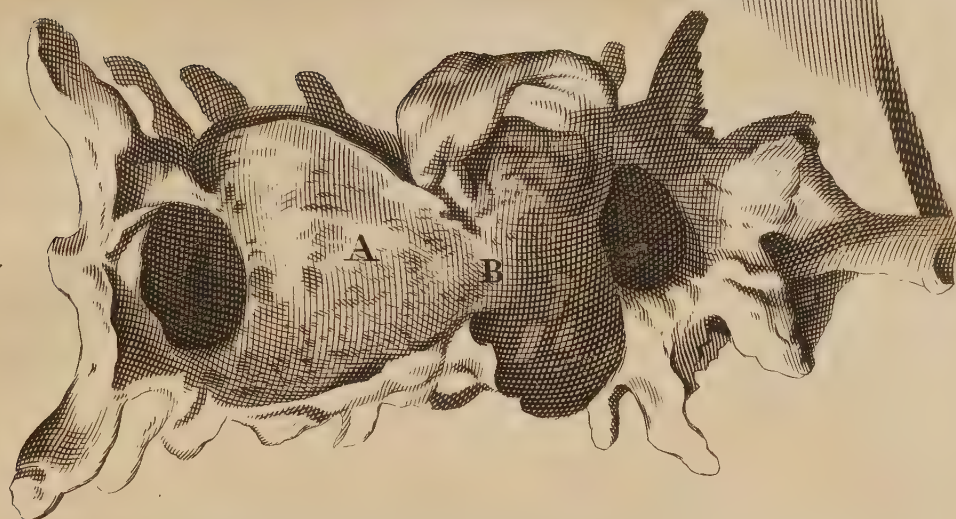
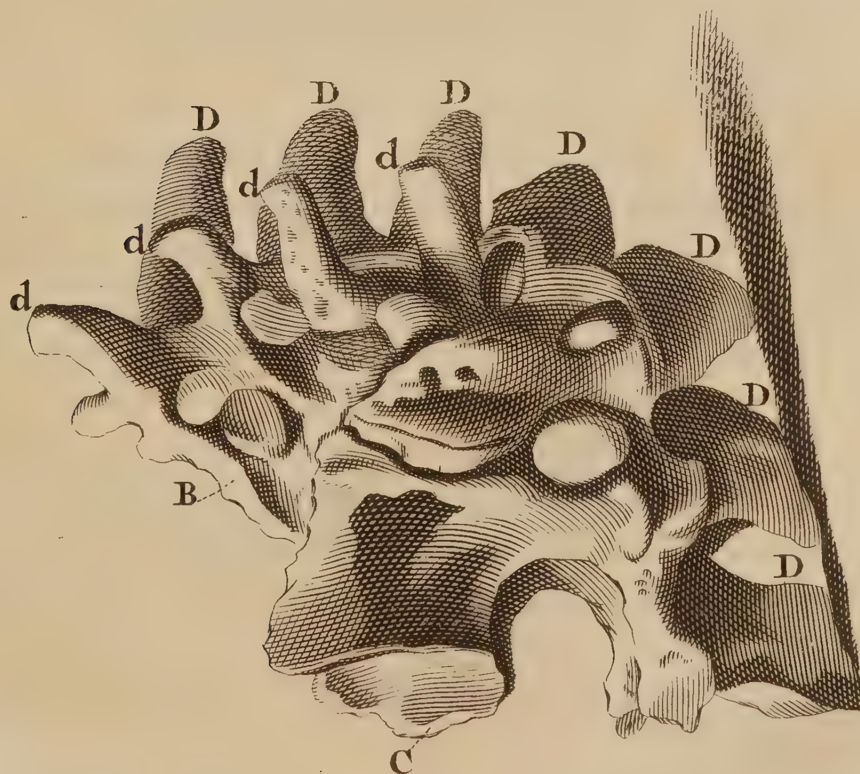

Fig. 54.

rurgo à manu Anthonio Paemburgio; cujus ventriculum in inteſtinum degeneraſſe dixiſſes. Vide Fig. 56.

Figur. 56. Explicatio.

A. A. *Stomachus humanus valdè contractus è corpore adulti.*
B. *Os ſiniſtrum Stomachi.*
C. *Os Dextrum ſ. Pylorus.*
D. *Portio inteſtini duodeni.*
E. *Oeſophagi ſeu gulæ particula.*

OBSERVATIO LXIX.

Valvulæ Cordis oſſeæ & coalitæ.

IN Corde humano oſſa reperiri non eſt planè inſolitum. Nullus verò Authorum, quos legi hactenus, de cordis valvulis deformibus & oſſeis factis, atque in totum coalitis, quicquam memoravit. A longo tempore de aſthmate & dyſpnœa conqueſtus Mercator quidam, cui pulſus tandem adeo parvus factus eſt, ut nemo adſtantium eum ſentire valuerit per aliquot dies, & ſic in continuas incidens lipothymias, diem ſuum, nullis remediis levamen afferentibus, obiit. Cadaveris diſſecandi copiam mihi fecêre R. van Zeyl, L. Mahiu, van Tongeren, aliique Medicinæ Doctores digniſſimi, qui curationi præfuêre. In pectore mali cauſam haud fruſtra inveſtigavi, totum enim thoracem latice aquoſo repletum conſpexi; Cor propter animi deliquia, (quæ in fine morbi ſæpius perpeſſus fuerat) & pulſus defectum, perſcrutans, Valvulas Cordis

Semilunares dictas, deformes, in osseam substantiam degeneratas, & ita coalitas, observavi, ut nulla visibilis via aut exitus sanguini è corde amplius superesset: sicut Fig. 57. repræsentat, & Museum nostrum exhibet. Rogabit hic aliquis, quomodo vivere potuerit æger postquam sanguinis è corde egressus in totum fuit impeditus, propter ossificationem, & coalitionem valvularum semilunarium? ℞ haud dubitandum esse, sanguinis fluxum perseverasse quantum ad vitam absolute necessarium fuit, donec flamma vitalis obrueretur, propter omnimodam occlusionem & obturationem dictæ viæ. Dixi me nullam aperturam naturalem vidisse, neque pulsum ultimis diebus perceptibilem fuisse. Sed ex iis haud constat, pulsum & sanguinis egressum tunc è corde in totum fuisse prohibitos: Vixit quamdiu aliquid adhuc restaret pulsus, & sanguinis è corde effluxus. Quibus deficientibus, moriendum erat ægro.

Figur. 57. dilucidatio.

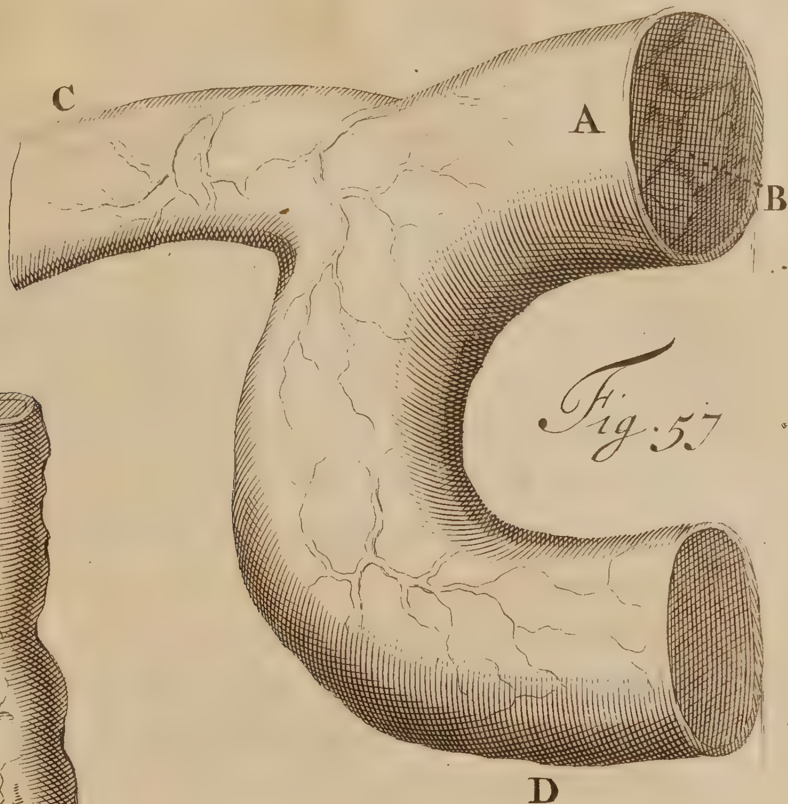
A. *Pars arteriæ magnæ circa cordis egressum.*

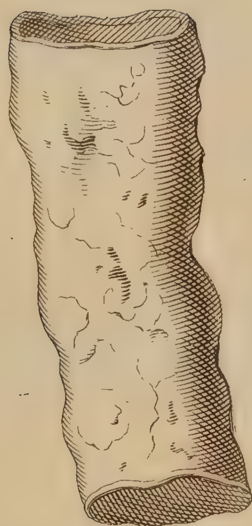
B. *Valvulæ in exitu cordis sitæ, & ab ossificatione & coalitione tam deformes factæ, ut nil minus quàm valvulas semilunares repræsentent.*

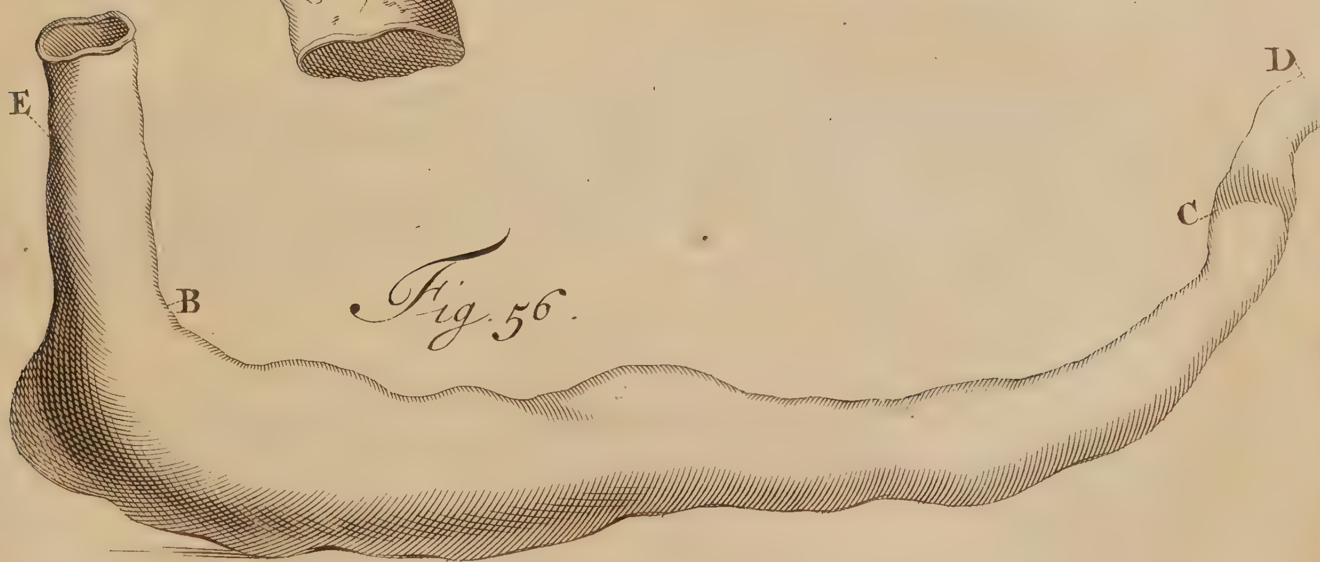
C. *Pars arteriæ magnæ ascendentis.*

D. *Pars arteriæ magnæ descendentis.*

OB-

Stomachus postica parte visus.

Observatio LXX.

Partium quarundam induratio in Hydropica.

AB atrophia & corporis marcore partes nonnullas indurescere, imo ossescere, vel lippis atque tonsoribus notum. Id autem etiam in hydropicis contingere posse sequens probat exemplum. Mulier quædam Utero gerens, & Hydrope Ascite simul laborans, syndromen malorum tempore gestationis perpessa est. Enixo fœtu maturo non desiêre illam vexare ascites, præcordiorum anxietates, dolores intolerabiles, & multa alia mala; donec Deo ter Opt. Max. placuit, miseriis ejus finem morte imponere. Cadaveris apertione latici aquoso exitum paravi. Quo facto peritonæum variis in locis duris particulis, arenulas mentientibus, conspersum, venamque portæ ex parte osseam factam, reperi. vide Fig. 58. Venamque ipsam domi reservo. Cætera Viscera satis bene erant constituta, Omento excepto, quod in totum erat consumtum.

Figur. 58.

Exhibet portionem Venæ portæ ossificatam.

OBSERVATIO LXXI.

In Fœtu cutis circa umbilicum defectus lethalis.

MUltoties infantulos vidi in lucem editos, quibus abdominis cutis & muſculorum pars in ambitu funiculi deerant, magnitudine ſolidi argentei, (Belgicè *een ſchellingh*) ita ut inteſtina eo loco tenuiſſima tantum pelliculâ tegerentur: vide Fig. 59. Hunc affectum ſæpius à me viſum, aſt nunquam curatum memini: Omnes enim ab utero ad tumulum delati fuère 5°, 6°, 7°, 8°, aut 9°. die. Iſte affectus ab aliis audit Hernia umbilicalis, à qua tamen multum diſcrepat; nulla enim hernia poteſt dici umbilicalis, antequam umbilicus exiſtat, quemadmodum in recenter natis, in quibus nullus umbilicus; niſi in tam larga ſignificatione hanc ſumſeris vocem, uti nonnulli fecère, qui funiculum umbilicalem ſubinde Umbilicum nominarunt. Umbilicus proprie loquendo eſt rugoſa illa particula cutanea in abdominis medio prominens, quæ poſt nativitatem decidente funiculi particulâ remanet, ſæpiſſimeque ſummopere extenditur, & Hernia Umbilicalis audit. Hic verò habemus morbum in Numero; cutis enim & cuti ſubſtrati muſculi in funiculi umbilicalis ambitu deficiunt, unde funiculus umbilicalis ſeſe quoque circa inſertionem in abdomen ita extendit, ut pellicula tantum videatur, inteſtinaque tranſpareant. Hic affectus omnem perfectam curationem eludit, itaque palliativa inſtituenda, ſolo emplaſtro diapompholigos, aut ſimili, quod nullam obtinet tenacitatem, ne nimis parti teneræ adhærens, viſcerum eruptioni occaſionem præbeat.

Fig.

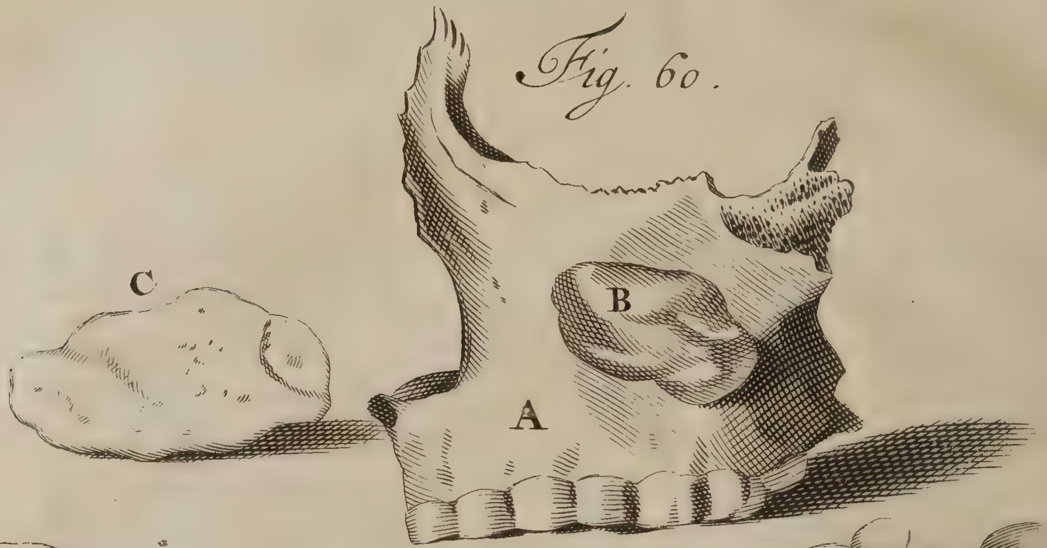
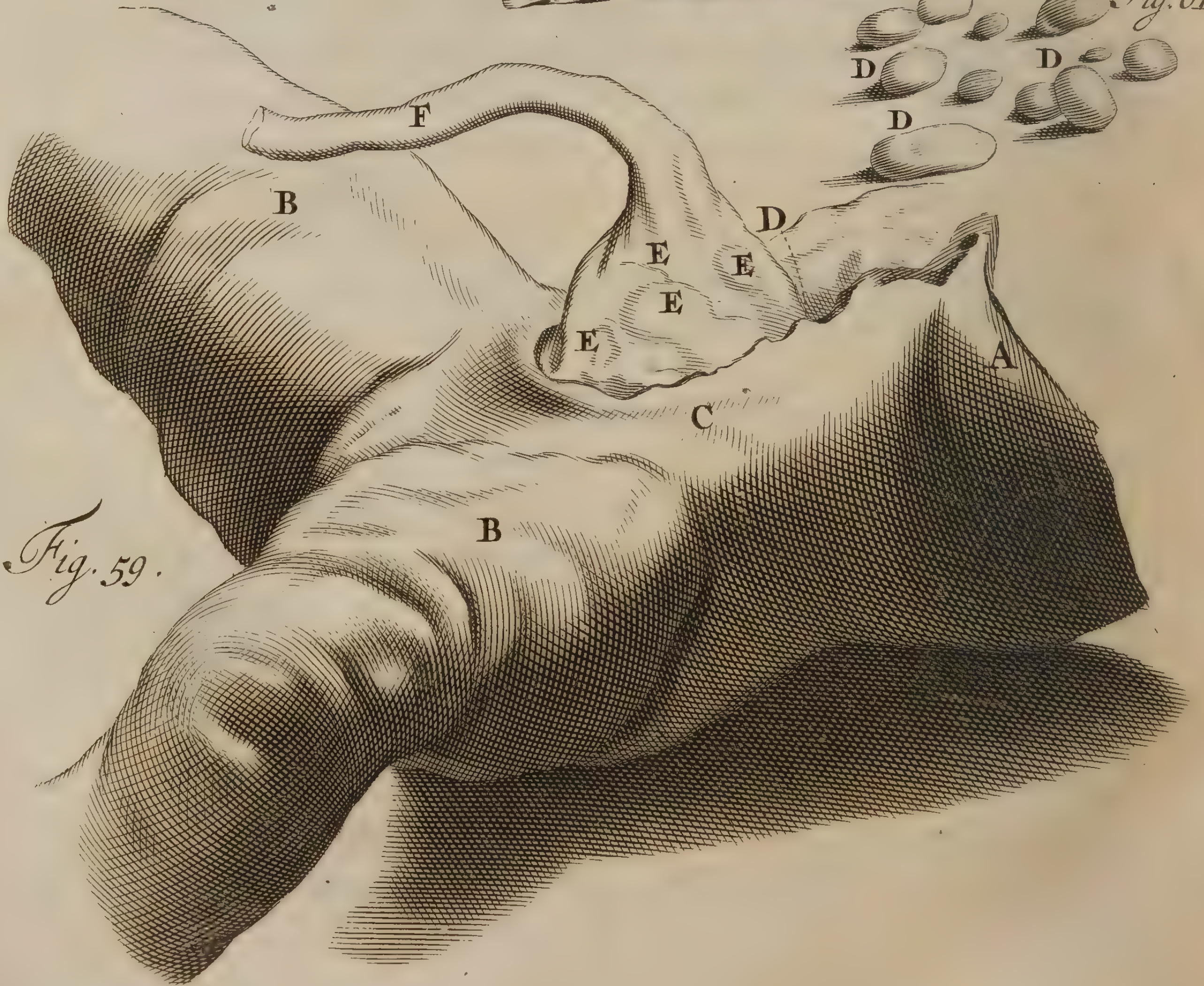

Fig. 60.
C
B
A

Fig. 61.
D
D
D

F
B
D
E
E
E
E
A
C
B
Fig. 59.

Figur. 59. Explanatio.

A. *Pars fætus septimestris.*
BB. *Crura.*
C. *Abdomen.*
D. *Funiculus umbilicalis circa insertionem in abdomen, qui*
E E E. *Ita expansus ut pellucidam membranam repræsentet, &
intestina transpareant.*
F. *Funiculus umbilicalis.*

OBSERVATIO LXXIII.

A cutis circa fætus umbilicum defectu viscerum profusio.

EX affectu supracitato malum multò deploratius semel vidi ortum, quum solito esset difficilior partus: Nempe Intestina, Stomachum, lienemque è corpore effusa, fætu per aliquot horas adhuc vivente, quantumvis omnia dicta viscera essent nuda, & omni integumento destituta; hic nobis motum peristalticum intestinorum videre difficile non erat. Quam male audiant Obstetrices, quibus hoc in obstetricatione contingit, si Medici hac in re imperiti accedant, qui hoc malum nunquam viderunt nec norunt, facile est colligere. Non obstetrix, ast cutis & cuti substratorum musculorum defectus in causa sunt viscerum eruptionis, quæ in partu, præsertim difficiliori, exitum quærunt.

Observatio LXXIII.

Casus non minus notabilis circa cutis musculorumque abdominis defectum.

AFfectus supra memoratus semel mihi obvenit in fætu jam jam in lucem edito, in quo maxima pars cutis musculorumque in anteriore abdominis parte deficiebant. Hic videbamus viscera solo peritonæo tecta, quod adeò tenue existebat, ut non solum viscera distinctè videremus, verum etiam intestinorum motum peristalticum. Hic fætus vixit per diem unum atque alterum.

Observatio LXXIV.

A Pyloro relaxato Appetitus caninus.

QUamvis variæ appetitus canini & Lienteriæ intra viscera delitescant causæ, evidentiorem tamen nullam unquam offendi, quam nuper reperta est in dissectione cadaveris fœminini, præsente D°. Joh. Smedingh, Medicinæ Doctore præstantissimo. Mulier quædam à longo tempore appetitu canino vexata assiduâ aviditate cibos ingerere debuit ac voluit. Stomachus alimentis infarctus, eadem haud diu retinere potuit, propter pylori relaxationem: Unde intestina justo celerius onerabantur cibo, quorum quidem munus similiter est ulteriori ciborum coctioni inservire, non tamen cibum crudum in chylum convertere: Itaque paulo post pastum semper ferè de torminibus ventris fuit conquesta, idque tam diu donec

Deus

Deus ter Opt. Max. hisce miseriis finem imponeret morte. Aperto cadavere viscera satis benè constituta reperiebantur, solo Stomacho excepto, cujus Pylorus, ut mox ante dictum, ita erat relaxatus, ut omnes digitos junctim compositos admitteret.

Observatio LXXV.

Notabile Vesicæ vulnus feliciter sanatum, succedente Hernioso tumore.

QUanti sint momenti vulnera Vesicæ circa fundum aut latus inflicta, ex eo constat, quod multi eadem lethalia pronunciarint. Quin difficilioris sint curationis, gravioraque inferant symptomata, nullum est dubium: at verò notabilia partis istius vulnera ad consolidationem perduci, hoc certè rarum esse nemo non fatebitur; subinde tamen observatum. Præterito anno civis Amstelodamensis in hypogastrio sauciatus tantum accepit vesicæ vulnus, ut ne guttam quidem urinæ amplius per penem excerneret; è vulnere contra tantum urinæ continuè profunderetur, ut æger in lecto quasi nataret, & omnia abunde humectarentur. Post vulnus inflictum, brevi scroto tumefacto, in levem incidit gangrænam scroti, non sine animi deliquiis. Huic gangrænæ cataplasmatibus convenientibus è Phellandrio, Mica Panis, & Vino occurrentes, brevi eandem vidimus coërcitam, multumque solatii obtigit ægro, duabus spongiis lateribus vulneris applicitis, quæ maximam urinæ partem resorbebant. Post aliquot dies in ipso vulnere, sarcoticis medicamentis linteo carpto exceptis pro-

prospecto, exiguam conspeximus incarnationem, & per penem sanguinis grumosi portionem cum guttis aliquot Urinæ ejectam; quod nobis & ægro animum addidit. Sequentibus diebus incarnatio tantum sumsit incrementum, ut omne lotium per penem redderet, brevique post sanaretur. Ab hoc tempore benè sese habuit, nuper verò sine prægressa notabili causa conquestus est de exiguo dolore circa cicatricem, qui locus in tumorem cœpit attolli, dubio procul herniosum: hoc enim sæpius comperi, post sanata vulnera in abdominis cavum penetrantia, herniam exoriri; propterea quod peritonæum rarò ad perfectam coalitionem pervenire soleat, quamobrem prudenter agunt, qui post ejusmodi curam cingulum per aliquot annos gerunt ad præcavendam herniam. Curationi supra memoratæ mecum præfuêre Dom. van der Wenden, Medic. Doctor eximius, ut & Johannes de Wall Chirurgus satis expertus.

OBSERVATIO LXXVI.

Linguæ ulcerosæ durities scalpello & cauterio extirpata.

QUæ in monetis Belgicis invenitur inscriptio, *idem Tutor & Hostis*, (nempe Mare) eandem Dentibus nostris accommodare liceat; qui benè constituti (prætterquam quod linguæ & faucibus tutelæ sunt) cibum diminuunt, variisque in rebus nobis inserviunt; male è contra affecti hostes nobis infestissimi evadunt. Ecquæ pars corporis tam immanes in nobis excitat dolores, prout illi, simulac cariosi redduntur? Imo ne linguæ quidem

dem parcunt, quæ ab illis carioſis non raró ita induratur & exulceratur, ut homines è medio tollantur. Varia in medium poſſem proferre exempla, aſt illa extra ſcopum forent. Videamus ſolummodò quomodo curanda ſit lingua, ab hac cauſà non ſolum indurata, verùm etiam exulcerata. Curatio iſthæc ſemper ab evulſione dentium malè conſtitutorum eſt inchoanda, linguæque Mel roſarum, cum olei Vitrioli tantillo pro re nata mixtum, applicandum, idque ſæpius uno die, quia diu non adhæret parti affectæ: ſi huic aut ſimili remedio non cedat malum, tumorque incrementum ſumat, aut pars affecta magis magiſque exulceretur, & magis fungoſa appareat, aut labia recurventur, tota pars linguæ indurata & exulcerata extirpanda, & poſt extirpationem inurenda; per experientiam enim ſum edoctus, nil magis valere (malignitatis ſignis apparentibus) quàm inuſtionem cauteriis actualibus, extirpata corrupta portione, inſtitutam. Alii potentiale cauterium præferunt, aſt minus prudenter. Vetula quædam à longo tempore hoc malum perpeſſa, poſt iteratam ſectionem recidivam paſſa eſt; inde exanimis fere facta à nobis auxilium petiit; itaque cum magiſtro Petro Mennoniſtà, ſæpius memorato, qui antea malum ſemel quoque incaſſum (quamvis ſatis profundè ſectio fuerat facta) amputaverat, deliberavi quo remedio affectus radicitus foret evincendus, decrevimuſque iterandam extirpationem, & poſt eàdem peractà inuſtionem cauteriis appropriatis & ſatis magnis faciendam. Poſtquam ægra hæc à nobis perceperat rem nondum eſſe deſperatam, & aliquod adhuc remedium ſupereſſe, nempe amputatio-

nem, & post eam, inustionem; facile consensit, animoque adeò forti & infracto operationes pertulit, ut vix ullos ejulatus emiserit. Præmissis itaque universalibus linguam linteo comprehendimus, quo melius possit ore extrahi, postea scalpello acuto incurvatoque totum malum abstulit dictus magister: quo facto parti interiori buccæ linteum aquâ frigidâ madidum applicitum est, ne bucca nimis à cauteriis læderetur. Hoc facto partem læsam cauteriis inussimus, sat fortiter cauteria adigendo, idque semel atque iterum iterando. Posthac oris collutionibus emollientibus usa est ad dolorem compescendum & escharæ casum promovendum, quâ separatâ cura brevi absoluta est tincturâ myrrhæ & aloës, mixtâ cum decoctis exsiccantibus & melle rosaceo, chelidonii, &c. Atque hac peracta cura vetula isthæc vivit & valet in hunc usque diem.

OBSERVATIO LXXVII.

Polypi in Antro Highmori hærentes.

QUalis sit affectus, Polypus, vel lippis atque tonsoribus notum: Sedes verò, & è qua parte idem erumpat, non item. Sunt qui existimant Polypum nares tantum obsidere, alii fauces, imò aures etiam ab eodem occupari autumant. Nos in quarti paris (quod apud alios tertium par audit) ossium maxillæ superioris cavitate, ab Highmoro *Antrum* dictâ, bis polypos invenimus. Semel in publica Anatome videre mihi contigit polypum in hac ossis cavitate: cujus formam videtis. Fig. 60. Secunda vice

vice eos offendi in eodem Highmori antro anno 1679. præſentibus expertis Chirurgis magiſtro Petro Adriani filio, & magiſtro van Ulſen: ſcilicet in muliere quadam, quæ à malæ tumore & gingivarum excreſcentia maligna peſſimè habebat. Poſt excreſcentiæ amputationem, dentium aliquot molarium evulſionem, inuſſerunt me præſente partem affectam ſupra citati magiſtri, ad antri dicti cavitatem uſque cauterio actuali. E quâ ſequentibus diebus minimo digito plurimos polypos extrudimus. Vide eoſdem depictos Figur. 61.

Figur. 60. & 61. Explicatio.

A. *Os malare.*
B. *Polypus in Antro Highmori repertus.*
C. *Dictus polypus ex Antro deſumtus.*
D D. *Polypi varii Highmori Antro digitis expulſi in muliere.*

OBSERVATIO LXXVIII.

Veſicæ ſcabies interna unà cum excreſcentiis glandulocarneis.

QUamvis proprium Impetiginis ſubjectum communiter, & quidem non malè, ſtatuatur Cutis; aliquoties tamen ferè eandem in interiori Veſicæ tunica obſervavi, cum dolore vehementiori, mingendi deſiderio frequentiori, Urinæ purulentæ excretione, & tanta veſicæ incraſſatione, ut revera digiti ſpiſſitudinem adæquaret. Ex hoc affectu ſcabioſo ortum quoque ducunt tumores, ſeu excreſcentiæ glanduloſo-carneæ, ex interiori veſicæ

tunica propullulantes, quæ ſi prope collum veſicæ hæreant, non rarò Iſchuriam inducunt tantam, ut non niſi cathetere inſerto lotium reddi poſſit. Vide Figur. 62.

Figur. 62. Elucidatio.

A A. *Hominis Veſica urinaria, cujus ſubſtantia*
B B. *Summoperè eſt incraſſata.*
C C C. *Interior Veſicæ tunica ſcabioſo affectu obſeſſa.*
D D. *Vreteres.*
E E E. *Carunculæ ex interiori tunica erumpentes, quarum maxima pedunculo interiori tunicæ adhæret.*

OBSERVATIO LXXIX.

Circa Renum vaſa mirabiles naturæ luſus.

SI ullibi in Corporum ſectione Luſus naturæ conſpiciuntur, certè potiſſimum circa vaſa Renalia iſtud contingit. Quoad Arterias renales, ſeu emulgentes, quamvis ut plurimum ſimplices, non rarò tamen duplicatæ imò triplicatæ quoque ex arteria magna erumpunt. Antequam dictæ arteriæ renes intrant, diverſimodè ramificantur, nunc enim bifurcantur, nunc trifurcantur, nunc magis ac magis multiplicantur rami, quemadmodum abundanter in Muſéo noſtro eaſdem arterias præparatas conſervo. Quod ad ureteres & pelvim, licet utrumque renem ut plurimum unicâ tantum gaudere pelvi obſervamus: non rarò tamen eandem bifurcatam, imo trifurcatam inveni, quemadmodum inter noſtra rariora talem commonſtrare poſſumus. Hanc pelvim à calculis, & urinæ obſtructionibus

Fig. 62.

B
A
C
C
C
B
B
D
D
E
C
E
E
A

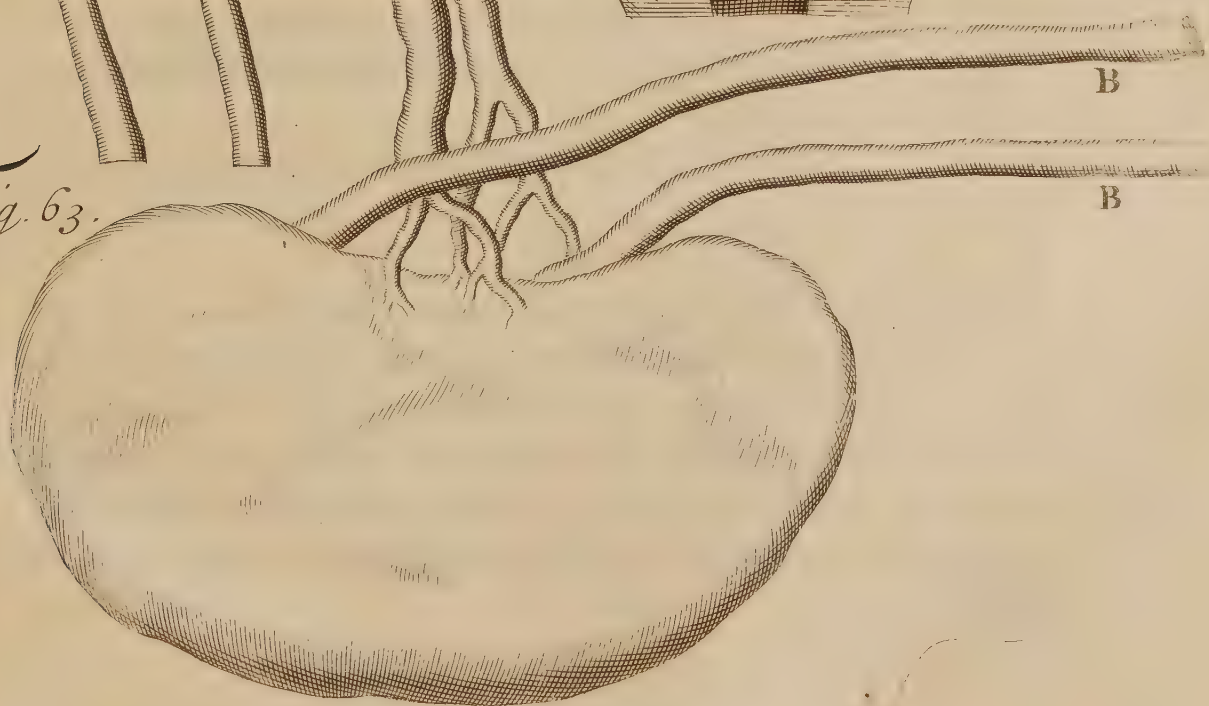

Fig. 63.

nibus non rarò reperi ita extenſam , ut renem ipſum recipere potuiſſet. Quamvis etiam ſimplices communiter ſint ureteres, tamen contrarium in rene ſiniſtro, duobus ureteribus inſtructo, in cadavere ante tres annos publicè demonſtravi, quorum unus ex ſuperiore, alter ex inferiore renis parte, erumpebat: hoſce ulterius denudavi, reperique utrumque coire ante ſuam in veſica inſertionem, ita ut unico canale veſicam intrarent: Vide. Fig. 63. Poſthac cadaver diſſecui, in quo obſervavi duos ureteres prodire ex uno rene, quorum uterque ſeparatim Veſicam intrabat. Hoc quantumvis etiam à Riolano viſum, tamen adeò rarum eſſe cenſui, ut operæ pretium duxerim dictam veſicam cum annexis ureteribus Balſamo noſtro præparare, & inter cætera Anatomica reponere.

Figur. 63. Expoſitio.

A. *Ren ſiniſter.*
B B. *Duo ureteres ex uno rene erumpentes.*
C. *Vnio dictorum ureterum.*

OBSERVATIO LXXX.

Renis in adulto inæqualis ſuperficies.

RENum ſuperficies admodum æqualis exiſtit in adultis; in nuper natis vero Renes ex variis particulis & quaſi è glandulis variis coagmentati videntur, unde eorum ſuperficies admodum inæqualis eſt. Hanc ſuperficiei inæqualitatem adultorum renes rariſſimè ſervant, ut in cadavere, nuper à me diſſecto, occurrit, ſicut oſtendit Fig 64.

Figur. 64. Explicatio.

A. *Ren ſiniſter cujus ſuperficies admodum inæqualis exiſtit.*
B. *Vena & arteria renalis.*
C. *Vena & arteria per ureteris partem ſuperiorem diſperſæ, quarum origo vena & arteria renalis.*
D. *Superior pars ureteris.*

Observatio LXXXI.

De Tumore ſpongioſo ſeu Oſſivoro memorabilia.

INter omnes, quos vidi hactenus, tumores non memini me unquam conſpexiſſe tam ingentes, quam illi erant, quos ante tres fere annos, cum Andrea Boekelmanno Chirurgo ſæpius memorato, offendi prope Amſtelodamum in Pago, qui dicitur *Sloten.* Hic nimirum decumbebat Sutor, cujus femur paucis ante obitum diebus viſitavimus tumoribus duobus ſpongioſis obſeſſum. Quorum alter ſeptem ulnæ quadrantes, alter verò unicum ulnæ quadrantem in circumferentia æquabat. Affectus iſte (quantumvis plures reperiantur tumores ſpongioſi, qui nullam cum hoc tumore habent affinitatem) per excellentiam tamen dicitur Spongioſus. Germani quoque eandem denominationem ſervant, nempe, *ein Swam.* Apud noſtrates dicitur *Been-eter*; idque non ſine ratione; nunquam enim hunc affectum poſt mortem ſine oſſis corruptione inveni, unde conjicere licet, hoc malum ab oſſis mala conſtitutione utplurimum ortum ducere, eo magis, quod à gra-

Pag. 102.

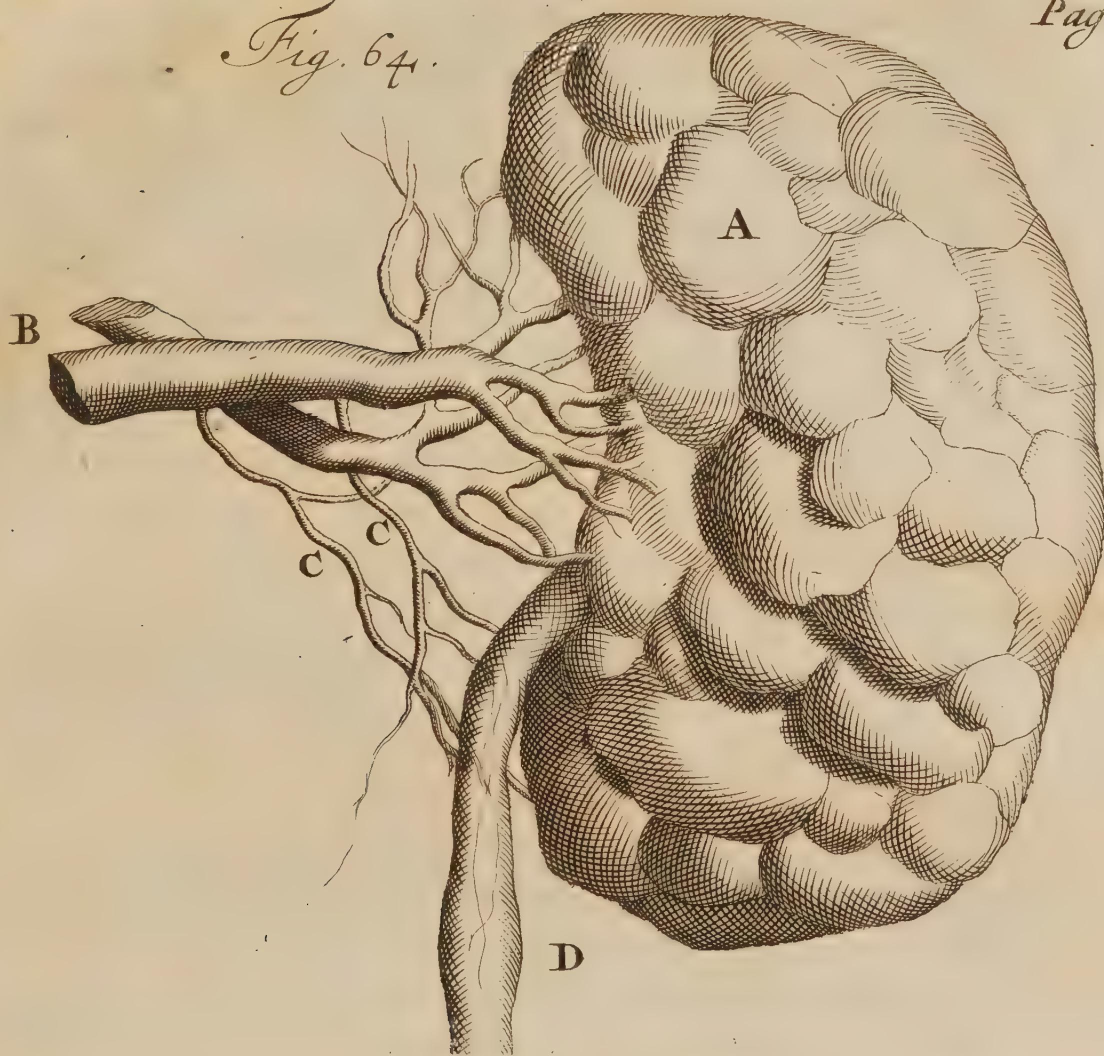

Fig. 64.

à graviori lapſu, aut oſſis colliſione ſæpius oriatur. Hujus affectus quamvis nullus chirurgorum ignarus eſſe debeat, plures tamen offendi, qui propter ignorantiam, nec famæ ſuæ nec ſaluti corporeæ afflictorum benè conſulentes, hunc tumorem ſcalpello aperuère, ſibi imaginantes pure eundem eſſe oppletum, quo aperto non pus, aſt vero parum humoris ſanguinolenti ſemper effluit, &c, quod dolendum, aperto tumore per ſcalpellum gangræna ut plurimum ſubſequitur, eamque brevi poſt ipſa Mors. Noſcitur hic affectus, quod abſque ullo, ſaltem abſque notabili oriatur dolore; tarde in principio procedat, poſtea verò celeriter incrementum ſumat, magna & quidem livida vaſa per tumorem ſparſa ſint; quæ ita vidi expanſa, ut ſua ſponte reſerarentur, ægrumque cito interficerent. Tumor utplurimum mollis, ac ſi humoralis magna ex parte eſſet. Sæpiſſime artus occupat, præſertimque crus. Iterum moneo, quod ſi aperiatur ſcalpello dictus tumor, brevi vitâ privari ægros. Verum quando, ceu non raro etiam contingit, ſua ſponte poſt excoriationem exulceratur, diu ſæpe adhuc ſuperſtites remanent ægri. Præterea ſemel obſervavi, tumore ante mortem non aperto, oſſis corruptionem non fuiſſe nigro colore infectam, quin totum quod erat carioſum, niveum ac naturalem ſervaſſe colorem: è contra vero ſemper obſervavi, ſi ante obitum fuerit apertus, ab aëre os nigerrimum fieri, idemque pultis inſtar digitis poſſe conteri ac comminui.

OB-

OBSERVATIO LXXXII.

Alveoli dentium ob varias causas penitus consumti; unde dentium vacillatio & casus.

AFfectui in Observatione 76. descripto, puta Ossium diminutioni, jure merito annumeranda est talis alveolorum dentium in nihilum redactio, in qua ne vestigium quidem eorum relinquitur. Unusquisque tanquam ex tripode dictum, pro certo habet, alveolos seu præsepiola post dentium evulsionem aut casum spontaneum neutiquam manere aperta. Cui opinioni calculum quoque appono: Ast verò quid propriè in illa commutatione eveniat, non satis unanimiter eloquuntur Anatomicorum Coryphæi. Curiosus partium & structuræ Corporis indagator Thomas Bartholinus hæc nobis reliquit in sua Anatomia cap. 9. fol. 720. *Aliquando obliterantur & constringuntur* (de dentium differit alveolis) *dentibus cadentibus vel evulsis. In senio non rarò amissis dentibus alvei obliterantur, & circuitus acutiores facti, durique, ut in senibus ad manducandum dentium vices subeant.* Adrianus Spigelius super hac re ita inquit: *Tot sunt cava, quot dentes, cum quilibet primum erumpens sibi proprium ac peculiare condat præsepiolum, concidens etiam secum una alveolum suum perdat, ita ut ne vestigium quidem maneat.* Johannes Riolanus in sua Anthropographia hæc habet: *Dente evulso, nisi novus succedat, ita constringitur & occæcatur alveolus, ut ipsius nullum remaneat vestigium.*

Horum neminem refutare animus est, sed potius eorum observationibus illustrandis hæc addere; nempe non so-

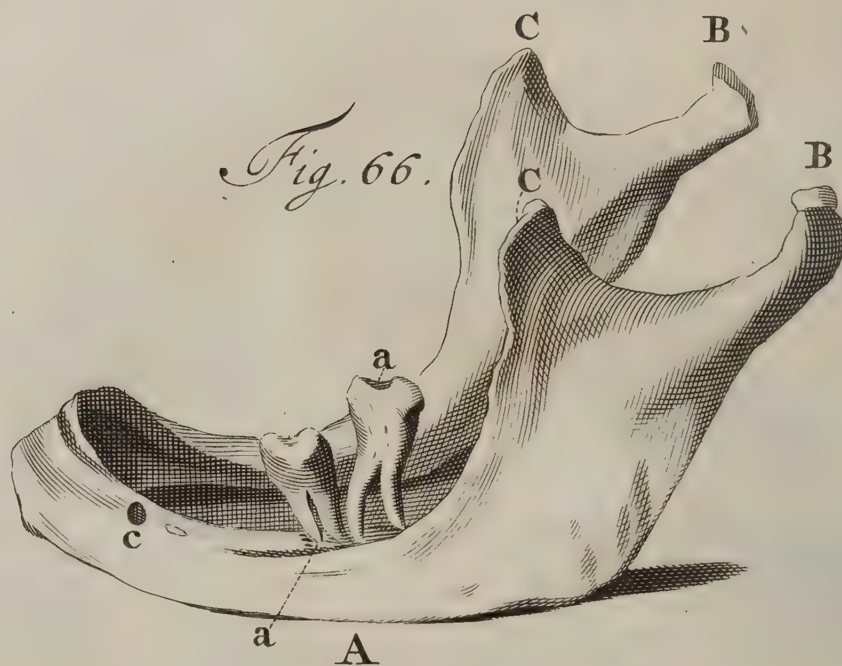
ſolùm alveolos in ſenio obliterari, & circuitus acutiores & duriores fieri ad manducandum, aut alveolos occæcari, aut concidere; ſed præterea in multis ita in nihilum redigi, ut, mirum viſu! maxilla tam ſuperior quam inferior tantum ſpatii in profunditate amittat, quantum occupavêre alveoli; ita ut ne quidem minimum digitum lata maneat inferior, ſuperiorque ad naſum ferè uſque deficiat Vid. Fig. 65. Hinc foramina pertranſeunti ramo nervi quarti paris (ut cum antiquis loquar) deſtinata, non in antica & laterali maxillæ inferioris parte, ſicuti in maxillis quæ dentibus alveoliſque omnibus inſtructæ ſunt, inveniuntur; verùm in ſummo maxillæ inferioris, ſicuti ex Fig. 65. & 66. lit. b. & c. liquet. Hinc etiam maxilla ſuperior tantum amittit de ſua altitudine, ut inter os & naſum latitudo calami ſcriptorii vix intercedat. Cauſam iſtius deſtructionis aut potius totalis annihilationis alveolorum, ſoli attritioni in maſticandis cibis non poſſumus adſcribere; ſæpè enim videmus dente uno evulſo alveolum ipſius ita aboleri, dentibus proximè adſitis alveoli attritionem cohibentibus. Imo non raró in nihilum rediguntur alveoli ante dentium caſum aut evulſionem, unde vacillantes dentes maxillis ſolummodò cohærent gingivarum & membranarum beneficio; & gingivis quoque deficientibus eos ſoli membranæ adhærentes deprehendi. Fruſtra itaque in tali conſtitutione dentium remedia ad firmiorem cohæſionem quæritant homines, totum malum ſcorbuto attribuentes, & nil minus quam defectum alveolorum ſuſpicantes. Noli interim credere, Lector benevole, hoc malum nemini contingere,

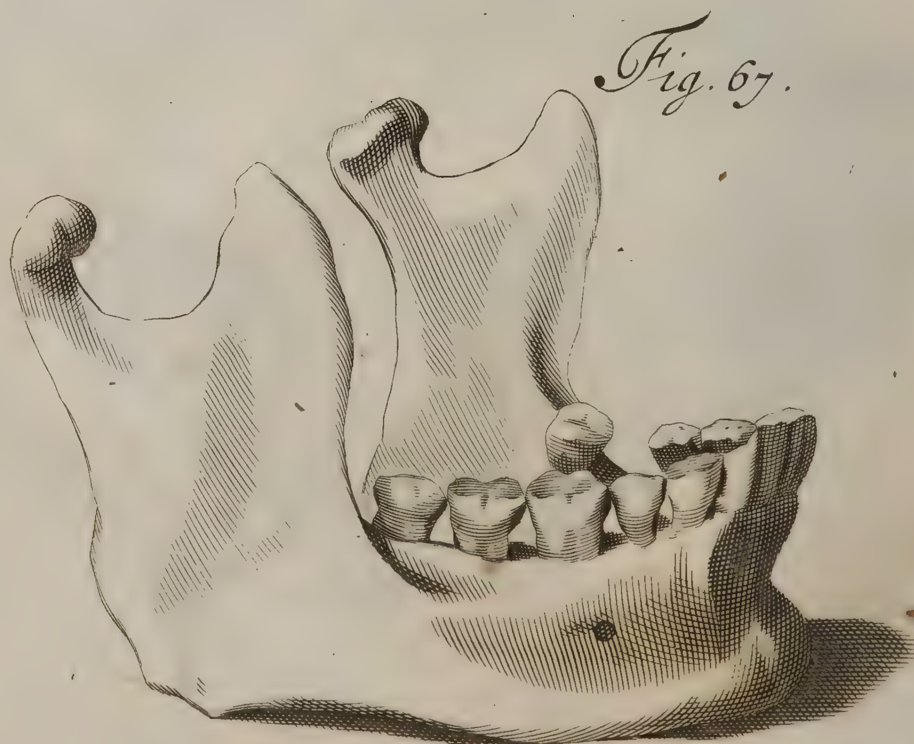
nisi ætate provectioribus: memini me hoc in triginta solùm annos nato vidisse, qui aliquot ex anterioribus dentibus ita vacillantes aliquandiu gestarat, donec nullis proficientibus remediis antiscorbuticis facillime eos solis digitis evelleret. In aliquibus (ut dixi) etiam observavi, simul cum alveolis gingivas perire, & per solas tunc membranas dentes maxillis adhærere, idque tam laxè, ut ne quidem liberè comedere possint afflicti, imò à linguæ motu in locutione tanquam fluctuantes sese moveant dentes, Vid. Fig. 66. *L. a. a.* Dixi superius, eorum alveolos in masticando cibo ab attritione sola non aboleri, neque etiam puto eos semper pelliculâ osseâ claudi, aut concidere, vel occæcari, verùm in nonnullis senibus in totum aboleri & in nihilum redigi, quemadmodum arteriæ umbilicales, fœtu in lucem edito, sæpè in tenuem degenerant membranam, ac si nunquam arteriæ exstitissent; sic & mammæ in senectute sæpenumerò in totum exarescunt. Itaque si perquam tenues sint à natura facti alveoli, evulsis aut elapsis dentibus non habent unde repleant cavitatem, & propterea maxillæ ita diminuuntur. Si verò aboleantur alveoli antequam dentes exciderunt, nullam aliam agnosco causam, quàm scorbuticam affectionem, & tartaream materiam dentes obsidentem; unde non solùm gingivæ verùm etiam alveoli sensim sensimque consumuntur.

Fig.

Fig. 65.

Fig. 66.
C
B
C
B
a
c
a
A

Fig. 67.

Figur. 65. Declaratio.

A. *Senis caput osseum.*

B. *Maxilla inferior, cujus dentes non solum elapsi, verum etiam alveoli in nihilum sunt redacti, unde adeò gracilis est facta ut dimidiam profunditatis partem amiserit.*

b. b. *Foramina dictæ maxillæ exeunti ramo nervi quarti paris destinata, quæ hic in supremo maxillæ sese produnt.*

C. *Demonstrat quantum quoque post dentium elapsum, & alveolorum in nihilum redactionem, de sua altitudine amiserit maxilla* ~~*inferior*~~: *Vix enim latitudo calami scriptorii superest.* (superior)

Figur. 66. Expositio.

A. *Maxilla inferior, cujus alveoli in nihilum sunt redacti, superstitibus duobus dentibus molaribus qui*

a. a. *Solis membranis adhærent, propter alveolorum gingivarumque defectum.*

B B. *Ejusdem maxillæ processus condylosi, à me* obtusi *dicti.*

C C. *Processus acuti.*

c. *Foramen exeunti nervo quarti paris destinatum.*

Figur. 67.

Maxillam inferiorem naturaliter constitutam cum suis alveolis, ut differentia conspici possit, demonstrat.

OBSERVATIO LXXXIII.

Sterilitas è Tubarum Fallopianarum clausura.

STerilitatis mulierum multæ inveniuntur causæ, inter quas Tubarum Fallopianarum clausura haud infima est habenda: Hanc modò circa insertionem in uterum, aliàs in earum extremo observo. Si tot cadavera non secuissem, nunquam credidissem, Tubas Fallopianas seu Oviductus tam frequenter in mulieribus esse clausos, quod sæpiùs à partu difficili (in quo non rarò illæ partes levem inflammationem patiuntur) vel ab aliis ventris doloribus provenire expertus sum; & quod observatu dignum est, si in extremitatibus sint clausæ tubæ, utplurimum eas arctè cum ovariis coalitas inveni, quod magis experientiam nostram, quoad causam, confirmat; videmus enim sæpenumerò, viscera, postquam inflammationem conceperunt, ad se invicem contrahi & uniri. Præterea in hoc casu sæpissimè tubas valdè reperi extensas, præsertim circa earum extremitates, sicut Vid. Figur. 68. & in Muséo nostro unicuique demonstrare possum; id quod Oculatissimus Anatomicus Regnerus de Graaff semel quoque observavit, ut patet in tractatu *de Mulierum organis generationi inservientibus* pagin. mihi 256. Crediderim hanc præternaturalem extensionem fieri ab occæcatione tubæ, & humoribus ac flatibus ex uteri cavitate (eo tempore, cum os Uteri nimis arctè clausum est) exitum quærentibus, quod facilius erit annuendum, si subsequentes legantur observationes.

Fig.

D

Fig. 68.

B
C
A
C
B
F
F
F
E
F

Fig. 69.

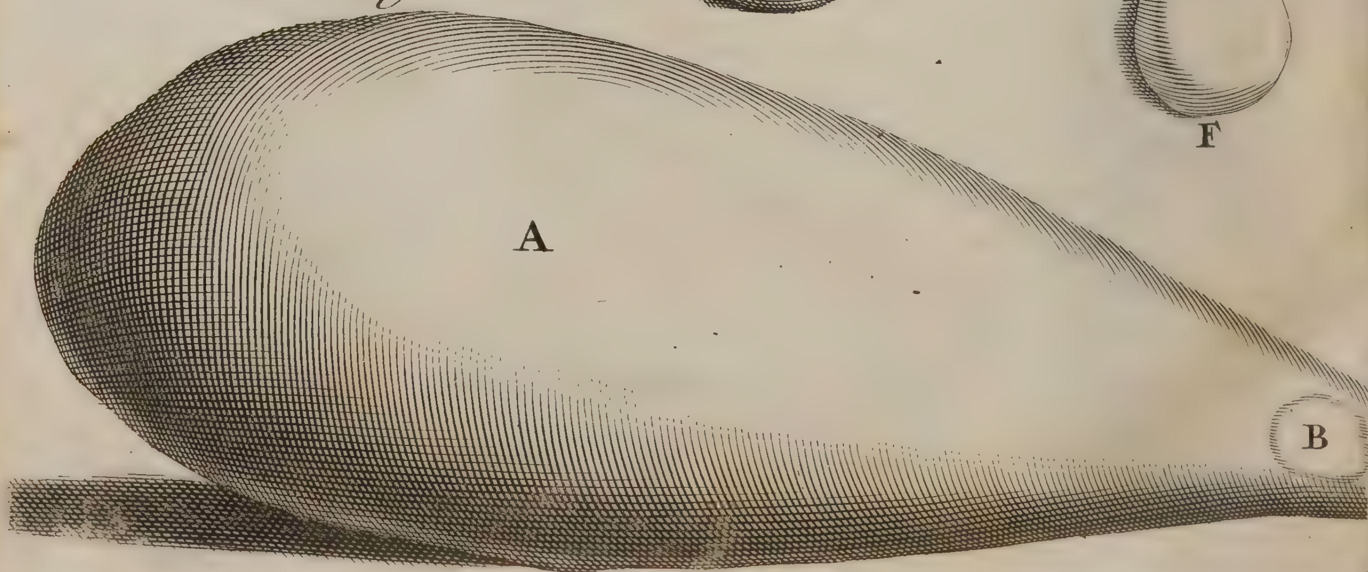

Fig. 68. Uterum cum annexis repræſentat.

A. *Uterus humanus.*
B B. *Oviductus ſeu Tubæ Fallop. ſummoperè extenſæ, & occæcatæ in ſuis extremitatibus.*
C C. *Ovaria.*
D. *Omenti portio uteri fundo coalita.*
E. *Os Uteri internum.*
FFF. *Hydatides ab ovariis & fimbriis dependentes.*

OBSERVATIO LXXXIV.

Veroſimilis Lochiorum eruptio per tubas Fallopianas in abdominis cavitatem.

IN platea vulgo dicta *de Kalverſtraat* viſitavi nuper puerperam acriter febricitantem, & de hypogaſtrii tenſione ac induratione, non ſine immani dolore, conquerentem. Remediis emollientibus doloremque lenientibus uſa fuit; aſt verò illis nil proficientibus, brevi poſt è vita diſceſſit. Aperto abdomine inveni in pelvi multum materiæ fœtidæ, (vide quoque Obſerv. 43) loturæ carnis aut lochiorum corruptorum ad exemplum, qualis etiam à me reperta eſt in uteri cavitate. Hoc ſuſpicandi anſam mihi auxit, dictum humorem per oviductus aut Tubas Fallopianas perveniſſe ad abdominis cavitatem & pelvim, & hoc puerperis pluries contingere, ſi pariendi conatus & dolores ſint vehementiſſimi & os uteri ita clauſum ſit, ut per idem lochia exitum invenire haud valeant:

leant; imo etiam in ipſo partu laborioſiſſimo, fœtus capite dictam viam in totum occludente, humoribuſque pone fœtum aliam ſibi viam quærere non valentibus: Hinc ſæpe immanes illos Hypogaſtrii dolores, de quibus frequenter queruntur puerperæ, ortum ducere, non eſt cur dubitemus.

OBSERVATIO LXXXV.

Veroſimilis eruptio menſtruorum per tubam Fallopianam in pelvim.

PRobabile eſſe humores heterogeneos in utero contentos per oviductus ſeu tubas Fallopianas ad pelvim & abdominis cavitatem poſſe deduci in parturientibus, ſuperius innui. Quo minus quoque ſanguis ex uteri cavitate per dictos ductus ore uteri clauſo ad pelvim pervenire poſſit extra ſtatum partus, haud video; Imò rem probabilem in medium proferam. Menſtruatæ olim aperuit cadaver R. Roonhuſius Chirurgus dexterrimus, (præſentibus D°. Dortmuntio, ejuſdem Noſocomii Medico meritiſſimo, nec non Adriano Coenerdingio Chirurgo eximio) in cujus uteri cavitate coagulatum & utero leviter adhærentem obſervavit cruorem, quo tuba ejuſdem lateris quoque non ſolum erat conſperſa, verùm etiam Ovarium, in cujus ſuperficie coagulatus copioſe firmiterque adhærebat. Hunc Uterum cum ovario annexo & ſanguine coagulato, prout mihi demonſtrarunt dicti amici, in Muſéo noſtro reſervo, Balſamo ita conditum, ut omnia naturalem ſitum, magnitudinèm, & figuram ſervarint, idque ſine rugis, quæ poſt exſiccationem ſœpius remanere ſolent.

OB-

Observatio LXXXVI.

In Hydropici cadavere Hepar malè & quomodo affectum.

QUantumvis in Hydropicis glandulas præsertim hepatis indurari, sœpius accidat, attamen non semper ad amussim sibi invicem respondere ejusmodi casus reperio. Nonnullorum hydropicorum jecinora in totum indurantur, superficie manente æquali, glandulisque insensibilibus. Aliquando ita augentur glandulæ, ut per universam hepatis superficiem expullulent. Nonnunquam hæ glandulæ sunt magnitudine nucis avellanæ. Nuper cadaver cujusdam hydropici (cujus pedes à tribus ferè annis œdematosi facti, unde tandem, in mari naufragio facto & multum frigoris perpessus in verum Ascitem inciderat) dissecui, præsentibus Viro Doctissimo Petro Bernage, Medicinæ Doctore expertissimo (qui mihi cadaver aperiendi copiam fecerat) ut & Chirurgo Vogelesangh, in arte suâ benè versato. In thorace, quantumvis summis & continuis anxietatibus fuerat afflictus, nil mali invenimus; omnia abdominis Viscera optimè erant constituta, solo hepate excepto; totum enim deprehendimus induratum, cujus superficies ubique inæqualis erat, propter glandulas induratas & magnitudine auctas. Harum nonnullæ erant magnitudine capitis aciculæ, aliæ semen lentis æquabant. In abdominis cavitate magnam aquæ copiam deteximus absque ulla notabili graveolentia.

OBSERVATIO LXXXVII.

In simili alio Hepar itidem malè affectum, unà cum Calculo in ductu cystico.

VIr quidam, cum à longo tempore ascite laborasset, tandem multis remediis incassum adhibitis, animam efflavit. Cadaveris ejusdem aperiendi ansam mihi suggessit Joachimus Schraderus, Chirurgus minimè ineptus, qui dissectioni quoque interfuit. Nulla, præter hepar induratum, viscera malè erant constituta; vesicam felleam admodum magnam, (uti Vid. Figur. 68.) aquoso (at nullo modo amaro aut bilioso) humore refertam conspeximus, in cujus ductu cystico Calculus occurrebat Ciceris majoris magnitudine, qui meatum in totum obstruebat.

Figur. 69. Declaratio.

A. *Vesica fellea humana ab aqueo humore valde extensa.*
B. *Calculus in meatu cystico hærens.*

OBSERVATIO LXXXVIII.

Vteri in alterutrum latus retractio.

UTerum præter naturam in hoc vel illud latus torqueri, situmque naturalem mutare, nonnunquam exploravi digitis in viventibus de dolore hypogastrii, mingendi desiderio continuo, & conatu expellendi frequentissimo conquerentibus. Semel tantum in cada-

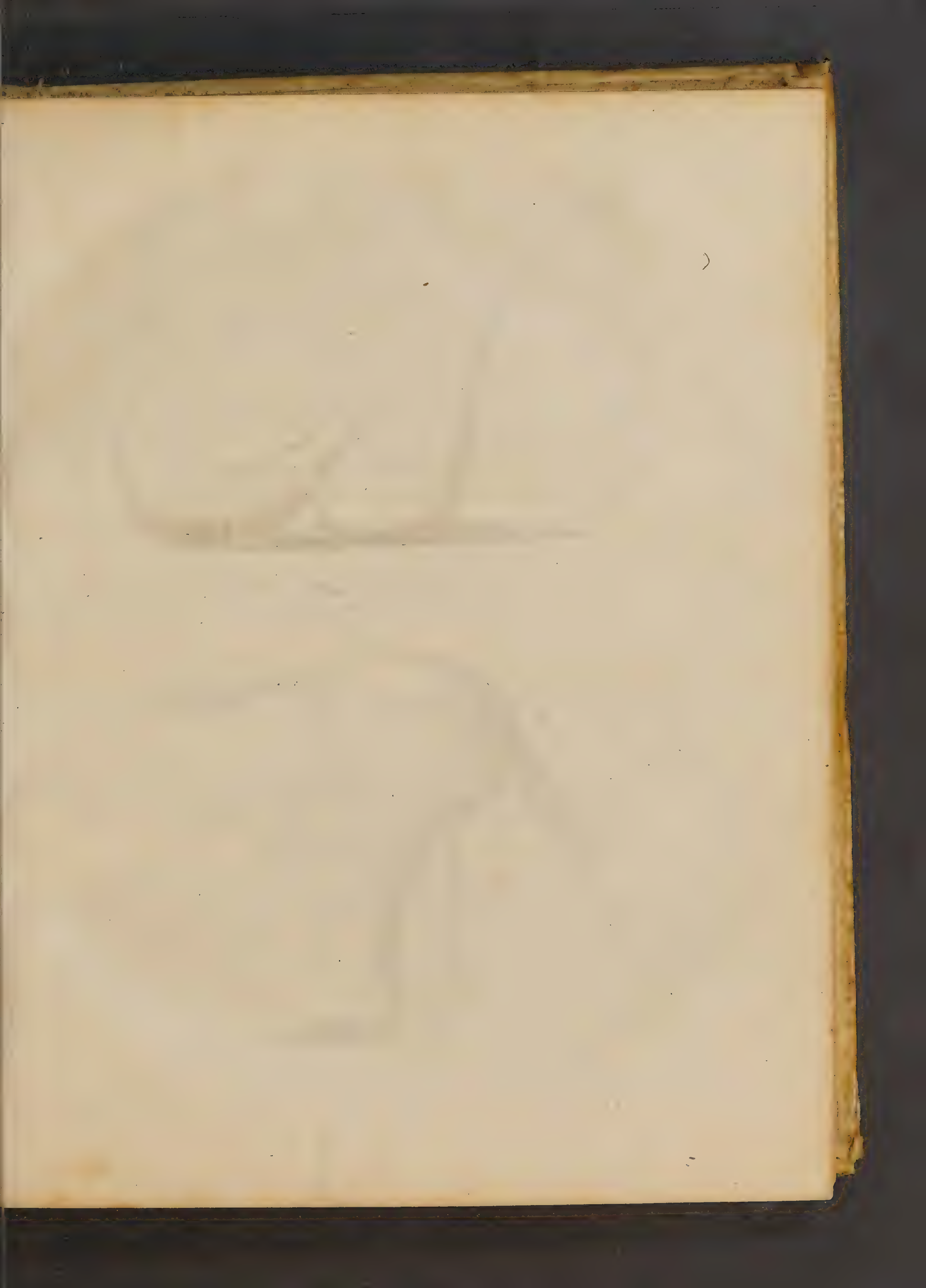
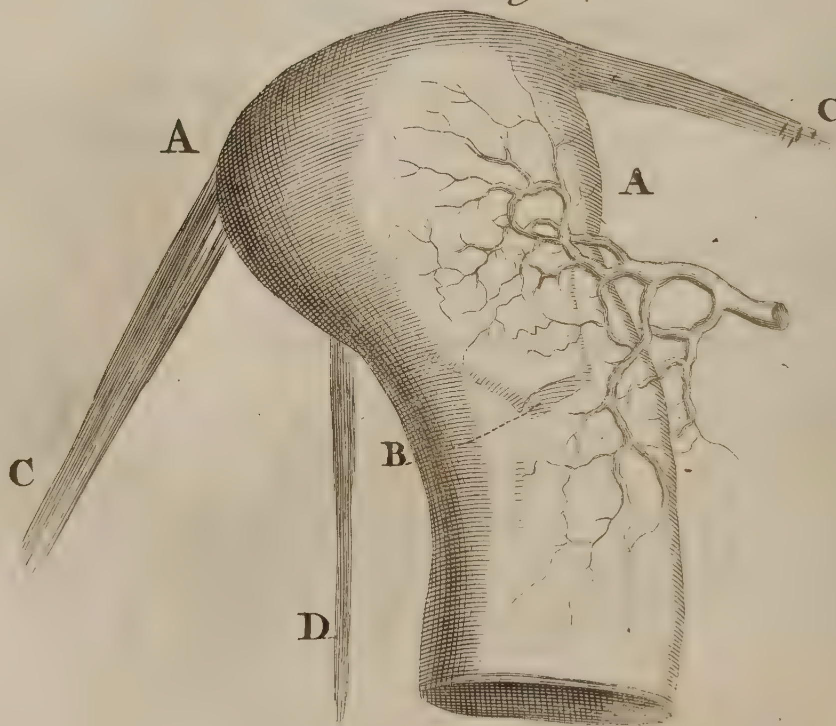

Fig. 72.
E

Fig. 69 *
A
A
C
C
B
D

cadavere offendi os uteri in latus ſiniſtrum fuiſſe retractum, ſicut Fig. 69. oſtendit. Quid mali inde contraxerit ægra, me latet, qui curationi ejus haud præfui. Hoc tamen ſcio, ab eodem affectu non fuiſſe enectam. Credibile tamen aliquid incommodi attuliſſe ægrotæ, quia ex illo uteri ſitu perverſo, mictio non ſatis expedita eſſe poteſt, quatenus enim os uteri in hoc vel illud latus contrahitur, eatenus quoque os veſicæ ſequitur, utpote arcto nexu cohærentia. In hoc utero, quod admodum rarum eſt, tertium reperitur ligamentum teres aut rotundum (uti vulgo illa ligamenta nuncupantur) non è fundo, ſed è latere cervicis uteri oriundum.

Figur. 69. Explanatio.

A. *Uterus humanus in ſiniſtrum latus retractus.*
B. *Os Uteri internum.*
C C. *Ligamenta teretia.*
D. *Ligamentum teres tertium præternaturale.*

Observatio LXXXIX.

Calculus Veſicæ cum hujus ad digiti uſque latitudinem purulentâ incraſſatione.

ANno 1672. Juvenis quidam viginti quinque præter propter annorum, Calculo Veſicæ laborans, in Noſocomio noſtro Lithotomiæ ſeſe ſubjecit, at præter ſpem Calculum educere haud potuit Operator; quantumvis forcipe complecteretur eum, & fragmenta quædam ex-

traheret. Mortuo ægro, Cadaver ejus aperui, calculumque inveni à veſica ita obſeſſum, & compreſſum, ut paucis tantum Urinæ guttis locus ſupereſſet. Vid. Fig. 70. Veſica digitum tranſverſum craſſa, ſeparabilis erat in tunicas innumerabiles, inter quas materiam purulentam, variis in locis pinguedini liquefactæ ad amuſſim reſpondentem, deprehendi. Hæc materia purulenta per factum à me vulnus copiosè effluebat, quemadmodum aquam è tibiis œdemate obſeſſis effundi videmus, poſt factam in cadavere inciſionem. Inter calculum & veſicam parum aut nihil dictæ materiæ purulentæ repertum eſt: quantumvis eam quoque inter ureterum tunicas, ut & eas quæ renes ambiunt, conſpexerim.

Figur. 70. Declaratio.

A A. *Hominis veſica urinaria ab attritu calculi ſummoperè incraſſata.*
B. *Calculus ingens.*
C C. *Ureterum portiones.*

OBSERVATIO XC.

Veſicula Fellis ſæpius (præſertim in vitulis) bifurcata, aſt rariſſimè, ſi unquam, in totum duplex.

DE gemina Veſicula fellea, in hepate reperta, multæ exſtant obſervationes in Anatomicorum monumentis. Rariſſimum tamen (ſi unquam contigerit) ejuſmodi naturæ luſum exiſtimandum eſſe puto. Multoties cyſtin fel-

Fig. 71.

C

D d D

d d d

D d D d

A A

B

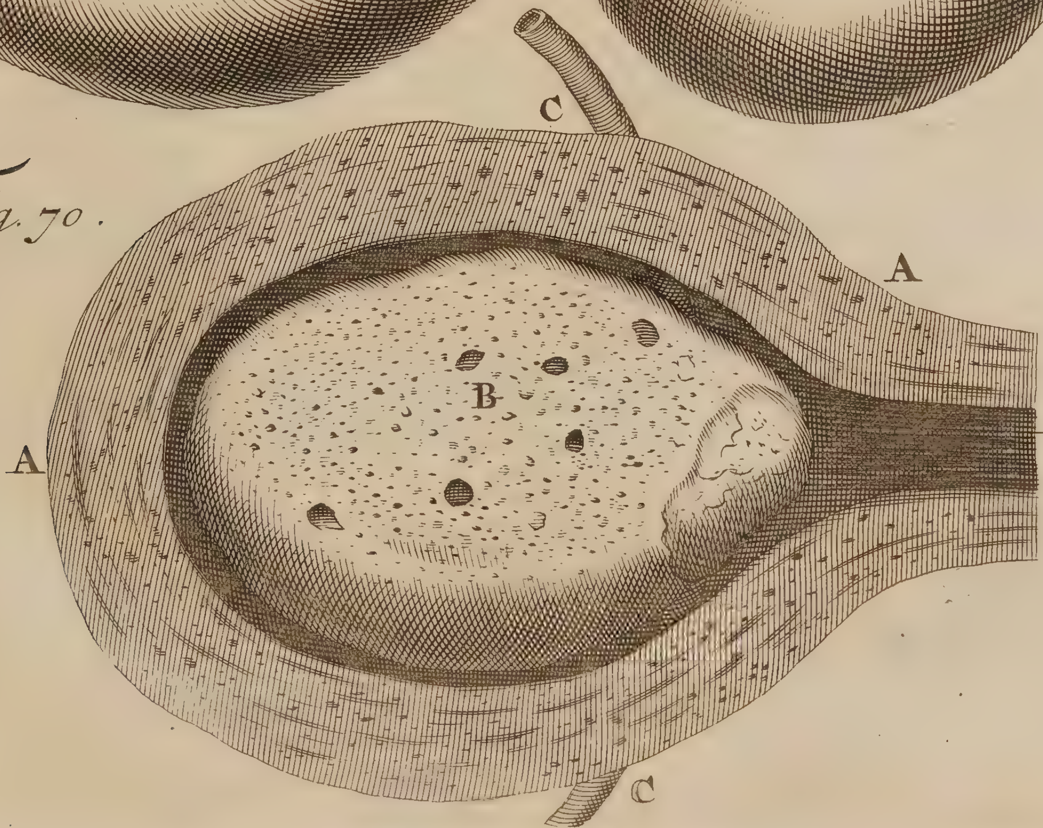

Fig. 70.

felleam bifurcatam offendi, præſertim in vaccis & vitulis, uti Fig. 71. & 72. demonſtranr, quarum aliquot balſamo imbutas in ædibus meis reſervo: Aſt ne unquam quidem duplicem felleam veſiculam inveni. In duplici Veſicula fellea duplex quoque reperiretur ductus cyſticus, ſine quo veſicula in totum duplex non foret habenda, & hoc me nunquam inveniſſe profiteor: Omnes quas vidi hactenus, fuerunt veſiculæ bifurcatæ uno tantum ductu cyſtico gaudentes.

Figur. 71 & 72 Declaratio.

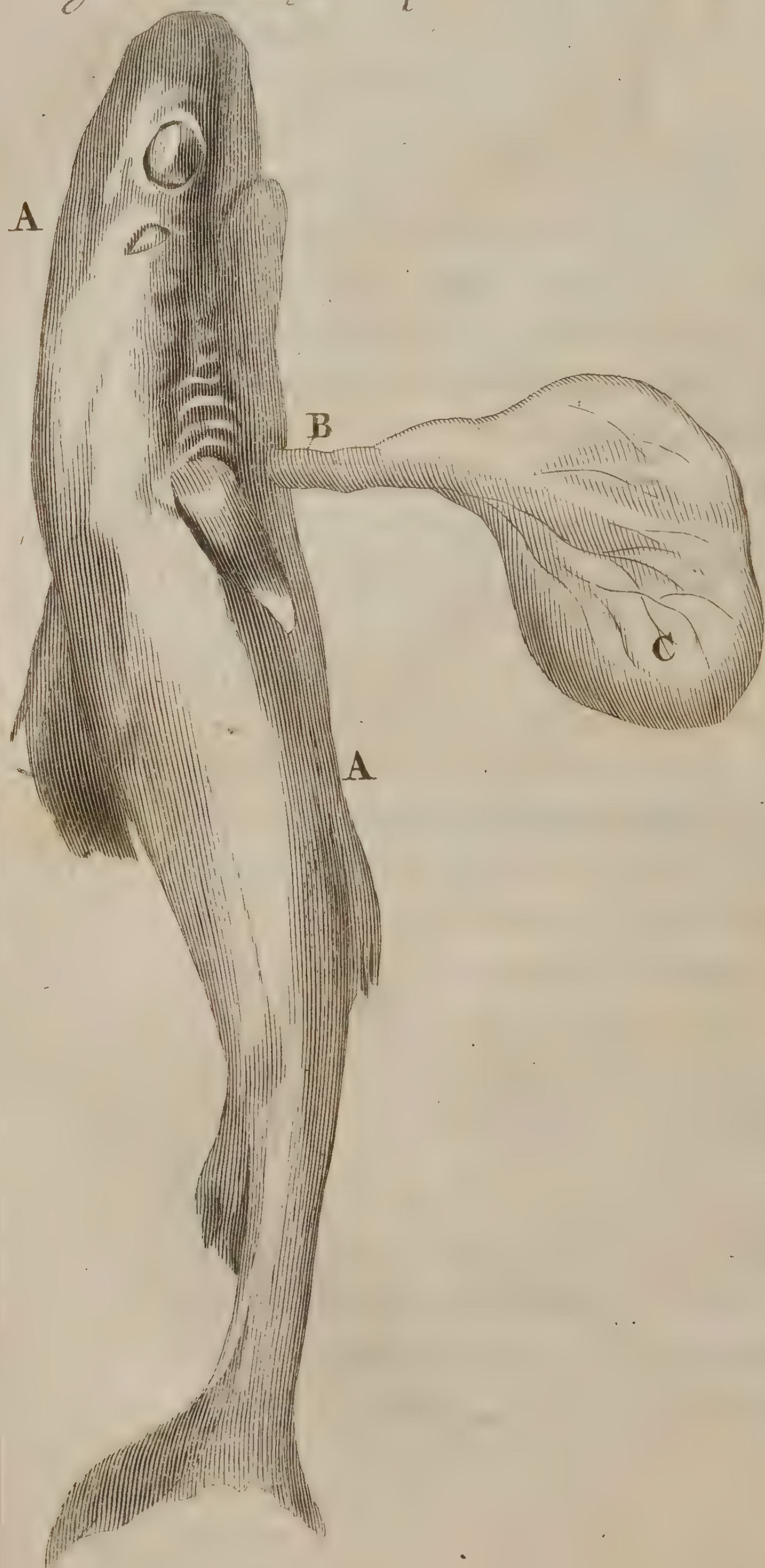
A A. *Veſicula fellea è corpore bovino deſumpta.*
B. *Bifurcatio ejuſdem.*
C. *Ductus Cyſticus.*
D. *Crucialis apertio ut tunica interior calculoſa facta conſpici poſſit.*
d d d d. *Tunica interior calculoſa.*
E. *Vituli veſicula fellea bifurcata.*

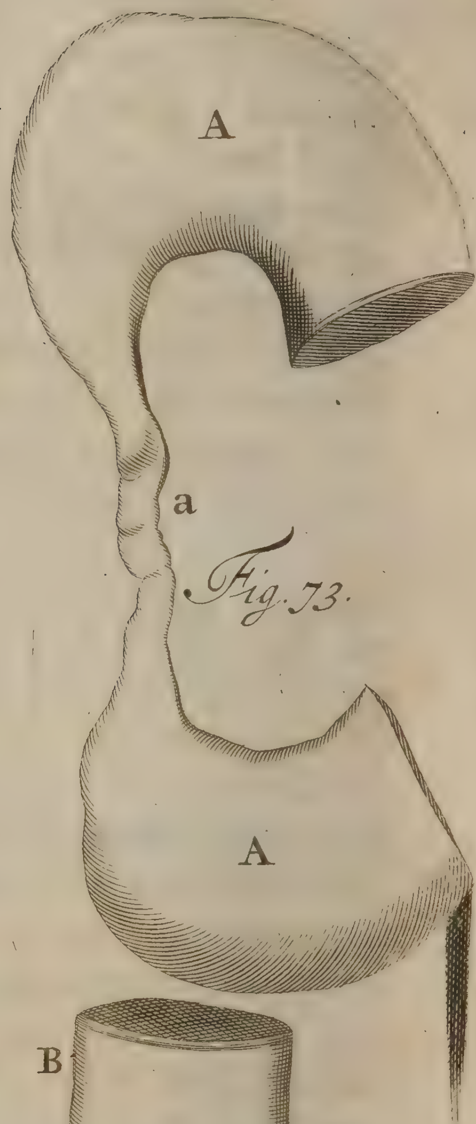
OBSERVATIO XCI.

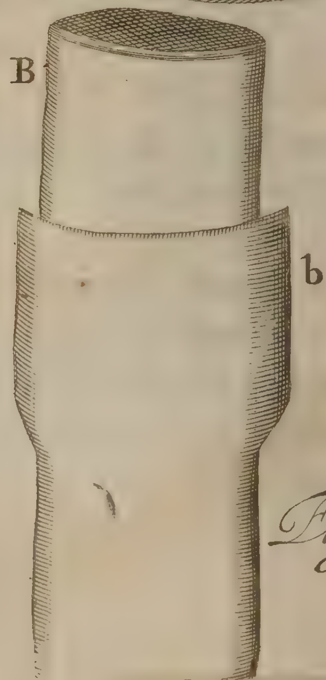
Ilei affectus veræ cauſæ, per varia exempla demonſtratæ.

QUalis ſit affectus Ileos (quem vulgò etiam *Miſerere mei* vocant) quæque propriè ejuſdem cauſa, haud ſatis convenit inter Medicos. Nonnulli credidere in eodem inteſtini tenuioris fieri circumvolutionem ſeu contorſionem, (Belgicè *een krinkel in 't Gedarmte*) ſicuti in farciminum (Belgicè *Beulingen*) præparatione deprehenditur. Alii è contra pernegant, inteſtina poſſe in nodum cir-

cumvolvi, quandiu mesenterio sunt annexa. Putrefacto verò mesenterio (quale semel atque iterum me vidisse memini) idem utique evenire posse arbitrantur. Quod si verò attendamus ad ea, quæ post mortem observare nobis contigit, oportet ut statuamus, Ileon Atoniam esse intestinorum, & præcipue tenuium, concomitantibus vomitionibus frequentissimis, alvi adstrictione, & non raro quoque doloribus valde atrocibus, imò morte repentinâ. Hæc intestinorum Atonia provenit primò à Nervis intestinorum, si non in totum, saltem ex parte obstructis: unde otiantur intestina, & præsertim tenuia, imò motu peristaltico naturali destituuntur, utpote spiritibus animalibus deficientibus. Secundò, eadem oritur ab obstructione intestinorum, quam vel excrementa indurata vel deglutita ossa, similiaque solida alia inferunt. Tertiò, susceptio seu ingressus intestini (Belgice *een ineenschieting*) subinde affectum istum gignit, sive ingressus iste ortum ducat à motu peristaltico præpostero, sive à motibus convulsivis, imò à nimia dilatatione particulæ intestini, aut ab ejusdem nimia constrictione; unde pars magis ampla partem arctiorem in sese recipere apta redditur, in hoc vel illo intestinorum motu. Quartò, hujus mali causam invenio contractionem & coarctationem esse intestini, quod aliquoties adeò contractum reperi, ut vix minimum digitum admitteret, neque deglutita nec flatus penetrare sineret. Vide Fig. 73. Quintò ab hernia intestinali idem affectus sæpissime provenit. Et demum Sextò, inflammationem quoque intestinorum ad causarum seriem referre oportet. A Nervis intestinorum obstructis ortum ha-

Fig. 10 catalogi Seq.
A
B
C
A

A
a
Fig. 73.
A

B
b
Fig. 74.

habuiſſe hunc affectum in uxore cujuſdam Viri Docti, (quæ nuper in totalem alvi adſtrictionem & vomitum continuum ſine notabili dolore, ſine febri inciderat, unde mors ſubitò ſequebatur) nullus dubito. Quod inteſtina à functione ſua quoque deſiſtant, ſimulac vel ab excrementis induratis, vel deglutitis oſſibus, aliiſque ſimilibus ſolidis intus obturata ſunt, in cadaveribus me bis animadvertiſſe memini. Tertio, hoc malum à ſuſceptione ſeu ingreſſu inteſtini unius in aliud provenire, non eſt dubitandum, imò bis publicè idem demonſtravi (Vid. Fig. 74.) in inteſtinis filii cujuſdam Piſtoris, ut & alius cujuſdam hoſpitis, à me exemtis & diſſectis; qui, dum viverent, multis malis fuerant correpti, ſed præſertim ventris doloribus, idque horâ unâ atque alterâ poſt paſtum. Tertium exemplum hujus affectus conſpexi in cadavere à me diſſecto, præſente Joachimo Schradero Chirurgo ſatis perito. Dixi quoque hujus mali cauſam eſſe inteſtinorum coarctationem, Vid. Figur. 73. In cadaverum nempe apertione aliquoties obſervavi inteſtina ita coarctata, ut ne minimum quidem digitum admitterent. Si igitur in hoc caſu excrementa paululum indurentur, aut ſi flatibus tranſitus denegetur, quid mirum, homines ſubitò ex intolerabili dolore & inflammatione interire?

Fig. 73. & 74. Expoſitio.

A A. *Inteſtini jejuni portio, cujus medium*
a. *Valde eſt coarctatum aut contractum.*
B. *Pars ejuſdem inteſtini, in cujus medio* b b. *ſuſceptio comparet.*

OBSERVATIO XCII.

Enormis inteſtini Coli dilatatio.

PUella quinque annos nata, jam à longo tempore conquerebatur de torminibus ventris. Quæ dolores leniendi, flatus diſcutiendi, vermeſque necandi vim obtinent, aliquoties adhibebantur, at incaſſum omnia; unde perſeverantibus doloribus tandem ex hac vitâ migrabat. Aperto cadaverculo, præter eam inteſtini coli partem, quæ rectum nominari incipit, vix ullum (mirum dictu!) abdominis viſcus conſpicere potui, idque propter enormem extenſionem in dicta inteſtini coli parte, ſub qua cætera latitabant viſcera.

OBSERVATIO XCIII.

Uteri motus imaginarius, & verus.

AN uterus in fœminis extra puerperii ſtatum locali motu nunc ſurſum nunc deorſum moveatur (uti non pauci voluere authores) examini hic ſubjicere, extra rhombum meum foret, qui non ſolum brevitati ſtudeo, verum etiam ea ſolummodo, quæ ipſemet ſum expertus, tibi, benevole lector, communicare allaboro. In tranſitu tamen hoc aſſevero, me ſatis mirari non poſſe eos, qui tantum utero adſcripſerunt motum, ut ipſum diaphragma ab eodem ſurſum propelli, imo eundem fauces ipſas invadere crediderint. Alii ſibi perſuaſerunt uterum reſiccatum ad præcordia aſcendere, ut humectaretur, dicentes he-

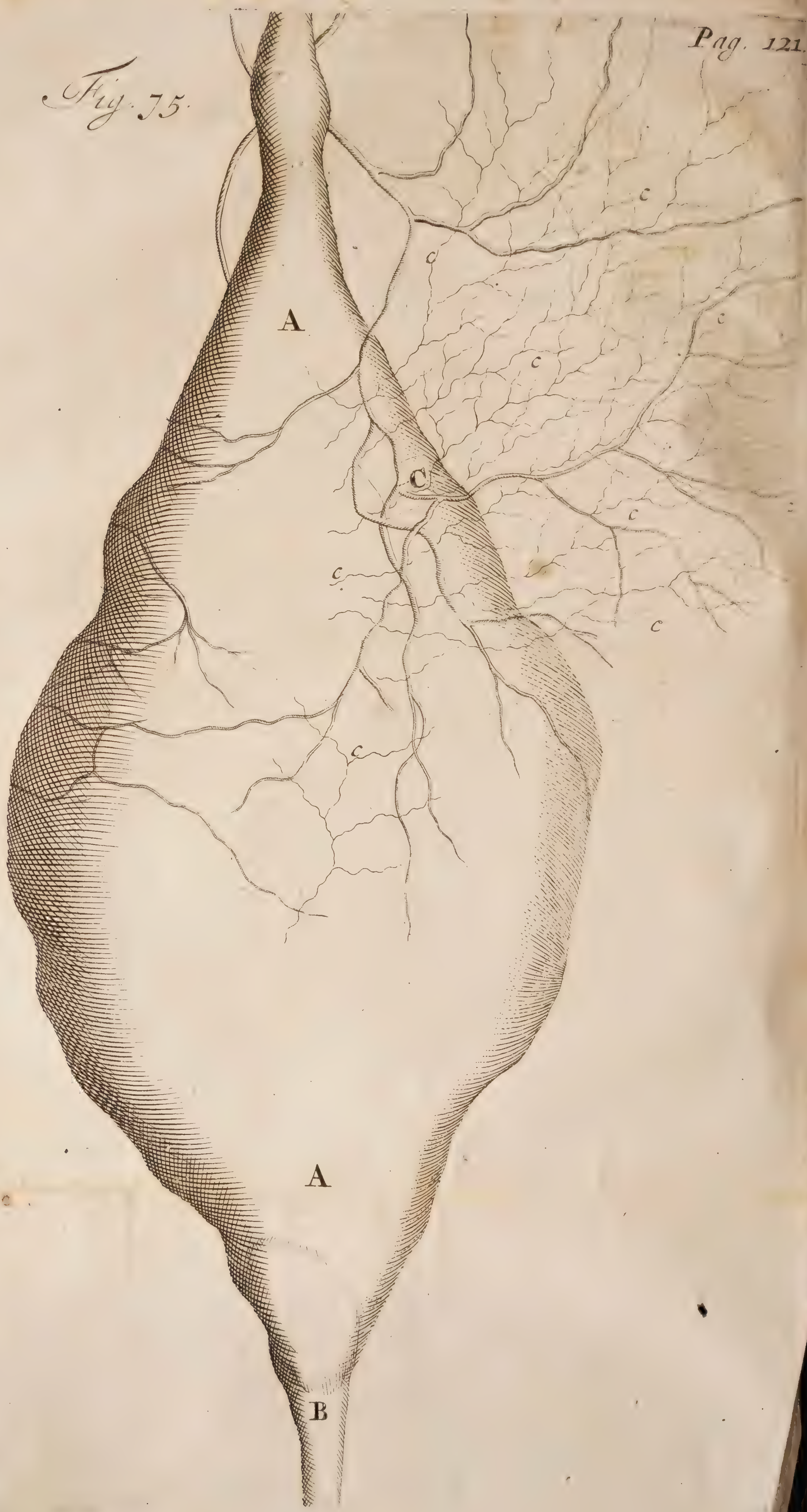
hepar gratiosi vaporis fontem esse, & uterum eapropter ad hepar ascendere, ut è fonte isto hauriret. Relictis nugis istis propria absurditate corruentibus, certò certius esse autumo, Uterum sese summopere movere in partu, omnesque partus conatus naturales ab utero fere pendere. Qui conatus post partum non rarò adeò vehementer perseverant, ut uterus semet ipsum invertens è corpore procidat. In aliis puerperis paucis horis à partu expertus sum uteri motum adeò fuisse evidentem, ut obstetrices, imò & puerperæ sæpius mihi dixerint, alterum adhuc restare in utero fœtum. In hoc casu meam ipse manum ventri applicui, motumque adeò notabilem reperi, ut manus tanquam à fœtu propelleretur: imò aliquando ità sese elevebat uterus in hoc vel illo latere ut extra corpus promineret, idque tali duritie & tumore, ut non valdè ea in re exercitatus prò certo dixisset, se caput infantis sentire; quos tamen motus mox in contrario latere sensi. Nunc videbar mihi genu, nunc genas sentire, sicut in gravidis cum partus tempus instat: Postquam verò manum utero inserui, non fœtum, sed uterum esse animadverti.

OBSERVATIO XCIV.

Prodigiosa Ureteris, integram puris pintam continentis, dilatatio.

NIl magis admiratione dignum crediderim, quam vasa membranacea, quo magis distenduntur, eò magis sæpe ab humore heterogeneo incrassari. In arteriis hoc evidenter demonstravi Observatione 37 & 38. & in urete-

teribus hoc quoque locum habere videtis Fig. 75. Ureteres aliquando ita esse dilatatos, ut digitum admittant, rarum non est. Rarissimum tamen, & inauditum, ureterem pintam materiæ purulentæ continuisse; magisque adhuc mirum est, idem pus exitum quæsivisse per annexas fibras, ut mox referam. Anno 1673. præsentibus Dom. Doctore van Tongeren & Chirurgo van Ulsen, cadaver cujusdam mulieris aperui, quæ à longo tempore tantis torminibus & cruciatibus tam immanibus vexata fuerat, præsertim quum purulentam redderet urinam; ut multoties mortem appeteret, antequam vitæ finem inveniret. Renis dextri superficies admodum erat inæqualis, aselli majoris lactes (Belg. *Hom van een Cabeljauw*) referens: In Ureteris dextri infima parte supra insertionem in vesicam calculus hærebat nucis avellanæ magnitudine. Vide Fig. 75. In interiori ureteris parte offendebam filamenta membranosa transversim posita. Pars media dicti ureteris ita erat extensa, ut pintam ad minimum contineret. Ex hoc tumefacto & materiâ purulentâ repleto uretere, vidimus innumerabilia vascula alba, turgida, & setam tenuem crassa, versus hypochondrium sinistrum tendere. Ubinam terminarent, sat accuratè (exoptatâ ulterius scrutandi commoditate à morosis Consanguineis denegatâ) investigare minimè licuit. Hæc vascula neutiquam venæ lacteæ, multò minus sanguineæ erant. Cum vasis lymphaticis nullo modo quoque conveniebant. Peculiare vasorum genus, imò quasdam fibras (non novas, sed eas, quæ membranas constituunt, quarum beneficio lumbis alligantur ureteres) fuisse crediderim, quas ca-

Fig. 75.
A
C
c
c
c
c
c
c
c
c
A
B

vas semper esse, existimo. Atque ex hac & similibus observationibus forsan nascetur ansa exactius determinandi vias illas, de quibus hactenus per incertas conjecturas in Anatomicorum republica fuit strepitus.

Fig. 75. Expositio.

A. A. Media pars ureteris dextri pure repleti.
B. Calculus in infima parte dilatati ureteris hærens.
C. Vasa Sanguinea per ureterem dispersa.
c. c. c. c. c. Vascula per contentum niveo colore tincta, & versus hypochondrium sinistrum repentia.

OBSERVATIO XCV.

Post Dysuriam Scirrhosa Intestini Recti incrassatio & mira coarctatio.

QUid grandia molimur tenues & miseri mortales! qui tot lethalibus morbis sumus obnoxii, ut nemo facilè illos recensere posset. Nullibi tamen homines magis affligunt, quam circa vias excretioni inservientes; ubi, si altiores egerint radices, difficillimè possunt eradicari. Quotidie ad vitam sustentandam nobis edendum, bibendum, &, quod superfluum est, evacuandum. Si verò viæ hisce operibus destinatæ malè sint affectæ, mors vitæ sæpius anteponitur ab afflictis. Amicus quidam in flore ætatis, temperamento melancholico, ante triennium in Hyberniam ob negotia peragenda profectus, de mingendi difficultate conqueri cœpit, quæ brevi tantum sumpsit incre-

mentum, ut assiduè ad urinam guttatim egerendam incitaretur, idque tanto cum cruciatu, & continuo conatu, ut perferre non potuerit; Quid fit? Brevi post, alterum non minoris momenti malum caput quoque exerere cœpit; nimirum fæces alvinas liberaliter excernendi impotentia, dubio procul ab illis continuis conatibus urinam reddendi, unde intestinum rectum non solum fuit incrassatum, & scirrhosum factum, verum etiam in totum fere coaluit: vix enim, ac ne vix quidem stilum straminis crassitie in universum admittebat, unde miser nec urinam nec fæces alvinas excernere potuit, nisi guttatim, & quidem continue ichorosâ & purulentâ materia remixtas, cum assiduis tantisque cruciatibus, ut omnes homines ejus præsentiam refugerent. Denique in patriam redux contulit sese Amstelodamum, & me aliosque consuluit, ast incassum, morbis factis insanabilibus. Hisce malis perpetim incrementa sumentibus, tandem animam Deo reddidit æger, occasionem nobis relinquens malum penitius perscrutandi. Aperto igitur cadavere, in ûtraque renum pelui Calculum inveni horrendum, & præter hosce in renis dextri medio adhuc alium ingentem. Ureteres & vesica benè erant constituta. Intestinum rectum in universum ita incrassatum deprehendi, ut pollicis crassitiem ferè superaret, & ita induratum, ut anceps hærerem, an carnosum an verò cartilaginosum esset dicendum. Cavitas quoque dicti intestini straminis latitudinem haud superabat, & quod notandum, tam firmiter erat connatum ossi sacro, ut cultelli cuspis ad separationem minime sufficeret, sed cuneo ferreo malleoque ligneo eandem per-

peragere coactus fuerim; imo, mirum dictu, cum summo labore ea disiunxi. Hæc omnia Balsamo nostro præparata à nobis reservantur in dicti ægri memoriam, & historiæ raritatem.

Observatio XCVI.

Similis Recti intestini Incrassatio.

EX eodem affectu supracitato, puta Intestini Recti incrassatione & scirrhositate, nuper hic Amstelodami quoque denatus est Dominus . . . . , qui à longo tempore iisdem cruciatibus & conatibus fæces alvinas expellendi fuerat vexatus. In eo tamen dictum intestinum non adeo erat coarctatum, quin minimum digitum fortiter adigendo intrudere potuerimus. Hunc affectum, quia rarò obvenit & paucis innotuit, alio atque alio modo conati sunt curare. Inter eos non deerant, qui hæmorrhoides esse credebant, perque incisiones auferendas statuebant, quod etiam incassum tentatum fuit. Ego, qui huic ægro semel atque iterum tantum adfueram, Intestini Recti scirrhositatem esse judicabam, quod eventus quoque edocuit; quia tamen ipse æger ad incisionem instituendam valde erat proclivis, & seriò eandem urgebat, calculum quoque apposui, ast omnia sine successu; obiit enim aliquot post septimanis. In tali casu tamen cura palliativa foret anteferenda, emollientibus scilicet, & dolorem lenientibus enematibus; magna enim remedia magnas sæpè inferunt noxas dum leniora nullas gignunt, & interea afflictos demulcent, & dulci iisdem sunt solatio.

OBSERVATIO XCVII.

Placentæ extractio à peculiari funiculi in eandem insertionis modo redditur difficilis.

OBstetrices non rarò cum anxia solicitudine in placentis, post fœtum in lucem editum, extrahendis occupari, mirum quidem videtur negotii istius ignaris: ast vero si res penitius investigaretur, nemini admirationi foret; sæpius enim in earum potestate non est, placentam ex voto arreptam educere. Ecquid vero in causa sit, hactenus à nemine satis perspectum reperi. Nonnulli autumant, placentam nimis arctè utero adhærere, propter firmiorem coalitionem vasorum uteri cum vasis placentæ, in quo tamen eos falli crediderim. Alii in placentæ putrefactione, & substantiæ ejus laxitate, imò & in ore uteri nimis strictè occluso causam difficilis istius extractionis consistere statuunt. Nemo verò, quod sciam, mentionem facit ejus, quod omnium maximi hic est momenti, nimirum funiculi centralis insertio in placentam: scilicet quando præcisè in centrum placentæ idem inseritur, ut plurimum difficillimè abscedit; non rarò enim coguntur obstetrices placentas ita constitutas digito indice lædere ut abscedant, Vid. Fig. 1. sequentis Catalogi. Si verò in hoc vel illud latus implantetur, facili negotio, & quidem sua sponte, sequitur fœtum in lucem prodeuntem. Eadem hujus est ratio, quæ corii in orbem scissi cum adhærente in sui centro funiculo; hoc namque corio madefacto, & lapidi etiam ponderoso applicito, idem

idem levi operâ è terra evelli poteſt: ſi verò lateraliter affigatur funiculus, irritum erit opus.

Observatio XCVIII.

Hernia cyſtica, cui ex terrore juncta Bubonocele.

HErniam magis eſſe extenſionem, aut expanſionem peritonæi, quàm rupturam, aut dilacerationem ejus, haud dubito, quin inter Medicorum filios ſatis conſtet. Hic affectus nomen mutuatur à contento: ſic hernia dicitur inteſtinalis, ab inteſtino in ea contento, & omentalis ab omento, &c. Non minus etiam, quum veſica urinaria prolabitur in ſcrotum, hernia cyſtica dicenda foret, qualis mihi bis occurrit cum Andrea Boekelmanno Chirurgo expertiſſimo. Ampliſſimus vir Dom. N. N. Mercator Amſtelodamenſis, ab aliquot annis in tantam mingendi difficultatem incidit, ut urinam reddere nequiverit, niſi manu ſcrotum elevando comprimeret. Reticuit hoc malum tam diu, donec ſimul, mirum dictu! in Bubonocelen ſolo terrore incideret: Dolium enim ingens vini deimproviſo rumpebatur in ejus Cella, unde ita obſtupuit præſens, ut ilicò in bubonocelen incideret. Id quod ſemel mihi adhuc obſervare contigit in alio, qui ſolo terrore ſubito hernioſus factus erat, retulitque mihi ſupracitatus Chirurgus in herniis ſanandis verſatiſſimus, ſeſe hoc quoque pluries obſervaſſe. Hæc igitur Bubonocele coëgit ægrum aliorum manus auxiliares implorare; Vocabar ergo cum D°. Bellangerio, Medicinæ Doctore eximio, Andrea Boekelmanno, Petro la Nou, & Petro A-

driani filio, Chirurgis dexterrimis. Verumenimverò Bubonocele tam arctè comprimebatur à tendinibus musculorum adsitis, ut nullus nostrum ægro opitulari potuerit, ita ut brevi diem suum obiret. Multiplicis hujus herniæ apertionem concesserunt nobis consanguinei, in qua notavimus bubonocele dissectâ, intestini Ilei portionem inflammatam, & gangrænâ (ut sæpius contingit) obsessam, aperturamque (ut vulgò loquuntur) vel potius dilatationem adeo exilem aut arctam circa tendines musculorum abdominis, ut digitus pertransire vix potuerit; unde dicti intestini portio reponi neutiquam potuit. In Scroto posthac totam Vesicam urinariam prolapsam offendimus.

OBSERVATIO XCIX.

Renum & Ureterum Ovillorum mirabilis expansio.

VEsicam Urinariam ob perpetim affluens lotium sæpius in magnam molem crescere, mirum non est: utpote quæ propter substantiam membranaceam serum continuè appellens promptè imbibit, eodemque accumulato, admodum extenditur. Verumenimverò ipsos renes ab impedito urinæ exitu in immensam adeò molem sese expandere, ut vesicæ urinariæ instar sese nobis exhibeant, omnium expectationem superat, & nullius non admirationem meretur. Ante duos circiter annos Chirurgus diligentissimus & rerum Anatomicarum amans, Vogelesangh, ad dissectionem duos nobis attulit Renes Ovillos, ita extensos & humore aquoso repletos, ut duas ferè pintas

uter-

uterque contineret. Ureteres admodum tortuosi & tantæ erant capacitatis, ut radicem majorem pastinacæ admitterent. Utraque renum tumentium extremitas substantiam naturalem glandulosam non amiserat, spatium verò intermedium constabat ex membrana. Intrinsecè tubuli pelvis cellulas magnas repræsentabant, tantæ capacitatis, ut nucem juglandem viridi cortice obductam admitterent. Urinam in Vesica Urinaria contentam facili negotio exprimebam versus ureteres & renes, verumenimverò ab ureteribus & renibus versus vesicam non nisi vi adhibitâ, idque parcissimè per exiguum foraminulum in medio cujusdam clausuræ membranaceæ, quam vesicam inter & ureteres inveniebam. Talis, inquam, erant constitutionis dicta foraminula, ut e vesica urinaria versus ureteres & renes satis liber esset urinæ transitus, contraria verò compressio ab ureteribus & renibus versus vesicam maxima ex parte erat frustranea, unde dubio procul oborta fuit urinæ regurgitatio & temporis progressu talis renum & ureterum expansio. Hosce renes cum annexis ureteribus & portione vesicæ in Museo nostro reservamus: ita ut de rei veritate non sit dubitandum, sed cuilibet occasione datâ liberum, insolitam hanc partium Urinariarum difformitatem apud me contemplari.

OBSERVATIO C.

Glandis in Pene vera structura noviter detecta.

INter omnes, qui hactenus descriptionem Penis nobis dedêre, Authores, haud infimum locum occupat Anatomi-

tomicus oculatiſſimus, mihique, dum viveret, peculiari amicitia junctus, Regnerus de Graaff; qui tamen hoc argumentum non omnimodè abſolvit, ſed nonnulla ulterius ab aliis inveſtiganda, poſteritati reliquit: imò quoad glandem penis ſuperficiariè rem egiſſe & ſolùm in opinionibus aliorum acquieviſſe videtur; ceu patet in tractatu ejus de *Virorum organis generationi inſervientibus*, ubi fol: mihi 139. hæc reperiuntur verba: *Duobus corporibus nervoſis & urethra jam deſcriptis, in anteriori quaſi parte apponitur ſubſtantia quædam reliquis penis partibus carnoſior apparens, quæ apud Anatomicos Glans, Balanus, & a ſimilitudine Ceraſum quandoque nominatur.* Non ſolum autem hicce Anatomicus, verùm etiam omnes alii tam Veteres quam Neoterici hanc penis partem ſicco quaſi pede tranſeunt; quantumvis in Chirurgia maximi ſit momenti, hanc partem bene noſſe, ut poſtea patebit.

Johannes van Horne b. m. Promotor olim meus, in ſua Microcoſmi deſcriptione pag. mihi 149. hunc in modum de glande penis loquitur. *Hiſce* (eſt illi ſermo de corporibus nervoſis, *impoſitum eſt caput, quod à ſimilitudine glans dicitur, carne conſtans molli & flaccida, ſenſus exquiſitiſſimi, præſertim ubi turget.*

Veſlingius glandem penis ex ſubſtantia carnoſa molli ſpongioſaque conflari autumat, & præterea de ea nil refert.

Blaſius in Veſlingium: *Glans hæc extremitati imponitur ut caput cervici, parte enim ſui inferiore & quaſi baſi aliquantulum penem ſuo ambitu excedit, in ſuperiore verò leviter in mucronem obtuſiorem deſinit.* Hæc ille.

Bartho-

Bartholomæus Cabrolius carnem esse diversam à carne musculosâ & glandulosâ fatetur in sua dissectione Anatomica corporis humani.

Thomas Bartholinus in sua Anatome Glandem Penis carnem esse similiter profitetur, non mollem & flaccidam, ut Joh. van Horne, sed sensilem magis & solidiorem, quam in reliquo pene est.

Vesalius de humani corporis fabrica pag. mihi 649: *Quum autem ad eam usque penis regionem perrepsère* (loquitur de corporibus nervosis) *in qua jam glandem efformatura sunt, in acutum feruntur & carnosa glandis substantia ipsis obnascitur.* Hæc ille.

Adriani Spigelii verba sunt: *Glans ultima pars penis est duobus corporibus nervosis obnata, quæ nonnihil ambitu quoque excedit, cum coronæ modo circulo cingatur, anterius tamen acuta est, exquisitum habet sensum, substantiamque spongiosam, ut penis, sed solidiorem.*

In *Realdo Columbo* haud infimæ notæ Anatomico, ubi de glande penis agit, hæc solummodo extant: *Deinde deorsum versus inflectuntur* (ligamenta, seu corpora nervosa penis) *& ad glandis fines implantantur, quæ glans reliquis penis partibus minus dura existit.*

Ecce varias primi subsellii Anatomicorum de Glandis in pene structurâ opiniones! quas siquidem cum genuina istius particulæ descriptione mox secuturâ studiose conferre volueris, actutum animadvertes, neminem istorum Heroûm in præsenti negotio rem acu tetigisse. Hoc enim asseverare ausim, ne ullum quidem (quod sciam) glandem penis talem, qualis revera est, antehac observasse. Nec

mirum; cum adeo difficilis ſit perſcrutationis: Cultellus certè Anatomicus haud ſufficit, imò planè inutilis eſt huic detectioni. Sipho quo utimur ad vaſa infarcienda, vix quoque huic rei aptus eſt; quamvis ipſe anſam mihi dederit hujus partis veram compagem conſpiciendi, quæ in hunc uſque diem in tenebris latuit. Poſtquam igitur integrum penem cruore omni exhauſto, materiâ ceraceâ replevi, glandemque poſtea in lamellas tranſverſas diſſecui, reperi eandem materiâ dictâ eſſe infarctam, id quod mihi anſam præbuit ſuſpicandi Glandem penis haud eſſe ſubſtantiæ carnoſæ: proinde, ut quid hic veri ſubeſſet clarius elicerem, ad experimenta confugiebam. Scilicet primò, ſanguine è pene expreſſo & aquâ ſiphonis beneficio eluto corpora nerveo-ſpongioſa craſſiora, ab aliis corpora nervoſa penis, imò ligamenta penis dicta, flatu replevi, & vinculo injecto arctiſſime ligavi, ſperans fore, ut poſt exſiccationem mihi pateret, quales eſſet vera hujus glandis conſtitutio. Aſt incaſſum. Hoc enim experimento in conſpectum quidem venit vera ſubſtantia dictorum corporum, ut & glandis interior, neutiquam verò exterior. Eâ enim inflatione intumuit & induruit quidem interior Glandis pars, flaccida tamen manſit pars Glandis exterior. Vid. fig. 75.

Hiſce viſis tubulum circa penis radicem indidi corpori nerveo-ſpongioſo tenuiori Urethræ, ab aliis Corpus Spongioſum Urethræ dicto, ac tum flatu adacto intumuit ſimul cum eo pars glandis exterior, interior verò neutiquam, ſed flacciditatem retinuit. Hoc animadverſo credere cœpi, corpus (vel, ut alii volunt, corpora; duo enim eſſe autumant

mant

mant Anatomici) nerveo-ſpongioſum craſſius & maius à corpore nerveo-ſpongioſo tenuiore & minore eſſe diverſum; & hoc cogitans tertium & ultimum experimentum inſtitui, quod omnibus modis expectationi meæ ſatisfecit. Per tubulum nempe æneum circa penis radicem, ubi ad oſſa pubis proximè accedit, inſertum corpus nerveo-ſpongioſum majus & craſſius flatu extendi, & poſt repletionem digitis tam diu penem detinui, donec eodem tubulo, è dicto corpore extracto, & corpori nerveo-ſpongioſo minori & tenuiori indito, idem corpus flatu quoque repleviſſem; quo facto totum deinde penem ligavi & exſiccavi: at verò quam difficile ſit flatum in dictis corporibus continere, uſque dum omnia exſiccata ſint, palam fiet iis, qui in poſterum idem experiri ac imitari volent. Poſt exſiccationem, penem & glandem ejus in lamellas diſſecui, (Vid. figuras 76, 77, 78, 79 & 80.) & reperi penis glandem nil aliud eſſe quàm veram continuationem tam corporis nerveo-ſpongioſi majoris & craſſioris, maximam penis partem conſtituentis, quam minoris & tenuioris Urethræ, maximam & præſertim inferiorem ejus partem ambientis, ſine ulla ſubſtantiæ mutatione.

Hæc autem corpora nerveo-ſpongioſa ita ſunt conſtituta & poſita, ut craſſius & majus interiorem glandis partem conſtituat, minus & tenuius exteriorem, quam undiquaque ambit. Vid. fig. 81. & 82. Hæc duo corpora, nempe craſſum & tenue, à ſe invicem ſunt ſeparata ſepti intermedii beneficio, (vid. fig. 81. & 82*) ita ut flatus per tubulum adactus ex uno corpore in aliud raro perveniat; raro inquam, quia ſemel atque iterum tantum

 me

me illud observasse memini: & quantumvis Reg. de Graaff statuat, inflatis corporibus nervosis (nobis nerveo-spongiosis majoribus & crassioribus) spongiosam Urethræ substantiam (nobis nerveo-spongiosum minus & tenuius,) etiam intumescere, & vice versa, (unde quoque deduxit notabile commercium eorum corporum inter se) nos tamen contrarium experimur; & frequentissima penum dissectio me edocuit, perquam raro illud contingere, nisi supra memoratum septum fuerit læsum; vel etiam per commercium vasorum sanguineorum, quod notabile est. Si enim corpus nerveo-spongiosum majus & crassius infletur, utplurimum simul quoque inflantur venæ per penis dorsum repentes, (vid. fig. 75. quæ faciem exteriorem penis cum vasis sanguineis per dorsum repentibus demonstrat) quarum ramuli corporibus nerveo-spongiosis etiam inserviunt, & sic aliquando fieri potest, quod statuit supracitatus Anatomicus dexterrimus. Porrò etiam male observavit idem Regnerus de Graaff spongiosam Urethræ partem (nobis corpus nerveo-spongiosum minus & tenue) sensim glandi appropinquantem magis ac magis attenuari gracilioremque reddi, tandemque in glande obliterari; potius enim dictum corpus in glandis extremo maximum & crassissimum existit, imo totam partem glandis exteriorem conficit. Vid. fig. 76, 77, 78, 79, & 80. & è contrà, quo magis corpus nerveospongiosum majus & crassius glandis partem extremam attingit eò gracilius evadit, neque glandis extremum assequitur. Vid. figuras mox recitatas.

Hisce probè animadversis ulterius inquirendum est, quid boni hæc observatio in praxi medica præstet.

I. Quia

I. Quia hactenus noto notius videbatur, Glandem nil aliud quam carnosam & fungosam esse substantiam, penique adnatam, hinc nequidem per somnium in ullius Anatomici mentem irrepsit, Glandem penis solum esse continuationem (prout revera est) omnium corporum nerveo-spongiosorum, sine ulla mutatione substantiæ; Et eapropter plerique minus solliciti fuere de immodica hujus partis à continui solutionibus metuenda hæmorrhagià; Quam verò periculosum sit glandi vulnus infligere, aut exulcerationem in ea nasci (præsertim si profundius penetrent ulcera aut vulnera, & ad corpus nerveo-spongiosum majus & crassius pertingant) norunt ii, qui nobiscum animadverterunt, homines aliquando ex leviori hujus partis vulnere aut ulcere in vitæ discrimen fuisse deductos (vid. obs. 42.) & præsertim si erigatur membrum virile ita læsum; unde tanta sanguinis copia non rarò ad glandem confluit, ut vix compesci possit ejusdem eruptio. Itaque caute agendum, si ulceribus obsessa sit glans, ne intrinsecum lædatur. Læsiones superficiales minus periculosas esse experti sumus, modo non obsideant medium istius partis in glande, quæ ambitu suo penem excedit, & glandis corona audit, ubi vasa sanguinea per dorsum penis repentia satis capacia sunt, quæ quocunque modo læsa ingentem sanguinis copiam periculose fundere solent.

II. Si glans ulcere maligno obsessa amputanda sit, vinculum antea injiciendum esse ejus constitutio indicat, ut enormis Hæmorrhagia præcaveatur. vid. obs. 30.

III. Notandum in Glande, Ulcera ibidem in suprema parte Urethræ periculosiora esse, ob metum majoris hæ-

morrhagiæ, quam ea, quæ urethræ imam partem occupant. Propterea quod hæc magis ſint remota à corpore nerveo-ſpongioſo majori & craſſiori, per quod arteriæ multò ampliores diſſeminantur, & in quod idcircò ſanguis majori quantitate irruit, quam in corpus nerveo-ſpongioſum minus & tenuius. Credibile quoque eſt, in illo caſu, de quo legitur in ſupracitato tractatu Reg. de Graaff pag. mihi 149. læſum fuiſſe corpus nerveo-ſpongioſum majus & craſſius, quia 14 ℔ ſanguinis tam brevi temporis ſpatio vix ac ne vix quidem ex læſione Urethræ aut ejus corporis nerveo-ſpongioſi tenuioris & minoris potuiſſent effluere, utpote vaſculis ſanguineis minimis ibidem exiſtentibus.

IV. Conſtat glandem rarò in totum poſſe tendi aut erigi, niſi utrumque corpus nerveo-ſpongioſum, ut & eorum nervi & vaſa arterioſa bene ſint conſtituta. Si verò aliqua hiſce partibus accidat obſtructio, in totum & æqualiter non eriget ſeſe glans, uti neceſſe eſt in coitu. A vaſorum arterioſorum laudabili conſtitutione quoque dependere glandis erectionem dico, circa venoſa verò non eſt cur ita ſolliciti ſimus, quandoquidem rariſſimè ulla in iiſdem obſtructio reperitur: Sanguis enim per penem & glandem redux, non per minutiſſimos ramulos neque per corpus reticulare, ut loquitur Malpighius, regreditur, ſed per venarum patentia & viſibilia oſcula, aut foramina. Venæ enim per penem diſtributæ ſi non omnes, ſaltem tot, quot unquam offendi, ſunt poris magnis & viſibilibus foraminibus pertuſæ cribri inſtar, quemadmodum quoque in vena ſplenica vitulina (vid. fig. 83. & 84.)

con-

conſpicitur, quod nunquam hactenus obſervatum eſſe putem. Ejuſmodi venarum perforatio in cauſa eſt, quod ſanguis per penem redux citiſſime poſſit à pene regredi, pene momento flacceſcente. Certe ſi penis & glandis ejus Corpora nerveo-ſpongioſa, ut & eorum vaſa venoſa ritè examinentur, maxime illa cum ſplenis vitulini ſubſtantia ejuſque vaſis venoſis convenire obſervabuntur, glandulis ſplenicis bene elotis. Hujus autem glandularum elotionis, & per venas aquæ beneficio eductionis, ſine ulla tamen membranæ ambientis læſione, primum me inventorem audeo profiteri, qualem etiam me agnovit olim Joh. van Horne Profeſſor Anatomiæ digniſſimus. Anno ſcilicet, ni fallor, *1664.* nullo Anatomicorum de tali encheireſi cogitante, varios lienes vitulinos præparaveram, quos mox memoratus Celeberrimus Profeſſor diſcipulis, imò publicè, cum applauſu demonſtrabat. Sed hoc obiter. Revertar ad propoſitum. Iſtis autem Lienis vitulini poſt inflationem levem exſiccati glandulis eductis, intrinſecum apprime cum penis intrinſeco convenire, palam fiet: id quod corpus nerveo-ſpongioſum majus & minus à nobis in pene & glande ejus dicitur, illud in ſplene vitulino per fibras nervoſas deſignatur: quæ fibræ in liene ovillo non ita copioſæ exiſtunt, in humano verò earum nullas invenio; quantumvis Sylvius contrarium ſtatuerit, & hypotheſes non uſquequaque congruas inde ſtabilire allaboraverit. Interim non ſolum ratione ſubſtantiæ fibroſæ, aut nerveo-ſpongioſæ conveniunt penis humanus & lien vitulinus, verumetiam reſpectu venarum, quæ eodem ferè modo pertuſæ ſunt. Quod ſi Authores, qui penis vaſa depinxerunt, imò

imò deſcripſerunt, pervolvantur, apparebit quam parci ſint circa venas internas, per dicta corpora diſtributas, imò ſicco quaſi pede eas tranſeunt, & nonnulli in totum eas extare negant; & quid mirum? difficillimè enim in conſpectum producuntur.

Thomas Bartholinus inquit, penem habere arterias, venas, & nervos; venaſque per penis partem exteriorem & interiorem diſtribui aſſerit; prætereaque nihil.

Reg. de Graaff de dictis venis internis nil nobis commemoravit, ubi Penis Vaſa deſcribit.

Veſalius hiſce verbis liberè fatetur ſeſe harum venarum diſtributionem per penis intrinſecam ſubſtantiam nunquam vidiſſe, *& quamquam*, ait, *hæc Vaſa* (loquitur de venis & arteriis) *ad penis corpora pertingant*, *vix tamen ſectione aſſequor*, *quo itinere in corporum cavitatem inſerantur.* Si cauſam hujus difficultatis perſcrutemur, facilè inveniemus eam. Unica tantum methodus, quâ dilucidari poſſunt hæ venæ internæ, mihi conſtat, idque ſolâ penis inflatione & exſiccatione, poſt ſanguinis elotionem. In illa inflatione ſimul inflantur venæ non ſolum per penis ſuperficiem, verum etiam internæ, cribri fere in modum pertuſæ, quæ poſt exſiccationem cultello Anatomico examinari poſſunt; Vid. fig. 84. Lit. C. & ſi quis alio modo haſce perſcrutetur, oleum & operam perditurus eſt. Ratio eſt, quia ſubſtantia venæ internæ propter poroſitatem confunditur facillimè cum penis ſubſtantia intrinſeca poroſiſſima.

Fig,

Fig. 75.

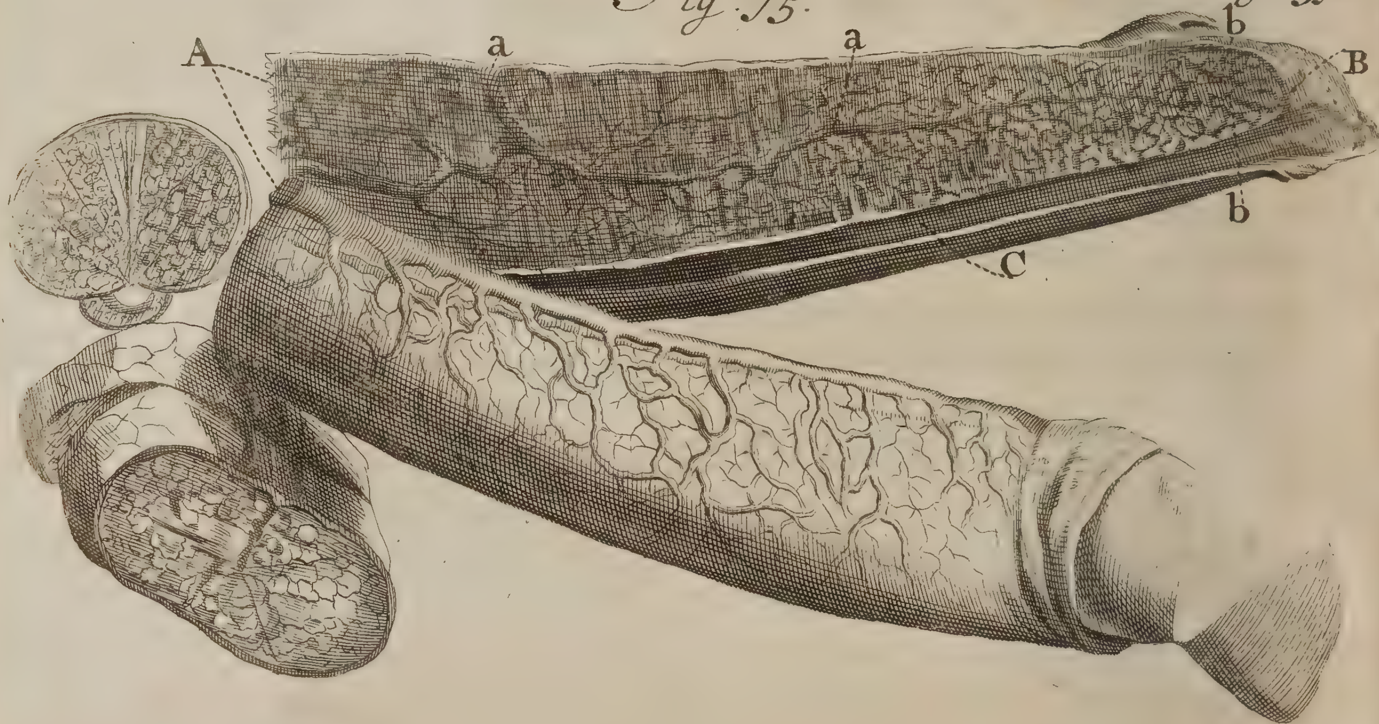

Fig. 80.

Fig. 79.

Fig. 78. C

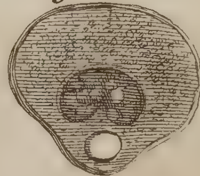

Fig. 77. B.

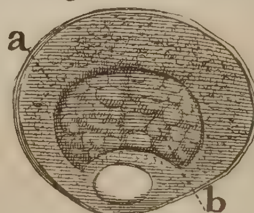

Fig. 16. A.

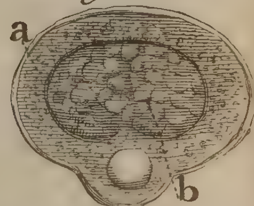

Fig. 84.

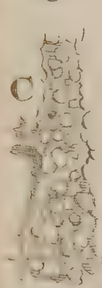

Fig. 83.

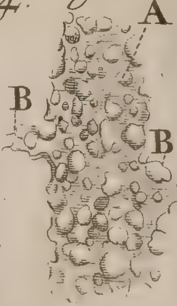

Fig. 82.

Fig. 81 A

Fig. 75. Expoſitio.

A. *Penis Virilis inflatus, exſiccatus, & in duas partes ſecundum longitudinem diviſus, ut intrinſeca conſpicerentur.*

a. a. a. *Arteria per ſubſtantiam nerveo-ſpongioſam diſperſa.*

B. *Pars Glandis exterior non inflata, quapropter in exſiccatione omnem ſpongioſitatem amiſit, unde membranam craſſam repræſentat.*

b. b. *Pars Glandis interior inflata, quæ pars & vera continuatio eſt corporis nerveo-ſpongioſi majoris & craſſioris.*

C. *Meatus Urinarius.*

Fig. 76, 77, 78, 79, & 80. Explicatio.

A. *Taleolus ſ. portio Glandis penis, quæ Corona audit, & proximè ſita eſt in loco, ubi præputium peni adnaſcitur.*

a. a. *Dicti taleoli pars exterior, quæ continuatio eſt corporis nerveo-ſpongioſi tenuioris urethram ex parte ambientis, quæ tanti non eſt momenti, quanti quidem in ſequenti fig.* B.

b. *Pars dicti taleoli interior, quæ continuatio eſt corporis nerveo-ſpongioſi craſſioris & majoris.*

B. *Sequens portio ſ. Taleolus glandis penis.*

a. a. *Dicti taleoli pars exterior, quæ reſpectu prioris taleoli major.*

b. *Ejuſdem pars interior, quæ reſpectu prioris minor.*

C. D. E. *Ejuſdem glandis taleolos demonſtrat, qui ſucceſſive diminuti, internæ ſubſtantiæ diverſitatem indigitant.*

Fig. 81. Dilucidatio.

A. *Penis inflatus, exſiccatus, & ſecundum longitudinem diviſus, ut intrinſeca facies appareret.*

B. *Exterior glandis pars nerveo-ſpongioſa, quæ tenuioris & ſubtilioris eſt texturæ aut ſubſtantiæ.*

C. *Interior glandis pars nerveo-ſpongioſa craſſioris eſt texturæ aut ſubſtantiæ.*

D. *Nerveo-ſpongioſa pars Urethræ.*

E. *Urethra.*

F. *Arteriæ per penis interiora diſtributio.*

Figura 82.

Solius Glandis abſciſſæ intrinſecam faciem exhibet.

Fig. 83 & 84. Expoſitio.

A. *Portio Venæ ſplenicæ vitulinæ ſecundum longitudinem diſſecta, ut perforationes ejus videri poſſent: quæ vena cribri inſtar perforata per Lienem diſſeminatur, & non ſtatim obliteratur, ubi lienem intraverit, uti Highmorus & alii voluêre.*

B. B. *Ejuſdem abſciſſi rami.*

C. *Portio Venæ per corpora nerveo-ſpongioſa diſtributæ, ſecundum longitudinem diſſecta.*

F I N I S.

Nobilissimo & Amplissimo Viro

D°. JOANNI COMMELINIO

Reipublicæ Amstelodamensis Senatori gravissimo, Fautori & Amico longè honoratissimo,

Omnia fausta precatur

FREDERICUS RUYSCH.

Nobilissime & Amplissime Vir.

ET singularis Tua Rerum quarumvis Naturalium peritia, & imprimis quoque Tua erga me mihi perspectissima benevolentia merito ansam mihi suggerunt, hanc Cimeliarchii mei Descriptionem Amplissimo mihique Carissimo Nomini Tuo consecrandi: tum ut extet monumentum aliquod veteris jam à viginti & ultra annis cultæ amicitiæ nostræ, tum ut paginæ ipsæ hoc nomine publico fiant commendatiores. Profecto sive quærendus erat Fautor de me benè meritus, cui hæ chartæ inscriberentur, neminem conspiciebam cui plus deberem; sive deligendus Judex, qui de his & similibus existimare unus omnium optimè posset, nullum reperire poteram, cui justius eædem dedicarentur quam Tibi, *Vir Nobilissime*. Quapropter & spontè quasi suâ ad Te solum tendunt, idque ex occulto grati animi sensu; imò ob insignia Tua erga me & (si hoc addere fas est) Filium quo-

quoque meum merita assidue impellor ad eorundem publicum elogium. Haud enim satis Tibi fuit tot favoris & sinceri affectus indicia in me conferre, quin insuper benignitatem Tuam ad istum natu majorem Filium meum extendere quoque Tibi placuit; quam ipse adhuc nuper (ut alia nunc non commemorem) in Museoli sui extructione abunde est expertus; dum istud variis exoticis ex utraque India allatis Seminibus liberaliter augere atque ornare voluisti. Dabit ipse mecum operam, ut hæc gratissima dona non sint incassum à Te seminata; potiùs gratiarum tum flores tum fructus qualibet occasione Tibi referre allaborabit. Interim hunc, quem Tibi offero, Rariorum Catalogum, benigna fronte acceptes, & conatus meos æqui bonique consulas velim, neque eundem ex sua magnitudine suoque pretio at solùm ex meo Tibi observantiam meam testandi desiderio ponderes. Deus Opt. Max. Te, *Nobilissime Vir*, diu servet incolumem, omneque felicitatis genus in te Tuosque clementer effundat. Amstelod. 9 Martii cIↃ IↃ c xc.

M U-

MUSEUM ANATOMICUM RUYSCHIANUM.

SIVE

CATALOGUS RARIORUM.

Quæ in Authoris ædibus asservantur;
adornatus ab eodem

FREDERICO RUYSCH, M. D.
Anatomes, Chirurg. ac Botanices Professore Amstelod.

Adduntur Variæ Illustrationes, ut & Icones æneæ.

AMSTELODAMI,
Apud HENRICUM & Viduam THEODORI BOOM,
Bibliopol. cIɔ Iɔ c xci.
Cum Privilegio.

PRIVILEGIE.

DE Staten van Holland ende West-Friesland, Doen te weeten. Alsoo ons vertoont is by *Hendrik Boom* ende de *Weduwe van Dirk Boom*, Burgers ende Boeckverkoopers binnen Amsterdam; hoe dat by haar waren Gedruckt, *Frederici Ruysch Anatomes, Chirurg. & Botanices Professoris Amstel. Observationes Anatomico Chirurgicæ, cum Musæo Anatomico Ruyschiano, sive Catalogus Rariorum, quæ in Auctoris Ædibus asservantur*, met schoone koopere Plaaten voorsien, in Quarto; Ende alsoo dat voorsz Werck de supplianten veel gelt hadde gekost, op dat het wel ende naar de kunst soude werden uitgevoert; ende sy bekommert waren, dat haar dat voorsz Werk, door sommige baatsoeckende menschen, soude mogen werden naargedruckt, ende sy daar door merckelijcke schade soude komen te lijden; soo was 't dat sy haar keerden tot Ons, onderdaniglijck versoeckende, dat het Ons geliefde, haar te begunstigen met een Privilegie voor 15 à 20 Jaren achter-een-volgende, om hier te Lande het voorsz Werk, ende de *Observationes*, die meer hier op souden mogen volgen, in allerlei Talen alleen te mogen Drucken, doen Drucken ende Verkoopen, met interdictie aan allen anderen, om in den voorsz tijd, binnen Onsen Lande het voorsz Werck in 't geheel ofte ten deele, met ofte sonder Figuren, in eenige Taalen te mogen Drucken, doen Drucken, ofte elders buitens Lands naargedruckt zijnde, in Onse Landen te mogen brengen, doen brengen ofte Verkoopen, op seeckere pene tegen de Contraventeurs te stellen. *Soo is 't*, Dat Wy de saacke ende 't versoeck voorsz overgemerckt hebbende, ende genegen wesende ter bede van de Supplianten uit Onse rechte wetenschap, Souveraine macht ende authoriteit, de selve Supplianten geconsenteert, geaccordeert ende geoctroyeert hebben, consenteren, accorderen en octroyeren mits desen, dat sy gedurende den tijd van vijftien eerst achter-een-volgende Jaren, het voorsz Werck genaamt *Frederici Ruysch Anatomes Chirurg. & Botanices Professoris Amstel. Observationes Anatomico Chirurgicæ, cum Musæo Anatomico Ruyschiano, sive Catalogus Rariorum, quæ in Auctoris Ædibus asservantur*, met koopere Platen voorsien in Quarto, binnen den voorsz Onsen Lande alleen sullen mogen Drucken, doen Drucken, Uitgeven en Verkoopen. Verbiedende daarom alle ende eenen yegelijcken, het selve Werck, ende de *Observationes*, die meer hier op souden mogen volgen, in allerlei Taalen in 't geheel of ten deele naar te drucken, ofte elders naargedruckt binnen den selven Onsen Lande te brengen, Uit te geven ofte te Verkoopen, op verbeurte van alle de naargedruckte, ingebrachte ofte verkochte Exemplaren, ende een boete van drie hondert guldens daar-en-boven te verbeuren, te appliceeren een derdepart voor den Officier die de Calangie doen sal, een derdepart voor den Ar-

men der plaatſe daar het Caſus voorvallen ſal, ende het reſteerende derdepart voor de Supplianten. Alles in dien verſtande, dat Wy de Supplianten met deſen Onſen Octroye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van hare ſchade door het naardrucken van 't voorſz Werck, daar door in geenigen deele verſtaan, den innehouden van dien, te authoriſeren ofte te advoueren, ende veel min het ſelve onder Onze protexie ende beſcherminge eenig meerder credit, aanſien ofte reputatie te geven, nemaar de Supplianten in cas daar in iets onbehoorlijcks ſoude mogen influeren, alle het ſelve tot haren laſte ſullen gehouden weſen te verantwoorden, tot dien einde wel expreſſelijck begeerende, dat by aldien ſy deſen Onſen Octroye voor het ſelve Werck ſullen willen ſtellen, daar van geene geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie ſullen mogen maken, nemaar gehouden ſullen weſen het ſelve Octroy in 't geheel ende ſonder eenige omiſſie daar voor te Drucken ofte te doen Drucken; ende dat ſy gehouden ſullen zijn een Exemplaar van 't voorſz Werck gebonden ende wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheecq van Onſe Univerſiteit tot Leiden, ende daar af behoorlijck te doen blijcken, alles op pene van het effect van dien te verlieſen. Ende ten einde de Supplianten deſen Onſen conſente ende Octroye mogen genieten als naar behooren: Laſten Wy allen ende eenen yegelijcken, die 't aangaan mach, dat ſy de Supplianten van den Innehouden van deſen, doen laten ende gedogen, ruſtelijck, vryelijck, ende volkomentlijck genieten ende gebruicken, ceſſerende alle belet ter contrarie. Gedaan in den Hage, onder Onſen grooten Zegele hier aan doen hangen den 20. Mey, in 't Jaar Ons Heeren en Zaligmaackers duiſent ſes hondert en tnegentig.

A. HEINSIUS *Ut.*

Ter Ordonnantie van de Staten

SIMON van BEAUMONT.

MUSEUM ANATOMICUM RUYSCHIANUM.
SIVE
CATALOGUS RARIORUM,

Quæ in Museo Authoris asservantur.

TUMBA ERECTA VARIIS SCELETIS, &c. INSTRUCTA.

Nº. I. In arce hujus Tumbæ collocatum Caput osseum nuper nati, cum hac inscriptione:

Nullum sæva Caput Proserpina fugit.

In hoc Capite sequentia notatu digna.

1. *Ossa syncipitis, occipitis, & frontis, ubi primò osseam induunt naturam, nempe in sui medio, secundum proportionem magis quàm in adultis prominent, suntque ibidem loci multò solidiora.*
2. *Ex hac parte duriore, tanquam centro ossificationis, innumerabiles striæ osseæ videntur protractæ, quod in initio ossificationis semper locum habere reperio.*
3. *Annulus osseus ab ossis petrosi infima parte adhuc separa-*

tus est, in superiore verò jungitur Ossi temporum per symphysin sine medio.

4. *Ossicula auditus in suo naturali situ, quæ demptâ in utroque latere membranâ Tympani luculenter apparent. Eadem Ossicula in recenter natis haud minora esse quàm in adultis, hic observabile.*

5. *Notabilis separatio aut distinctio inter os squammosum & Lapidosum, quæ in fœtu solâ cohærent membranulâ.*

6. *Dentium in tenellâ illâ ætatulâ constitutio, qui quantumvis imperfecti, osseam tamen jam nacti sunt firmitudinem.*

7. *Os occipitis è quatuor partibus manifestissimè coagmentatum. Harum partium maximam tribus rimis sibi invicem oppositis gaudere, luce meridianâ clariùs constat.*

N°. II. Sub eo Capite, aliud exiguum Embryonis abortivi quatuor mensium Caput osseum exhibetur;

In quo observandum supra dictas strias clariùs adhuc posse cerni.

N°. III. Sequitur Sceleton pueri tres circiter annos nati, dextra Psittaci sceleton tenens.

Volat irrevocabile Tempus.

In hoc pueri Sceleto observanda sunt.

1. *Cranium in Bregmate esse clausum, fontanellâ jam obliteratâ.*

2. *Dens*

2. *Dens molaris quartus in maxillæ superioris utroque latere, exitum sibi quærens, ante tertium ipsam maxillam perforat.*
3. *Spina Ossis Ilii cartilaginosa, qualis non solùm in hoc sceleto, verùm etiam in omnibus junioribus existit; quod si non benè observetur in sceletopœïa, facilè spina isthæc cartilaginea amittitur.*
4. *Os Ilium utrumque è tribus partibus constans, prout semper in junioribus.*
5. *Patellæ in totum cartilagineæ.*

N°. IV. A dextra Sceleti memorati aliud sex septimanas nati Sceleton humanum conspicitur vexillum dextrâ gerens.

Frustra cruento marte carebimus.

In Eo memorabilia occurrunt sequentia.

1. *Inferior pars ossium pubis cartilaginea, superior verò jam ossea.*
2. *Omnes epiphyses, non solum veræ (sic puto omnes processus articulatorios, qui veræ parti ossis adnascuntur, vocandos esse) verùm etiam omnia carpi & tarsi ossicula merè adhuc cartilaginea sunt; utroque osse calcis excepto, in quo osseum quid apparet.*
3. *Dentes incisorii, qui eruptione alios utplurimum præcedunt, quamvis crassiori membrana adhuc investiantur, transparent.*

4. *In Sutura Lambdoideâ Officulum triangulare, quod in epilepſia commendant Authores nonnulli.*
5. *Proceſſus mammillaris in utroque latere adhuc deficit, itaque pro vera Apophyſi eſt habendus, poſtea enim ex oſſe temporum erumpit.*
6. *Proceſſus vertebrarum ſpinoſi, quæ ſpuriæ ſunt Apophyſes, (propterea quod veræ parti oſſis, ſeu corporibus vertebrarum, epiphyſeos in modum adnaſcuntur, & in uſu cum apophyſibus conveniunt) è cartilagine in hoc, ſicut in ſimilibus ſceletis, conſtant. Caute itaque in ſceletopœïa tractandi, aliàs enim decidunt.*
7. *Vertebras è quatuor partibus conſtare hoc ætatis tempore, ſceleton iſtud demonſtrat.*
8. *Capitis oſſa, ſecus ac in recens natis, ſuturarum beneficio jam cohærent.*

N°. V. A ſiniſtra ſeſe offert Sceleton octo menſes nati, Lanceam gerens.

Notanda Sequentia.

1. *Canalis oſſeus in oſſe petroſo adhuc deficit, prout in ea ætatula communiter contingit.*
2. *In ſiniſtro latere Tympani membrana pellucida, ita ut Auditus oſſicula tranſpareant in ſuò ſitu naturali.*
3. *Cætera conveniunt cum præcedenti.*

N°. VI. A

N°. VI. A latere sinistro comparet Sceleton Viri adulti manu dextra pectori impositâ.

Notanda.

1. *Officula lachrymalia nullo modo læsa, quemadmodum frequentissimè accidit in Sceletorum confectione, propter eorum tenuitatem.*
2. *Quæ in iisdem officulis reperiuntur foramina communia, transitui ductus lachrymalis destinata, multo capaciora sunt solito.*
3. *In sutura squammosa lateris sinistri varia reperiuntur Officula Wormiana.*
4. *Spina Ossis Ilii (quæ spuria est Apophysis; quoniam epiphyseos in modum Ossi Ilio adnascitur) ossea facta, notabili linea à verâ ossis parte separata est.*
5. *Ossa pubis à se invicem haud ita dehiscunt in inferiore parte, ac in muliere; unde in viris angustior redditur pelvis, idque non solum in hoc sceleto, verùm etiam in omnibus virorum sceletis illud ita sese habet.*
6. *Os caudæ non ita retro, aut posteriora versus, reflexum est, ac in Mulieribus, sed magis ad ossa pubis accedit.*
7. *Costas crassiores & rotundiores existere in Viro quàm Muliere, hic quoque apparet.*

Inter

Inter duo Sceleta minora ſupra memorata, & N°. 3. & 4. inſignita, jacet cadaverculum Fœtus ſeptem menſium, balſamo per aliquot annos nitidè conſervatum, & lapidis inſtar induratum, cujus dextra flores fugaces, puta roſas, &c. continet, hominis fragilitatem denotantes, cujus ſymbolum eſt:

Ipſa dies aperit, conficit ipſa dies.

In hoc Fætus cadaverculo indurato ſequentia notanda.

1. *Quâ cinctum eſt caput, Corona, ex floribus naturalibus eſt confecta, quorum petala ſunt perpetua, illa enim non ſolùm nunquam decidunt, verùm etiam naturalem ſervant colorem; quod à me ita factum puta, ut illa cum ſubjecto, nunquam corrumpendo, convenirent.*
2. *Fovea in capitis fontanella, (quod fætibus denatis familiare, ſignumque eſt animam reliquiſſe corpuſculum) ſatis evidens eſt.*
3. *Cadaverculum lapideam obtinet duritiem in univerſum; Viſceribus in corpuſculo relictis, eandemque duritiem obtinentibus.*
4. *Color naturalis propemodum adhuc integer.*

N°. VII.

N°. VII. Huic fætui Balſamo conſervato adſtat Sceleton Abortus quadrimeſtris falce minans ictum; cujus dictum:

Nec parcit imbellis juvencæ poplitibus.

In eo Sceleto ſequentia memoratu digna.

1. *Striarum protractiones in cranio inſtar aquæ in glaciem degenerantis.*
2. *Ea pars oſſis temporum, quæ os ſquammoſum audit, in ſuâ oſſificatione præcedit eam partem, quæ os lapidoſum dicitur.*
3. *Dicti oſſis os Orbiculare quarto menſe oſſeam induiſſe ſubſtantiam, hic videmus.*
4. *Maxilla inferior in tam tenero abortu magis eſt acuminata in ſuo medio, quàm in ætate provectiori.*
5. *Quænam partes Oſſium innominatorum primò oſſeam induant naturam, hic luce meridianâ clarius conſtat.*
6. *Nil oſſei adhuc apparet circa carpum, Metacarpus verò planè oſſeus.*
7. *In Tarſo vix Oſſeum quid repcritur, Metatarſusècontra oſſeam duritiem jam obtinet.*
8. *Oſſa digitorum manus, ea quæ ſunt in digitis pedum in ſua oſſificatione præcedunt.*
9. *Os pectoris eo tempore nil oſſei adhuc habere, hic clare conſtat.*
10. *Claviculæ in totum ferè oſſeæ, ut & coſtæ, exceptis earum epiphyſibus.*

11. *Processus anteriores maxillæ inferioris (ab aliis Coronæ, aut processus acuti dicti) veras apophyses haud esse, hoc exiguum sceleton demonstrat. Existunt enim dicti processus in prima ossificatione, & non erumpunt ex vera ossis parte; quod de essentia veræ apophyseos esset, itaque non immeritò à me pro apophysibus spuriis habentur.*

N°. VIII. Sub dicto sceleto reperitur aliud octo mensium, dextra tenens Vesicam urinariam, è cane desumptam.

Homo Bulla.

In eo Sceleto sequentia visuntur.

1. *Carpus planè cartilagineus.*
2. *In tarso Calx osseam induit duritiem, cætera Pedis ossa adhuc cartilaginea.*
3. *Patellæ in totum cartilagineæ.*
4. *Omnes epiphyses totius sceleti cartilagineæ.*
5. *Maxillam inferiorem è duabus partibus constare in fœtu recens nato, certum est: at verò earum unio non fit cartilaginis interventu, uti Authores autumant, imò quotiescunque illud exploravi semper reperi, hasce duas partes membranæ ope cohærere, quemadmodum in hoc subjecto videri potest.*
6. *Os innominatum lateris sinistri decliviorem habet situm, quam dextri; idque neutiquam propter malam conformationem, sed ob sceleti situationem, ante ejus exsiccationem; id*

id quod multis imposuit Chirurgis, existimantibus os femoris exarticulatum esse, quum offenderent alterutrum protractius esse post lapsum, & dolores immanes. Hoc dico sæpius dependere à situ & corporis protractione, unde decliviorem acquirit situm, & insequente osse femoris, crus longius nobis videtur.

7. *In osse pectoris octavo mense gestationis sex septemve ossicula rotunda, secundum dicti ossis longitudinem posita, sæpius inveniuntur, hic vero nonnulla ex iis sunt gemina.*
8. *Fontanella in capite perquam exilis.*

N°. IX. A dextra memorati sceleti reperitur Sceleton fætus humani maturi, tubam deauratam maxillis comprehendens.

Memento temporis novissimi!

N°. X. Pueri quadriennis Sceleton, varia crepundia manibus gerens.

Vita humana lusus.

In eo Sceleto notanda.

1. *Ossa pubis osseam eo ætatis tempore induisse naturam, hic constat.*
2. *Ossa innominata in tres partes esse separata, hoc sceleton quoque demonstrat.*

3. *Patellæ planè adhuc cartilagineæ.*
4. *Oſſa calcis, Tali, Teſſaræ, ut & maximum ex tribus oſſibus innominatis, in oſſeam degenerarunt ſubſtantiam; dum cætera duo innominata, ſeu cuneiformia, ut & naviculare, cartilaginea remanſerunt.*
5. *Epiphyſes ferè omnes oſſeam nactæ ſunt rigiditatem, inter quas & veram oſſis partem multum cartilaginis intercedit.*
6. *Oſſa femoris, Tibiæ, Suræ & humeri, figuram habent magis rectam, quàm in adultis conſuevit.*
7. *Ex oſſibus carpi duo oſſeam ſubſtantiam nacta ſunt, idque in utroque latere.*
8. *Os pectoris ex undecim oſſiculis rotundis (quod rarò ſi unquam viſum) conflatum.*

N°. XI. Sceleton quinque circiter annorum pueri, à cujus dextra corculum humanum, Balſamo induratum, filo ſerico dependet.

Omnia ſunt homini tenui pendentia filo.

In eo notanda.

1. *Oſſa utriuſque tarſi (oſſibus navicularibus exceptis) oſſeam induiſſe duritiem.*
2. *Os pectoris è quinque oſſiculis rotundis conſtans.*
3. *Inter proceſſum Anchoriformem, & veram oſſis Scapulæ par-*

partem, multum cartilaginis interpositum esse; quod indicio est, dictum processum Apophysin spuriam esse.

4. *Duo ex anterioribus ossibus carpi videmus verè osseam nacta duritiem; cætera adhuc cartilaginea sunt, sicuti in præcedenti sceleto.*

5. *Summus humerus, qui processus est scapulæ, hic planè adhuc cartilagineus.*

6. *Spina ossis ilii in totum cartilaginea.*

7. *Inferiorem epiphysin ossium humerorum veram esse epiphysin, luce meridiana clarius hic constat, inter eam enim & veram ossis partem cartilago intercedit.*

8. *Idem reperitur in inferiori epiphysi ossium quæ Radii dicuntur.*

9. *Superiores epiphyses ossium cubiti (nempe olecrana) cartilagineæ adhuc existunt, nilque ossei in iis invenitur.*

10. *Epiphyses superiores seu capita ossium brachii è duobus ossibus eo ætatis tempore constare, conspicitur.*

11. *Trochanteres majores ut & minores Epiphyseos more veræ ossis parti adnascuntur; itaque pro spurus Apophysibus quoque habendi.*

12. *Inferiores epiphyses ossium surarum osseam naturam induerunt, superiores verò cartilagineæ adhuc existunt.*

13. *Omnia utriusque tarsi ossa (solo Naviculari excepto) ossea facta.*

14. *Ossicula auditus lateris sinistri naturalem occupant in osse petroso situm.*

N°. XII. Sequioris ſexus Sceleton ſatis procerum ſtrophiolo lachrymarum abſterſionem repræſentans; cum hoc ſymbolo:

Mundus lachrymarum Vallis.

Notanda.

1. *Sceleton fæmininum eſſe, ſatis indicant coſtarum tenuitas, ut & diſtantia quæ inter inferiorem partem oſſium pubis animadvertitur.*
2. *Amplior quoque tota pelvis quàm in Viro.*
3. *Os Pectoris è quatuor oſſibus conſtat, mucro verò in totum adhuc cartilagineus; quod nobis indicio eſt, ætate nondum fuiſſe provectum; tractu temporis enim numerus dictorum oſſium in oſſe pectoris ita diminuitur, ut in ſenio non raró ſimul cum mucrone ex uno oſſe conſtet.*

N°. XIII. Baſis Tumbæ variis humanis oſſibus repleta, cæmeterium repræſentat.

Æqua Tellus recluditur pauperis Regumque pueris.

Lit. A. Caput oſſeum in quo notanda.

1. *In ſutura ſquammoſa ſiniſtri lateris, circa baſin proceſſus mammillaris, oſſiculum Wormianum.*

2. *Alte-*

2. *Alterum par suturarum mendosarum (cujus beneficio latera ossis sphœnoidis ossi frontis conjunguntur) magna ex parte obliteratum. Exinde dicta ossa per symphysin sine medio unita sunt.*

L. B. Hominis Caput osseum.

Notanda.

1. *Palatum mirum in modum depressum.*
2. *Sutura sagittalis in totum obliterata, in cujus parte postica fovea rotunda visitur. * An à trepanatione?*
3. *Sutura coronalis circa os temporale sinistrum obliterata.*

L. C. Hominis Caput osseum.

Notanda.

1. *Sutura sagittalis ad nasi usque radicem extensa os frontis in duas partes dividit.*
2. *In utroque latere ossis frontis sulci longi inveniuntur, ortum ducentes è foraminibus supra oculorum orbitas sitis, in iis locantur nervi per musculos frontis distributi.*

L. D. Vetulæ Caput osseum.

Notanda.

1. *Utraque maxilla non solùm edentula, verum etiam in sua altitudine ita diminuta, ut vix dimidia latitudo supersit. Vide observationem 82. & figur. 65.*

2. Maxi-

2. *Maxima, imò prodigiosa reperiuntur in hoc capite foramina in exteriore parte orbitarum oculorum sita, quæ apud Spigelium foramina quarta ossis cuneiformis audiunt. An hoc à prima conformatione, an verò ob senectutem, haud facile est determinare.*

L. E. Caput osseum, in quo Notanda:

1. *Sutura sagittalis ad nasi radicem usque exporrecta.*
2. *Cavitas in infima parte ossis frontis perquam exilis, quam Authores ab illo suturæ decursu ad nasi radicem usque oriri, autumant; verùm aliquoties contrarium quoque observavi.*
3. *In sutura Lambdoidea varia Ossicula Wormiana; inter quæ duo triangularia, eaque ad latera, ubi sutura sagittalis cum lambdoidea conjungitur.*
4. *Processus mammillares ossium temporum cavernulis referti.*

L. F. Caput osseum, in quo Notanda:

1. *Sutura sagittalis, sicut in præcedenti, ad nasi radicem extensa.*
2. *Ossiculum Wormianum exiguum in sutura secunda mendosa, quod valde rarum.*
3. *In superiore & exteriore parte ossium Zygomaticorum insignis processus osseus (rarissimè si unquam antea visus) reperitur.*

L. G. Ca-

L. G. Caput Osseum hominis adulti.

Notanda.

1. *In latere sinistro Ossiculum Wormianum in sutura squammosa.*
2. *Inter Ossicula Wormiana vix majus reperitur, quàm in sutura coronali hujus capitis. Illud similiter haud frequens.*
3. *Vomer cum septo narium per osseam substantiam unitus, quod sæpissimè contingit in adultis, unde ansa oborta apud nonnullos dubitandi, utrum hæc duo ossicula unum, an vero duo essent.*
4. *Musculorum temporalium vestigium insigne cum margine eminentiori in osse frontis & syncipitis.*

L. H. Pueri octo circiter annos nati Caput osseum.

Notanda.

1. *Notabilis hic est distinctio & separatio ossis occipitis ab osse sphænoideo; quod solum in junioribus cernitur: tandem enim hæc duo ossa conjunguntur per osseam substantiam.*
2. *Hic visu pulchrum, quomodo in dentium renovatione interstitia alveolorum à prorumpente dente extrudantur, imò in nihilum redigantur.*

L. I. Caput osseum hominis adulti.

Notanda.

1. *Ossicula Wormiana varia in Sutura Lambdoidea.*

2. *Geminum ossiculum Triangulare inter Suturam Sagittalem & Lambdoideam.*
3. *Ossicula Wormiana varia in Sutura secunda mendosa.*

L. K. Caput Osseum.

Notanda.

1. *Sutura sagittalis ad nasi radicem usque protracta; quod sexus varietatem neutiquam denotat.*
2. *Varia ossicula Wormiana exigua in Sutura Coronali, inter quæ unum valde ingens.*
3. *Ossiculum Wormianum in Sutura Coronali.*
4. *Tot Ossicula Wormiana in Sutura Lambdoidea, ut dimidia pars dictæ suturæ gemina appareat.*

L. L. Adulti Caput Osseum.

Notanda.

1. *Sutura sagittalis in totum ferè obliterata.*
2. *In ossis occipitis medio prominentia ossea præternaturalis apparet.*

L. M. Pueri caput osseum.

Notanda.

1. *Sutura squammosa dextra maxima ex parte gemina.*
2. *Idem reperitur in sutura Lambdoidea.*

L. N. Ca-

L. N. Caput osseum senile.

Notanda.

1. *Os triangulare inter Suturam Sagittalem & Lambdoideam.*
2. *Varia ossicula Wormiana in Suturâ Lambdoidea.*

N°. XIV. Varia ossa humana inter dicta Capita ossea disseminata, ut Cæmeterium repræsentarent.

Inter dicta ossa primò nobis occurrit os humeri sex annos circiter nati, cujus epiphysis superior seu caput, ut & epiphysis inferior, propter decoctionem in aqua simplici separatæ sunt. Vide N°. I.

Duo ossa cubiti ejusdem pueri, epiphysibus per decoctionem orbata, olecrano ne quidem excepto, quod indicium est, ipsum olecranum epiphyseos in modum veræ ossis parti adnasci. Itaque pro apophysi spuria quoque habendum olecranum. Vide N°. II.

Os femoris ejusdem pueri incurvatum, cujus epiphysis superior & inferior non solum post decoctionem deciderunt, verum etiam uterque trochanter sive rotator: hinc clarè constat, dictos trochanteres spurias esse apophyses, & veræ parti ossis epiphyseos more adnasci. Vide N°. III.

In Theca A. ſequentia reperiuntur.

In Primo & ſupremo repoſitorio exhibentur.

N°. I. Partes generationi inſervientes fætus maturi ſequioris ſexus, cum annexis veſica urinaria & portione inteſtini recti. In uteri vagina ſemilunare hymen, prout ordinariè in illa ætatula comparere conſuevit, conſpicitur; ſolet enim in puellis cum tempore accreſcere in circulum, in cujus centro, in ſtatu naturali apertura ſemper remanet. Cònſpiciuntur quoque utrimque arteriæ umbilicales cum uracho impervio.

N°. II. E Puerpera novem dierum venæ ſpermaticæ portio, ceraceâ materiâ repleta, in qua capacitas dictæ venæ notabilis; extra puerperium & in non gravidis neutiquam ita capaces venæ ſpermaticæ.

N°. III. Vena jugularis equina, in cujus altera extremitate conſpicitur valvula connivens, aut membranula ſemilunaris valvulam mentiens, & tamen ad valvulæ officium explendum inepta. In altera vero extremitate oſtium rami è dicta vena producti occluditur verâ valvulâ.

N°. IV. Stomachus cum inteſtinis embryonis quatuor menſium.

In

In Repositorio secundo reperiuntur.

N°. I. Vesica Vitulina geminam mentiens, utpote in cujus postica parte adhæret quasi secunda vesica, priori & verâ amplior, cui crediderim ortum dedisse Urachum præter naturam dilatatum, qui in hoc animalium genere secundum naturam semper reperitur pervius.

N°. II. Sceleton fætus quatuor mensium, brachiolorum elevatione quasi exsultans.

O mihi nunc, Ossibus molliter quiescentibus!

N°. III. Partes generationi inservientes à quatuor mensibus gravidæ.

Notanda.

1. *Hasce partes viginti sex annis tam nitide conservavi, ut videantur recenter exsiccatæ.*
2. *In dicto Utero quoque decumbit fætus Balsamo conditus & Lapidis instar induratus, cujus symbolum.*

Formatus, denatus, & sepultus in eodem.

Sic Uterus mihi Tumulus.

3. *Vaginam in gravidis longiorem esse hic apparet.*

4. *Vesicam non semper insequi hanc vaginæ extensionem similiter hic observari potest.*
5. *Annexa etiam hic comparent ligamenta uteri teretia, quæ hic diceres in antica potius quam postica uteri parte hærere, idque ob fundum uteri graviditatis tempore in altum sese elevantem.*
6. *Notatu quoque dignum est, eo loci ubi intestinum rectum cum vagina coalescit, parietem illum haud esse tam spissum, prout sibi communiter quis imaginaretur, & quam facile, dum hæ partes malè affectæ sunt, sibi invicem mala sua communicent: adeo ut gangræna illic exorta tam facilè à vagina ad intestinum rectum transeat.*
7. *Quam ampla sint in gravidis vasa sanguinea uterina, hic quoque apparet.*
8. *In vesica flatu leviter extensa, nulla ruga, nulla fovea; tam verò naturaliter constituta, ac si urinâ esset distenta.*

N°. IV. Huic utero cum fætu in eo occluso adstat Sceleton quatuor mensium cum dimidio, sinistra dictum uterum tangens.

Nec poterat Tumulo nobiliore tegi.

Notanda.

1. *In ejus sterno nil ossei adhuc apparet.*
2. *Ossiculum triangulare inter Suturam Sagittalem & Lambdoideam reperitur.*

N°. V.

N°. V. Sceleta gemellorum quatuor mensium.

Dextrum manibus elevatis, gaudium quasi præ se ferens, cælum respicit.

Sinistrum verò dextrâ oculis lachrymantibus applicitâ, mortis suæ prœmaturæ eventum sinistrum deplorare videtur: sic igitur gemelli dispari quasi affectu exprimunt Democritum & Heraclitum.

N°. VI. Renis humani, in lamellas scissi, portio.

Notanda.

1. A. A. *Vasa sanguinea per renem dispersa & materiâ ceraceâ oppleta.*
2. B. B. *Canaliculi per quos urina ad pelvim deducitur.*

N°. VII. Ren Humanus prodigiosæ magnitudinis, lagenæ figuram referens.

Notanda.

1. *Per ejus membranas notabilia vasa sanguinea disseminantur, inter quæ, licet repleta, varia tamen adeò exilia existunt, ut visus aciem ferè fugiant.*
2. *Arteria Renalis s. Emulgens, ab omnibus membranis & pinguedine denudata, quibus alias occultari solet.*
3. *Tubercula, potius glandulæ renales induratæ & tumefactæ è renis substantia expullulantes.* & Lit. a. a. *insignitæ.*

In

In Repositorio tertio.

N°. I. Intestini Ilei humani portio pedamento insistens.

Notanda.

1. *Mesenterii, cui dicta intestina cohærent, vasa Mercurio vivo turgida.*
2. *Naturalem situm servarunt dicta intestina, quorum vasa sanguinea Mercurio vivo quoque sunt infarcta.*

N°. II. Sceleton septem mensium fætus abortivi, sinistrâ gerens intestina & stomachum gallinæ.

Pecudum fibras rimatur & exta.

Notanda.

1. *Aciculæ variæ stomacho infixæ sunt, quas deglutierat gallina, ex iis nonnullæ stomachum perforarant. Vide* N°. 1. a.a.
2. *In osse pectoris quatuor observantur ossicula rotunda.*

N°. III. Pila è pilis vaccinis in stomacho vaccæ reperta.

N°. IV. Portio vasorum pulmonis, Arteriæ scilicet, Venæ, & Asperæ arteriæ, super invicem ità positæ, ut naturalem posituram aut situm ferè servent.

Notanda.

Omnia dicta vasa repleta in subtilissima vascula desinunt, arboremque (quod visu pulchrum) repræsentant.

N°. V:

N°. V. Thecula fenestrata quatuor Sceletis Embryonum ditata, quorum primum & maximum duorum mensium cum dimidio, intestina ranæ nitidè inflata & condita dextrâ gerit.

Notanda.

1. *Caput corporis respectu solito more ingens, & maxima ex parte membranaceum.*
2. *Ossis frontis ossificatio primùm sese offert circa oculorum orbitas; sic & os occipitis circa foramen maximum medullæ egressui dicatum.*
3. *Nulla adhuc ossificatio in loco ossium bregmatis.*
4. *Maxillæ superior in totum ossea, ut & maxilla inferior, quarum utraque in oblongum est protracta, & acuminata sicut in canibus.*
5. *Claviculæ osseæ, ut & costæ.*
6. *Ossa innominata partim ossea, partim cartilaginea, quorum ossificationem in medio eorum incipere palam hic est.*
7. *Ossicula carpi merè cartilaginea sunt, metacarpii verò ossea.*
8. *Digitorum ossicula osseam substantiam induere incipiunt, & arenæ magnitudine est illud, quod ossis naturam induit.*
9. *Ossicula metatarsi jam ossea, digitorum verò cartilaginea.*

N°. VI. Proximè ſuccedens Sceleton, in eadem Thecula feneſtrata locatum, duorum circiter menſium eſt, ſiniſtra gerens pulmonem ranæ inflatum & ſciſſum, ut intrinſecum videre liceat.

Notanda.

1. *Cranium in totum membranaceum, exceptâ ſuperiore parte orbitæ Oculorum.*
2. *Utraque maxilla jam oſſeam duritiem acquiſivit.*
3. *In oſſibus innominatis leviſſimum oſſificationis initium obſervatur, puncti candidi ſpecie.*
4. *Metacarpii oſſicula oſſificationem arenæ in modum exiguam exhibent.*
5. *Tota ſpina dorſi merè cartilaginea, imo ferè membranacea videtur.*

N°. VII. Sequitur ordine tertium embryonis ſeptem circiter ſeptimanarum Sceleton, in eadem Thecula feneſtrata poſitum, ſiniſtra gerens polypum è ſinu longitudinali deſumptum.

Notanda.

1. *Hic Polypus tantam habebat tenacitatem, ut eximi & exſiccari potuerit, venam referens. Quo ipſo multi fuêre decepti in pectoris affectibus, cum tuſſiendo ejuſmodi polypos rejecerunt, credentes ſeſe venas expectoratas offendiſſe. Hoſce polypos nil aliud eſſe, quam ſerum ſtagnans*

gnans

gnans & incrassatum in bronchiis pulmonum aut aliis vasis venosis, luce meridiana clarius constare, existimo.

2. *Parum aut nihil in sui ossificatione à præcedenti discrepat.*

N°. VIII. Quartum hujus Thecæ fenestratæ Sceleton embryonis duorum circiter mensium, sinistra gerens ovum humanum, dextra verò Ephemerum.

Nascentes morimur.

Notanda.

1. *Caput in totum membranaceum, excepta superiore parte utrusque orbitæ Oculi. Imo in totum convenire videtur cum Sceleto supramemorato* N°. 6. *insignito.*
2. *Caput gossypio repletum est, ut rotunditatem retineret.*

N°. IX. Dictæ Thecæ fenestratæ adstat Sceleton sex mensium; sinistra gerens racemum calculorum è corpore humano excretorum, qui calculi limosa substantia cohærent; dextra verò ostendit varios calculos, è vesicula fellea humana desumptos, qui figurâ & æqualitate summopere inter se conveniunt, imò posticam partem patellæ æquant.

Homo natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miseriis.

Notanda.

1. *In osse pectoris tria ossicula Sphærica reperies, cætera cartilaginea adhuc existunt.*

2. *Membrana Tympani in lævo latere integra & pellucida, per quam videmus officula auditus in suo situ.*
3. *In carpo tarsoque nil ossei apparet, metacarpio & metatarso in utroque latere osseis existentibus.*

N°. X. Arteriæ Pulmonalis ramus ingens, ceraceâ materiâ refertus; unde ramusculi, etiam minutissimi, clariùs in oculos incurrunt.

Notanda.

1. *Repletorum ramusculorum capillarium extremitates ob tenuitatem vix ac ne vix quidem videri possunt sine microscopio.*
2. *Omnes membranæ visui obstantes in totum ablatæ, ita ut vascula appareant nuda.*

N°. XI. Testis Virilis Balsamo induratus, & a tunica vaginali denudatus, servatâ propriâ seu albugineâ.

Notanda.

Lit. A *Testiculum demonstrat.*
B *Parastata seu epididymis, per cujus superficiem vasa sanguinea innumerabilia sparguntur & quidem artificiose repleta.*
C *Globus Epididymidis major.*
D *Globus Epididymidis minor.*
E *Vasa spermatica præparantia siphone repleta miro nexu cohærentia, & serpentino cursu repentia.*
F *Musculus cremaster.*

N°. XII.

N°. XII. In eodem Pedamento reperitur tunica vaginalis ejusdem testiculi, cum annexo musculo cremastere.

Notanda.

Omnia ita esse præparata, ut parum aut nihil à naturali statu recesserint; vasa nempe repleta, naturalis capacitas & cavitas dictæ tunicæ ita sunt conservatæ, ut quasi adhuc inflata appareat tunica vaginalis.

N°. XIII. Hominis vesicula fellea.

Notanda.

In ea multi calculi ciceris magnitudine, qui quoad formam patellæ haud absimiles sunt.

N°. XIV. Vituli splen à parenchymate glanduloso & ambiente membrana separatus.

Notanda.

1. *Arteria splenica ex parte repleta.*
2. *Vena secundum longitudinem dissecta, ut ejus perforatio, & in progressu obliteratio aut annihilatio clarius videri possent.*
3. *Sulci, in quos dicta vena terminatur.*

N°. XV. Vituli Arteria ſplenica ab omnibus fibris ſplenicis denudata, cui adhuc annectitur vena ſplenica in qua ejuſdem obliteratio quoque apparet.

N°. XVI. Membrana vaſculis ſanguineis minutiſſimis ditata; quorum quantumvis ceracea materia infarctorum extremitates, tamen ſine microſcopio in ſenſus haud incurrerent, propter ſubtilitatem ſuam.

N°. XVII. Pueri duos circiter annos nati portio inteſtini ilei & coli, cum annexo cæco & proceſſu vermiformi.

Notanda.

1. *Dicta inteſtina meſenterio & meſocolo cohærent.*
2. *Vaſa Meſaraica repleta.*
3. *Glandulæ numeroſæ per dictum inteſtinum ileum diſperſæ lumini candelæ ſi exponantur, apparent.*
4. *Inteſtinum Colon magis magiſque anguſtatum in proceſſum vermiformem deſinit, ſecus ac in ætate provectioribus, in quibus inteſtinum cæcum circa proceſſum vermiformen magis protuberat, ut excrementis eſſet diverticulo. Vide fig.*

N°. XVIII. Fœtus quatuor menſium Sceleton, ſiniſtra gerens margaritas, quas indice dextra commonſtrans, quaſi hoc innuit:

Cur velim ea diligere quæ ſunt in mundo?

N°. XIX, XX, XXI. Humani inteſtini Ilei portiones.

Notanda.

1. *Vaſcula ſanguinea ceraceâ materia ad minima uſque ita infarcta, ut inteſtinum adeo rubeat ac ſi eſſet inflammatum.*
2. *Variis in locis eâdem materiâ fibræ inteſtinorum muſculoſæ ſeu tranſverſæ videntur oppletæ.*

N°. XXII. Leporis inteſtini Coli & Cæci portio, Balſamo nitide præparata.

1. *In inteſtino Colo variæ occurrunt glandulæ.*
2. *Interior ſuperficies ſeu tunica tam mirum in modum eſt contorta, ut cochleam ſeu inſtrumentum, quo in Hollandiâ ad aquas è profundo hauriendas utuntur* (Belgicè een Handwater-molen) *repræſentet, & hoc in omni lepore locum habere reperio.*

N°. XXIII.

N°. XXIII. Uterus cochleæ marinæ gravidæ, cochleis exiguis refertissimus.

Notanda.

1. *Hunc Uterum Asperæ Arteriæ æmulum, & ex multis annulis cartilagineis esse compositum.*
2. *Totam uteri cavitatem Cochleis exiguis esse refertam, interposita materia spongiosa aut potius fibrillis spongiæ instar contextis.*

Repositorium IV.

N°. I. Uterus humanus Balsamo induratus, & ita præparatus, ut omnia quæ ad uterum pertinent, vaginâ exceptâ, oculos incurrant. Vid. litteras, per quas particulæ omnes denotantur.

A *Uteri corpus in sinistrum latus retractum, Vide observat.* 88.
B *Os uteri internum.*
C C *Duo ligamenta, lata dicta.*
D D *Ovaria.*
E E *Tubæ Fallopianæ, s. Oviductus inflati, cum earundem fimbriis.*
F *Vasa sanguinea repleta, & pèr uterum disseminata.*
G *Ligamentum tertium teres, præter naturam huic utero connatum, de quo mentio facta obs.* 88.

N°. II.

N°. II. Uterus humanus (de quo mentio facta est obs. 85.) per medium dissectus & Balsamo nostro induratus, in quo occurrunt.

Notanda.

1. *Uteri cavitas sanguine coagulato referta.*
2. *Ovario dextro sanguinis coagulati grumus adhæret; & quia Uteri ut & Tubæ dextræ cavitates sanguine erant turgidæ, admodum probabile est, eundem sanguinem è Tuba in Ovarium stillasse, sicque eidem accrevisse. Hæc omnia literis sequentibus demonstrantur.*

A *Uterus in duas partes divisus, in cujus cavo sanguis coagulatus* a *apparet.*
B B *Ovaria.*
C *Sanguis coagulatus ovario dextro agglutinatus.*
D D *Ligamenta lata.*
E E *Ligamenta teretia.*
F F *Tubæ Fallopianæ inflatæ cum annexis fimbriis.*
G G *Vasa sanguinea per uterum dispersa.*
H H *Ova humana.*
I *Os Uteri internum.*

N°. III. Sequioris ſexus Fætus humanus ſex menſium cum dimidio, in liquore jam à multis annis ita conſervatus, ut nil præter animam amiſerit. Hujus ſymbolum:

Nec Mors, nec Vita relictæ.

Notanda.

1. *Naturalis color, magnitudo, craſſitieſque, ſine ullis rugis ita conſervata ſunt, ut pictori inſervire poſſit dictus fœtus: videtur enim recenter è vita diſceſſiſſe.*
2. *Umbilicalis funiculus inter pedes viſibilis, planè naturaliter quoque conſtitutus.*
3. *Situm naturalem quoque ſervavit.*

N°. IV. Cerebrum humanum Balſamo lapidis inſtar induratum & inverſum.

Notanda.

1. *In Balſamatione parum aut nihil amiſit de ſua magnitudine, ita ut integram cranii ſui capacitatem poſſit replere.*
2. *Glandula pituitaria & infundibulum* (Lit. A.) *tam affabrè præparata & cerebro annexa, ut in recenti cerebro haud luculentius demonſtrari poſſint.*
3. *Ambæ glandulæ* (B.) *pone infundibulum conſitæ.*
4. *Medulla oblongata, fiſſurarum beneficio in duas partes diviſa, quarum antica minor, major & profundior poſtica.*

5. Pro-

5. *Protuberantia annularis.* D.
6. *Cerebri quadripartiti anteriores & posteriores lobi.* E. E.
7. *Cerebellum lamellatim dispositum.* F.
8. *Nervi olfactorii* G. G.
9. *Nervi Visorii* H. H.
10. *Nervi oculorum motorii.* I. I.
11. *Nervi Pathetici.* K. K.
12. *Par 5m. secundum Willisium, & 3m. Veterum.* L. L.
13. *Par 6m. Willisii s. 4m. Veterum.* M. M.
14. *Par auditorium.* N. N.
15. *Par vagum* O. O.
16. *Nervi accessorii* P. P.
17. *Par nonum Willisii & septimum Veterum.*
18. *Par decimum Willisii.*
19. *Infundibulum, artificiosissime præparatum, servatâ ejus cavitate.*
20. *Tenuis Meninx, s. pia Mater.*

N°. V. Pars cerebri anterior Balsamo firmata, pedamento insistens.

N°. VI. Ejusdem cerebri portio, in qua corticalis substantia à medullari discernitur.

N°. VII. Portio Humani intestini Ilei, & Coli, cum annexo Intestino Cæco, & ejus processu vermiformi.

Notanda.

1. *Valvulæ coli.*
2. *Glandulæ in processu vermiformi.*

3. *Calculi magnitudine capitis aciculæ majoris, per membranas coli dispersi; glandulas esse in lapideam substantiam degeneratas, non dubitavi amplius, postquam illud in intestinis equinis luce meridianâ clarius inveni & conservavi.*
4. *Cellulæ Coli.*
5. *Tria Coli ligamenta.*

N°. VIII. Vasculum ligneum, lacca expolitum, & Pilorum manipulum continens, quorum nonnulli Spithamæ longitudine visuntur.

Notanda.

1. *Hosce Pilos reperi in Atheromate omenti, pugni majoris magnitudine, Vide Observ. 18.*
2. *Nullus horum pilorum gaudet radicibus visibilibus.*

N°. IX. Pars cranii homicidæ, in perversa decollatione à carnifice gladio in duas partes divisa.

Repositorium V.

N°. I. Duo ossa femoris post fracturam tam inconcinnè reposita, aut saltem post repositionem tam malè conservata, ut fracturarum extremitates super invicem positæ & coalitæ, ossa valde reddiderint decurtata.

Notanda.

1. *Variæ exostoses, quarum nonnullæ acutæ & tenues, non raro*

rarò in causa sunt, ut afflicti, etiam sanati, adhuc impense doleant, dum incedere primò conantur; id quod haud mirum, cum in incessu musculi ab acutis istis prominentiis atterantur.

2. *Dictæ exostoses non solum circa callum, in ambitu fracturæ reperiuntur; verùm etiam supra fracturam, è parte sana proruperunt.*
3. *Circa originem harum exostosium hoc notandum, easdem enasci ex illis foraminulis, in quæ implantantur fibræ tendinosæ, quibus evulsis ansa datur earundem eruptioni, quod in luxationibus similiter aliquando quoque accidit, cujus exemplum vide in osse subsequente* N°. 2 *&* 3.

N°. II. Ovis os innominatum, in quo sequentia notatu digna occurrunt.

Notanda.

1. *Non solum in ambitu acetabuli (in quo caput ossis femoris rotatur) multum ossis expullulavit, verùm etiam in ipso acetabulo. Hæ ossis expulsiones s. exostoses ortum duxerunt ex evulsione eorum ligamentorum, quorum beneficio os innominatum ossi femoris coarticulatur: idque ab ictu vehementiori, unde simul etiam os femoris frangebatur. Hanc meam opinionem confirmant quoque ossa* N°. 3 *&* 4. *pedamento communi insistentia, quorum os primum os femoris est supracitatum, post fracturam vitiose ferruminatum. In quo variæ quoque reperiuntur exostoses è sana parte prominulæ. Os secundum, dicto ossi femoris adsitum, inferior pars est ossis tibiæ canis venatici, qui inse-*

quendo Cuniculum à saltu altiori in pedis luxationem incidit, unde ligamenta quoque ex osse evellebantur & eodem in loco variæ exostoses à me post mortem ejus sunt repertæ.

N°. V. Syntaxis ossium utriusque pedis filo æneo tam affabrè concinnata, ut fila oculos vix incurrant.

N°. VI. Sceleton Pueri recens nati, capiti osseo hominis adulti insistens, quòd illi loco pedamenti inservit. Sinistrâ continet portionem peritonæi cujusdam herniosi, in quo peritonæo visui exhibetur hernia omentalis.

Post Funera prosum.

Notanda.

1. *Hic luce meridiana clarius constat, in eo affectu hernioso peritonæum quidem dilatari & extendi, idque vel in hoc vel in illo loco, non verò disrumpi.*
2. *Vasa spermatica sub peritonæo decurrere, aut per superficiem ejus exteriorem repere. Quod si Authores super hac re consulantur, illi dicta vasa inter peritonæi duplicaturam procurrere autumant; nos verò talem, qualem illi descripsêre, duplicaturam haud admittimus.*
3. *Dicti Sceleti caput serrâ maxima ex parte divisum est, ut falcis veram constitutionem, sicut & duræ matris duplicaturam cerebrum à cerebello dividentem, videre liceret. Cætera conveniunt cum aliis prægressis Sceletis.*
4. *In capite osseo, quod dicto Sceleto pro pedamento est, sutura sagittalis ad nasi radicem usque extenditur.*

5. *In-*

5. *Inferior ejus maxilla omnibus alveolis (uno excepto) destituta, dimidiam partem suæ altitudinis amisit, unde foramina nervi quarti paris exitui destinata, in supremo maxillæ visuntur.*

6. *Maxilla superior tantum quoque de sua altitudine (propter alveolorum annihilationem) amisit, ut vix calami scriptorii latitudo remanserit.*

7. *Foramen ossis cuneiformis, quod falsò quartum audit, (non solum enim insculptum est ossi sphænoideo, verum etiam ossi zygomatico, & maxillari) & in exteriori parte orbitæ oculi invenitur, tantæ est capacitatis aut latitudinis, ut nuci avellanæ facilè viam præbeat.*

Notandum hic quoque, ossa, in quibus dictum foramen exsculptum est, nempe os sphænoideum, os zygomaticum, & os maxillare, diminui necesse esse.

8. *In Tumbæ Basi caput osseum reperitur, in quo foramen dictum ejusdem capacitatis est.*

9. *Foramina nervorum visoriorum exitui destinata, ut & foramen quintum & sextum ossis sphænoidis multò quoque ampliora propter ossium diminutionem. Ita ut in senio non solùm partes molliores, puta musculi, pinguedo &c. aliquando summopere diminuantur; verùm etiam aliquando partes osseæ.*

10. *In dicto capite osseo duo quoque exstant ossa triangularia inter suturam sagittalem & lambdoideam.*

11. *Ossicula Wormiana varia reperiuntur in suturis squammosis ossium temporalium.*

Theca B. *Repositorium* I.

N°. I. Particula pulmonis, è fœminâ, inflata & spongiæ æmula; in qua vesiculæ pulmonales, substantiam pulmonis constituentes, luculenter apparent.

N°. II. Particula pulmonis, è Viro, inflata, pedamento insistens, in cujus bronchiis pulmonalibus calculus ingens, & præter eum, varii adhuc calculi eidem pedamento insistentes.

Notanda.

1. *Vesiculæ pulmonales innumerabiles visuntur diversæ magnitudinis.*
2. *Vascula sanguinea transversim secta.*

N°. III. Particula pulmonis vitulini inflata, in qua vesicularis substantia, vasorum vestigia, ut & septa membranacea, pulmonem in varios lobos dividentia, apprimè visuntur. In eodem pedamento varii quoque calculi, è pulmone bovino desumpti, conspiciuntur.

N°. IV. Ejusdem vitulini pulmonis portio, in qua mox dicta septa membranacea ab inflatione instar spongiæ expansa, ut & tumor flatulentus reperiuntur.

N°. V. Pulmonis Vitulini portio, in qua septa supradicta magis adhuc sunt expansa.

N°. VI.

N°. VI. Pulmonis lobulus ab annexis lobulis ita ſeparatus, ut ne quidem læſa ſit ambiens ejus membrana, unde inflatus à me exſiccatus eſt. Huic annectitur ramulus aſperæ arteriæ.

Sub dicto Repoſitorio primo.

N°. VII. Pedamentum variis particulis pulmonis inflatis inſtructum.

Notanda.

1. *Particula pulmonis, cujus ſepta membranacea ita ſunt extenſa, ut cellulas adipoſas repræſentent.*
2. *Ejuſdem pulmonis portio, cujus ambiens membrana eſt ablata, & ſic medullæ ſambuci ad amuſſim reſpondet.*
3. *Portio pulmonis inflata, cujus vaſa tranſverſim ſecta apprimè apparent.*
4. *Portio dicti pulmonis in varios lobos diviſa.*
5. *Particula pulmonis, cujus membrana, quantumvis tenuiſſima exiſtat, flatu tamen in cellulas innumerabiles ſeparata eſt.*
6. *Pulmonis inflati portio, quæ ab ambiente membrana ſuſpenſâ manu ſeparata eſt, & ſericum ad contactum mentitur.*
7. *Membrana pulmonis tenuiſſima.*

N°. I. Vituli lien à glandulis ſeu parenchymate glanduloſo ſeparatus, & inflatus, per cujus ſuperficiem vaſa lymphatica numeroſa inflata diſſeminantur.

N°. II. Anatis os alæ fractum & ſanatum.

Notanda.

Hujus fracturæ callus ex materia oſſeo-ſpongioſa, diploës in cranio inſtar, conſtat; id quod aliquoties in homine quoque obſervavi: ita ut haud nimis fidendum ſit iis, qui autumant fracturarum callum ſemper tantæ eſſe firmitatis, ut oſſa olim fracta & ferruminata citius (ſi denuo fracturam patiantur) in loco vicino, quam in dicto callo frangantur.

N°. III. Pulmonis vitulini portio non inflata, ut vaſa ſanguinea per pulmonis lobulos diſperſa melius in conſpectum producerentur.

Notanda.

1. *Vaſcula ſanguinea ceraceâ materiâ ita repleta, ut ne quidem eorum extremitates oculis ſine microſcopio aſſequi poſſimus.*
2. *Lobulorum ſubdiviſiones.*
3. *Clarè hic conſtat vaſa ſanguinea unius lobuli nullum habere commercium cum alterius lobuli vaſis, intercedente membranâ, aut ſepto membranaceo. Imò membrana cujuſque lobuli ambit tantum lobulum proprium: vaſorumque ramuli proſpiciunt tantum ſuo proprio lobulo. Hoc ita ſeſe habere in pulmone vitulino expertus ſum. In Homine verò non ſemper (ſi unquam) illud locum habere, videſis* N°. 4.

N°. IV.

N°. IV. Pulmonis humani particula aëre non diſtenta, propter mox memoratam rationem.

Notanda.

1. *Vaſcula ſanguinea ceraceâ materiâ tam affabrè eò uſque ſunt oppleta, ut eorum extremi ramuſculi, qui vix microſcopio detegi poſſunt, etiam ceram receperint.*
2. *Materia ceracea plurimis in locis per arterias adacta, & ad lobulorum veſiculas perducta, eaſdem replevit veſiculas pulmonales. Exinde in Hæmoptyſi palam fit, quomodo ſanguis rapidior factus, propter hanc vel illam cauſam, nempe calorem, tenuitatem &c. aliquando per arterias ad veſiculas pulmonales, & ex iis ad aſperæ arteriæ ramuſculos deductus, per os rejiciatur.*

N°. V. VI. VII. Pulmonis vitulini non inflati portiones, quarum vaſcula materiâ dictâ infarcta ſunt.

Notanda.

1. *In hiſce perſpicilli ope extremitates vaſorum melius adhuc deteguntur.*
2. *Lobulorum diviſiones clarius hic quoque apparent.*
3. *Lobulorum dictorum ſubdiviſiones hic quoque ita apparent, ut quiſque lobulus grani hordei cortice obducti magnitudinem repræſentet.*
4. *Veſiculæ pulmonales ex parte materiâ ceraceâ, per arterias adactâ, oppletæ viſuntur.*

F 2 N°. VIII.

Nº. VIII. Bovinæ aſperæ Arteriæ pars, per cujus ramuſculos variæ hydatides diſperguntur, qui affectus, quantumvis bubus magis quàm hominibus proprius ſit, non raró tamen in pulmone humano pariter reperitur.

Notanda.

In hiſce Hydatidibus obſervatu dignum eſt, eaſdem flatu à me fuiſſe repletas, exſiccatas, & ita conſervatas, ut naturalem ferè magnitudinem & formam reſervarint.

Nº. IX. Fætus quatuor menſium Sceleton dextra penem juvenis, in taleolas diſſectum, gerens, in cujus interioribus nonnulla, à nemine hactenus detecta, egregiè demonſtrantur. Vide obſer. 94.

Quantum eſt quod neſcimus!

Nº. X. Vaſcula ſanguinea per membranas diſperſa, & Mercurio vivo repleta, ut ramificationes & inoſculationes arteriarum conſpici poſſint.

Nº. XI. Inter repoſitorium ſecundum & tertium parieti affixa conſpiciuntur varia Vaſcula Sanguinea, materiâ ceraceâ repleta, & ab omnibus adhærentibus membranis ita ſeparata, ut nil membranacei ſuperſit: quod rariſſimum cenſeo; præſertim quia minutiſſimi ramuſculi ſunt infarcti, & ab omnibus adhærentibus ſeparati. Vide Lit. A, B, C.

Re-

Fig. 1.

Repositorium III.

N°. I. Sceleton infantis sex mensium, cujus caput osseum portione Omenti, sericum repræsentantis, tegitur.

Nascimur ad mortem, Morimur ad vitam.

Notanda.

1. *Sternum ex quatuor ossiculis constat.*
2. *In tarso & carpo nil ossei adhuc apparet.*
3. *Deformitas exigua reperitur in maxillæ superioris medio.*

N°. II. Placenta uterina ab obstetrice in evulsione digito indice magna ex parte in duas partes divulsa, & porrò plures ante annos tam artificiosè à me Balsamo præparata, ut hisce diebus pictor subsequenti figura primâ eam repræsentârit.

Figur. I. Expositio.

A *Placenta Uterina.*
B *Fissura ab obstetricis digito indice facta dum placentam evelleret.*
C *Locus ubi funiculus sese in placentam insinuat, circa quem locum observatu dignum est, quo magis ad centrum sese insinuat funiculus, eò difficiliorem esse extractionem. vid. obs. 97.*

D *Pars arteriæ umbilicalis funiculi quæ miro flexu ſeſe reflectit, quod in recenti funiculo nodum repræſentat, è cujus multiplicitate obſtetrices temerariæ augurantur fœtuum numerum, ab hac puerpera poſthac luci exponendorum.*

N°. III. Gallinæ Uterus cum annexo ovario, &c.

Notanda.

A *Uterum denotat, in quo ovum per aliquod temporis ſpatium, ad ſui perfectionem, imo corticis obductionem, detinetur.*
B *Uteri vulva, ſ. vagina.*
C *Oviductus miro flexu contortus.*
D *Infundibulum ſ. Ovarii introitus.*
E *Oviductus expanſio, ſ. Tuba Fallopiana.*
F *Calices è quibus vitelli ſunt elapſi.*
G *Calicum pedunculi, è quibus dependent Vitelli.*
H *Vitellorum racemus.*
I *Vitelli majores in racemi ambitu locati.*
K *Vitelli minores, circa racemi centrum poſiti.*

N°. IV. Effœtæ Gallinæ Uterus cum oviductu.

Notanda.

1. *Degeneratio ejuſdem uteri & oviductus, cum gallina eſt effœta.*
2. *Non omnes circumvolutiones oviductus obliteratæ comparent.*

N°. V.

N°. V. Gemellorum ſex menſium Sceleta, Brachiis contortis ſeſe mutuò amplectentia.

Prima, quæ vitam dedit, hora carpſit.

Notanda.

1. *In unius ſterno tria reperiuntur oſſicula rotunda, in alterius verò tantum unum, quod oſſificationis diverſitatem innuit, eorumque opinionem falſam eſſe oſtendit, qui tempus oſſificationis tam præciſè determinare geſtiunt.*
2. *In tarſo & carpo nil oſſei adhuc apparet.*
3. *In infima parte capitis oſſei utriuſque Sceleti omnia oſſicula ab omnibus membranis, pinguedine, & muſculis tam nitidè ſunt mundata, ut nil viſum impediat; & ſic ſumma differentia nobis occurrit inter oſſicula horum tenellorum Sceletorum, & oſſa adultorum; id quod viſu mirum & delectabile.*

N°. VI. Placenta uterina humana cum ſuo funiculo umbilicali.

Notanda.

1. *Omnes arteriæ à me ſunt repletæ materiâ albâ, venæ è contrà materiâ rubrâ; quæ variegatio aſpectu jucunda.*
2. *Tam artificiosè præparata eſt Placenta, ut naturalem magnitudinem, formam, & craſſitiem reſervarit.*

N°. VII.

Nº. VII. Crepidæ è Corio humano confectæ.

Nº. VIII. Cutis in filamenta diſſoluta, quæ fila ſericea non malè referunt.

Nº. IX, X, XI. Funiculi umbilicales à fibris & membrana ambiente ſeparati, quorum vaſa ſunt inflata, & tam artificiosè exſiccata, Balſamoque præparata, ut naturalem capacitatem, ſine rugis aut foveis, retinuerint.

Nº. XII. Pars cerebri humani anterior Balſamo imprægnata & lapidis inſtar indurata.

Notanda.

1. *Omnes cerebri gyri & anfractus egregiè conſpiciuntur.*
2. *Quantumvis indurata ſit dicta cerebri portio, nulla tamen ruga in ea invenitur.*

Nº. XIII. Pars venæ portæ oſſefacta è corpore hydropicæ.

N°. XIV. Embryonis quatuor menſium Sceleton, cujus pedes ad curſum directi; dextra gerit particulam Oſſis femoris carie infecti.

Neque ulla eſt aut magno aut parvo lethi fuga.

Notanda.

1. *Hæc oſſis particula deſumpta eſt poſt mortem è femore cujuſdam mulieris, tumore ſpongioſo obſeſſæ.*
2. *Quantumvis os femoris in dicta ægra magna ex parte eſſet carioſum & in multa fragmenta, propter dictum affectum, diviſum; omnia tamen fragmenta erant nivea, & nulla nigredine inquinata; quod pluries obſervavi, quando dicti tumores ante obitum non fuerant aperti, & ſi aëri denegatus fuerat introitus.*

N°. XV. Portio inteſtini Ilei è lepore deſumpta, in qua glandulæ inteſtinales luculenter ſeſe offerunt.

N°. XVI. Cordis bovini auricula dextra, lapidis inſtar jam à viginti quinque annis nitidè conſervata.

N°. XVII. Membrana, per cujus duplicaturam vaſcula ſanguinea, ſanguine proprio infarcta, tam ſubtilia diſtribuuntur, ut viſus aciem fugiant; Microſcopii tamen beneficio ramuſculorum extremitates, imo corpus reticulare Malpighii, in ſenſus incurrunt.

N°. XVIII. Ramus arteriæ pulmonalis ceracea materia oppletus, & ab omnibus membranis ſeparatus, arboremque repræſentans.

N°. XIX. Cerebrum ovinum Balſamo lapidis inſtar induratum.

Notanda.

1. *Ita reclinatum eſt cerebrum iſtud, ut duo ventriculi anteriores, imò & tertius ventriculus, conſpici poſſint.*
2. *In eo quoque luce meridiana clarius conſpiciuntur Glandula pinealis, Teſtes, Nates, Medulla oblongata, ut & ejuſdem medullæ oblongatæ crura, &c.*

N°. XX. Cor infantis balſamo conditum, & ita præparatum, ut foramen ovale, duo ventriculi, paries, utraque auricula, valvulæ, imò & vaſorum exortus compareant.

N°. XXI. Cor ovinum Balſamatum, in quo auriculæ naturalem capacitatem retinuerunt. Præterea ibidem vaſorum exortus obſervatur.

Notanda.

Vaſa coronaria Mercurio vivo ſunt infarcta.

N°. XXII. Cor ovinum jam ante viginti & ſex annos Balſamo induratum.

N°. XXIII.

N°. XXIII. Cuniculi corculum Balſamo tam nitidè præparatum, ut naturaliter adhuc turgidulum appareat.

N°. XXIV. Cor ex anate deſumptum.

N°. XXV. Uterus ovinus, in quo varia oſſicula ſuperſunt à prægreſſa impragnatione, fætu in utero denato, & per partes expulſo.

Notanda.

1. *Vaſa ceracea materia ita oppleta, ut eorum curſus ſerpentinus demonſtrari poſſit.*
a a. *Uteri Cornua; potius Uteri Bifurcatio; ſemper enim pars poſterior uteri in duas finditur partes, quæ cornua repræſentantes, cornua audiunt.*
B B. *Oviductus.*
C. *Vagina.*
D. *Veſica.*
E. *Meatus urinarius.*
F. *Ovarium ſiniſtrum.*

N°. XXVI. Hominis inteſtini jejuni portio.

Notanda.

1. *Valvulæ conniventes luculenter in ea detectæ.*
2. Lit. A. *Tumorem deſignat in eodem inteſtino, qui à flatu ſubortus eſt, poſtquam exterior tunica leviter fuit læſa;*

ejusmodi tumores quoque oriri in arteriis, à sanguinis propulsione, qui Aneurismata audiunt, postquam alterutra tunica læsa est, omnibus constat.

Repositorium IV.

N°. I. Hominis intestini coli, & ilei portio, cum annexo intestino cæco & appendicula vermiformi.

Notanda.

1. *Glandulæ numerosæ in dicta intestini ilei portione.*
2. *Glandularum acervus in processu vermiformi.*
3. *Valvularum intestini Ilei, (aut si mavis Coli,) naturalis constitutio tam affabrè reservata est, ut nil deficiat; & sic facillime concipi potest regressum excrementorum è Colo & Cæco ad Ileum in statu naturali prorsus esse impeditum.*

N°. II. Diversæ portiones intestini Ilei è Puero.

Notanda.

Omnes sunt inversæ, ut glandulæ intestinales melius in conspectum producerentur.

N°. III. Pueri biennis stomachus.

N°. IV.

N°. IV. Inteſtini jejuni humani portio; cujus valvulas conniventes reperi obliteratas, aut in nihilum redactas; cujus affectûs nullus Authorum, quod ſciam, adhuc mentionem fecit.

Notanda.

In dicto proceſſu materia lapidis inſtar dura reperitur.

N°. V. Oſſa pedis ovilli ita exarticulata, ut animal coactum fuerit ſupra dorſum pedis incedere.

N°. VI. Hominis inteſtinum Cæcum à Colo ſeparatum; huic annexus eſt proceſſus vermiformis.

Notanda.

1. *In dicto proceſſu vermiformi corpuſcula, lapidis inſtar dura, poſt mortem inveni.*
2. *Dictus proceſſus glandulis ſcatet.*
3. *Per Cæcum variæ quoque glandulæ diſſeminantur.*

N°. VII. Inteſtini Ilei è Vitulo deſumpti portio.

Notanda.

1. *Totum inteſtinum à vaſorum repletione artificioſa rubet, quaſi eſſet inflammatum; atque hinc ratio & modus veræ inflammationis deduci poteſt.*
2. *Glandulæ numeroſiſſimè per dictum inteſtinum diſſeminatæ.*

N°. VIII. Fætus recenter in lucem editi omnia inteſtina meſenterio adhuc cohærentia, naturalemque ſitum occupantia.

Notanda.

1. *Quanta ſit differentia inter inteſtinum Cæcum recens nati & adulti, hic apparet.*
2. *Leviter ſunt inflata, & Balſamo ita indurata, ut nulla fovea in iis reperiatur.*

N°. IX. Ureteris calculoſi portio, ita extenſa ob calculorum tranſitum frequentem, ut minorem digitum facile recipiat.

N°. X. Inteſtini Ilei humani portio.

Notanda.

1. *Vaſa ſanguinea ceraceâ materiâ infarcta.*
2. *Vaſcula unius lateris cum alterius vaſculis communicant & ſeſe invicem oſculantur.*
3. *Valvularum conniventium vaſcula ſanguinea eâdem materia ſunt oppleta; vide fig.*

N°. XI. Trunci Arteriæ magnæ & Arteriæ pulmonalis circa cordis baſin abſciſſi, idque è corpore Vitulino, recenter in lucem edito.

Notanda.

1. *Dicti trunci repleti ſunt.*

2. *Ductus*

2. *Ductus arteriosus, per quem sanguis in fœtu immediatè ex arteria pulmonali in arteriam magnam transfunditur, hic quoque conspicitur.*

Nº. XII. Fœtus humani sex mensium Sceleton.

Nº. XIII. Vituli splen à parenchymate glanduloso seu glandulis separatus, & inflatus, quantumvis nullibi membrana ejus læsa sit; qui separandi modus à me ante viginti sex annos est inventus.

Nº. XIV. Hominis intestinum duodenum, in quo paucæ aut nullæ valvulæ conniventes communiter inveniuntur.

Nº. XV. Hepatis portio, in qua glandulæ hujus Visceris luculentissime apparent.

Nº. XVI. Infantis caput balsamatum, lapidis instar induratum, & corona laurea (margaritis intertextâ) nitide cinctum, & sic pedamento suffultum.

Nº. XVII. Arteriæ ramus repletus, mirum in modum ramusculos suos spargens.

Re-

Repositorium V. & infimum.

N°. I. Fætus humanus octo mensium cum dimidio, rostrum piscis Gladii dentibus asperioribus præditum humero gerens.

Ah fata, ah aspera fata!

N°. II. Infantis quinque menses nati Sceleton, dextrâ ramum arteriæ ceraceâ materiâ infarctum elevans; sinistra verò vituli intestinis innixum.

Quid grandia molimur tenues!

Notanda.

1. *In osse sterno ossicula solitò numerosiora, imo nonnulla gemina.*
2. *Dentes incisorii eruptionem minantur.*
3. *Varia ossicula Wormiana inter os frontis & sphœnoidis, præsertim in latere dextro.*
4. *In Occipitis osse foraminulum præternaturale.*
5. *Nil ferè ossei in carpis.*
6. *In tarso verò nonnullæ cartilagines osseam induerunt substantiam.*

N°. III.

Nº. III. Infantis bimestris Sceleton, dextrâ gerens fasciculum florum naturalium, quorum colores admodum amœni jam à plurimis annis superstites manent; prout sunt Amaranthoides Africana, Stœchas citrina latifolia, Gnaphalium, &c. Ab ejus sinistra dependet catena, cui affixus est calculus ex vesica fellea humana desumptus, qui nucis moschatæ magnitudinem refert; quibus quasi exprimit juventutis florem, & senectutis spinam.

Notanda.

1. *Sinus longitudinalis per fontanellam egregiè transparet.*
2. *Circa os pectoris idem ferè observatur ac in præcedenti.*
3. *Ossicula auditus in sinistro latere in situ naturali visuntur.*

Nº. IV. Sceleton sex mensium, è cujus dextra Margaritæ funiculo constrictæ, ut & aliæ majores dependent; in sinistra gerit concham matris perlarum ut & varias margaritas filo constrictas; cujus symbolum:

Morte linquenda Omnia.

Notanda.

1. *Duo ex incisoriis dentibus in maxilla superiori proruperunt, inferiores è contra sub crassiori membrana adhuc latitant.*
2. *In Tarso, Talus, Calx, Os naviculare & tessaræ, ex parte osseam induerunt naturam.*

N°. V. Venæ brachii humani ceraceâ materiâ repletæ, in quibus variæ protuberantiæ, valvulas denotantes, apparent.

Repositorium I.

N°. I. Penis cum annexa Vesica ex Ove desumptus, cujus meatu urinario magna ex parte deficiente, urina sese exoneraverat per foramen in postica penis parte: qui affectus in homine aliquando quoque occurrit, & sterilitatem affert.

N°. II. Intestinum Cæcum cum Coli portione è fætu recens nato, in quibus observatu dignum est, Cæcum cum processu vermiformi canalem esse uniformem, absque peculiari prominentia, quemadmodum in ætate provectioribus. Vid. figur. 2. observatu quoque dignum, Ileum & Colon ejusdem esse capacitatis.

Figur. 2. Explanatio.

A *Intestini Ilei portio, ubi in Colon sese inserit.*
B *Intestini Coli portio.*
C *Intestini Cæci cum processu vermiformi confusio, & instar cornu arietini contorti.*

N°. III.

N°. III. Portio arteriæ magnæ, circa egressum è Corde abscissa, cujus valvulæ ossefactæ, coalitæ, & planè deformes redditæ. De quibus mentio facta est in observatione 69. Vide quoque Fig. 57. observ. 69.

N°. IV. Intestini Ovini portio, cujus vasa repleta.

Repositorium II.

N°. I. Portio Coli Leporini glandulis refertissima.

N°. II. Ureteris Equini portio.

N°. III. Fætus humani Sceleton quatuor mensium cum dimidio, dextram in altum elevans, sinistra vero exiguum serpentem gerens, cujus cauda in os inserta circulum repræsentat.

Finisque ab origine pendet.

N°. IV. & V. Renes Ovini prodigiosi, inflati & Balsamo præparati cum annexis ureteribus.

Circa hos notanda.

1. *Inter omnes dissectiones anatomicas, quas celebravi hactenus, nunquam casum rariorem offendi; utrumque enim renem ita expansum inveni, ut uterque pintam*

cum dimidia liquoris contineret. Quæ extensio suborta fuit ab impedito urinæ libero exitu ad vesicam, unde renes ita sunt extensi & substantiâ adeò tenues facti, ut videantur vesicæ urinariæ, excepto utriusque extremo, ubi carneo-glandulosam retinuere substantiam. Hic affectus (quoniam consistit in dilatatione & expansione enormi, ob continuum & irritum expellendi conatum) cum hernia coincidit, ac proinde jure merito Hernia renalis nominandus est.

2. *Arteriarum ceracea materia infarctarum cursus naturalis in hisce expansis renibus meliùs, quam in renibus bene constitutis, videri potest.*
3. *Ureteres admodum tortuosi, & circa exortum tantæ capacitatis, ut pastinacam majorem recipere possint.*
4. *Utrumque renem exiguo foramine aperui, ut interiora melius conspici possent, ubi variæ concamerationes membranosæ apparent.*

N°. VI. Vesica ex eadem Ove desumpta, quæ veram caussam remoræ urinæ manifestat: si enim attendas introitum ureterum in vesicam, litteris A A denotatum, nullam visibilem reperies aperturam, attamen aliqualem fuisse ante exsiccationem, sequens probat experimentum. Per tubulum ureteribus insertum vi quadam adactus flatus, aliquatenus vesicam intrabat. Dico, *vi quadam*, quoniam flatu leviter adacto haud extendebatur vesica, propter membranulam illud impedientem. Tubulo verò in vesicam inserto, statim ureteres imò & renes flatu extendebantur.

No-

Notanda.

B B. *Ureterum extrema, ubi vesicam intrare consueverunt, demonstrant! ubi consideratu dignum est, dicta extrema ita esse extensa, ut duos globulos nucis juglandis crassitie repræsentent.*

C C. *Rotundarum & exiguarum membranarum vestigia denotant, quæ obstaculo fuêre, ne urina in vesicam liberè descendere potuerit.*

D. *Sphincter dictæ vesicæ.*

E. *Vas Lymphaticum per pelvim & renem dispersum.*

F F. *Renum extremitates, quæ glandulo-carnosam retinuêre substantiam.*

N°. VII. Sceleton Embryonis humani trium mensium, sinistra ferens spinas ex Echinomelocacto desumptas, stellamque repræsentantes. Dextrâ verò in cœlum elevatâ pro symbolo habet:

Per aspera ad Astra.

N°. VIII. Capsula in qua annulus aureus, qui loco adamantis, aut alterius lapidis pretiosi, calculum humanum continet octangularem, in vesica, dum viveret ægra, tam affabrè politum ut mirum appareat intuenti. Vide observationem primam, ubi inauditam reperies historiam.

N°. IX. Veſica Humana tribus ureteribus inſtructa, quorum unuſquiſque ſeorſim ſeſe exonerat in veſicæ cavitatem.

N°. X. Gallinæ Africanæ inteſtinum cæcum, per quod Striæ membranoſæ variæ diſtribuuntur.

N°. XI. Vituli ſplen à parenchymate glanduloſo & ambiente membrana ſeparatus, cujus arteria ceraceâ materiâ infarcta.

N°. XII. Arteria ſplenica vitulina repleta, & ab omnibus fibris membranaceis circumſitis ſeparata, ita ut nuda appareat arteria.

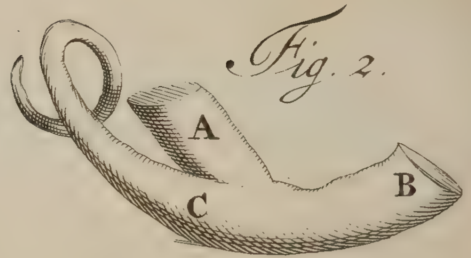
Repoſitorium III.

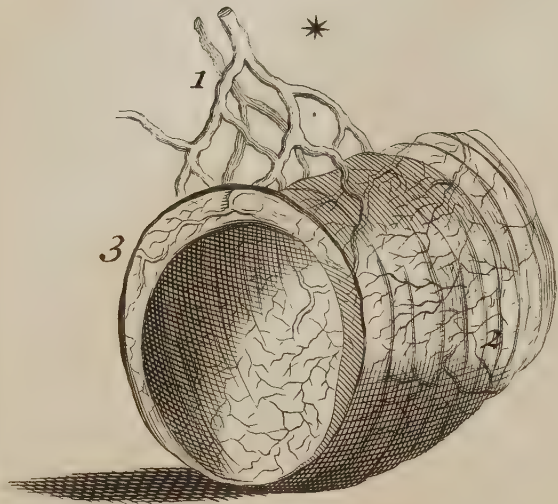
N°. I. Equi, recens in lucem editi, Inteſtinum Cæcum, cum annexa portione Coli & Cæci.

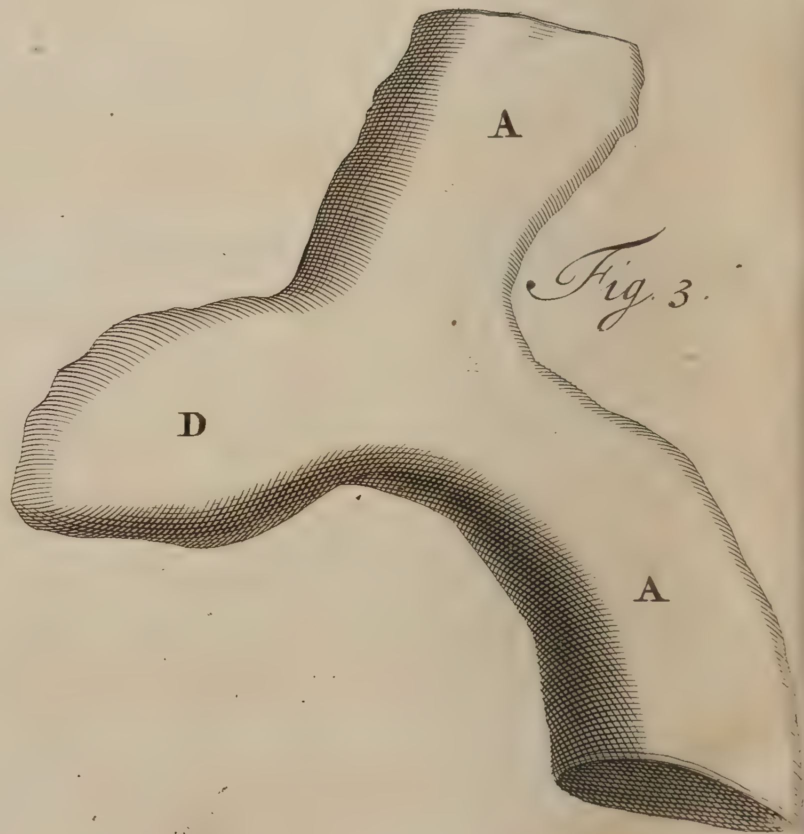
Notanda.

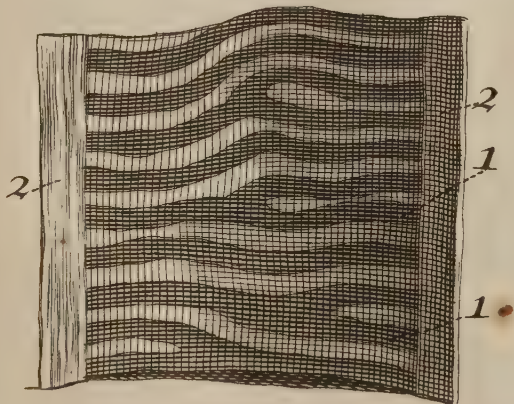
1. *Valvulæ Coli ita coalitæ, ut excrementorum tranſitus in totum fuerit impeditus, unde mors ſubitanea ſuborta fuit.*
2. *Triplex ligamentum in Colo, ſicut in homine.*
3. *Hinc triplices quoque ſunt valvulæ conniventes in Colo, cellulas repræſentantes.*

N°. II.

Fig. 2.
A
B
C

*
1
3
2

A
Fig. 3.
D
A

Fig. 4.
2
1
2
1

N°. II. Inteſtini Ilei humani portio, in qua diverticulum ſatis magnum & præternaturale reperitur. Vide fig. 3.

Figur. 3. Explicatio.

A A. *Inteſtini Ilei portio.*
D *Diverticulum præternaturale.*

N°. III. Hepatis vaſa à glanduloſo parenchymate ſeparata, & tam affabrè concinnata, ut variis in locis ne quidem capillaria Vaſcula deficiant.

Notanda.

A *Vena cava per hepar diſperſa.*
B *Vena portæ.*
C *Vena umbilicalis in ligamentum mutata.*
D *Ductus venoſus itidem in ligamentum degeneratus.*

N°. IV. Gemellorum humanorum, ſex menſes cum dimidio natorum, Sceleta nivea, arteriam rubicundâ materiâ oppletam humeris gerentia.

Nos dulcis vitæ exſortes & ab ubere raptos abſtulit atra dies, & funere merſit acerbo.

Notanda.

1. *In oſſe pectoris unius tria reperiuntur oſſicula rotunda; in alterius verò quatuor.*

2. *Au-*

2. *Auditus ossicula nondum perfecta luculenter in statu naturali visuntur.*

3. *Observatu dignum, tantum discriminis intercedere inter utriusque fontanellæ latitudinem.*

N°. V. Arteria Pulmonalis à Vesiculis pulmonalibus separata, & in ramusculos minutissimos divisa; Huic connectitur portio arteriæ magnæ à corde abscissa.

Notandum.

A *Ductum arteriosum, inter arteriam pulmonalem & arteriam magnam situm, indigitat.*

N°. VI. Parieti hujus thecæ adhæret portio arteriæ pulmonalis à vesiculis pulmonalibus tam affabre separata, ut ejus extremitates plusquam capillares optimè sint conservatæ.

N°. VII. Fætus humani maturi Sceleton gerens arteriæ ramum, qui pectori innititur.

Cum tantum in vita restet transire malorum, liber ab his letho, lætus sine voce triumpho.

N°. VIII. Intestini jejuni Vitulini portio, glandulis refertissima, cujus vasa ceraceâ materiâ sunt oppleta.

N°. IX.

N°. IX. Septum lucidum è Cerebro Hydrocephali octo annos nati.

Notanda.

1. *Pars inferior hujus Septi infernè cerebro erat connatum, & variis in locis pertusum aut perforatum, ita ut lymphaticus humor in ventriculis contentus ex uno ad alterum ventriculum potuerit profluere.*
2. *Latex aquosus in ventriculis de die in diem ita accreverat, ut pintam dimidiam & ultrà invenerim; unde cerebri substantiam diminutam reperiebam.*
3. *Totum caput in majorem molem erat extensum, suturis ita hiantibus, ut digitum facile interponerem, quemadmodum videtis.* N°. 10.

N°. X. Pars cranii è mox memorato Hydrocephalo.

N°. XI. Vituli splen à glanduloso parenchymate separatus, in quo arteriâ repletâ, venæ obliteratio eleganter visui occurrit.

N°. XII. Vetulæ Uterus cum annexis Vesica urinaria, Ovariis, Tubis Fallopianis, ligamentis, intestino recto, &c. Præterea innumerabilia vascula sanguinea per uterum dispersa, & ceraceâ materiâ infarcta visuntur.

Notanda.

1. *In sinistrum latus contractus est uterus; de quo affectu le-*

legitur observat. 88. me scil. semel tantum hunc affectum post mortem invenisse; hic autem secundum habemus exemplum.

2. *Ovaria in nihilum ferè redacta in hac vetula.*
3. *Tubæ præter naturam ovariis connatæ, & occæcatæ, sterilitatem incurabilem arguunt, vid. obs. 83.*
4. *Omenti portio utero connata.*

N°. XIII. Embryonis humani trium mensium cum dimidio Sceleton, sinistrâ ferens ranæ stomachum, cum annexis intestinis inflatis.

Quid grandia molimur tenues!

N°. XIV. Vituli splen â glanduloso parenchymate separatus, & inflatus, cujus arteria repleta.

N°. XV. Uterus humanus artificiosissimè Balsamo conditus, ita ut omnia naturalem magnitudinem & situm conservarint. Præterea vesica cum annexis ureteribus inflata, naturalem capacitatem, situm, & rotunditatem, sine rugis aut foveis reservavit. In eadem vesica fibrarum cursus nitide quoque videri possunt.

Notanda.

a *Vesicam designat.*
b b *Ureterum portiones.*
c *Meatus urinarius.*
d *Vagina.*
e *Os uteri.*

f *Rugæ*

f *Rugæ in ſuperiori parte vaginæ.*
g g *Ovaria.*
h h *Ova.*
i i *Ligamenta lata.*
k k *Rotunda, potius teretia ligamenta.*
l l *Tubæ Fallopianæ.*
m m *Earum fimbriæ.*
n n *Vaſa ſanguinea per uterum diſperſa.*

N°. XVI. Leporis Paraſtatæ Mercurio vivo repletæ, in quibus notatu dignum eſt, Mercurium per vaſa ejaculatoria adactum, non ſolùm paraſtatas verum etiam quædam alia vaſcula minutiſſima verſus abdomen tendentia, repleviſſe.

N°. XVII. Embryonis duorum menſium cum dimidio Sceleton ſiniſtrâ gerens aſperam arteriam fætus quatuor menſium.

Quo vivamus, vivere deſinimus.

N°. XVIII. Equi ren ſuccenturiatus naturalem magnitudinem & conſtitutionem habens.

N°. XIX. Ventriculi humani portio, cujus pylorus annulum repræſentat, quod in ventriculis humanis ſemper ferè locum habere reperio.

N°. XX. Hominis Veſiculæ ſeminales ceraceâ materiâ alba oppletæ cum annexis vaſis ejaculatoriis & proſtatis.

N°. XXI. Arteriæ ramus major ab omnibus fibris denudatus, & ceraceâ materiâ infarctus.

Repoſitorium IV.

N°. I. Ren humanus Balſamo præparatus, cujus ureter tortuoſus à calculorum tranſitu ſummopere extenſus eſt.

N°. II. Portio ventriculi humani inciſa, in qua venarum repletarum curſus luculenter videri poteſt.

N°. III. Senis decrepiti caput oſſeum nitidum, & propter alveolorum in nihilum redactionem edentulum, pedamento inſiſtens.

N°. IV. Gigantis os ſyncipitis ſiniſtrum, cujus dextrum reſervatur in Muſeo Nobiliſſimi, Ampliſſimi, Conſultiſſimique Viri D. J. Witſen auguſtæ Amſtelodamenſium Reipublicæ Conſulis, & Studiorum omniumque bonorum Mecænatis eximii.

Notanda.

Tam prodigioſæ magnitudinis dictum os eſt, ut integro hominis capiti pro galea inſervire poſſit, quod anſam dedit non-

nonnullis dubitandi, an hominis, an verò quadrupedis majoris esset os syncipitis. Verumenimverò consideratis considerandis palam fiet, humanum esse. Libitinarius Templi Novi hujus civitatis dixit nobis sese illud inter alia ossa effodisse, cujus curiositas tanta non erat, ut cætera quoque reservaret. Præterea in omni convenit cum osse syncipitis humani, solâ magnitudine exceptâ. In eo ossiculum Wormianum magnum reperitur; Arteriarum vestigia aut sinus in interiori superficie haud quoque deficiunt. Præterea nullius animalis quadrupedis caput osseum tanta gaudet cavitate, ne quidem Elephantis; cujus caput olim serrâ aperui.

N°. V. Magna portio intestini Coli ex homine desumpta, in cujus extremo contorsio mirabilis.

N°. VI. Vesica humana, in qua obliquæ insertiones ureterum clarissime apparent.

N°. VII. Intestini Coli & Ilei portio, in qua circulos coli semilunares, seu valvulas conniventes triplices esse, ex triplici ligamento videmus.

N°. VIII & IX. Vitulorum Lienes â parenchymate glanduloso separati, & inflati, ut supra quoque innui. Si Lienem N°. 7. respicias, venæ obliteratio, quamprimum ea lienem intravit, optime apparebit.

N°. X. Ren humanus in totum ferè consumptus in quo pelvis tripartita est, & ureter summopere dilatatus.

N°. XI. Asperæ arteriæ humanæ portio per medium dissecta, ut annulorum constitutio lumini opposita melius conspiceretur.

Notanda.

1. *Asperam arteriam partim esse cartilagineam, partim membranaceam, omnibus constat; sed verò circa partem cartilagineam videtis varias bifurcationes in utroque extremo, quod notatu dignum existimo.*
2. *Partem membranosam asperæ arteriæ œsophago connatam fibras obtinere secundum corporis longitudinem exporrectas, & abbreviationi dictarum partium destinatas, hic quoque luce meridianâ clarius constat. Vid. figur.*

N°. XII. Duo Renes cum ureteribus, è cadavere juvenis desumpti, & Balsamo conservati, in quorum pelvibus ut & tubulis Renalibus calculi ingentissimi hærent, Vid. observ. 95.

N°. XIII. Gemellorum placenta uterina duplex.

Notanda.

Vasa unius ceraceâ materiâ albâ referta sunt, alterius verò rubrâ, & sic eadem sese invicem intersecant, sine ulla

tamen

tamen connexione aut inosculatione, non aliter ac radices fibrosæ variarum herbarum, proxime sibi adsitarum, sibi invicem cohærent. Atque talis structura toties mihi occurrit, quoties duæ placentæ uterinæ sibi invicem accumbunt.

N°. XIV. Septem mensium fætus Sceleton, jaculo ictum minans.

Damna quidem celeres reparant cælestia Lunæ:

Nos ubi decidimus,

Quo pius Æneas, quo Tullus dives & Ancus,

Pulvis & umbra sumus.

Quis scit an adjiciant hodiernæ crastina Lunæ

Tempora Di superi?

Re-

Repositorium I.

N°. I. Ossis humeri pars superior ab humoribus acrioribus ita exesa, ut ante obitum plane à parte inferiore esset separata. Vide observ. 81. ubi Tumoris ossivori mentionem feci.

Notandum.

Quod dolor exiguus admodum fuerit in principio, ut æger ipse nobis retulit: aliquot tamen septimanis ante obitum intolerabili dolore fuerit vexatus.

N°. II. Octo dierum puerperæ Uterus cum annexis tubis, ovariis, ligamentis, vagina, & vesica.

A *Corpus uteri valde adhuc crassum & latum.*
B *Os uteri internum.*
C C *Tubæ Fallopianæ cum fimbriis.*
D D *Teretia ligamenta.*
E E *Uteri ligamenta lata.*
F *Vesica admodum exigua, quemadmodum eam inveni; nec flatu magis extendere volupe fuit.*
G *Vasa sanguinea per vesicam distributa, ubi consideratu dignum, tot vasa in interiori superficie, & quidem in infima parte reperiri, & præsertim circa sphincterem ejus, ut mirum non sit, calculosos facillime incidere in sanguinolentam mictionem propter calculorum attritionem.*

H *Mea-*

H *Meatus urinarius.*
I I *Ovaria.*
K K *Ureterum portiones valde distentæ.*
L *Vagina.*

N°. III. Utero dicto incumbit Sceleton quatuor mensium, brachiis extensis vesicæ cavitatem & innumera vasa quasi inspiciens pro symbolo habet:

Quo minimè credis gurgite piscis erit.

N°. IV. Pueri triennis Intestinum Cæcum cum processu vermiformi, ut & valvulis Coli.

N°. V. Idem è puero novem annorum.

N°. VI. Leporis intestinum Colon, cujus tunica interior, loco valvularum conniventium, circularis seu cochleæ instar sese habens.

N°. VII. Ejusdem animalis Colon intestinum cum annexo Cæco, glandulis scatente, undè intrinsecè planè glandulosum apparet Cæcum intestinum.

N°. VIII. Placenta uterina fætus septem mensium, cujus vasa tam affabrè infarcta, ut extrema variis in locis solo microscopio propter tenuitatem oculos incurrant. Præterea observatu dignum, sanguinem in ar-

teriis umbilicalibus contentum quasi in globulos separatum sese exhibuisse, quemadmodum materia ceracea post repletionem jam quoque repræsentat, ita ut credam arterias in tot cellulas fuisse divisas; quod nunquam antehac observatum neque ullibi me legisse memini.

N°. IX. Portio intestini Ilei, cujus vasa repleta; variis quoque in locis calculi inveniuntur, quos glandulas lapidefactas esse nullus dubito, propterea quod pluries hoc observarim in equinis intestinis, idque circa glandularum acervum, inter quas nonnullæ benè erant constitutæ & nonnullæ lapidefactæ.

N°. X. Portio Coli intestini circa Rectum, ubi nullæ cellulæ apparent.

Repositorium II.

N°. I. Vesicula fellea bovina inflata, & Balsamo ita præparata, ut naturalem formam semper retinere apta sit.

N°. II. Hominis Larynx cum osse Hyoidéo.

N°. III. Rhombi piscis spina dorsi, cujus processus magna ex parte fuerunt fracti, & postea ferruminati.

N°. IV. Capsula calculis humanis repleta.

N°. V.

N°. V. Leporis ſtomachus, in quo obſervatu dignum eſt, introitum & exitum ſibi invicem tam propè adſtare; id quod in leporibus communiter obſervamus.

N°. VI. Portio extremæ partis inteſtini Coli, cujus vaſa ita infarcta ut totum rubeat inteſtinum.

Notanda.

1. *In hac extrema parte inteſtini Coli nulla ligamenta ſecundum longitudinem exporrecta apparent; eaque de cauſa nullas cellulas aut valvulas conniventes hic reperies, nec unquam in ſtatu naturali reperiuntur.*
2. Lit. A *chartulæ extremitati adſita, utriculos, ſeu vaſorum cellulas indigitat. Arteriæ hic finem facere videntur, & ſanguinem in dictas cellulas deponere, qui ſanguis ex iiſdem cellulis redux à venularum extremitatibus, in dictis cellulis radices quoque agentibus, ſuſcipitur. Dictæ cellulæ in arteriæ repletione quoque ſunt infarctæ, unde rotundæ arenulæ inſtar, & rubræ nobis microſcopii beneficio obveniunt.*
3. B *Vaſorum vaſcula quæ innumerabilia ſunt, demonſtrat.*
4. *Chartula* Lit. C. *membranaceas appendiculas deſignat, quæ in obeſis copioſa pinguedine gaudentes, & ab exteriori membrana dicti inteſtini dependentes, multa obtinent vaſa ſanguinea; à nemine hactenus delineatas vid. fig.* 5.

Figur. 5. Explicatio.

A *Arteria mesenterica.*
a a *Arteriarum mesentericarum arteriæ.*
B *Membranæ adiposæ (ut ita loquar) ab exteriori membrana intestini Coli dependentes, & vasis sanguineis materiâ ceraceâ infarctis scatentes.*

N°. VII. Ovulum cortice duriore obductum, & in ovario gallinaceo inventum. Hoc pluries contingere demonstrant nobis observationes curiosæ Harvéi, Bartholini, Corn. Stalpert van der Wiele, aliorumque Virorum de rebus anatomicis & medicis benè meritorum.

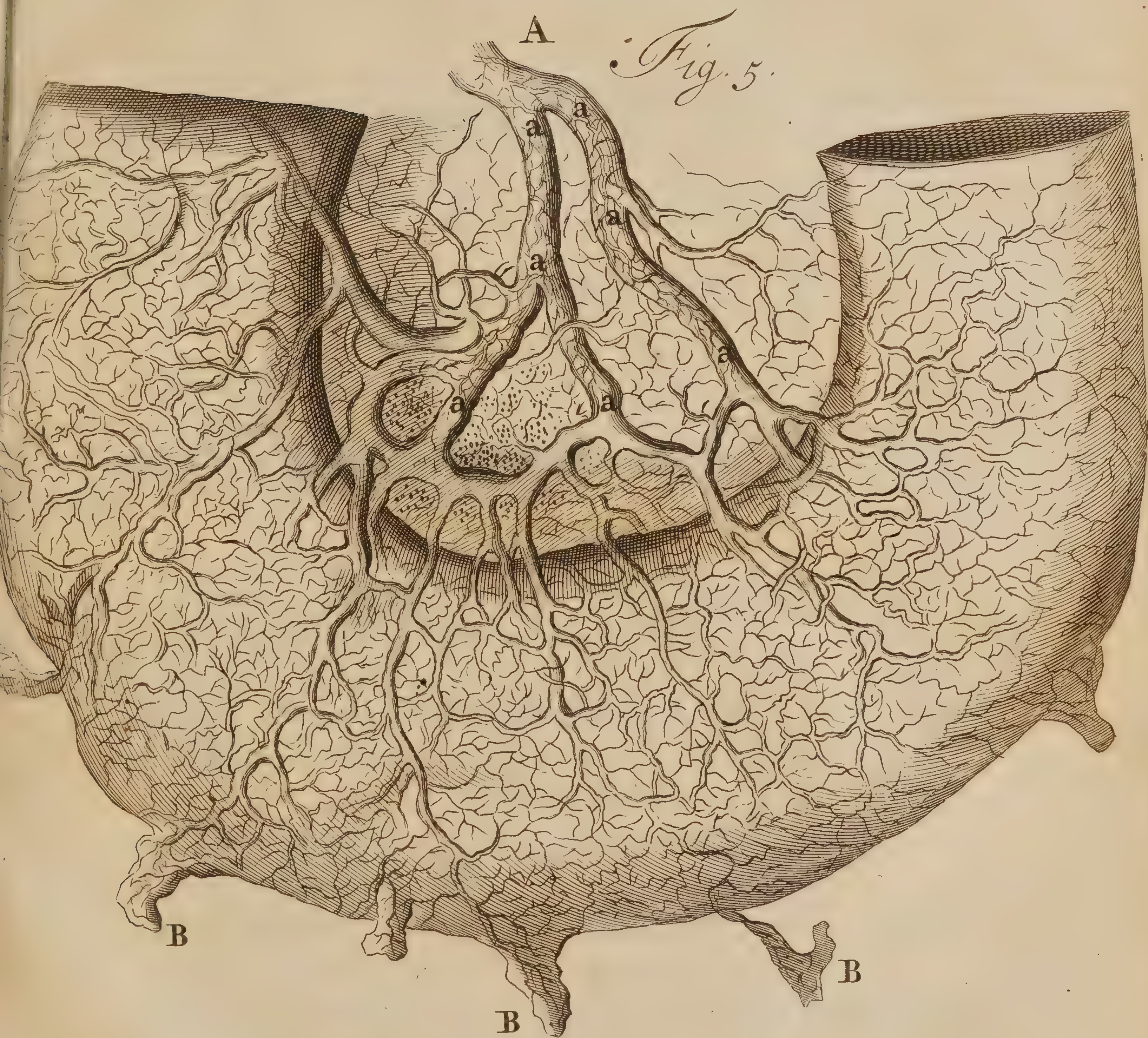
N°. VIII. Quatuor mensium fætus Sceleton, sinistra tenens fasciculum vasorum Lymphaticorum ante viginti & quinque annos è corpore desumptorum, inflatorum & ità conservatorum, ut valvulæ luculenter appareant.

Difficilia quæ pulchra!

N°. IX. Pedamentum in quo insistunt:

1. *Pueri vena jugularis inflata, & ab una parte aperta, ut vera valvulæ constitutio immediatè ostendi posset.*
2. *Exigua venæ portio inflata & ab utraque parte aperta, in cujus cavo simplex valvula, sanguinis regressui in totum non resistens. Præterea in eadem exortus cujusdam ramuli cum ejus annexa valvula visui sese exhibet.*

N°. X.

A
Fig. 5.
a
a
a
a
a
a
a
B
B
B

N°. X. Vaſa Lymphatica inflata, exſiccata, & poſt exſiccationem ab una parte abſciſſa, ut valvulæ immediatè viderentur.

N°. XI. Alveolus ligneus in quo membrana amnios nitide præparata.

N°. XII. Ovum gallinæ prodigioſum.

Repoſitorium III.

N°. I. Vituli recens nati veſica cum annexo Uracho pervio.

N°. II. Hominis portio inteſtini Ilei & Coli, cum annexo proceſſu vermiformi.

In iis notatu dignum, Colon inteſtinum poſt prægreſſam herniam inguinalem prodigioſe fuiſſe extenſum, id quod in hernioſis pluries me obſervaſſe memini.

N°. III. Lien humanus admodum ingens, & ab omni parenchymate glanduloſo ſeparatus, cum annexa ſtomachi parte.

Notanda.

1. *Nullis fibris tranſverſis, quemadmodum in liene vitulorum & ovium, gaudere lienem humanum hic apparet.*
2. *Vena ſplenica* Lit. A *prodigioſæ capacitatis eſt, quod pluries obſervo in liene præter naturam extenſo.*

3. *Cursus aut progressus arteriæ splenicæ* Lit. B *admodum tortuosus.*
b b b *Dictorum vasorum capillares ramusculos indigitant.*
4. C *Arteria per Omentum dispersa & Epiploica dicta.*
5. D *Arteria Hæmorrhoidalis.*
6. E *Venæ & arteriæ per stomachum distributæ, Vasa brevia dictæ.*
7. F *Pars stomachi sinistra.*
8. G *Stomachi introitus, Os sinistrum dictus.*
9. H *Pars Gulæ.*

N°. IV. Pedamentum supra quod renes humani & omnis generis calculi variis exiguis pedamentis insistentes, reperiuntur.

In hoc pedamento magno Lit. A indigitatur Ren humanus tam artificiose Balsamo conservatus, ut naturalem magnitudinem, latitudinem, & crassitiem conservaverit.

Notanda.

Lit. a a *Vascula sanguinea per dicti renis superficiem dispersa, & infarcta, commonstrant.*
b *Arteria renalis s. emulgens ceraceâ materiâ oppleta.*
c *Vreter leviter inflatus ut naturalem capacitatem conservaret, in quo nullâ subsidentia, aut fovea præternaturalis, seu rugæ inveniuntur: sed tam artificiose conservatus, ut nullo modo à naturali uretere in corpore adhuc existente, & urina repleto, recedat.*
d *Vascula sanguinea per dictum ureterem disseminata & repleta.*

B Ren

B Ren humanus maxima ex parte in corpore extabefactus cum annexo uretere.

C Ureter humanus admodum (propter calculorum transgressum) extensus, in cujus pelvi calculus instar majoris radicis Zinziberis. Vide observat. 56.

D Portio ureteris cujusdam filiæ, ob calculum in eo hærentem denatæ.

E, F, G, H, I, K, L, M, N. demonstrant varia pedamenta exigua diversis calculorum generibus instructa.

N°. V. Vituli aspera arteria cum ramusculis materia rubrâ infarctis, & tam artificiose præparatis, ut naturalem situm repræsentent.

N°. VI. Abortus quatuor mensium Sceleton, dextrâ gerens cystin felleam cujusdam fœtus abortivi.

Nympharum in gremio debuit ille mori.

N°. VII. Portio Coli, Cæci, & Ilei è corpore humano.

Notanda.

A *Coli portio, quam circa Cæcum aperui, ut duæ Coli, s. Ilei valvulæ veræ, ut & triplices valvulæ Coli conniventes, & cellulas Coli producentes, conspici possent.*

B *Processus vermiformis intestini Cæci admodum exiguus.*

b b b *Ilei glandulæ singulares.*

N°. VIII.

N°. VIII. Fætus ſex menſium ſtomachus cum omnibus annexis & inflatis inteſtinis.

N°. IX. Caput oſſeum humanum nitidiſſimum pedamento inſiſtens.

N°. X. Vituli portio meſenterii, cujus vaſa repleta.

N°. XI. Jejuni inteſtini humani portio, in qua valvulæ conniventes affabre viſuntur.

N°. XII. Vituli veſica fellea bifida, ab aliis incongruè duplex habita. Vid. obſerv. 90.

N°. XIII. Inteſtini vitulini portio, in qua glandulæ miliares numeroſiſſimæ apparent.

N°. XIV. Hominis veſicula fellea, in cujus fundo aliquot diverticula, inque his calculoſam ſubſtantiam inveni.

N°. XV. Jejuni inteſtini humani portio, cujus non ſolùm circuli aut valvulæ conniventes eleganter in oculos incurrunt, verum etiam earum vaſcula ſanguinea ceraceâ materiâ oppleta.

N°. XVI.

Nº. XVI. Fœtus humani quatuor menſium cum dimidio Sceleton, dextrâ tenens racemum piperis nigri; ita demonſtrans, quomodo racematim creſcat piper nigrum; ſiniſtrâ verò minutiſſimam candelam gerens.

Vita hominis, lumen ſub dio poſitum.

Nº. XVII. Ramus aſperæ arteriæ cereceâ materiâ albâ repletus, cum annexo ramuſculo arteriæ bronchialis, & arteriæ pulmonalis, quæ arteriæ variis in locis per anaſtomoſes conjunguntur: imò cum dictam arteriam pulmonalem materiâ ceraceâ replerem, arteria bronchialis ſimul quoque eandem admittebat.

Notanda.

a *Arteria Bronchialis.*
b *Arteria pulmonalis.*
c c *Anaſtomoſes.*

Nº. XVIII. Calculus humanus ab Abrahamo Cypriano Med. Doctr. & Lithotomo expertiſſimo exſectus, cujus ſuperficies inæqualis morum repræſentat maximum.

Nº. XIX. Calculus humanus pugni magnitudine.

Nº. XX. Ramus venæ portæ ex hepate humano, cujus ramuſculi partim repleti, partim vacui, nitidiſſimeque â glanduloſo parenchymate ſeparati ſunt.

N°. XXI. Portio Stomachi humani cum pyloro, qui circuli inſtar.

N°. XXII. Embryo grani ſecalis magnitudine cum annexa placentula, & funiculo umbilicali, jam à viginti quinque annis conſervatus & induratus.

O dementiam credentium ex hiſce primordiis ad ſuperbiam ſe genitos!

N°. XXIII. Portio Coli è puero tres circiter annos nato, in qua valvulæ Coli cum annexo Cæco & proceſſu vermiformi.

Notanda.

Lit. A *Valvulas Coli deſignat.*
B *Inteſtinum Cæcum, quod ab adultorum Cæco valde differt.*
C *Vermiformem proceſſum glandulis refertum.*

N°. XXIV. Portio inteſtini Ilei humani, cujus tunica extima ab intima flatu dehiſcit, unde intrinſecum reticulatum apparet.

N°. XXV. Fætus humani trium cum dimidio menſium Sceleton, gerens in capite ut & dextra manu Pajaneli ſemina miranda.

Ab Utero ad Tumulum.

N°. XXVI.

N°. XXVI. Fœtus humani maturi Sceleton nitidissimum, cujus caput osseum serra apertum, ut intrinsecum exactissimè in conspectum-produceretur.

Hæc mihi prima dies, hæc mihi summa fuit.

Repositorium IV.

N°. I. Pueri Octo annos nati Sceleton nitidissimum cujus ossa nivis instar albicant; innititur scipioni & pro symbolo habet:

Huc cursus fuit.

Notanda.

1. *Patellæ in sui medio tantum ossefactæ, in ambitu verò cartilagineæ.*
2. *Omnes epiphyses cartilaginis beneficio veris partibus ossium ubique adhærent.*
3. *Tarsus & carpus ossefacti.*
4. *Ossa innominata è tribus partibus constare hic luculenter apparet.*
5. *Epiphyses Corporibus vertebrarum adhærere hic palam est, præsertim in inferiori spinæ parte.*
6. *In sterno octo ossicula rotunda.*

7. *Ossicula auditus proprium locum adhuc occupant.*
8. *Processus styloides cartilaginei.*
9. *Utraque maxilla dentibus omnibus niveis instructa.*

N°. II. Sceleton humanum nitidum, unius circiter anni cum dimidio, dextrâ sphæram gerens.

Est avido transmissus Olympo, non optans tot sæcula nosse, tot numerare dies.

Notanda.

1. *Carpus cartilagineus.*
2. *Tarsus maxima ex parte osseus.*
3. *Patellæ in totum cartilagineæ.*
4. *Epiphyses ossium femoris magna ex parte cartilagineæ.*
5. *Sternon octo ossicula rotunda obtinens.*
6. *Circa basin scapularum epiphyses cartilaginosæ observantur.*
7. *Idem reperitur circa spinam ossium Ilium, quæ magna ex parte cartilaginea.*
8. *Omnes trochanteres s. rotatores spurias esse apophyses non est dubitandum, quia in hoc ut & aliis junioribus Sceletis cartilaginis beneficio veræ ossis parti connascuntur.*
9. *In osse syncipitis sinistri lateris duo foramina præternaturalia.*
10. *Transversos processus ossis sacri cartilaginis ope connatos esse in infantibus, hic constat.*

11 *Ossa*

11. *Ossa innominata ex tribus partibus esse composita, hic etiam videmus.*

12. *Fontanella adhuc satis magna.*

N°. III. Sceleton humanum nitidissimum unius circiter anni, sinistrâ spicam ingentem Milii Indici ferens, cujus grana semen Coriandri magnitudine adæquant.

Proh Dii immortales, quam optabiliter iter illud ineundum est, quo confecto, nulla reliqua cura, nulla sollicitudo futura est!

Notandum.

1. *Per superficiem exteriorem ossis frontis circa ejus medium Sinus longus decurrit, in quo vas sanguineum notabile reconditur. Hoc in capitis incisione observandum, ne lædatur illud, semper enim dictum vas ibi reperies, quantumvis sinus in cranio deficiat. Quando in prima conformatione vas illud tam profundum habet situm, ut talem sinum efformare possit in cranio tenerrimo & molli adhuc existente, tunc solummodo occurrit Sinus dictus. In cæteris repit dictum vas paulò sublimius, nullum sinum in cranio efformans.*
2. *Processus summus, Humerus dictus, in utraque scapula plane cartilagineus, veraque epiphysis est.*
3. *Fontanella admodum exigua in hoc Sceleto.*

N°. IV. Sceleton humanum candidiſſimum ſeptem circiter annorum, ſcipioni innitens.

Vixi, & quem dederat natura curſum peregi.

Theca E & F.

Triginta & quatuor Herbaria viva trium ferè annorum ſpatio à me confecta continent: ſcilicet ab eo tempore, quo Nobiliſſimi & Ampliſſimi Dnn. Conſules Amſtelodamenſes Profeſſionem Botanices in me contulerunt. In iis omnis generis plantæ, tam indigenæ quam exoticæ, nitidè à me exſiccatæ & conſervatæ ſine numero reperiuntur.

Theca G *Repoſitorium* I.

N°. I. Uterus Ovinus cum annexa veſica.

Repoſitorium II.

N°. I. Brachium humanum cum muſculis rite ſeparatis, & jam ab annis viginti & qüinque Balſamo conditis.

N°. II.

N°. II. Utrumque Os Tibiæ cum fibulis, è Cæmeterio mihi allatum; quorum ossium partes inferiores supra juncturam aut serrâ aut alio instrumento, dum viveret homo, per infortunium amputatæ sunt. In iis notatu digna occurrunt:

1. *In ferruminatione utrumque os in utroque latere circa amputationis locum esse coalitum.*
2. *In omnibus dictis ossibus eo in loco ubi membrana illa crassa reperitur, (cujus beneficio utrumque os secundum longitudinem copulatur.) innumerabiles exostoses videri: An propter alimenti exuperantem copiam, utroque pede amputato?*

N°. III. Portio intestini Coli humani, cujus cellulæ (ligamentis cultello dissolutis) in totum obliteratæ sunt. Unde constat cellularum constitutionem â ligamentis per longitudinem dicti intestini procurrentibus dependere.

N°. IV. Brachium humanum, cujus musculi scalpello separati Balsamo conservati sunt â pluribus annis.

Notanda.

Chartularum literæ quemque musculum indigitant.
A *Musculus palmaris.*
B *Flexor carpi interior.*
C *Flexor carpi exterior.*

D *Flexor*

D *Flexor secundi internodii, seu perforatus, qui in quatuor partes carnosas sese separat & sic ulterius quatuor tendinibus magna ex parte inseritur in quatuor ossa secundi internodii, pollice excepto, utpote peculiari musculo prædito.*

E *Extensor carpi interior.*

F *Extensor carpi exterior.*

G *Pronator teres.*

H *Pronator quadratus.*

I *Supinator longior seu primus.*

K *Supinator brevis.*

L *Pollicis tertium internodium flectens.*

M *Flexor tertii internodii digitorum s. Perforans.*

N *Primi internodii pollicis flexor primus.*

O *Primi internodii pollicis flexor secundus.*

P *Secundi internodii Pollicis flexor primus.*

Q *Pollicis tertium internodium extendens.*

R *Secundi & tertii pollicis internodii extensor.*

S *Primus digitorum extensor, tertium & secundum os (ut Spigelius vult) extendens. Verùm ego existimo omnes digitos pollice excepto ab eo extendi, imò secundum extensorem* Lit. T. *insignitum huic musculo etiam esse annumerandum, & neutiquàm ab extensore digitorum primo separandum.*

T *Secundus extensor (ut Spigelius vult) qui ossa minimi digiti extendit; mihi verò portio primi extensoris esse videtur.*

V *Primum internodium flectentes, seu Lumbricales musculi.*

W *Biceps musculus.*

X *Flexor cubiti secundus s. Brachialis.*

N°. V.

N°. V. Pueri Diaphragma cum annexo pericardio.

Notanda.

1. *Dimidia ferè pericardii pars tantam habet cum diaphragmatis parte tendinosa affinitatem, ut unum videantur corpus; imò ab invicem haud separari possunt sine dilaceratione. Contrarium videmus in canibus, ovibus, cæterisque animalibus, in quibus dictæ partes à se invicem magis separatæ comparent.*
2. *Dictum pericardium suam naturalem formam & capacitatem retinuit in balsamatione.*

N°. VI. Maxillæ superioris portio ex ove desumpta, per quam ductus lachrymalis transit.

Notanda.

A *Particula orbitæ.*
B *Principium ductus lachrymalis.*
C *Finis ejus in infima naris parte.*

N°. VII. Eadem è corpore Bovino desumpta.

Notanda.

A *Duo puncta lachrymalia, quæ oscula sunt per quæ oculorum latex aquosus ad ductum lachrymalem derivatur.*
B *Bifurcatio ejusdem ductus, ut ex utroque puncto lachrymali humorem hauriat.*
C *Finis dicti ductus in infima naris parte.*

N°. VIII. Phiala portionem Lumbrici lati in liquore continens.

N°. IX. Hydatis ingens ex hepate humano deſumpta.

N°. X. Teſtes viriles, quorum vaſa repleta.

N°. XI. Renis humani portio, in qua renales ductus copioſiſſime conſpiciuntur.

N°. XII. Fœtus octimeſtris Sceleton humanum ſiniſtrâ gerens os femoris Anatis poſt fracturam ferruminatum.

Editus in lucem jacui ſine viribus infans.

N°. XIII. Ejuſdem fere ætatis Sceleton humanum ſaltum per funem minans, in quo illi loco funis plica polonica eſt.

Communis ad Lethum via.

Repositorium III.

N°. I. Embryo trium circiter mensium in liquore conservatus, cujus funiculus umbilicalis filum tenue repræsentat, quod mihi indicio est dictum embryonem aliquot diebus ante partum fuisse denatum. Id quod minus periti non videntur observasse, qui in omni occasione, placentularum extractionem in embryonibus ita commendant, ut pessimè ab iis audire debeant, si hoc omni tempore præstare nequeant.

N°. II. Cor humanum magnum à longo tempore tam affabre conservatum, ut hodie è corpore videatur exsectum.

N°. III. Quatuor mensium Fætus humanus membranis involutus & nitidè conservatus.

Omnis Dies, omnis hora vitam nostram carpit, omne denique momentum

Quam nihil simus ostendit.

N°. IV. Leporis inteſtinum Colon, cum annexo Cæco & particula Ilei, pedamento inſiſtens.

Notanda.

1. *In Ilei fine, ubi Cæcum inſeritur, diverticulum reperitur glandulis refertiſſimum, vid.* Lit. A.
2. *In Cæci fine appendicula glanduloſiſſima*, B.
3. *Glandulæ innumerabiles in inteſtino Colo*, C.
4. *In eodem pedamine ſeorſim reperitur diverticulum glanduloſum ſupra memoratum.* D.

N°. V. Hominis integra Spinalis medulla.

N°. VI. Particula ſtomachi ovini, cujus intrinſeca ſuperficies interiorem ſuperficiem capitis papaveris repræſentat.

N°. VII. Ovum humanum fæcundatum, quod in utero per aliquot dies moram contraxit; quod ſatis liquet ex ſuperficie exterioris tunicæ dicti ovi, quæ fibroſa, & placentæ rudimentum eſt.

Notand.

Me illud hactenus in liquore reſervaſſe, & ne quidem humorem in interiori tunica, quæ amnios audit, neglexiſſe; in cujus medio mihi videor (cælo ſereno exiſtente) obſervare corpuſculum rotundum magnitudine capitis aciculæ minoris.

Omnia

Omnia ex Ovo!

N°. VIII. Embryo magnitudine majoris ſeminis Pæoniæ, cujus caput, reſpectu corporis, prodigioſum. Funiculus Umbilicalis pollicem longus, totius embryonis craſſitiem adæquat; præterea obſervatu dignum eſt, placentulam tantæ eſſe magnitudinis & craſſitiei, ut ne quidem fœtus trium menſium majorem obtineat.

N°. IX. Quatuor menſium embryonis ſequioris ſexus pudendum, prima fronte maſculini ſexus pudendum repræſentans, quod pluries antehac obſervavi.

N°. X. Placentæ portio in hydatides innumerabiles degenerata. vid. obſerv. 33.

N°. XI. Fœtuum varii pulmones in liquore fundum petentes; quod certiſſimum indicium, omnes iſtos fætus ante partum fuiſſe denatos, & nunquam reſpiraſſe.

N°. XII. Pullus gallinæ duobus roſtris præditus.

N°. XIII. Pueri Stomachus cum omnibus inteſtinis meſenterio & meſocolo annexis.

N°. XIV. Eadem è puero ſeptem circiter annorum.

Notand.

In iis diſtincta ſeparatio apparet inter inteſtinum Jejunum & Ileum. In Ileo enim nullæ valvulæ conniventes ſeu circuli, quibus Jejunum eſt refertiſſimum.

Repositorium IV.

N°. I. Pes humanus pedamento insistens, cujus musculi à se invicem separati; quorum naturalis elegantia balsami artificio tam genuinè ab interitu vindicata, ut quilibet distinctam eorundem notitiam inde sibi comparare facilè possit.

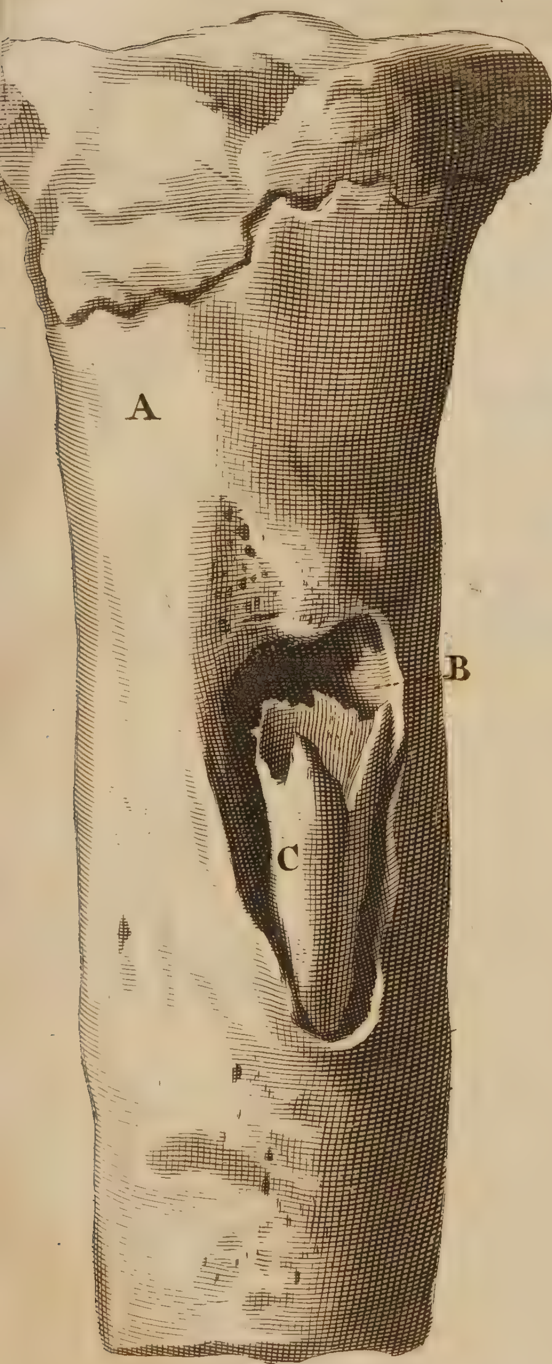
N°. II. Os Tibiæ, è cujus superiori parte per cariem inveteratam corruptâ in curatione vi naturæ propullulavit frustum osseum teres & cavum. Quo tibiæ osse Magister Joachimus Schraderus Chirurgus expertissimus, qui curationi præfuerat, Muséum meum ditavit, vide Figur. 6, 7, & 8.

Figur. 6, 7, & 8. Explanatio.

A *Os Tibiæ ab humoribus putridis magis incrassatum.*
B *Caries.*
C *Frustum osseum teres & cavum undiquaque ab osse tibiæ separatum.*
D *Frustum dictum separatim indigitat.*
E *Caries, quæ cum superiori carie commercium habet.*

Re-

Fig. 6.

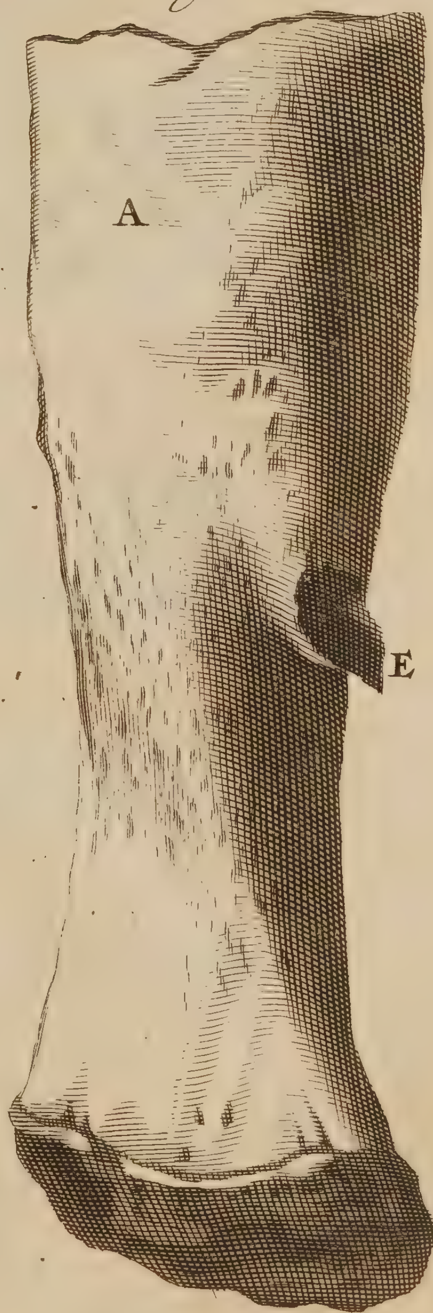

Ossis tibiæ pars supior.

Fig. 7.

Fig. 8.

Ossis tibiæ pars infer.

Repositorium I.

N°. I & II. Vaſa Hepaticâ non repleta.

N°. III. Gallinæ duo inteſtina Cæca (quibus omnes gallinæ ſunt ditatæ) nitide præparata & inflata.

N°. IV. Septimeſtris fætus Sceleton.

Navita, quo pacto ſævis projectus ab undis,
Sic ego nudus humi jacui puer indigus omni
Auxilio vitæ, cum primum in luminis oras
Nixibus ex alvo matris natura profudit.

N°. V. Gibboſi hominis vertebræ ſeptem, ſibi invicem coalitæ, & ita intortæ, ut corpus ſupremæ corpori infimæ ſit conjunctum, vide obſerv. 67.

N°. VI.

N°. VI. Eaſdem ferè repræſentat vertebras, ita coalitas.

N°. VII. Aſpera arteria ab annis viginti & ſex conſervata.

Repoſitorium II.

N°. I. Aſpera arteria ab omnibus veſiculis pulmonalibus ſeparata.

N°. II. Aſperam arteriam inverſam. pedamini inſiſtentem, & arborem repræſentantem demonſtrat, cui avis Sceleton adſtat.

N°. III. Corii humani præparati portio.

N°. IV. Caput infantis Balſamo induratum, & pedamento inſiſtens.

N°. V. Portio inteſtini Ilei humani, cujus vaſcula cereceâ materiâ ita infarcta, ut totum rubeat inteſtinum, quaſi eſſet inflammatum; in eo vaſa minutiſſima, viſus aciem fugientia, reperiuntur.

N°. VI. Fætus humanus ſex menſium Balſamo imbutus, & lapidis inſtar induratus, cujus caput coronâ florum naturalium cinctum.

Notanda.

1. *Facies ſine rugis, admodum venuſta.*
2. *In funiculo abſciſſo, vaſa abſciſſa clare viſuntur.*
3. *Situm naturalem, quem habuit in utero, adhuc tenet.*

N°. VII.

N°. VII. Hominis adulti maxilla inferior maxima ex parte edentula, duobus dentibus molaribus exceptis, qui ſola membrana maxillæ adhærent, alveolis nempe in nihilum redactis.

N°. VIII. Fætus humani Sceleton falcem manibus gerens.

O miſer hoc aſſidue times, quod ſemel eſt ferendum; hoc times, quod in manu tua eſt, ne timeas. Lipſ.

N°. IX. Ramus arteriæ ceraceâ materiâ infarctus, cujus minutiſſimi ramuſculi conſervati ſunt.

Repoſitorium III.

N°. I. Cujuſdam meretricis famoſiſſimæ, è morbo gallico denatæ, oſſa duorum pedum filo æneo cohærentia.

Notand.

Ex hoc morbo ita fuit enervata, ut dicta oſſa leviſſima reddita nunc aquæ injecta, plumæ inſtar, ſupernatent.

N°. II. Ejuſdem meretricis ren dexter, cujus vaſa renalia repleta rite viſuntur.

N°. III. Ejusdem Uterus cum annexis.

Notand.

Unius lateris Tuba Fallopiana seu Oviductus occæcatus est, ita ut ab hac parte infæcunda fuerit.

N°. IV. Ossa Brachii ejusdem à morbo venereo ita infecta, ut Ossa cubiti & radii non solùm cariosa sint facta, verum etiam mirum in modum intorta & incurvata.

N°. V. Ejusdem meretricis caput osseum, nitidissimum quidem, attamen ab hoc affectu ita exesum, ut variis in locis sit pertusum. Aliis in locis adeò extenuatum, ut luci candelæ oppositum transpareat.

Notand.

Index manus dextræ hoc malum tangit, quasi omnibus demonstrare & quemlibet exhortari vellet, cum hac inscriptione:

In tali tales capiuntur flumine pisces.

N°. VI. Ejusdem os tibiæ variis in locis exesum, in aliis incrassatum, aut crassius factum, cum hac inscriptione:

Imis hæret amor medullis!

Re-

Repositorium IV.

N°. I. Tres costæ cujusdam animalis post fracturam ferruminatæ.

N°. II. Hominis os tibiæ & femoris per ancylosin coalita.

Notand.

In osse tibiæ nullam reperi cavitatem, sed ita compactum & durum esse observavi, ut curiositatis ergò aliquot manubria ex iis confici curaverim.

N°. III. Pars cranii superior, cujus crassities admiranda.

N°. IV. Sceleti humani ossa cubiti & manus, in quibus notatu dignum, duo ex ossiculis carpi esse fracta, & post fracturam nunquam ferruminata, quantumvis aliquot annis post acceptam fracturam, à lapsu graviore ortam, superstes fuerit. Vide observ. 4.

N°. V. Vituli caput osseum in quo duo ossa occipitis supra invicem posita inveniuntur.

Notanda.

1. *In utroque osse foramen magnum exitui spinalis medullæ destinatum observamus.*
2. *In foramine supremo nil spinalis medullæ sed cruorem invenit Chirurgus expertissimus J. Hartmannus, qui mihi hoc caput dono obtulit.*

N°. VI. Hominis ætatis provectioris Intestina omnia mesenterio & mesocolo cohærentia in suo naturali situ.

Notanda.

1. *Hæc intestina leviter inflata, & nitidissimè Balsamo conservata.*
2. *In iis exactam distinctionem observamus inter Jejunum & Ileum: Jejunum enim valvulis conniventibus est refertissimum, Ileum verò nullas habet.*

N°. VII. Equi aspera arteria cum ejusdem ramis.

Repositorium I.

Variæ Capitum Humanorum partes.

Repositorium II.

N°. I. Fætus humani Sceleton, sinistra ferens portionem arteriæ magnæ bovinæ in multas tunicas seu lamellas divisam.

Nil difficile si velimus,
Nil grave si attendamus.

N°. II.

N°.II. Arteria per ſplenem Vitulinum diſſeminata & infarcta.

N°. III. Fœtus Humani maturi Sceleton, cujus caput oſſeum variis in locis pertuſum, præſertim in oſſibus ſyncipitis; id quod multoties reperi in nuper natis, ab oſſificatione impedita.

Charontis unda ſcilicet omnibus,
Quicunque terræ munere veſcimur,
Enaviganda, ſive Reges,
Sive Inopes erimus Coloni.

N°. IV. Fætus humani octimeſtris Sceleton ſiniſtra Roſam Hierichunteam tenens.

Quaſi herba ſolſtitialis pauliſper fui; repentè exortus ſum, repentinò occidi.

N°. V. Abortus quadrimeſtris Sceleton dextrâ falcem tenens, eâque ictum minans fætui ſex menſium Balſamo noſtro condito.

Quis vellet tanti nuncius eſſe mali.

Notand.

Capiti impoſita corona è floribus naturalibus nunquam corrumpendis.

N°. VI. Hominis os palati è cujus medio dens molaris prorupit.

N°. VII. Capitis oſſei varia oſſicula triangularia.

Repoſitorium III.

N°. I. Digitorum & plantæ pedis epidermis in duas treſve pelliculas diſcerpta.

N°. II. Unio oſſea ſ. ancyloſis oſſium innominatorum & oſſis ſacri.

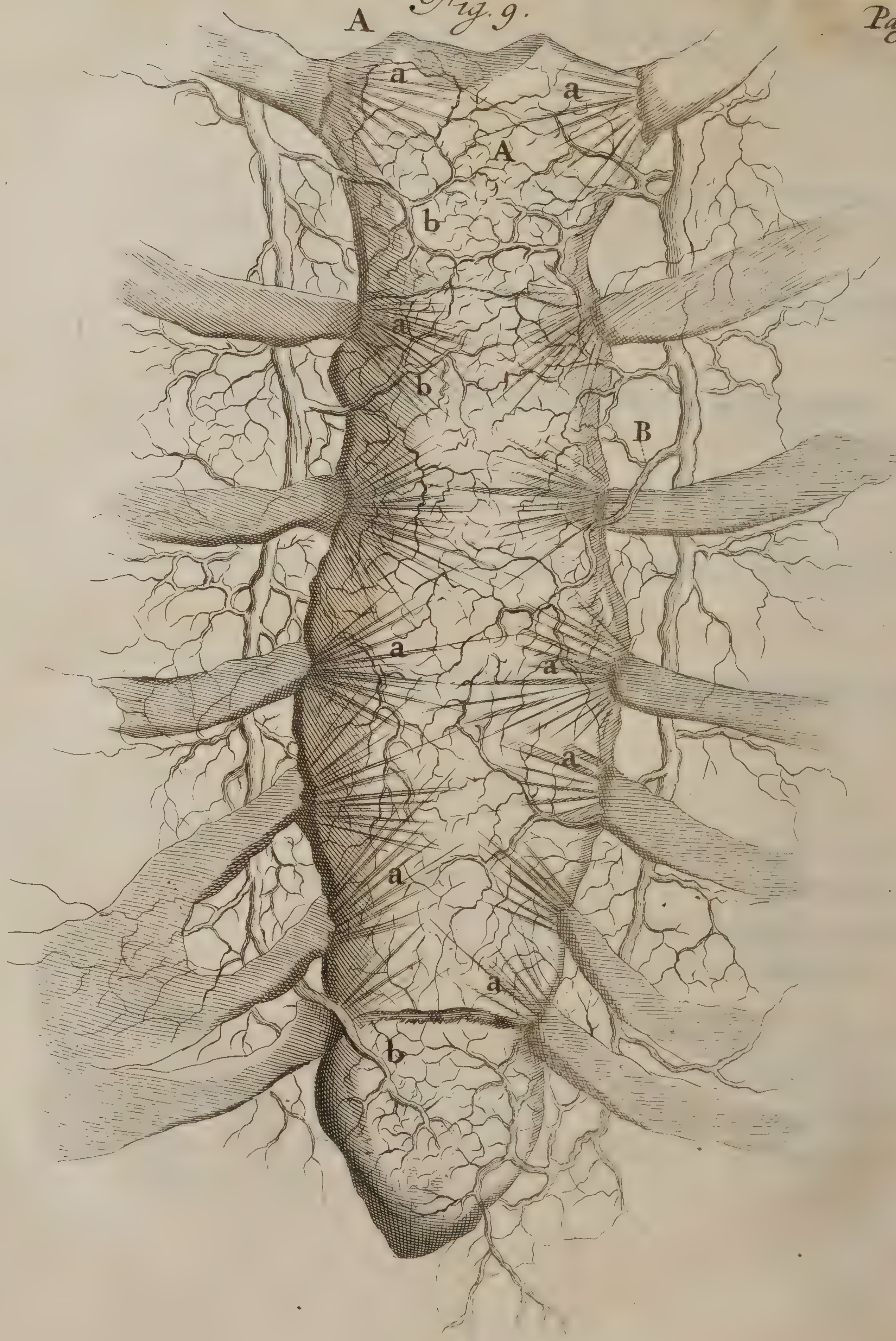
Notand.

Quantumvis dicta oſſa per oſſeam ſubſtantiam ſint unita, utpote cartilagine interpoſitâ oſſefacta; attamen cartilago, quæ utrumque os pubis conjungit, nequaquam in os degeneravit; quod in homine rariſſime (ſi unquam) contingit.

N°. III. Sternon humanum cum annexis cartilaginibus; in quo obſervandum muſculos intercoſtales ex parte eſſe conſervatos, ut vaſorum ſanguineorum diſtributio, ut & curſus fibrarum muſculorum intercoſtalium viſui apparerent.

No-

Fig. 9.

Notand.

Extremitates quoque cartilaginum costarum arctissime connecti cum sterno, idque ligamentorum infra depictorum beneficio. Præterea arteriæ repletæ sunt, ut meliùs in conspectum producerentur, circa quas notatu dignum occurrit, dictas arterias varios & notabiles ramos largiri musculis intercostalibus, ut & ipsi sterno; sicuti hoc liquet ex annexa figurâ 7.

Figur. 7. Expositio.

A *Sternon ab antica parte sese exhibens.*

a a a a *Ligamenta, quorum fibræ instar stellæ aut striatim exporrectæ, & à nemine hactenus (quod sciam) descriptæ aut observatæ, quapropter operæ pretium duxi, eas delineare.*

b b b b. *Innumerabiles ramusculi è vasis mammariis oriundi.*

N°. IV. Os Tibiæ Ovis, è nucha ejus exsectum, quo, præter quatuor naturales pedes, ditata erat: pes verò iste è nucha pendens immobilis erat, & nullius usus.

No-

Notandum.

In eo osse præternaturali nil substantiæ reperi; verumenimverò tota ejus cavitas medulla molliori erat repleta, & loco musculorum in ambitu hujus ossis nil præter pinguedinem inveni.

N°. V. Caput osseum cujusdam hominis ætate provectioris serrâ divisum, ut admiranda ejus crassities videri posset.

N°. VI. Vituli Hydrocephali caput osseum prodigiosum, rotundum, & ubique ferè pertusum ob ossis defectum, ita ut laternam repræsentare videatur.

N°. VII. Senis Os pectoris ex uno osse constans, cartilagine ensiformi in totum quoque ossefacta.

N°. VIII. Hominis os femoris, tibiæ, & patella, per ancylosin unita.

Repositorium IV.

N°. I. Simiæ caput albissimum.

N°. II. Bovis costa post fracturam exactissimè à natura ferruminata.

N°. III. Caput osseum humanum nitidissimum.

N°. IV.

N°. IV. Pedamentum quinque oſſibus maxillaribus inſtructum.

In quibus notatu digna occurrunt:

1. Lit. A. *Hic videmus, in dentium renovatione dentem novum erumpentem, veterem propellere, & ſuo loco aut alveolo extrudere.*
2. B. *Hic apparet alveolos annihilari, ſi dentes exciderint ante dentium renovationem. Imo novus alveolus formatur à ſubſequente dente.*
3. C. *Si non exciderit dens ante renovationem, qui ſequitur dens tempore renovationis ſæpiſſimè craſſior & latior exiſtens, interſtitium oſſeum ſeu ſeptum alveolorum, quod inter utrumque dentem reperitur, in nihilum redigit; prout hic obſervari poteſt.*
4. *Poſteriores dentes molares os maxillare ſemper perforare in ſua eruptione, hic quoque videre eſt.*

N°. V. Superior pars cranii cum annexa dura matre, ut ejus cohæſio oſtenderetur.

N°. VI. Pars cranii humani ſuperior, in qua oſſiculum triangulare; nempe inter ſuturam Sagittalem & Lambdoideam.

Repositorium V.

N°. I. Pedis humani cutis, servatâ naturali pedis figurâ.

N°. II. Tibiæ humanæ os incurvatum, in cujus parte anteriore Tophus osseus.

N°. III. Os tibiæ humanæ, post fracturam artificiosissimè ferruminatum.

N°. IV. Os tibiæ humanæ, post fracturam artificiose quidem sanatum; at verò cum exigua prominentia unius frusti fracti, idque propter fracturæ conditionem, quæ obliqua difficulter (quantumvis benè sit reposita) ita conservari potuit, quin aliquantulum mutaret situm.

N°. V. Os femoris humani ab humoribus valde expansum; qui affectus Belgicè dicitur *Been-suiger*, & ab eo affectu differt, qui Belgicè dicitur *Been-vreeter*. Vide observationem 81.

N°. VI. Asser, in quo N°. I. Intestini humani portionem demonstrat, cujus vasa mesaraica infarcta. N°. II. idem repræsentat. N°. III & IV. Vasa mesaraica ab intestinis separata cum annexis nervis indigitat.

N°. VII.

N°. VII. Fœtus humanus ab annis 25 Balſamo conſervatus, cujus muſculi ſeparati ſunt. Manu ſiniſtra gerit Omentum equinum.

Vulneror ut ſanem.

N°. VIII. Quinque menſium fætus humanus maſculini ſexus, cum annexis funiculo umbilicali, membranis amnio & chorio, & placenta uterina.

Notand.

Omnia tam affabrè in liquore eſſe conſervata, ut nil niſi anima deficiat.

Repoſitorium I.

N°. I. Vaſa pulmonis materiâ albâ artificioſiſſimè infarcta, quorum extremitates admodum ſubtiles.

N°. II. Stomachus nuper nati, cum exigua particula inteſtini duodeni, tam artificioſe præparatus, ut naturalem magnitudinem, formamque reſervarit, ſine ulla ruga. Præterea in ejus exitu pylorus circuli inſtar curioſiſſimè viſitur.

N°. III. Duo Atheromata oſſefacta, è pulmone bovino deſumpta.

N°. IV. Vesiculæ seminales viriles ita præparatæ, ut intrinsecæ cellulæ accuratissimè videri possint. Hæ cellulæ Apum favos repræsentant.

N°. V. Varii calculi octanguli è corpore Vetulæ (de qua vide observationem primam) exsecti.

N°. VI. Glandulæ Intestinales.

Repositorium II.

N°. I. Cerebelli dissecti variæ portiones.

N°. II. Cor hominis adulti, in quo foramen ovale adhuc apertum remansit.

N°. III. Cor Humanum nitide conservatum.

N°. IV & V. Duo Corda à Clarissimo D°. Stenonio post decoctionem ita præparata, ut fibrarum cursus luce meridiana clarius videri possint. Atque (quod notatu dignum) isthæc corda pro me dissecuit eximius ille Anatomicus paucis diebus antequam animam Deo redderet, ultimumque fuerunt ejus cultri Anatomici subjectum, referente Nobilissimo & Curiosissimo Domino Kerkringio, qui mihi ea transmisit.

N°. VI. Cor Pueri.

N°. VII. Spinalis medullæ principium.

Re-

Repositorium III.

N°. I. Hominis falx ut & infundibulum, tam eleganter exſiccata, ut eorum figuræ apprimè appareant.

N°. II. Ren ſuccenturiatus ex corpore humano, ita præparatus, ut intrinſecam cavitatem perluſtrare liceat.

N°. III. Portiones Cerebri humani Balſamo induratæ.

N°. IV. Omenti portio ſerici inſtar præparata.

N°. V. Varia auditus oſſicula.

N°. VI. Ramus venæ ex aſelli hepate deſumptus; huic adhærent varii vermes in hepatis ſubſtantia reperti.

N°. VII. Variæ inteſtini Coli humani portiones, quarum cellulæ in nihilum ſunt redactæ, propter ligamentorum, ſecundum inteſtini longitudinem exporrectorum, reſectionem.

N°. VIII. Varii Oſſium affectus.

N°. IX. Antrum Highmori (ſeu cavitas, quæ in tertio pari maxillæ ſuperioris invenitur) polypo refertum. Vide obſerv. 77.

N°. X. Penis virilis taleoli, in quibus penis ſpongioſitas apprimè videtur.

N°. XI. Portio inteſtini Jejuni humani, ſubſtantia admodum craſſi, & quaſi congelati; ſic (mirum dictu!) omnia inteſtina apparebant.

Notand.

Cum hoc cadaver diſſecarem, præſens erat Expertiſſimus Dom. Dortmond Noſocomii Medicus meritiſſimus, mecum in admirationem raptus. Videbantur enim omnia quaſi gelu indurata, & glacie ſplendente obſeſſa, idque tempore æſtivo, & (ni fallor) menſe Junio. Hoc mihi nunquam obveniſſe fateor, nec unquam ab aliis fuiſſe viſum memini.

N°. XII. Vaſculum ſanguineum placentæ uterinæ tam ſubtiliter repletum, ſeparatum, & exſiccatum, ut per totam vitam meam ſubtilius quicquam nec fecerim nec viderim.

N°. XIII. Veſicula fellea humana à fundo ad extremum uſque ſerpentino ductu repens.

N°. XIV. Uterus Leporinus bifidus.

N°. XV & *XVI.* Variæ Lacertæ.

N°. XVII. Fœtus piſcis vivipari Carchariæ, quinque circiter pollices longus; cum ejus funiculo umbilicali, & vitello. Vide figur. 8.

Figur. 8. Expoſitio.

A *Fœtus Piſcis Carchariæ,*
B *Funiculus Umbilicalis.*
C *Vitellum funiculo dicto appenſum, per cujus ſuperficiem varia vaſa ſanguinea diſtribuuntur.*

N°. XVIII.

N°. XVIII. Lacerta Volans.

N°. XIX. Crocodili fœtus.

N°. XX. Serpens.

N°. XXI. Vesica ovis septi beneficio in duas partes divisa. vide observ. 8.

N°. XXII. Omentum equinum.

Repositorium IV.

N°. I. Vesica equina cum ureteribus, & vesiculis seminalibus inflatis, quæ vesiculæ neutiquam in varias cellulas dividuntur, quemadmodum in homine. Ad latera harum vesicularum duo glandulosa corpora inveniuntur, quibus equi ditati sunt.

N°. II. Uteri humani altera pars, ita dissecta, ut uteri cavitas non solum, verum etiam cervicis interioris cavitas appareat.

N°. III. Penis Equinus post inflationem & exsiccationem in varios taleolos divisus, ut substantia interior appareat; quæ ad amussim respondet substantiæ osseo-spongiosæ, quæ intrinsece in ossium extremitatibus reperitur, postquam serrâ fuerunt divisa ossa.

Repositorium V.

N°. I. Cellulæ adipoſæ per quas vaſa ſanguinea diſtribuuntur infarcta.

N°. II & *III.* Vitulorum Lienes, quorum arteria repleta.

N°. IV. Superfœtationis Embryo cum annexa placentula, in cujus funiculo umbilicali hoc dignum erat obſervatu, quod variis hydatidibus eſſet obſeſſus.

N°. V. Hydatis ingens quam ab hepate dependentem inveni.

N°. VI. Hominis tenuia inteſtina, quorum vaſa ita repleta, ut mirari ſubeat.

N°. VII. Leporis Veſica Urinaria cum teſtibus, quorum epididymides mercurio ſunt infarctæ.

N°. VIII. Inteſtina humana quorum vaſa ſunt repleta.

N°. IX. Veſicula fellea in duas partes diviſa, cum appenſo ductu Cyſtico, Hepatico, & Communi; quodque notandum, è ductu Cyſtico radices quidem proveniunt, ſed non, uti authores autumant, è fundo veſiculæ, ubi raro ortum ducere ejuſmodi radices obſervo.

Notanda.

A *Veſiculam in duas partes diviſam oſtendit.*
B *Ductum Cyſticum ſimplicem.*

C *Radi-*

C *Radices ejus.*
D *Ductum Hepaticum per hepar dispersum.*

N°. X. Ductus Cysticus, è quo variæ radices (potius rami) idque è corpore bovino.

N°. XI. Vitulorum Lienes curiosissimè præparati. In quibus Venarum obliterationes, quamprimum lienem intraverunt, luculenter apparent.

N°. XII. Hominis Intestinum duodenum cum annexo ductu pancreatico & vasis felleis.

Notanda.

A *Intestinum duodenum.*
B *Ductus pancreaticus cum suis ramusculis per pancreas distributis.*
C *Vesicula fellea.*
D *Ductus Cysticus.*
E *Ductus Hepaticus per hepar distributus.*
F *Ductus communis dicti intestini infimam partem perforans.*

N°. XIII. Vesica humana cum annexis vesiculis seminalibus & prostatis.

Supra dictas Thecas positæ sunt minores Theculæ.

Thecula A.

Partes Generationi inservientes cum annexis è Virgine desumptæ, circa quas sequentia notanda.

1. *Uterum suam naturalem reservasse figuram & magnitudinem, idque sine ulla ruga.*
2. *Quia nunquam peperit, Uterum respectu earum, quæ utero gessere, exilem admodum esse.*
3. *Uterum vasis sanguineis scatere, quæ maxima quidem ex parte è vasis hypogastricis originem ducunt, nonnulla verò quoque videmus originem habere è vasis spermaticis.*
4. *Ovaria tantæ esse longitudinis, ut mirari subeat.*
5. *Vesicam Urinariam inflatam sine rugis à pluribus annis à me esse conservatam, sine ulla subsidentia aut fovea.*

Sequentes literæ unamquamque partem demonstrant.

A *Uterus.*
B B *Ovaria, per quorum superficiem ova prominent.*
C C *Tubæ Fallopianæ flatu distentæ.*
c c c *Dictarum tubarum fimbriæ.*
D D *Partes membranaceæ inter Tubas & Ovaria, quæ ligamenta Uteri lata audiunt, sed falsò; horum interventu Tubæ quidem ovariis alligantur, non verò Uterus peritonæo, nisi in statu præternaturali.*

E E *Vasa*

E E *Vasa spermatica partim per ovaria , partim per dictas membranas , ligamenta lata dictas , repentes ad uteri corpus tendunt.*

F F *Utraque vena spermatica; quarum dextra è cavæ trunco , sinistra verò ex emulgente , aut potius vena renali ortum ducit.*

f f f *Dictarum venarum ramusculi per ureteres dispersi.*

x x x x *Earundem ramusculi per membranas renum , & præsertim per adiposam , distributi.*

G *Uteri vagina cum Clitoride & ejus cruribus.*

H *Intestinum rectum.*

I *Perinæum.*

K K *Ligamenta teretia , aliis* rotunda *dicta.*

L *Vesica urinaria cum suis urèteribus inflatis.*

l l *Ureterum insertiones in vesicam.*

M *Vena cava.*

N N *Venæ renales.*

O O *Renes artificiose Balsamo præparati & indurati , naturali magnitudine & figura reservatis.*

P P *Renes succenturiati.*

p p *Venæ per renes succentùriatos distributæ , ortumque ducentes ex venis renalibus.*

Thecula B.

Partes Generationis cujusdam mulieris Uteri procidentiam perpessæ, cum annexis: in iis observatu digna sunt.

1. *Uterum ob prægressam imprægnationem majorem esse illo , cujus descriptionem supra exhibui.*

2. *Vaginam multo capaciorem esse propter uteri prolapsum.*
3. *Uterum, Vesicam, Ureteresque naturalem figuram & magnitudinem reservasse.*
4. *Arteriam renalem s. emulgentem dextram duplicem esse.*
5. *Figuram utriusque renis succenturiati neutiquam convenire.*

Sequentes literæ unamquamque partem designant.

A *Uterus vasis sanguineis scatens.*
B *Teretia ligamenta.*
C *Vagina.*
D *Os uteri internum.*
E *Meatus Urinarius.*
F *Vesica urinaria.*
G G *Ureterum portiones abscissæ.*
H *Arteria magna ceraceâ materiâ infarcta.*
I I *Arteriæ renales, quarum dextra gemina.*
K K *Arteriæ spermaticæ è trunco arteriæ magnæ sub arteriis renalibus oriundæ.*
L L *Arteriæ Lumbares.*
M *Arteria mesenterica.*
N N *Rami Iliaci arteriosi.*
O O *Eorundem ramusculi per uterum, vesicam, & vaginam distributi.*
P *Ren sinister.*
Q Q *Arteriæ per renem distributæ.*

The-

Thecula C.

Variæ Aſperæ Arteriæ.

Thecula D.

Thorax è præparatâ cute furis ſuſpenſi confectus, in cujus poſtica parte duo ſtigmata viſibilia remanſerunt poſt cutis præparationem.

Thecula E.

Placenta Uterina, cujus juſta forma, magnitudo & craſſities poſt indurationem & exſiccationem reſervatæ.

In ea quoque vaſa ita ſunt infarcta, ut vel minutiſſima videri poſſint.

Thecula F.

Pueri biennis inteſtina omnia meſenterio & meſocolo cohærentia, in quibus notandum, Jejunum nullis gaudere valvulis conniventibus.

Notanda.

Lit. A. *Inteſtinum rectum indigitat.*
B *Inteſtinum Colon.*
C *Inteſtinum Cæcum.*

D *Appendicula Inteſtini Cæci.*
E *Inteſtinum Ileum.*
F *Inteſtinum Jejunum.*
G *Inteſtinum Duodenum.*

Thecula G.

Sceleton polydactylon monſtroſum, cujus figura reperitur in curioſo Spicilegio Nobiliſſimi Kerckringii.

Quoniam in fluvio noſtro 't Y inventum fuit cadaverculum, pro ſymbolo habet.

Ah Fata, Ah aſpera fata!

Notanda.

1. *Caput oſſeum corporis reſpectu maximum.*
2. *Oſſa capitis ſolito duriora.*
3. *Fontanella duplo major.*
4. *Oſſa temporum exilia admodum.*
5. *In Sutura ſquammoſa lateris ſiniſtri duo Oſſicula Wormiana.*
6. *Oſſa naſi latiora, & magis, quam in aliis recenter natis, depreſſa.*
7. *Oculorum orbitæ nonnihil deformes.*
8. *Dehiſcentia in parte inferiore maxillæ ſuperioris ſub naſo.*
9. *Maxilla inferior ex unico oſſe conſtat, quod rariſſime (ſi unquam) viſum eſt in recens natis; præterea prominentiam oſſeam criſtæ gallinæ æmulam habet in maxillæ inferioris medio,*

medio, idque non ſolum in parte anteriore, verum etiam in poſteriore.

10. *Sub proceſſibus maxillæ inferioris alæ oſſeæ ſeu latæ prominentiæ oſſeæ viſuntur.*
11. *Dentes varii videntur in eruptione verſari.*
12. *Coſtæ breviſſimæ, digitumque tranſverſum longitudine vix ſuperantes.*
13. *Scapulæ tam exiles, ut ſex menſium fætus majores habeant; Claviculæ ècontra naturalem habent magnitudinem.*
14. *Sternon totum oſſeum, & quaſi è tribus oſſibus conflatum, ſicut in homine adulto, & pro ratione corporis juſto minus.*
15. *Oſſa humeri breviſſima, ut & oſſa brachiorum & cubitorum.*
16. *In carpis varia exigua oſſicula apparent.*
17. *In manu dextra ſeptem digiti.*
18. *In ſiniſtra ſex, & præter eos pollex duplex.*
19. *In pollice & digito auriculari rotunda quædam appendicula.*
20. *Oſſa femoris breviſſima.*
21. *Oſſa ſuræ & tibiæ tranſverſi digiti longitudine.*
22. *In Tarſo varia oſſicula rotunda.*
23. *Pes dexter octo gaudet digitis. Siniſter novem digitos habet.*
24. *In Metatarſo dextro ſex oſſicula reperiuntur.*
25. *Metatarſus ſiniſter ſeptem oſſiculis ditatus eſt.*

Thecula H.

Viri Partes Generationi inſervientes cum annexis, exſiccatæ & tam affabrè concinnatæ, ut omnia naturalem conſtitutionem reſervarint. Veſica inflata nullam habet rimam aut foveam, at vero ingens calculus in ea à me inventus, quem in veſica reliqui.

Thecula I.

Quatuor Sceleta Fætuum novem menſium.

Fætus humanus quinque ferè menſium cum omnibus ſuis involucris & annexa placenta uterina in liquore & ſitu naturali tam nitide conſervatus, ut videatur adhuc vivere.

Peculiare hujuſce Abortus fatum ſequenti dicto innuitur:

Immaturè projectum Balſamus maturè excepit,
Ne mortem immaturam exciperet matura corruptio.

Præter hæc omnia adhuc plurima alia Muſéum meum fovet, quæ hic, ob rationes reticendas, non commemorantur.

FINIS.